

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

357

Na osnovu člana IV. B. 7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 8. jula 2003. godine i na sjednici Doma naroda od 9. jula 2003. godine.

Broj 01-530/03

28. jula 2003. godine

Sarajevo

Predsjednik

Niko Lozančić, s. r.

ZAKON

O KRIVIČNOM POSTUPKU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

GLAVA I - OSNOVNI PRINCIPI

Član 1.

Predmet ovog zakona

Ovim zakonom utvrđuju se pravila krivičnog postupka po kojima su dužni da postupaju opštinski sudovi, kantonalni sudovi i Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vrhovni sud Federacije), tužilac i drugi učesnici u krivičnom postupku predviđeni ovim zakonom, kad postupaju u krivičnim stvarima.

Član 2.

Princip zakonitosti

(1) Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju obezbijediti da niko nevin ne bude osuđen, a da se počiniocu izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima koje predviđa Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZFBiH), drugi zakoni Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), zakoni kantona i zakoni Bosne i Hercegovine u kojima su propisana krivična djela i na osnovu zakonom propisanog postupka.

(2) Prije donošenja pravosnažne presude osumnjičeni odnosno optuženi može biti ograničen u svojoj slobodi i drugim pravima, samo pod uslovima koje propisuje ovaj zakon.

(3) Krivičnopravnu sankciju može počiniocu krivičnog djela izreći samo nadležan sud, odnosno sud kome je Sud Bosne i Hercegovine prenio vođenje postupka, u postupku koji je pokrenut i proveden po ovom zakonu.

Član 3.

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

- (1) Svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom suda ne utvrdi njegova krivica.
- (2) Sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima zavisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

Član 4.

Ne bis in idem

Niko ne može biti ponovo suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravosnažna sudska odluka.

Član 5.

Prava lica lišena slobode

- (1) Lice lišeno slobode mora se na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima lišavanja slobode i istovremeno prije prvog ispitivanja poučiti da nije dužno da da izjavu, da ima pravo uzeti branioca kog može sama da izabere, kao i o tome da ima pravo da njena porodica, konzularni službenik strane države čiji je državljanin ili drugo lice koje ono odredi budu obaviješteni o njegovom lišavanju slobode.
- (2) Licu koje je lišeno slobode postaviće se branilac na njegov zahtjev ako zbog svog imovnog stanja ne može da snosi troškove odbrane.

Član 6.

Prava osumnjičenog odnosno optuženog

- (1) Osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega.

Godina DŽ – Broj 35

Ponedjeljak, 28.07.2003. godine

S A R A J E V O

Pretplata za II polugodište 2003.

uključujući i pretplatu za

"Službeni glasnik BiH":KM120.-

ISSN 1512-7079

- (2) Osumnjičenom odnosno optuženom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.
- (3) Osumnjičeni odnosno optuženi nije dužan da iznese svoju odbranu niti odgovara na postavljena pitanja.

Član 7.

Pravo na odbranu

- (1) Osumnjičeni odnosno optuženi ima pravo da brani se sam ili uz stručnu pomoć branioca koga sam izabere.
- (2) Ako osumnjičeni odnosno optuženi sam ne uzme branioca postaviće mu se branilac po službenoj dužnosti kad je to određeno ovim zakonom.
- (3) Osumnjičenom odnosno optuženom se mora obezbijediti dovoljno vremena za pripremanje odbrane.

Član 8.

Jezik i pismo

U krivičnom postupku u ravnopravnoj su upotrebi bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a službena pisma su latinica i ćirilica.

Član 9.

Pravo na upotrebu jezika i pisma

(1) Krivični postupak se vodi na jednom od jezika iz člana 8. ovog zakona. U postupku se koristi jedno od pisama iz člana 8. ovog zakona.

(2) Stranke, svjedoci i ostali učesnici u postupku imaju pravo da se služe svojim jezikom. Ako lice ne razumije jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine odnosno Federacije, osiguraće se usmeno prevođenje onoga što ona odnosno drugi iznose, kao i dokument i drugi pisani dokazni materijal.

(3) O pravima iz stava 2. ovog člana poučiče se prije prvog ispitivanja lica iz stava 2. ovog člana koja se tih pravama mogu odreći ako znaju jezik na kom se vodi postupak. U zapisniku će se zabilježiti da je data pouka i izjava učesnika na datu pouku.

(4) Prevođenje obavlja sudski tumač.

Član 10.

Upućivanje i dostavljanje pismena

(1) Pozive, odluke i druga pismena upućuje sud i drugi organi koji učestvuju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz člana 8. ovog zakona.

(2) Tužbe, žalbe i drugi podnesci dostavljaju se sudu i drugim organima koji učestvuju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz člana 8. ovog zakona.

(3) Licu koje je lišeno slobode ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obaveznom psihijatrijskom liječenju, odnosno obaveznom liječenju od ovisnosti dostaviće se i prevod pismena iz st. 1. i 2. ovog člana na jeziku kojim se ta lice služi u postupku.

Član 11.

Zakovitost dokaza

(1) Zabranjeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo kojeg drugog lica koje učestvuje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.

(2) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.

(3) Sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima koji su dobijeni na osnovu dokaza iz stava 2. ovog člana.

Član 12.

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Lice koje je neopravdano osuđeno za krivično djelo ili je bez osnova lišeno slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na nadoknadu štete iz budžetskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Član 13.

Pouka o pravima

Osumnjičenog odnosno optuženog ili drugo lice koje učestvuje u postupku koje bi iz neznanja moglo propustiti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristilo svojim pravima, sud, tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku će poučiti o pravima koja im po ovom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Član 14.

Pravo na suđenje bez odgađanja

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred sud i da mu bude suđeno bez odgađanja, a najkasnije u roku od jedne godine od dana potvrđivanja optužnice.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zloupotrebu prava koja pripadaju licima koja učestvuju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

Član 15.

Jednakost u postupanju

Sud, tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.

Član 16.

Slobodna ocjena dokaza

Pravo suda, tužioca i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Član 17.

Princip akuzatornosti

Krivični postupak se može pokrenuti i provesti samo po zahtjevu nadležnog tužioca.

Član 18.

Princip legaliteta krivičnog gonjenja

Tužilac je dužan da preduzme krivično gonjenje ako postoje dokazi da je počinjeno krivično djelo, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 19.

Posljedice pokretanja postupka

Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice. Ako se radi o krivičnim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira na to je li postala pravosnažna.

Član 20.

Prethodna pitanja

(1) Ako primjena Krivičnog zakona zavisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za čije je odlučivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, sud kad

sudi u krivičnom predmetu može sam odlučiti i o tom pitanju po odredbama koje važe za dokazivanje u krivičnom postupku. Odluka suda o ovom pravnom pitanju ima učinak samo u krivičnom predmetu koji ovaj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvom prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojemu drugom postupku u linearnom drugom organu, takva odluka ne veže sud u pogledu ocjene da li je učinjeno određeno krivično djelo.

GLAVA II - ZNAČENJE IZRAZA

Član 21.

Osnovni pojmovi

Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

Broj 35 - Strana 1762 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

a) "osumnjicheni" je lice za koje postoji osnovana sumnja da je počinio krivično djelo,

b) "optuženi" je lice protiv kojeg je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena,

c) "osuđeni" je lice za koje je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je krivično odgovorno za određeno krivično djelo,

d) "sudija za prethodni postupak" je sudija koji u toku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom,

e) "sudija za prethodno saslušanje" je sudija koji poslije podizanja optuženice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlaštenja koja

pripadaju sudiji za prethodni postupak,

f) "stranke" su tužilac i osumnjicheni odnosno optuženi,

g) "ovlašteno službeno lice" je ono lice koja ima odgovarajuća ovlaštenja unutar državne granične službe, policijskih organa Federacije, sudske policije, kao i carinskih organa, organa finansijske policije, poreskih organa i organa vojne policije,

h) "oštećeni" je lice kojem je lično ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo,

i) "pravna lica" su lica koja su kao takva definisana u KZFBiH, uključujući: korporacije, preduzeća, udruženja i ortakluci i druga pravna lica,

j) "istraga" obuhvata aktivnosti preduzete od tužioca ili ovlaštenog službenog lica u skladu s ovim zakonom, uključujući prikupljanje i čuvanje izjava i dokaza,

k) "unakrsno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke odnosno branioca koja nije pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

l) "direktno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke odnosno branioca, koja je pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

m) "osnovana sumnja" je viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upućuju na zaključak da je izvršeno krivično djelo,

n) "zabilješke" i "spisi" su slova, riječi ili brojevi ili njihov ekvivalent zapisane rukom, otkucane pisačom mašinom, odštampane, fotokopirane, fotografirane, zabilježene magnetskim impulsima, mehanički ili

elektronski i linekim drugim vidovima sakupljanja podataka, o) "fotografije" su fotografski, digitalni i rendgenski snimci, videotrake i filmovi, p) "original" je sam spis ili snimak ili sličan ekvivalent kojim se ostvaruje isto djelovanje od lica koje ga piše, snima ili izdaje. "Original" fotografija uključuje negativ i sve kopije. Ako su podaci pohranjeni u kompjuteru ili sličnom uređaju za automatsku obradu podataka, original je i svaki odštampani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak, r) "kopija" je preslikavanje originala ili matrice, uključujući uvećanja i umanjenja, mehaničkim ili elektronskim presnimavanjem, hemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reprodukuje original, s) "telekomunikacijska adresa" je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili elektronska pošta ili internet adresa koju posjeduje ili koristi određeno lice.

GLAVA III - PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SARADNJA

Član 22.

Obaveza pružanja pravne pomoći i službene saradnje

(1) Svi sudovi u Federaciji dužni su da pruže pravnu pomoć sudu koji vodi postupak.

(2) Svi organi vlasti u Federaciji dužni su službeno da sarađuju sa sudovima, tužiocem i drugim organima koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 23.

Pružanje pravne pomoći i službene saradnje

(1) Sud će uputiti zahtjev za pružanje pravne pomoći, odnosno za službenu saradnju nadležnom sudu odnosno organu vlasti.

(2) Pružanje pravne pomoći i službena saradnja provode se bez nadoknade.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na zahtjeve koje je tužilac uputio prema tužilaštvu ili drugim organima vlasti u Federaciji.

GLAVA IV - NADLEŽNOST SUDA

Odjeljak 1. Stvarna nadležnost i sastav suda

Član 24.

Stvarna nadležnost suda

Vrhovni sud Federacije, kantonalni sudovi i opštinski sudovi sude u krivičnim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom Federacije odnosno zakonom kantona.

Član 25.

Sastav suda

(1) U prvom stepenu sudi vijeće krivičnog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudija.

(2) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom sudi sudija pojedinac.

(3) U drugom stepenu sudi vijeće apelacionog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudija.

(4) O zahtjevu za ponavljanje postupka odlučuje vijeće krivičnog odjeljenja sastavljeno od trojice sudija.

(5) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, predsjednik suda i predsjednik vijeća odlučuju u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

(6) U vijeću sastavljenom od trojice sudija, sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim zakonom i donosi druge odluke van glavnog pretresa.

Odjeljak 2. Mjesna nadležnost

Član 26.

Forum delicti commissi

(1) Mjesno nadležan je sud na čijem području je krivično djelo izvršeno ili pokušano.

(2) Ako je krivično djelo izvršeno ili pokušano na područjima raznih sudova ili na granici tih područja, ili je neizvjesno na kojem je području izvršeno ili pokušano, nadležan je onaj sud koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnica nije potvrđena - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

Član 27.

Posebna nadležnost

Ako je krivično djelo počinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu dok se nalazi u domaćem pristaništu, nadležan je sud na čijem se području nalazi to pristanište. U ostalim slučajevima kad je krivično djelo učinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda odnosno vazduhoplova ili domaće pristanište u kome se brod odnosno vazduhoplov prvi put zaustavi.

Član 28.

Forum domicilii

(1) Ako nije poznato mjesto izvršenja krivičnog djela ili ako je to mjesto van područja Federacije, nadležan je sud na čijem području osumnjičeni odnosno optuženi ima prebivalište ili boravište.

(2) Ako je sud na čijem području osumnjičeni odnosno optuženi ima prebivalište ili boravište već započeo postupak, ostaje nadležan iako se saznalo za mjesto izvršenja krivičnog djela.

Član 29.

Forum deprehensionis

Ako nije poznato mjesto izvršenja krivičnog djela, a niti prebivalište ili boravište osumnjičenog odnosno optuženog, ili se oba mjesta nalaze van područja Federacije, nadležan je sud na čijem se području osumnjičeni odnosno optuženi uhapsi ili se sam prijavi.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1763

Član 30.

Nadležnost s elementom inostranosti

Ako je neko lice počinilo krivična djela u Federaciji i u inostranstvu, a između tih djela postoji međusobna veza i isti dokazi, nadležan je sud koji je nadležan za krivično djelo počinjeno u Federaciji.

Član 31.

Forum ordinatum

Ako se prema odredbama ovog zakona nemože ustanoviti koji je sud mjesno nadležan, Vrhovni sud Federacije određuje jedan od stvarno nadležnih sudova pred kojim će se provesti postupak.

Odjeljak 3. Spajanje i razdvajanje postupka

Član 32.

Spajanje postupka

(1) Ako je isto lice optuženo za više krivičnih djela, pa je za neka od tih djela nadležan niži a za neka viši sud, nadležan je viši sud, a ako su nadležni sudovi iste vrste, nadležan je onaj sud koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnice nisu potvrđene - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

(2) Prema odredbama stava 1. ovog člana, određuje se nadležnost i u slučaju ako je oštećeni istovremeno učinio krivično djelo prema osumnjičenom odnosno optuženom.

(3) Za saizvršioce, u pravilu, nadležan je sud koji je prvi potvrdio optužnicu.

(4) Sud koji je nadležan za izvršioca krivičnog djela nadležan je, u pravilu, i za saučesnike, prikrivače, lica koje su pomogla počiniocu poslije izvršenja krivičnog djela, kao i za lica koja nisu prijavila pripremanje krivičnog djela, izvršenje krivičnog djela ili počinoca.

(5) Usvim slučajevima iz st. od 1. do 4. ovog člana, provešće se, u pravilu, jedinstveni postupak i donijeti jedna presuda.

(6) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donese jednu presudu u slučaju kad je više lica optuženo za više krivičnih djela, ali samo ako između izvršenih krivičnih djela postoji međusobna veza. Ako je za neka od ovih krivičnih djela nadležan viši a za neka niži sud, jedinstveni postupak može se provesti samo pred višim sudom.

(7) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donese jednu presudu ako se pred istim sudom vode odvojeni postupci protiv istog lica za više krivičnih djela ili protiv više lica za isto krivično djelo.

(8) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadležan za provođenje jedinstvenog postupka. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka kojim je odbijen prijedlog za spajanje nije dozvoljena žalba.

(9) Po odredbama ovog člana postupiće se i ako jedinstveni postupak treba da se provede za više krivičnih djela za koja su nadležni sudovi u raznim kantonima.

Član 33.

Razdvajanje postupka

(1) Sud koji je po članu 32. ovog zakona nadležan može iz važnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti do završetka glavnog pretresa odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudija odnosno vijeće po saslušanju stranaka i branioca.

(3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili

kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dozvoljena žalba.

Odjeljak 4. Prenošenje mjesne nadležnosti

Član 34.

Prenošenje nadležnosti iz pravnih ili stvarnih razloga

(1) Kad je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga sprečen da postupa, dužan je, po saslušanju stranaka i branioca, da o tome izvijesti neposredno viši sud koji će odrediti drugi stvarno nadležan sud na svom području.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Član 35.

Prenošenje nadležnosti iz važnih razloga

(1) Sud određen zakonom može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležan sud na svom području, ako postoje važni razlozi.

(2) Vrhovni sud Federacije može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležan sud na području drugog kantona, ako postoje važni razlozi.

(3) Rješenje u smislu st. 1. i 2. ovog člana, protiv kojeg nije dozvoljena žalba, može se donijeti na prijedlog sudije za prethodni postupak, sudije za prethodno saslušanje, sudije ili predsjednika vijeća ili na prijedlog jedne od stranaka ili branioca.

Odjeljak 5. Posljedice nenadležnosti i sukob nadležnosti

Član 36.

Posljedice nenadležnosti

(1) Sud je dužan da pazi na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost i čim primijeti da nije nadležan proglašiće se nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja uputiće predmet nadležnom sudu.

(2) Ako u toku glavnog pretresa sud ustanovi da je za suđenje nadležan isti sud neće dostaviti predmet tom sudu, nego će sam provesti postupak i donijeti odluku.

(3) Nakon potvrđivanja optužnice sud se ne može proglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

(4) Nenadležan sud je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgađanja.

Član 37.

Pokretanje postupka za rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Ako sud kome je predmet ustupljen kao nadležnom smatra da je nadležan sud koji mu je predmet ustupio ili neki drugi sud, pokrenuće postupak za rješavanje sukoba nadležnosti.

(2) Kad je povodom žalbe protiv odluke prvostepenog suda kojom se ovaj proglasio nenadležnim odluku donio drugostepeni sud, za tu odluku vezan je po pitanju nadležnosti i sud kome je predmet ustupljen ako je drugostepeni sud nadležan za rješavanje sukoba nadležnosti između tih sudova.

Član 38.

Rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Sukob nadležnosti između sudova rješava zajednički

neposredno viši sud.

(2) Prije nego što donese rješenje povodom sukoba nadležnosti sud će zatražiti mišljenje stranaka i branioca. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

(3) Prilikom odlučivanja o sukobu nadležnosti sud može istovremeno po službenoj dužnosti donijeti odluku o prenošenju mjesne nadležnosti ako su ispunjeni uslovi iz člana 35. ovog zakona.

(4) Dok se ne riješi sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgađanja.

GLAVA V - IZUZIMANJE

Član 39.

Razlozi za izuzimanje

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

a) ako je oštećen krivičnim djelom,

b) ako mu je osumnjičeni odnosno optuženi, njegov branilac, tužilac, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u bočnoj liniji do četvrtog stepena, a potom u drugom stepenu,

c) ako je sa osumnjičenim odnosno optuženim, njegovim braniocem, tužiocem ili oštećenim u odnosu staraoca, staranika, usvojioca, usvojenika, hranioca ili hranjenika,

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužilac, branilac, zakonski zastupnik ili

Broj 35 - Strana 1764 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

opunomoćenik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak,

e) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom, i

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Član 40.

Izuzimanje na zahtjev stranke

(1) Izuzimanje predsjednika suda i sudije može tražiti stranka ili branilac.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti do početka glavnog pretresa, a ako se za razlog izuzimanja iz člana 39. tač. od a) do f) ovog zakona saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.

(3) Zahtjev za izuzimanje sudije vijeća apelacionog odjeljenja stranka ili branilac mogu da podnesu u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

(4) Stranke ili branilac mogu da traže izuzimanje samo poimenično određenog sudije odnosno predsjednika suda koji postupa u predmetu.

(5) Stranka ili branilac dužni su da u zahtjevu navedu okolnosti i dokaze zbog kojih smatraju da postoji neki od zakonskih osnova za izuzimanje. U zahtjevu se nemogu ponovo navoditi razlozi koji su isticali u zahtjevu za izuzimanje koji je ranije odbijen.

Član 41.

Postupak za izuzimanje

(1) Čim sazna za postojanje nekog od razloga za izuzimanje iz člana 39. tač. od a) do e) ovog zakona, sudija je dužan da prekine svaki rad na tom predmetu i o tome obavijesti predsjednika suda. Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 39. tačke f) ovog zakona, izvijestiće o tome predsjednika suda.

(2) Uslučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika suda - o njegovom izuzeću i zamjeni odlučuje opšta sjednica odnosno kolegijum sudija tog suda.

Član 42.

Odlučivanje o zahtjevu za izuzimanje

(1) O zahtjevu za izuzimanje iz člana 40. ovog zakona odlučuje opšta sjednica odnosno kolegijum sudija.

(2) Prije donošenja rješenja o izuzimanju pribaviće se izjava sudije odnosno predsjednika suda, a po potrebi provešće se i drugi izviđaji.

(3) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzimanje žalba nije dozvoljena.

(4) Ako je zahtjev za izuzimanje iz člana 39. tačka f) ovog zakona podnesen poslije početka glavnog pretresa ili ako je postupljeno protivno odredbama člana 40. st. 4. i 5. ovog zakona, zahtjev će se odbaciti u cjelini odnosno djelimično. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi vijeće. U donošenju ovog rješenja ne može učestvovati sudija čije se izuzimanje traži. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dozvoljena žalba.

Član 43.

Valjanost radnji preduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzimanje

Kad sudija sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzimanje, dužan je odmah da obustavi svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 39. tačka f) ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgađanja.

Član 44.

Izuzimanje tužioca i drugih učesnika u postupku

(1) Odredbe o izuzimanju sudije shodno se primjenjuju i na tužioca i lica koja su na osnovu zakona ovlaštena da ga zastupaju u postupku, zapisničare, sudske tumače, stručna lica, kao i na vještace ako za njih nije određeno nešto drugo.

(2) Tužilac odlučuje o izuzimanju lica koja suna osnovu zakona ovlaštena da ga zastupaju u krivičnom postupku. O izuzimanju tužioca odlučuje kolegijum tužilaštva.

(3) O izuzimanju zapisničara, sudskog tumača, stručnog lica i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudija.

(4) Kada ovlaštena službena lica preduzimaju istražne radnje na osnovu ovog zakona, onjihovo izuzimanje odlučuje tužilac. Ako prilikom preduzimanja radnje učestvuje zapisničar, o njegovom izuzimanju odlučuje službeno lice koje preduzima radnju.

GLAVA VI - TUŽILAC

Član 45.

Prava i dužnosti

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost tužioca je otkrivanje i gonjenje počinitelaca krivičnih djela koja su u nadležnosti suda.

(2) Tužilac ima pravo i dužan je da:

- a) odmah po saznanju da postoji osnovana sumnja da je počinjeno krivično djelo preduzme potrebne mjere s ciljem njegovog otkrivanja i provođenja istrage, pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih lica vezanih za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza,
- b) provede istragu u skladu sa ovim zakonom,
- c) daje imunitet u skladu sa zakonom,
- d) zahtijeva dostavljanje informacija od državnih organa, preduzeća, pravnih i fizičkih lica u Federaciji,
- e) izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi u skladu sa ovim zakonom,
- f) naredi ovlaštenom službenom licu da izvrši naredbu izdatu od suda u skladu sa ovim zakonom,
- g) predlaže izdavanje krivičnog naloga u skladu s članom 350. ovog zakona,
- h) podiže i zastupa optužnicu pred sudom,
- i) podnosi pravne lijekove,
- j) obavlja i druge poslove određene zakonom.

(3) U skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, svi organi koji učestvuju u istrazi dužni su da o svakoj preduzetoj radnji obavijeste tužioca i da postupe po svakom njegovom zahtjevu.

Član 46.

Postupanje pred sudovima

Glavni federalni tužilac odnosno tužilac u kantonu postupa pred sudovima u skladu sa federalnim odnosno kantonalnim zakonom.

Član 47.

Preduzimanje radnji

Tužilac preduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašten sam ili preko lica koja su na osnovu zakona obavezna da postupaju po njegovom zahtjevu u krivičnom postupku.

Član 48.

Mjesna nadležnost tužioca

Mjesna nadležnost tužioca određuje se prema odredbama koje važeanadležnost suda onog područja za koji jetužilacimenovan.

Član 49.

Postupanje nenadležnog tužioca

Kad postoji opasnost od odgađanja, radnje u postupku preduzeće i nenadležni tužilac u kantonu, ali o tome mora odmah da izvijesti nadležnog tužioca.

Član 50.

Davanje uputstava

U okviru djelokruga svoga rada glavni federalni tužilac

može konkretnim predmetima davati potrebna obavezna uputstva tužilaštvima u Federaciji.

Član 51.

Sukob nadležnosti

Sukob nadležnosti između tužilaca rješava glavni federalni tužilac.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1765

Član 52.

Princip mutabiliteta

Tužilac može da odustane od gonjenja do završetka glavnog pretresa, a u postupku pred vijećem apelacionog odjeljenja - kada je to predviđeno ovim zakonom.

GLAVA VII - BRANILAC

Član 53.

Pravo na branioca

(1) Osumnjičeni odnosno optuženi može imati branioca tokom cijelog postupka.

(2) Za branioca se može uzeti advokat pod uslovima koji su propisani Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Ukoliko osumnjičeni odnosno optuženi sam ne uzme branioca, osumnjičenom odnosno optuženom osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu branioca uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni odnosno vanbračni drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stepena, usvojlac, usvojenik, brat, sestra ili hranilac.

(4) Branilac mora predati punomoć za zastupanje prilikom preduzimanja prve radnje u postupku.

Član 54.

Broj branilaca

(1) Više osumnjičenih odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branioca, osim ako branioca postavlja sud, u skladu sa čl. 59. i 60. ovog zakona.

(2) Osumnjičeni odnosno optuženi može imati više branilaca, ali samo jedan od njih imaće status glavnog branioca o čemu će se osumnjičeni odnosno optuženi izjasniti. Smatra se da je odbrana obezbijedena kada u postupku učestvuje jedan od branilaca.

Član 55.

Ko ne može biti branilac

(1) Branilac ne može biti oštećeni, bračni odnosno vanbračni drug oštećenog ili tužioca, niti njihov srodnik pokrvni u pravoj liniji dobilokog stepena, u bočnoj liniji do četvrtog stepena ili po tzbini do drugog stepena.

(2) Branilac koji je pozvanka osvjedočen može biti branilac tom predmetu.

(3) Branilac ne može biti lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija ili tužilac.

Član 56.

Isključenje branioca iz postupka

(1) Razlog za isključenje branioca iz postupka postoji i u pogledu lica koje zloupotrebljava kontakt s osumnjičenim

odnosno optuženim koji je u pritvoru kako bi osumnjičeni odnosno optuženi počinio krivično djelo ili ugrozio bezbjednost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, osumnjičeni odnosno optuženi će se pozvati da u određenom roku uzme drugog branioca.

(3) Ako osumnjičeni odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane sam ne uzme branioca ili branioca ne angažuju lica iz člana 53. stava 3. ovog zakona, postupiće se na način predviđen u članu 59. stav 4. ovog zakona.

(4) U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana, novom braniocu će se ostaviti dovoljno vremena za pripremu odbrane osumnjičenog odnosno optuženog.

(5) Za vrijeme trajanja isključenja branilac ne može braniti osumnjičenog odnosno optuženog u drugom postupku.

Branilac ne može braniti druge osumnjičene odnosno optužene u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

Član 57.

Postupak isključenja branioca

(1) Odluka o isključenju branioca donosi se na posebnom saslušanju kome prisustvuju tužilac, osumnjičeni odnosno optuženi, branilac i predstavnik advokatske komore čiji je branilac član.

(2) Postupak isključenja se može provesti i bez branioca ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za saslušanje bio upozoren da će se postupak voditi i u njegovom odsustvu. O saslušanju se sastavlja zapisnik.

Član 58.

Rješenje o isključenju

(1) Rješenje o isključenju iz člana 57. ovog zakona prije početka glavnog pretresa donosi vijeće (član 25. stav 6.), a na glavnom pretresu sudija odnosno vijeće. U postupku pred vijećem apelacionog odeljenja rješenje o isključenju branioca donosi vijeće nadležno za odlučivanje u apelacionom postupku.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dozvoljena.

(3) Ako je branilac isključen iz postupka može mu se narediti da snosi troškove nastale zbog prekida ili odgađanja postupka.

Član 59.

Kada osumnjičeni odnosno optuženi mora imati branioca

(1) Osumnjičeni mora imati branioca već prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluv ili ako je osumnjičen za krivično djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Osumnjičeni odnosno optuženi mora imati branioca odmah pošto mu je određen pritvor, zavrijeme dok pritvor traje.

(3) Nakon podizanja optužnice za krivično djelo za koje se može izreći deset godina zatvora ili teža kazna optuženi mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(4) Ako osumnjičeni odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane ne uzme sam branioca, ili branioca ne angažuju

lica iz člana 53. stav 3. ovog zakona, branioca će mu postaviti sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća. U ovom slučaju osumnjičeni odnosno optuženi ima pravo na branioca do pravosnažnosti presude, a ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora-iupostupkupopravnolijeku.

(5) Branilac će biti postavljen osumnjičenom odnosno optuženom ako sud utvrdi da je to zbog složenosti predmeta ili mentalnog stanja osumnjičenog odnosno optuženog u interesu pravde.

(6) U slučaju postavljanja branioca osumnjičeni odnosno optuženi će se prvo pozvati da sam izabere branioca sa predstavljene liste. Ukoliko osumnjičeni odnosno optuženi sam ne izabere branioca sa predstavljene liste, branioca će postaviti sud.

Član 60.

Postavljanje branioca zbog slabog imovnog stanja

(1) Kad ne postoje uslovi za obaveznu odbranu, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravde, bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom odnosno optuženom će se, na njegov zahtjev, postaviti branilac, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove odbrane.

(2) Zahtjev za postavljanje branioca iz stava 1. ovog člana može se podnijeti tokom cijelog krivičnog postupka. Branilac postavlja sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno predsjednik vijeća nakon što je osumnjičenom odnosno optuženom prvo pružena prilika da sa predstavljene liste izabere branioca.

Član 61.

Pravo branioca da pregleda spise i dokumentaciju

(1) U toku istrage, branilac ima pravo da razmatra spise i razgleda pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičenom. Ovo pravo se braniocu može uskratiti ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada se osumnjičenom odnosno optuženi nalazi u pritvoru tužilac će dostaviti sudiji za prethodni postupak odnosno sudiji za prethodno saslušanje dokaze radi obavještanja branioca.

(3) Poslije podizanja optužnice branilac osumnjičenom odnosno optuženom ima pravo na uvid u sve spise i dokaze.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno vijeće, kao i tužilac dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje informacije ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na suđenju, staviti ih na uvid braniocu.

(5) U slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana branilac može izvršiti fotokopiranje svih spisa i dokumenata.

Član 62.

Komunikacija osumnjičenog odnosno optuženog

sa braniocem

(1) Ako se osumnjičeni odnosno optuženi nalazi u pritvoru ima pravo da odmah komunicira sa braniocem, usmeno ili pisano.

(2) Tokom razgovora osumnjičeni odnosno optuženi i branilac mogu biti posmatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Član 63.

Razrješenje postavljenog branioca

(1) Umjesto postavljenog branioca osumnjičeni odnosno optuženi može da sam uzme drugog branioca. U tom slučaju razriješiće se postavljeni branilac.

(2) Branilac može tražiti da bude razriješen samo na način predviđen zakonom.

(3) O razrješenju branioca u slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje u toku istrage sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a u toku glavnog pretresa sudija odnosno vijeće. Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno vijeće može, na traženje osumnjičenog odnosno optuženog ili uz njegovu saglasnost da razriješi postavljenog branioca koji neodgovornovrši svoj dužnost. Umjesto razriješenog branioca postaviće se drugi branilac. O razrješenju branioca odmah će se obavijestiti advokatska komora čiji je član.

Član 64.

Preduzimanje radnji od branioca

(1) Branilac mora, zastupajući osumnjičenog odnosno optuženog, preduzimati sve neophodne radnje s ciljem utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenog odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branioca ne prestaju u slučaju opoziva punomoći sve dok sudija odnosno vijeće ne razriješi branioca njegovih prava i dužnosti.

GLAVA VIII - RADNJE DOKAZIVANJA

Odjeljak 1. Pretresanje stana, prostorija i lica

Član 65.

Pretresanje stana, ostalih prostorija i pokretnina

(1) Pretresanje stana i ostalih prostorija osumnjičenog odnosno optuženog i drugih lica, kao i njihovih pokretnina izvan stana može se preduzeti samo onda ako ima dovoljno osnova za sumnju da se kod njih nalaze počinitelac, saučesnik, tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za postupak.

(2) Pretresanje pokretnina, u smislu odredbe stava 1. ovog člana, obuhvata i pretresanje kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su s njima povezani. Na zahtjev suda, licakoj se koriste ovim uređajima dužnima da omogućе pristup, predaju diskete, trake ili neki drugi oblik pohranjivanja podataka, kao i pruže potrebna obavještenja za upotrebu tih uređaja. Lice koje odbije

njihovu predaju, iako za to ne postoje razlozi iz člana 98. ovog zakona, može se kazniti prema odredbi člana 79. stav 5. ovog zakona.

(3) Pretresanje kompjutera i sličnih uređaja iz stava 2. ovog člana, će se obaviti uz pomoć stručnog lica.

Član 66.

Pretresanje lica

(1) Pretresanje lica može se preduzeti kada je vjerovatno da je to lice počinila krivično djelo ili da će se pretresanjem pronaći predmeti ili tragovi važni za krivični postupak.

2) Pretresanje lica obavlja lice istog pola.

Član 67.

Naredba za pretresanje

(1) Sud može izdati naredbu za pretresanje pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Naredbu za pretresanje može izdati sud na zahtjev tužioca ili na zahtjev ovlaštenih službenih lica koja su dobila odobrenje od tužioca.

Član 68.

Forma zahtjeva za pretresanje

Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u pisanoj ili usmenoj formi. Ako se zahtjev podnosi u pisanoj formi mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način određen u članu 69. stav 1. ovog zakona. Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u skladu sa članom 70. ovog zakona.

Član 69.

Pisani zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje mora sadržavati:

- a) naziv suda, kao i ime i funkciju podnosioca zahtjeva,
- b) činjenice koje ukazuju na vjerovatnost da će se lice, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članu 65. stav 1. ovog zakona naći na naznačenom ili opisanom mjestu ili kod određenog lica,
- c) zahtjev da sud izda naredbu za pretresanje radi pronalazjenja lica ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

- a) da se naredba za pretresanje izvrši u bilo koje vrijeme zato što postoji osnovana sumnja da pretresanje neće moći biti izvršeno u vremenskom periodu od 6 časova do 21 časa, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se naredba ne izvrši odmah, kao i da će lice koje se traži pobjeći ili počiniti drugo krivično djelo ili da može ugroziti bezbjednost ovlaštenog službenog lica ili drugog lica ako se naredba ne izvrši odmah ili u vremenskom periodu od 21 časa do 6 časova,
- b) da ovlašteno službeno lice izvrši naredbu bez prethodne predaje naredbe ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lako i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naredbe može ugroziti bezbjednost ovlaštenog službenog ili drugog lica, kao i da će lice koje se traži počiniti drugo krivično djelo ili ugroziti

bezbjednost ovlaštenog službenog ili drugog lica.

Član 70.

Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe

(1) Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti kada postoji opasnost od odgađanja. Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe o pretresanju može se saopštiti direktno sudiji za prethodni postupak ili telefonom, ili radio-vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(2) Kad je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje, sudija za prethodni postupak će daljnji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kada se koristi zvučni ili stenografski zapisnik, sudija za prethodni postupak je dužan dati zapisnik na prepis, ovjeriti identičnost prepisa i predati originalni zapisnik i prepis sudu u roku od 24 časa od izdavanja naredbe. U slučaju doslovnog bilježenja razgovora, sudija za prethodni postupak potpisuje kopiju zapisnika i predati je sudu u roku od 24 časa od izdavanja naredbe.

Član 71.

Izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Ako sudija za prethodni postupak ustanovi da je zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje opravdan, može odobriti zahtjev i izdati naredbu za pretresanje.

(2) Kad sudija za prethodni postupak odluči da izda naredbu za pretresanje na osnovu usmenog zahtjeva, podnosilac takvog zahtjeva će sam sastaviti naredbu u skladu s članom 58. ovog zakona i pročitati je u cjelini sudiji za prethodni postupak.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1767

Član 72.

Sadržaj naredbe za pretresanje

Naredba za pretresanje sadrži:

- a) naziv suda koji izdaje naredbu, osim kada se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva i potpis sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu,
- b) ako se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva, to će se navesti uz naznačavanje imena sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu i vremena i mjesta izdavanja,
- c) ime, odjeljenje ili rang ovlaštenog lica na kog se naredba odnosi,
- d) svrha pretresanja,
- e) opis lica koje treba pronaći ili opis stvari koje su predmet pretresanja,
- f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili lica koja se traže, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje identiteta,
- g) uputstvo da se naredba ima izvršiti između 6 časova i 21 časa ili ovlaštenje da se naredba može izvršiti u bilo koje vrijeme ako to sud izričito odredi,
- h) ovlaštenje izvršiocu naredbe da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se imaju pretresti, ako to sud

izričito odredi,

i) uputstvo da se naredba i oduzete stvari donesu u sud bez odgađanja,

j) pouku da osumnjičeni ima pravo obavijestiti branioca i da se pretresanje može izvršiti i bez prisustva branioca, ako to zahtijevaju izuzetne okolnosti.

Član 73.

Vrijeme izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Naredba za pretresanjemora se izvršiti najkasnije 15 dana od izdavanja naredbe poslije čega se, bez odgađanja, mora vratiti sudu.

(2) Naredba za pretresanje se može izvršiti bilo kojeg dana u sedmici. Naredba se može izvršiti samo u vremenu od 6 časova do 21 časa, osim ako u naredbi nije izričito dato ovlaštenje da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noći, u skladu sa članom 69. stav 2. ovog zakona.

Član 74.

Postupak izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Prije početka pretresanja ovlašteno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i razlogu dolaska i predati naredbu za pretresanje licu kod kojeg će se ili na kojem će se izvršiti pretresanje. Ako je nakon toga ovlaštenom službenom licu pristup uskraćen, može upotrijebiti silu, u skladu sa zakonom.

(2) Prilikom izvršavanja naredbe za pretresanje kojom se određuje pretresanje stana i drugih prostorija, ovlašteno službeno lice nije dužno da obavijesti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretresanja, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlašteno službeno lice opravdano smatra da su prazni ili ako je ovlašteno službeno lice naredbom izričito ovlašteno da uđe bez prethodne najave.

(3) Vlasnik odnosno korisnik stana i drugih prostorija pozvaće se da bude prisutan pretresanju, a ako je on odsutan - pozvat će se njegov zastupnik ili neko od odraslih članova domaćinstva ili susjeda. Ukoliko lice kod kog se pretresanje ima izvršiti nije prisutno, naredba se ostavlja u prostoriji gdje se vrši pretresanje, a pretresanje se izvršava i bez njegovog prisustva.

(4) Pretresanjustana, ostalih prostorija ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci. Pretresanju lica prisustvuju svjedoci istog pola. Pretresanje lica vrši lice istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze kako se pretresanje vrši, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore ako smatraju da sadržaj zapisnika nije tačan.

(5) Prilikom vršenja pretresanja službenih prostorija, pozvaće se njihov starješina ili rukovodilac da bude prisutan pretresanju.

(6) Ako se pretresanje mora preduzeti u vojnom objektu, pisana naredba o pretresanju dostavlja se vojnim vlastima, koje će odrediti najmanje jedno vojno lice da bude prisutno

pretresanju.

Član 75.

Izvršenje naredbe za pretresanje lica

Prilikom izvršenja naredbe za pretresanje lica, ovlašteno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i predati naredbu za pretresanje licu nad kojim će pretresanje izvršiti.

Ovlaštena službeno lice mogu upotrijebiti silu u skladu sa zakonom.

Član 76.

Zapisnik o pretresanju

(1) O svakom pretresanju stana, prostorije ili lica sastaviće se zapisnik koji potpisuje lice kod kog se ili nad kojim se vrši pretresanje i lica čija je prisutnost obavezna.

Prilikom vršenja pretresanja oduzeće se privremeno samo oni predmeti i dokumenti koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno opisati predmeti i dokumenti koji se oduzimaju, a to će se naznačiti i u potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah predati licu kojem su predmeti odnosno dokumenti oduzeti.

(2) Ako se pri pretresanju stana, prostorije, odnosno lica nađu predmeti koji nisu povezani sa krivičnim djelom zbog kojeg je izdata naredba za pretresanje, ali upućuju na drugo krivično djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tome će se obavijestiti tužilac. Ti će se predmeti odmah vratiti ako tužilac ustanovi da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji neki drugi zakonski osnov po kojem bi se ti predmeti imali oduzeti.

(3) Predmeti upotrijebljeni prilikom pretresanja kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka vratiće se poslije pretresanja njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje krivičnog postupka. Lični podaci pribavljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhu krivičnog postupka i izbrisaće se, bez odgađanja, kad ta svrha prestane.

Član 77.

Oduzimanje predmeta na osnovu naredbe za pretresanje

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašteno službeno lice napisaće i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv suda koji je izdao naredbu.

(2) Ako je predmet privremeno oduzet od određenog lica, takva potvrda mora se predati tom licu. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva potvrda mora se predati vlasniku, stanaru ili korisniku.

(3) Nakon oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašteno službeno lice mora, bez odgađanja, vratiti sudu naredbu i predati predmete i spisak oduzetih predmeta.

(4) Nakon prijema stvari oduzetih na osnovu naredbe za pretresanje, sud će zadržati predmete pod nadzorom suda do daljnje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnositelja zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod

nadzorom ovlaštenog izvršioca naredbe.

Član 78.

Pretresanje bez naredbe

(1) Ovlašteno službeno lice može ući u stan i druge prostorije bez naredbe i bez svjedoka i, po potrebi, izvršiti pretresanje ako stanar tog stana to želi, ako neko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti počinioca krivičnog djela koji je zatečen na djelu ili radi bezbjednosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi lice koje se po naredbi suda ima pritvoriti ili prinudno dovesti ili koje se tu sklonilo od gonjenja.

(2) Ovlašteno službeno lice može pretresti lice bez naredbe za pretresanje i bez prisutnosti svjedoka:

- a) pri izvršenju naredbe o dovođenju,
- b) prilikom lišavanja slobode,
- c) ako postoji sumnja da to lice posjeduje vatreno ili hladno oružje,

Broj 35 - Strana 1768 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili se riješiti predmeta koji se trebaju od njega oduzeti i upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(3) Nakon izvršenja pretresanja bez naredbe za pretresanje, ovlašteno službeno lice mora odmah da podnese pisani izvještaj tužiocu koji će o tome obavijestiti sudiju za prethodni postupak. Izvještaj mora sadržavati razloge pretresanja bez naredbe.

Odjeljak 2. Privremeno oduzimanje predmeta i imovine

Član 79.

Naredba za oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se po KZFBiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku privremeno će se oduzeti i na osnovu sudske odluke će se obezbijediti njihovo čuvanje.

(2) Naredbu za oduzimanje predmeta izdaje sud, na prijedlog tužioca ili na prijedlog ovlaštenog službenog lica koje je dobilo odobrenje od tužioca.

(3) Naredba za privremeno oduzimanje predmeta sadrži: naziv suda, pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta, naznačenje predmeta koji podliježu oduzimanju, ime lica od koje se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta, rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti i pouka o pravnom lijeku.

(4) Oduzimanje predmeta vrši ovlašteno službeno lice na osnovu izdate naredbe.

(5) Ko drži takve predmete, dužan ih je predati po naredbi suda. Lice koje ih odbije predati može biti kažnjeno do 50.000 KM, a u slučaju daljnjeg odbijanja - može biti zatvoreno. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže 90 dana. Na isti način postupiće se prema službenom ili odgovornom licu državnog organu ili pravnom licu.

(6) Odredbe stava 5. ovog člana odnose se i na podatke

pohranjene u kompjuteru ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.

(7) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je naređen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Pri oduzimanju predmeta naznačiće se gdje su pronađeni i opisaće se, a, po potrebi, i na drugi način obezbijediti utvrđivanje njihove identičnosti. Za oduzete predmete izdaće se potvrda.

(9) Mjere iz st. 5. i 6. ovog člana ne mogu se primijeniti na osumnjičenom odnosno optuženom niti licima koja su oslobođena dužnosti svjedočenja.

Član 80.

Privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe

(1) Predmeti iz člana 79. stav 1. ovog zakona mogu se privremeno oduzeti i bez naredbe suda ukoliko postoji opasnost od odgađanja. Ukoliko se lice koje se pretresa izričito protiv oduzimanja predmeta, tužilac će u roku od 72 časa od izvršenog pretresa podnijeti zahtjev sudiji za prethodni postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.

(2) Ukoliko sudija za prethodni postupak odbije zahtjev tužioca, oduzeti predmeti se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti licu od kojeg su oduzeti.

Član 81.

Privremeno oduzimanje pisama, telegrama i drugih pošiljaka

(1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, telegrami i druge pošiljke upućene osumnjičenom odnosno optuženom ili one koje on šalje, a koje se nalaze kod preduzeća i lica koja obavljaju poslove pošte i telekomunikacija.

(2) Pošiljke iz stava 1. ovog člana mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti zbog kojih se osnovano može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.

(3) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljaka iz stava 1. ovog člana izdaje sudija za prethodni postupak, na prijedlog tužioca.

(4) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljaka može da izda i tužilac ako postoji opasnost od odgađanja, s tim da ova naredba mora biti potvrđena od sudije za prethodni postupak u roku od 72 časa od privremenog oduzimanja pošiljaka.

(5) Ukoliko naredba ne bude potvrđena u smislu stava 4. ovog člana te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Mjere preduzete u skladu sa ovim članom ne mogu se primjenjivati na pisma, telegrama i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenog odnosno optuženog i njegovog branioca.

(7) Naredba iz stava 3. ovog člana sadrži: podatke o osumnjičenom odnosno optuženom na kog se naredba odnosi, način izvršenja naredbe i vrijeme trajanja mjere, te preduzeće koje će izvršiti naređenu mjeru. Preduzete mjere mogu da traju najduže tri mjeseca, a iz važnih razloga sudija za prethodni postupak može produžiti trajanje ovih mjera za još tri mjeseca, s tim da će se preduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo daljnje preduzimanje.

(8) Ukoliko to interesi postupka dozboljavaju, o preduzetim mjerama iz stava 1. ovog člana obavijestiće se osumnjičeni odnosno optuženi protiv koga su primjenjene te mjere.

(9) Izdate pošiljke otvara tužilac u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju će se paziti da se ne povrijedi pečat, a omotnice i adresa će se sačuvati. Otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke će se saopštiti osumnjičenom odnosno optuženom, odnosno licu kom je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predaće se tom licu, osim ako, izuzetno, tužilac smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje krivičnog postupka. Ako je osumnjičeni odnosno optuženi odsutan, o upućenoj pošiljci obavijestiće se članovi njegove porodice. Ako osumnjičeni odnosno optuženi poslije toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljaocu.

Član 82.

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku će se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija i o tome izdati potvrda.

(2) Ako popis predmeta i dokumentacije nijemoguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti.

(3) Predmet koji je oduzet od fizičkog odnosno pravnog lica ne može se prodati, pokloniti ili na drugi način njim raspolagati.

Član 83.

Pravo žalbe

(1) Lice od kojeg se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.

(2) Žalba iz stava 1. ovog člana ne odlaže privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.

(3) Protiv odluke suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija tužilac ima pravo da podnese žalbu.

Član 84.

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način obezbjeđuje njihovo čuvanje.

Član 85.

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije vrši tužilac.

(2) O otvaranju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

tužilac je dužan obavijestiti lice ili preduzeće od kog su predmeti oduzeti, sudiju za prethodni postupak i branioca.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1769

(3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštena lica.

Član 86.

Naredba banci ili drugom pravnom licu

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo koje je povezano s dobijanjem imovinske koristi, sud može na osnovu prijedloga tužioca, narediti da banka ili drugo pravno lice koje vrši finansijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim finansijskim transakcijama i poslovima tog lica, kao i lica za koja se osnovano vjeruje da su uključena u te finansijske transakcije ili poslove osumnjičenog, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku.

(2) Sudija za prethodni postupak može, na prijedlog tužioca, narediti preduzimanje i drugih potrebnih radnji iz člana 116. ovog zakona da bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.

(3) U hitnim slučajevima tužilac može odrediti mjere iz stava 1. ovog člana na osnovu naredbe. Opreduzetim mjerama tužilac odmah obavještava sudiju za prethodni postupak koji može u roku od 72 časa izdati naredbu. Tužilac će dobijene podatke da zapečati dok ne bude izdata sudska naredba. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne izda naredbu, tužilac će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(4) Sud može rješenjem narediti pravnom ili fizičkom licu da privremeno obustavi izvršenje finansijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja krivično djelo, ili da je namijenjena počinjenju krivičnog djela, da služi prikrivanju krivičnog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene krivičnim djelom.

(5) Rješenjem iz stava 4. ovog člana sud će odrediti da se finansijska sredstva namijenjena za transakciju iz stava 4. ovog člana i gotovinski iznosi novca domaće i strane valute privremeno oduzmu prema članu 79. stav 1. ovog zakona, pohrane na poseban račun i čuvaju do završetka postupka, odnosno dok se ne steknu uslovi za njihovo vraćanje.

(6) Protiv rješenja iz stava 4. ovog člana žalbu mogu podnijeti tužilac, vlasnik finansijskih sredstava ili gotovinskog novca domaće i strane valute, osumnjičeni odnosno optuženi, kao i pravno ili fizičko lice iz st. 4. i 5. ovog člana.

Član 87.

Privremeno oduzimanje imovine radi osiguranja

(1) Sud može u bilo koje vrijeme tokom postupka da donese na prijedlog tužioca privremenu mjeru oduzimanja imovine

koja se oduzima po KZFBiH, mjeru zapljene ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se sprečilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom.

(2) Ovlašteno službeno lice može, kada postoji opasnost od odgađanja, privremeno da oduzme imovinu iz stava 1. ovog člana, zaplijeni imovinu ili preduzme druge neophodne privremene mjere kako bi se sprečilo bilo kakvo korištenje, otuđivanje ili raspolaganje tom imovinom. O preduzetim mjerama ovlašteno službeno lice mora odmah da obavijesti tužioca, a preduzete mjere moraju biti odobrene od sudije za prethodni postupak u roku od 72 časa od preduzimanja mjera.

(3) U slučaju da sud uskrati odobrenje, preduzete mjere će se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina će biti odmah vraćeni licu od kog su oduzeti.

Član 88.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Predmeti koji su tokom krivičnog postupka privremeno oduzeti vратиće se vlasniku, odnosno držaocu kada u toku postupka postane očigledno da njihovo zadržavanje nije u skladu sa članom 79. ovog zakona, a ne postoje razlozi na njihovo oduzimanje (član 412.).

Odjeljak 3. Postupak sa sumnjivim stvarima

Član 89.

Oglašavanje sumnjivih stvari

(1) Nađe li se kod osumnjičenog odnosno optuženog tuđa stvar, a ne zna se čija je, organ koji vodi postupak opisaće tu stvar i opis objavitinaoglasnoj tabliopštinenacijem području osumnjičeni odnosno optuženi ima prebivalište i na čijem je području krivično djelo učinjeno. U oglasu će se pozvati vlasnik da se javi organu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa jer će se inače stvar prodati. Novac dobijen prodajom je prihod Budžeta Federacije.

(2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti objavljivanje se može izvršiti i putem dnevnog lista.

(3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njeno čuvanje vezano sa znatnimtroškovima, onaće seprodatipoodredbamakoje važe za izvršni postupak, a novac predati na čuvanje u sudski depozit.

(4) Po odredbi stava 3. ovog člana postupiće se i kada stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom počiniocu krivičnog djela.

Član 90.

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

(1) Ako se u toku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen prodajom stvari, donijeće serješenjeda stvar postaje vlasništvo Federacije odnosno da je novac prihod Budžeta Federacije.

(2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici traži povrat stvari ili novca dobijenog prodajom stvari. Zastarijevanje ovog prava počinje teći od dana objavljivanja oglasa.

Odjeljak 4. Ispitivanje osumnjičenog

Član 91.

Poziv za ispitivanje

(1) Ispitivanje osumnjičenog u istrazi vrši tužilac.

(2) Ispitivanje treba vršiti tako da se u punoj mjeri poštuje ličnost osumnjičenog. Prilikom ispitivanja osumnjičenog ne smije se upotrijebiti sila, prijetnja, prevara, narkotici ili druga sredstva koja mogu uticati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.

(3) Ako je postupljeno protivno odredbama ovog člana, na izjavi osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 92.

Pouka osumnjičenom o njegovim pravima

(1) Kad se osumnjičeni prvi put ispituje pitaće ga za ime i prezime, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko porodično ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, jedinstveni matični broj građana državljanina Bosne i Hercegovine, koje mu je zanimanje, kakve su mu porodične prilike, dali je pismen, kakve je škole završio, da li je, gdje i kada služio vojsku odnosno ima li čin rezervnog vojnog starješine, vodilise u vojnoj evidenciji kod kojeg organa nadležnog za poslove odbrane, da li je odlikovan, kakvog je imovnog stanja, da li je, kada i zašto osuđivan, da li je i kada je izrečenu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za neko drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, komu je zakonski zastupnik. Osumnjičeni će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah saopštiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boravište, a upozoriće se i na posljedice ako po tome ne postupi.

(2) Na početku ispitivanja osumnjičenom će se saopštiti za koje krivično djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučiće se i o sljedećim pravima:

a) da nije dužan iznijeti svoju odbranu, niti odgovarati na postavljena pitanja,

b) da može uzeti branioca po svom izboru koji može biti prisutan njegovom ispitivanju, kao i da ima pravo na branioca bez nadoknade u slučajevima predviđenim ovim zakonom,

Broj 35 - Strana 1770 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze kojim udu u korist,

d) da ima pravo u toku istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete kojim udu u korist, osim ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,

e) da ima pravo na besplatne usluge prevodioca ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

(3) Osumnjičeni semožedobrovoljno odreći prava navedenih u stavu 2. ovog člana, ali njegovo ispitivanje ne može započeti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne

zabilježi u zapisnik i dok je ne potpiše osumnjičeni. Osumnjičeni se ni pod kojim okolnostima ne može odreći prava na prisustvo branioca, ako je njegova odbrana obavezna u skladu sa ovim zakonom.

(4) Uslučaju da se osumnjičeni odrekao prava da uzme branioca, a kasnije izrazi želju da uzme branioca, ispitivanje će se odmah prekinuti i ponovo će se nastaviti kada osumnjičeni dobije branioca ili mu se branilac postavi ili ako osumnjičeni izrazi želju da nastavi odgovaranje pitanja.

(5) Ako se osumnjičeni dobrovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist.

(6) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana, na izjavi osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 93.

Način ispitivanja osumnjičenog

(1) O svakom ispitivanju osumnjičenog sastavlja se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijet će se doslovno u zapisnik.

Nakon što je zapisnik sastavljen, osumnjičenom će se pročitati zapisnik i predati kopija zapisnika.

(2) Ispitivanje osumnjičenog, u pravilu, se snima na audio ili videotraku, pod sljedećim uslovima:

a) da je osumnjičeni obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na audio ili videotraku,

b) uslučaju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida će se naznačiti u snimku, kao i vrijeme nastavljanja i zaključenja ispitivanja,

c) na kraju ispitivanja osumnjičeni će dobiti mogućnost da pojasni sve što je rekao i da doda sve što želi,

d) zapis s trake će se prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prepisa predaće se osumnjičenom zajedno s kopijom snimljene trake ili ako je korištena aparatura za istovremenopravljenje većeg broja snimaka, predaće mu se jedna od originalno snimljenih traka,

e) pošto se napravi kopija originalne trake u svrhu prepisa, originalno snimljena traka ili jedna od originalno snimljenih traka će se zapečatiti u prisustvu osumnjičenog, s ovjerom potpisa organa krivičnog postupka i osumnjičenog.

Član 94.

Ispitivanje uz pomoć tumača

Ispitivanje osumnjičenog obaviće se uz pomoć tumača u slučajevima iz člana 101. ovog zakona.

Odjeljak 5. Saslušanje svjedoka

Član 95.

Poziv za saslušanje svjedoka

(1) Svjedoci se saslušavaju kada postoji vjerovatnoća da će svojim iskazom moći dati obavještenja o krivičnom djelu, počiniocu i o drugim važnim okolnostima.

(2) Poziv za svjedočenje dostavlja tužilac, odnosno sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetnog lica koje nije navršilošesnaest godinaživotavršiseprekoroditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili drugih okolnosti.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških fizičkih mana ne mogu odazvati pozivu mogu se saslušati u svom stanu, bolnici ili na drugom mjestu.

(4) U pozivu se svjedok obavještava da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, kao i o posljedicama neodazivanja pozivu.

(5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoj izostanak opravda sud može izreći novčanu kaznu do 5.000 KM ili narediti prinudno dovođenje.

(6) Naredbu za dovođenje svjedoka izvršava sudska policija. Izuzetno, naredbu može izdati i tužilac ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim da ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 časa od izdavanja naredbe.

(7) Ukoliko svjedok odbije da svjedoči, sud može, na prijedlog tužioca, da donese rješenje o kažnjavanju svjedoka novčanom kaznom do 30.000 KM. Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje.

(8) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna odlučuje vijeće (član 25. stav 6).

Član 96.

Lica koja ne mogu biti saslušana kao svjedoci

Ne može se saslušati kao svjedok:

- a) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne dok je nadležni organ ne oslobodi te dužnosti,
- b) branilac osumnjičenog odnosno optuženog u pogledu činjenica koje su mu postale poznate u svojstvu branioca,
- c) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, advokat, notar, ljekar, babica i dr.), osim ako je oslobođeno te dužnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne,
- d) maloljetno lice koje, s obzirom na uzrast i psihički razvoj nije sposobno da shvati značaj prava da ne mora svjedočiti.

Član 97.

Lica koja mogu odbiti da svjedoče

(1) Da svjedoče mogu odbiti:

- a) bračni odnosno vanbračni drug osumnjičenog odnosno optuženog,
 - b) srodnik osumnjičenog odnosno optuženog po krvi u pravoj liniji, srodnici u bočnoj liniji do trećeg stepena zaključno i srodnici po tazbini do drugog stepena,
 - c) usvojenik i usvojilac osumnjičenog odnosno optuženog.
- (2) Organ koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1. ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov

odnos prema osumnjičenom odnosno optuženom upozori da mogu odbiti da svjedoče. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Lice koje može odbiti da svjedoči prema jednom od osumnjičenih odnosno optuženih može odbiti da svjedoči i prema ostalim osumnjičenim odnosno optuženim, ako se njegov iskaz prema prirodistvarinemože ograničiti samo na ostale osumnjičene odnosno optužene.

(4) Ako je kao svjedok saslušano lice koje može odbiti da svjedoči ili je saslušano lice koje nije upozoreno da može odbiti da svjedoči ili to upozorenje nije uneseno u zapisnik, na takvom iskazu se ne može zasnivati sudska odluka.

Član 98.

Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja

(1) Svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja ako bi ga istinit odgovor izložio krivičnom gonjenju.

(2) Svjedok koji koristi pravo iz stava 1. ovog člana odgovoriće na ta pitanja ako mu se da imunitet.

(3) Imunitet se daje odlukom tužioca.

(4) Svjedok koji je dobio imunitet i koji je svjedočio neće se krivično goniti, osim ako je dao lažni iskaz.

(5) Svjedoku se može odlukom suda za savjetnika odrediti advokat za vrijeme trajanja saslušanja, ukoliko je očito da samnije u stanju da koristi svoja prava u vrijeme saslušanja i ako njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1771
Član 99.

Način saslušanja, suočenje i prepoznavanje

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i u odsustvu drugih svjedoka.

(2) U toku postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenim odnosno optuženim.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi da li svjedok poznaje lice ili predmet tražiće se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim licima odnosno ako je to moguće - zajedno s predmetima iste vrste.

Član 100.

Tok saslušanja svjedoka

(1) Svjedok je dužan da odgovore daje usmeno.

(2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prećutati, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo.

(3) Poslije toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos sa osumnjičenim odnosno optuženim i oštećenim. Svjedok će se upozoriti da je dužan da o promjeni adrese ili boravišta obavijesti sud.

(4) Prilikom saslušanja maloljetnog lica, naročito ako je

ono oštećeno krivičnim djelom, postupiće se obazrivo da saslušanje ne bi štetno uticalo na psihičko stanje maloljetnika. Ako je to potrebno, saslušanje maloljetnog lica izvršiće se uz pomoć psihologa, pedagoga ili drugog stručnog lica.

(5) Oštećenog krivičnim djelom nije dozvoljeno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela, a ako je takvo ispitivanje obavljeno - na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

(6) S obzirom na životnu starost, fizičko i psihičko stanje ili druge opravdane interese svjedok se može saslušati putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka na način da mu stranke i branilac mogu postavljati pitanja bez prisustva u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručno lice.

(7) Poslije opštih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja.

Prilikom saslušanja svjedoka nije dozvoljeno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(9) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu ponaosob saslušati i njihov će se odgovor unijeti u zapisnik.

Istovremeno se mogu suočiti samo dva svjedoka.

(10) Oštećeni koji se saslušava kao svjedok pitaće se da li želi da u krivičnom postupku ostvaruje imovinskopравни zahtjev.

Član 101.

Saslušanje svjedoka uz pomoć tumača

(1) Ako je svjedok gluv ili nijem njegovo saslušanje vrši se uz pomoć tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postaviće mu se pitanja pismeno, a ako je nijem, pozvaće se da pisano odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj način pozvaće se kao tumač lice koje se sa svjedokom može sporazumiti.

(3) Ako tumač nije ranije zaklet, položiće zakletvu da će vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upućuju i izjave koje on bude davao.

Član 102.

Zakletva odnosno izjava svjedoka

(1) Akosu ispunjeniuslovi za saslušanje, sudmožezahhtijevati od svjedoka da prije svjedočenja položi zakletvu odnosno da izjavu.

(2) Prije glavnog pretresa svjedok može položiti zakletvu odnosno dati izjavu samo ako postoji strah da zbog bolesti ili iz drugih razloga neće moći doći na glavni pretres. Zakletva se polaže odnosno izjava se daje pred sudijom odnosno predsjednikom vijeća. Razlog zbog kog je položena zakletva odnosno data izjava navešće se u zapisniku.

(3) Tekst zakletve odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se - izjavljujem da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prećutati."

(4) Svjedok zakletvu polaže odnosno izjavu daje usmeno, čitanjem njenog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon saslušanog sadržaja teksta zakletve odnosno izjave koju je pročitao sudija odnosno predsjednik vijeća. Nijemi svjedoci koji znaju da čitaju i pišu potpisuju tekst zakletve odnosno izjave, a gluvi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni da čitaju ni dapišu- zaklinju se odnosno daju izjavu uz pomoć tumača.

(5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi zakletvu odnosno da izjavu unijeće se u zapisnik.

Član 103.

Lica koja ne polažu zakletvu odnosno ne daju izjavu

Ne smiju se zaklinjati odnosno davati izjavu lica koja nisu punoljetna u trenutku saslušanja, za koje je dokazano ili za koje postoji osnovana sumnja da su počinile ili učestvovala u krivičnom djelu zbog kog se saslušavaju ili koje zbog psihičkog stanja ne mogu da shvate značaj zakletve odnosno izjave.

Član 104.

Snimanje saslušanja svjedoka audio-vizuelnim sredstvima

Saslušanje svjedoka se može snimati audio-vizuelnim sredstvima u svim fazama postupka. Saslušanje se mora snimiti u slučajevima kada se radi o maloljetnim licima koja nisu navršila šesnaest godina života i koja su oštećena krivičnim djelom, kao i ako postoje osnove za strah da se svjedok neće moći saslušati na glavnom pretresu.

Član 105.

Zaštićeni svjedok

Na položaj zaštićenog svjedoka u postupku pred sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6. Uviđaj i rekonstrukcija

Član 106.

Preduzimanje uviđaja

Uviđaj se preduzima kada je za utvrđivanje neke važne činjenice u postupku potrebno direktno opažanje.

Član 107.

Rekonstrukcija događaja

(1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značaja za razjašnjenje stvari organ koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja, koja se vrši tako što se ponavljaju radnje ili situacije u uslovima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj desio. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenih, odnosno optuženih, radnje ili situacije različito prikazane rekonstrukcija događajaće se, u pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.

(2) Rekonstrukcija sene smijevršitinanačinkojimse vrijeđa javni red i moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovo

izvesti pojedini dokazi.

Član 108.

Pomoć vještaka i stručnog lica

(1) Uviđaj i rekonstrukcija događaja vršese uz pomoć stručnog lica kriminalističko-tehničke ili druge struke koje će pomoći u pronalaženju, osiguranju ili opisivanju tragova, izvršiti potrebna mjerenja i snimanja, sačiniti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.

(2) Na uviđaj i rekonstrukciju može se pozvati i vještak ako bi njegova prisutnost bila od koristi za davanje nalaza i mišljenja.

Broj 35 - Strana 1772 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Odjeljak 7. Vještačenje

Član 109.

Određivanje vještačenja

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje lica koja raspolazu potrebnim stručnim znanjem. Ako naučno, tehničko, ili druga stručna znanja mogu pomoći sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može da svjedoči davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koje sadrži ocjenu o činjenicama.

Član 110.

Naredba o vještačenju

(1) Pisanu naredbu za vještačenje izdaje tužilac ili sud. U naredbi će se navesti činjenice o kojima se vrši vještačenje.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može izvesti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a posebno složenija, povjeriće se, u pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. U tom slučaju ta ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka koji će izvršiti vještačenje.

Član 111.

Dužnosti vještaka kog je odredio tužilac odnosno sud

Lice koje tužilac odnosno sud odredi za vještaka dužno je tužiocu, odnosno sudu da dostavi svoj izvještaj koji sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledao, obavljene testove, nalaz i mišljenje do kojeg je došao i sve druge relevantne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i objektivnu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenog mišljenja.

Član 112.

Ko ne može biti vještak

(1) Za vještaka se ne može odrediti lice koje ne može biti saslušan kao svjedok (član 96.) ili lice koje je oslobođeno od dužnosti da svjedoči (član 97.), kao ni lice prema kojem je krivično djelo počinjeno, a ako je takvo lice određeno - na njegovom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati sudska odluka.

(2) Razlog za izuzimanje vještaka (član 44.) postoji i za lice koje je zajedno sa osumnjičenim odnosno optuženim ili oštećenim u radnom odnosu u istom organu, preduzeću ili

drugom pravnom licu ili kod samostalnog privrednika (zanatski radnik), kao i za lice koje je u radnom odnosu kod oštećenog ili osumnjičenog odnosno optuženog.

(3) Za vještaka seneće uzetice koje je saslušanokaosvjedok.
Član 113.

Postupak vještačenja

(1) Vještačenjem rukovodi organ koji je naredio vještačenje. Prije početka vještačenja pozvaće se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, da tačno navede sve što zapazi i utvrdi i da svojemišljenjeiznese nepristrasno i u skladu sa pravilima nauke i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje krivično djelo.

(2) Prilikom davanja nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazala ovlaštena službena lica, tužilac ili sud.

Vještak može da svjedoči samo o činjenicama koje proizilaze iz njegovog direktnog saznanja, osim ako se prilikom pripreme svog nalaza i mišljenja nije koristio informacijama na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.

(3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako prisustvuje uviđaju, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se licu koje se saslušava postave pojedina pitanja.

Član 114.

Pregledanje predmeta vještačenja

(1) Vještak pregleda predmete vještačenjanamjestu gdje se oni nalaze osim ako su za vještačenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanje vršeu ustanovi, odnosno organu ili ako to zahtjevaju razlozi morala.

(2) Ako je u okviru vještačenja potrebno izvršiti analizu neke materije, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

Član 115.

Dostavljanje nalaza i mišljenja

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, kao i radni materijal, skice i zabilješke organu koji ga je odredio.

Član 116.

Vještačenje u stručnoj ustanovi ili državnom organu

(1) Ako se vještačenje povjerava stručnoj ustanovi odnosno organu, tužilac odnosno sud će upozoriti tu ustanovu ili organ koji vrši vještačenje da u davanju nalaza i mišljenja nemožeučestvovatiliceiz člana 112. ovog zakonaililice za koje postoje razlozi za izuzimanje od vještačenja predviđeni u ovom zakonu, a biće upozoren i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Stručnoj ustanovi odnosno državnom organu staviće se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je

potrebno, postupiće se u skladu s postupkom određenim odredbom člana 113. ovog zakona.

(3) Pisani nalaz i mišljenje lica koja su izvršila vještačenje dostavlja stručna ustanova odnosno državni organ.

Član 117.

Obdukcija i ekshumacija leša

(1) Pregled i obdukcija leša preduzeće se uvijek kad u nekom smrtnom slučaju postoji sumnja da se ne radi o prirodnoj smrti. Ako je leš već zakopan, odrediće se ekshumacija s ciljem njegovog pregleda i obdukcije.

(2) Pri obdukciji leša preduzeće se potrebne mjere da se ustanovi identitet leša i utvrdi posebne okolnosti koje se opisuju u podacima o vanjskim i unutrašnjim tjelesnim osobinama leša.

Član 118.

Obdukcija leša van specijalizovane medicinske ustanove

(1) Specijalizovana medicinska ustanova vrši pregled i obdukciju leša.

(2) Kad se vještačenje ne vrši u specijalizovanoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju leša vrši ljekar specijalista sudske medicine. Tim vještačenjem rukovodi tužilac i u zapisnik unosi nalaz i mišljenje vještaka.

(3) Za vještaka se ne može odrediti ljekar koji je liječio umrlog. Međutim, ljekar koji je liječio umrlog može se saslušati kao svjedok, radi davanja razjašnjenja o toku i okolnostima bolesti umrlog.

Član 119.

Izveštaj o pregledu i obdukciji

(1) Vještak sudske medicine će u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme kada je smrt nastupila.

(2) Ako je na lešu nađena bilo kakva povreda utvrdiće se da li je tu povredu nanio ko drugi i ako jeste, čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i da li je ona prouzrokovala smrt. Ako je na lešu nađeno više povreda utvrdiće se da li je svaka povreda nanosena istim sredstvom i koja je povreda prouzrokovala smrt, a ako je više smrtonosnih povreda, koja je od njih ili koje od njih su svojim zajedničkim djelovanjem bile uzrok smrti.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana naročito će se utvrditi da li je smrt prouzrokovana samom vrstom i opštom prirodom povrede ili zbog ličnog svojstva ili naročitog stanja organizma povrijeđenog ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojim je povreda nanijeta.

(4) Vještak je dužan da obrati pažnju na nađeni biološki materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiši i sačuva za biološko vještačenje - ako ono bude određeno.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1773

Član 120.

Pregled i obdukcija zametka i novorođenčeta

(1) Pri pregledu i obdukciji zametka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za vanmaterični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša novorođenčeta posebno će se utvrditi da li je rođeno živo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Član 121.

Toksikološko ispitivanje

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive materije koje su nađene u lešu ili na drugom mjestu će se poslati na vještačenje ustanovi ili državnom organu koji vrše toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih materija posebno će se utvrditi vrsta, količina i djelovanje nađenog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz leša, po mogućnosti i količina upotrijebljenog otrova.

Član 122.

Vještačenje tjelesnih povreda

(1) Vještačenje tjelesnih povreda vrši se, u pravilu, pregledom povrijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na osnovu medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Pošto tačno opiše povrede vještak će dati mišljenje, naročito o vrsti i težini svake pojedine povrede i njihovom ukupnom djelovanju, s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te povrede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i čime su povrede nanesene i na koji način.

Član 123.

Fizički pregled i druge radnje

(1) Fizički pregled preduzeće se i bez pristanka osumnjičenog odnosno optuženog, ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za krivični postupak. Fizički pregled drugih lica može se bez njihovog pristanka preduzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.

(2) Uzimanje krvi i druge medicinske radnje koje se po pravilima medicinske nauke preduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za krivični postupak, mogu se preduzeti i bez pristanka lica koje se pregleda - ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njegovo zdravlje.

(3) Preduzimanje fizičkog pregleda osumnjičenog odnosno optuženog i druge radnje u vezi s tim naređuje sud, a ako postoji opasnost od odgađanja - tužilac.

(4) Nije dozvoljeno da se prema osumnjičenom odnosno optuženom ili svjedoku primijeni medicinske intervencije ili da

im se daju takva sredstva kojima bi se uticalo na njihovu volju pri davanju iskaza.

(5) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana na tako pribavljenom dokazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 124.

Psijatrijsko vještačenje

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost osumnjičenog odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni odnosno optuženi učinio krivično djelo zbog

ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, ili da zbog psihičkih smetnji nije sposoban da učestvuje u postupku, određiće se psihijatrijsko vještačenje.

(2) Ako se u toku istrage osumnjičeni dobrovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno duže posmatranje, osumnjičeni će se poslati na psihijatrijski pregled, odnosno na posmatranje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Rješenje o tome donosi sudija za prethodni postupak na prijedlog tužioca. Posmatranje ne može trajati duže od dva mjeseca.

(3) Ako vještaci ustanove da je psihičko stanje osumnjičenog odnosno optuženog poremećeno utvrdiće prirodu, vrstu, stepen i trajnost poremećenosti i dati svoje mišljenje o tome kakav je uticaj takvo psihičko stanje imalo ikakav još ima na shvatanje i postupke osumnjičenog odnosno optuženog, kao i da li je i u kojoj mjeri poremećenost psihičkog stanja postojala u vrijeme počinjenja krivičnog djela.

(4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje osumnjičeni odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru, sudija će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen pritvor da bi se preduzele mjere potrebne za obezbjeđenje svrhe pritvora.

5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunaće se osumnjičenom odnosno optuženom u pritvor odnosno u kaznu, ako bude izrečena.

Član 125.

Vještačenje poslovnih knjiga

(1) Kad je potrebno da se preduzme vještačenje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vještacima naznačiti u kom pravcu i u kom obimu treba vršiti vještačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za preuzimanje vještačenja poslovnih knjiga preduzeća, drugih pravnih lica ili samostalnog privrednika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sređivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.

(3) Naredbu o sređivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na osnovu obrazloženog pisanog izvještaja vještaka kojem je naređeno vještačenje poslovnih knjiga. U naredbi će se naznačiti i iznos koji je pravno lice, odnosno samostalni privrednik dužan da položi organu koji vodi postupak kao predujam za troškove oko sređivanja knjigovodstva.

(4) Naplata troškova, ukoliko njihov iznos nije bio unaprijed isplaćen, vrši se u korist organa koji je unaprijed isplatio troškove i nagradu vještacima.

Član 126.

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljem tekstu: DNK) može vršiti isključivo ustanova specijalizovana za ovu vrstu vještačenja.

Član 127.

Kada se vrši analiza DNK

Analiza DNK može se vršiti ukoliko je to neophodno potrebno za određivanje identiteta ili činjenice da li otkriveni tragovi materija potiču od osumnjičenog odnosno optuženog ili oštećenog.

Član 128.

Korištenje rezultata analize DNK u drugim krivičnim postupcima

S ciljem utvrđivanja identiteta osumnjičenog odnosno optuženog snjegovog tijela mogu se uzeti ćelije radi analize DNK. Podaci dobijeni na ovaj način mogu se koristiti i u drugim krivičnim postupcima protiv istog lica.

Član 129.

Registar izvršenih analiza DNK i zaštita podataka

(1) Sve izvršene analize DNK vode se u posebnom registru u federalnom ministarstvu nadležnom za zdravstvo, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Zaštita podataka dobijenih analizama iz stava 1. ovog člana uređuje se posebnim zakonom.

GLAVA IDŽ - POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

Član 130.

Vrste posebnih istražnih radnji i uslovi za njihovu primjenu

(1) Protiv lica za koje postoji osnovana sumnja da je samo ili s drugim licem učestvovalo ili učestvuje u počinjenju krivičnog djela iz člana 131. ovog zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama.

(2) Istražne radnje iz stava 1. ovog člana su:

a) kontrola i tehničko snimanje telekomunikacija,
Broj 35 - Strana 1774 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

b) pristup kompjuterskim sistemima i kompjutersko sravnjavanje podataka,

c) kontrola i tehničko snimanje prostorija,

d) tajno praćenje i tehničko snimanje lica i predmeta,

e) prikriveni istražitelj i informator,

f) simulirani otkup predmeta i simulirano davanje mita,

g) nadzirani prevoz i isporuka predmeta krivičnog Djela.

(3) Istražne radnje iz stava 2. tačke a) ovog člana mogu se odrediti i prema licu za koje postoji osnovana sumnja da počinocu odnosno od počinioca krivičnog djela iz člana 131. ovog zakona prenosi informacije u vezi sa krivičnim djelom, odnosno da počinilac koristi njegovo sredstvo telekomunikacije.

(4) Narazgovore lica iz stava 1. ovog članainjegovog branioca shodno se primjenjuju odredbe o komunikaciji osumnjičenog i branioca.

(5) Pri izvršavanju istražnih radnji iz stava 2. tač. e) i f) ovog člana, policijski organi ili druga lica ne smiju preduzimati aktivnosti koje predstavljaju podstrekavanje

na počinjenje krivičnog djela. Ako su takve aktivnosti preduzete, ta okolnost isključuje krivično gonjenje podstrekavanog lica za krivično djelo izvršeno u vezi sa ovim radnjama.

Član 131.

Krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Istražne radnje iz člana 130. stav 2. ovog zakona mogu se odrediti za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje tri godine ili teža kazna.

Član 132.

Nadležnost za određivanje i trajanje istražnih radnji

(1) Istražne radnje iz člana 130. stav 2. ovog zakona određuje naredbom sudija za prethodni postupak, na obrazloženi prijedlog tužioca koji sadrži: podatke o licu protiv kojeg seradnjapreduzima, osnovanu sumnjuiz člana130. st. 1.ili3. ovog zakona, razloge za njeno preduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju preduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i način njenog izvođenja, obim i trajanje radnje. Naredba sadrži iste podatke kao i prijedlog tužioca,teutvrđivanjetrajanjanaređeneradnje.

(2) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odgađanja može se započeti s izvršavanjem mjere iz člana 130. ovog zakona i na osnovu usmene naredbe sudije za prethodni postupak. Pisana naredba sudije za prethodni postupak mora biti pribavljena u roku od 24 časa od izdavanja usmene naredbe.

(3) Istražneradnjeiz člana130. stava 2. tač.od a) dod)ig) ovog zakona, mogu trajati najduže do mjesec dana, a iz posebno važnihrazlogamogu se, na obrazloženi prijedlog tužioca, produžiti za još mjesec dana, s tim da mjere iz tač. od a) do c) mogu trajati ukupno najdužešest mjeseci, a mjere iz tač. d) i g) ukupno najduže tri mjeseca. Zahtjev za radnju iz člana 130. stava 2. tačke f) ovog zakona se može odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku narednu radnju protiv istog lica mora sadržavati razloge koji opravdavaju njenu upotrebu.

(4) Naredba sudije za prethodni postupak, kao i prijedlog tužioca iz stava 1. ovog člana čuvaju se u posebnom omotu. Tužilac i sudija za prethodni postupak će sastavljanjem ili prepisom zapisnika bez navođenja ličnih podataka prikrivenog istražitelja i informatora ili na drugi odgovarajući način, sprečiti da neovlaštena lica, osumnjičeni i njegov branilac otkriju identitet prikrivenog istražitelja i informatora.

(5) Sudija za prethodni postupak mora pisanom naredbom, bez odgađanja, obustaviti izvršenje preduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.

(6) Naredbu iz stava 1. ovog člana izvršava policijski organ. Preduzeća koja vrše prenos informacija dužna su da tužiocu i policijskim organima omoguće provođenje mjera iz člana 130. stav 2. tačke a) ovog zakona.

Član 133.

Materijal dobijen preduzimanjem radnji i obavještanje o preduzetim radnjama

(1) Po prestanku radnji iz člana 130. ovog zakona policijski organi moraju sve informacije, podatke i predmete dobijene preduzetim radnjama, kao i izvještaj o tome predati tužiocu. Tužilac je dužan da dostavi sudiji za prethodni postupak pisani izvještaj o preduzetim radnjama. Na osnovu podnesenog izvještaja sudija za prethodni postupak provjerava da li je postupljeno po njegovoj naredbi.

(2) Ako tužilac odustane od krivičnog gonjenja, odnosno ako informacije i podaci pribavljeni naređenim radnjama nisu potrebni za krivični postupak, uništiće se pod nadzorom sudije za prethodni postupak koji će o tome sastaviti posebni zapisnik. O preduzimanju radnji, razlozima za njihovo preduzimanje, informaciji da dobijeni materijal nije bio osnov za krivično gonjenje i da je uništen, pisano se obavještava lice protiv koje je neka od radnji iz člana 130. stava 2. ovog zakona bila preduzeta.

(3) Sudija za prethodni postupak će, bez odgađanja, a nakon preduzimanja radnji iz člana 130. ovog zakona, da obavijesti lice protiv kojeg je radnja bila preduzeta. Lice protiv kojeg je mjera bila preduzeta može od suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naredbe i načina na koji je provedena mjera.

(4) Podaci i informacije dobijeni preduzimanjem mjera iz stava 2. član 130. ovog zakona čuvaju se dok se čuva sudski spis.

Član 134.

Slučajni nalazi

Nemogu se koristiti kao dokaz informacije i podaci dobijeni preduzimanjem radnji iz člana 130. ovog zakona ako se ne odnose na krivično djelo iz člana 131. ovog zakona.

Član 135.

Postupanje bez sudske naredbe ili van njezinog okvira

Ako su radnje iz člana 130. ovog zakona preduzete bez naredbe sudije za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može zasnivati svoju odluku.

Član 136.

Korištenje dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Tehnički snimci, dokumenti i predmeti pribavljeni pod uslovima i na način propisan ovim zakonom mogu se koristiti kao dokazi u krivičnom postupku. Prikriveni istražitelj i informator iz člana 130. stava 2. tačke e) ovog zakona, kao i lica koja su provela istražne radnje iz člana 130. stava 2. tačke f) ovog zakona mogu se saslušati kao svjedoci o toku provođenja radnji.

GLAVA DŽ - MJERE ZA OBEZBJE\ENJE PRISUSTVA

OSUMNJIČENOG ODNOSNO OPTUŽENOG I USPJEŠNO VO\ENJE KRIVIČNOG POSTUPKA

Odjeljak 1. Zajednička odredba

Član 137.

Vrste mjera

(1) Mjere koje se mogu preduzeti prema optuženom za obezbjeđenje njegove prisutnosti i za uspješno vođenje krivičnog postupka jesu poziv, dovođenje, zabrana napuštanja boravišta, jemstvo i pritvor.

(2) Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mjera primijeniti, nadležni organ pridržavaće se uslova određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Ove mjere ukinuće se i po službenoj dužnosti odmah kada prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijeniće se drugom blažom mjerom kada za to nastupe uslovi.

(4) Odredbe ove glave shodno se primjenjuju i na osumnjičenog.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1775

Odjeljak 2. Poziv

Član 138.

Dostavljanje i sadržaj poziva

(1) Prisutnost optuženog pri izvršenju radnji u krivičnom postupku obezbjeđuje se njegovim pozivanjem.

(2) Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjestogdjeoptuženitrebada dođe, danisat kad treba da dođe, naznačenje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužioca, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pečat i potpis tužioca odnosno sudije koji poziva.

(3) Kad se optuženi prvi put poziva, poučiće se u pozivu o pravu da uzme branioca i da branilac može biti prisutan njegovom saslušanju.

(4) Kad se osumnjičeni prvi put poziva, poučiće se u pozivu o njegovim pravima u skladu s članom 92. ovog zakona. Do podizanjaoptužnicepozivosumnjičenomupućujetužilac.

(5) Ako optuženi nije u stanju odazvati se pozivu uslijed bolestiilidrugeneotklonjivesmetnje,ispitaćese umjestu gdje se nalazi ili će se obezbijediti njegov prevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja preduzima.

Odjeljak 3. Dovođenje

Član 139.

Naredba za dovođenje

(1) Naredbu da se optuženi dovede može izdati sud ako je doneseno rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženi ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da optuženi izbjegava prijem poziva.

(2) Izuzetno, u hitnim slučajevima, naredbu iz stava 1. ovog člana može da izda i tužilac ukoliko uredno pozvani osumnjičeni ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim što ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 časa od izdavanja naredbe.

- (3) Naredbu za dovođenje izvršava sudska policija.
- (4) Naredba za dovođenje izdaje se pisano. Naredba sadržava: ime i prezime optuženog koji se treba dovesti, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, uz navođenje odredbe krivičnog zakona, razlog zbog kojeg se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.
- (5) Lice kojem je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu optuženom i poziva ga da pođe s njim. Ako optuženi to odbije, dovešće ga prinudno.

Odjeljak 4. Zabrana napuštanja boravišta

Član 140.

Mjere zabrane

- (1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi optuženi mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u inostranstvo, sud mu može obrazloženim rješenjem zabraniti da bez odobrenja napusti mjesto boravišta.
- (2) Uz mjeru iz stava 1. ovog člana, optuženom može biti zabranjeno posjećivanje određenih mjesta ili sastajanje sa određenim licima ili naređeno da se povremeno javlja određenom organu ili privremeno oduzet putni dokument ili vozačka dozvola, kao i zabranjeno preduzimanje određenih poslovnih aktivnosti.
- (3) Mjerama iz st. 1. i 2. ovog člana nemožese ograničiti pravo optuženog da komunicira sa svojim braniocem.
- (4) Optuženi će se u rješenju o izricanju mjera iz st. 1. i 2. ovog člana upozoriti da se protiv njega može odrediti pritvor ako prekrši izrečene zabrane.
- (5) Utoku istragemjere iz st. 1. i 2. ovog člana određuje i ukida sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - taj sudija odnosno predsjednik vijeća.
- (6) Mjere iz st. 1. i 2. ovog člana mogu da traju dok za to postoji potreba, a najduže do pravosnažnosti presude. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija odnosno predsjednik vijeća dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primijenjena mjera još potrebna.
- (7) Protiv rješenja kojim se određuju, produžavaju ili ukidaju mjere iz st. 1. i 2. ovog člana stranke i branilac mogu podnijeti žalbu, a tužilac i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od tri dana od dana prijema žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Odjeljak 5. Jemstvo

Član 141.

Uslovi za određivanje jemstva

Optuženi kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog straha da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on lično ili ko drugi za njega pruži jemstvo da do kraja krivičnog postupka neće pobjeći, a sam optuženi obeća da se neće kriti i da bez odobrenja

neće napustiti svoje boravište.

Član 142.

Sadržaj jemstva

(1) Jemstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje, s obzirom na težinu krivičnog djela, lične i porodične prilike optuženog i imovinsko stanje lica koje daje jemstvo.

(2) Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jemstva na nepokretna dobra lica koje daje jemstvo ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bjekstva optuženog platiti utvrđeni iznos jemstva.

(3) Lice koje daje jemstvo mora da dostavi dokaze o svom imovinskom stanju, porijeklu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koja se daje kao jemstvo.

(4) Ako optuženi pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost data kao jemstvo prihod Budžeta Federacije.

Član 143.

Prestanak jemstva

(1) Optuženom će se i pored datog jemstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe a izostanak ne opravda, ako se sprema za bjekstvo ili ako se protiv njega, pošto je ostavljen na slobodi, pojavi neki drugi zakonski osnov za pritvor.

(2) Uslučaju iz stava 1. ovog člana jemstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, vrijednosni papiri i druge pokretnine vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način se postupa i kad se krivični postupak pravosnažno dovrši rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(3) Ako je presudom izrečen kazna zatvora jemstvo se ukida tek kad osuđeni počne da izdržava kaznu.

Član 144.

Rješenje o jemstvu

U toku istrage rješenje o jemstvu i o njegovom ukidanju donosi sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa taj sudija odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jemstvo i rješenje kojim se jemstvo ukida donosi se nakon saslušanja tužioca.

Odjeljak 6. Pritvor

Član 145.

Određivanje pritvora

(1) Pritvor se može odrediti samo pod uslovima propisanim u ovom zakonu i samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugim mjerom.

(2) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće potrebno vrijeme. Ako se optuženi nalazi u pritvoru dužnost je svih Broj 35 - Strana 1776 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju s posebnom hitnošću.

(3) Utoku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a pritvorenik će se odmah pustiti na slobodu.

Član 146.

Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određeno lice počinilo krivično djelo, pritvor mu se može odrediti:

a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva,

b) ako postoji osnovan strah da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili falsifikovati dokaze ili tragove važne za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će ometati krivični postupak

uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače,

c) ako naročite okolnosti opravdavaju strah da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će počiniti

krivično djelo kojim prijete, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora od najmanje pet godina ili teža kazna,

d) ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, a

uslijed načina počinjenja ili posljedica krivičnog djela, određivanje pritvora neophodno je za

bezbjednost građana ili imovine. U slučaju

krivičnog djela terorizma, smatra se da postoji

pretpostavka, koja se može pobijati, da je ugrožena bezbjednost građana i imovine.

(2) U slučaju iz stava 1. tačke b) ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor određen.

Član 147.

Opšte pravo zadržavanja

Lice zatečeno na počinjenju krivičnog djela svako može

zadržati. Lice koje je zadržano mora se odmah predati sudu, tužiocu ili najbližem policijskom organu, a ako se to ne može uraditi mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa.

Član 148.

Nadležnost za određivanje pritvora

(1) Pritvor se određuje rješenjem suda, a na prijedlog tužioca.

(2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime lica koje se lišava slobode, krivično djelo koje mu se stavlja na teret, zakonski osnov za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o pritvoru predaje se licu na koje se odnosi u momentu pritvaranja. U spisima se mora naznačiti sat lišavanja slobode i sat predaje rješenja.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvoreno lice može da podnese žalbu vijeću (član 25. stav 6.) u roku od 24 časa od prijema rješenja. Ako se pritvoreno lice prvi put ispituje, po isteku ovog roka može da podnese žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prepisom zapisnika o

ispitivanju, ako je pritvoreno lice ispitano i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Ako sudija za prethodni postupak odnosno sudija za prethodno saslušanje ne prihvati prijedlog tužioca o određivanju pritvora, zatražiće da o tome odluči vijeće (član 25. stav 6). Protiv rješenja vijeća kojim se određuje pritvor pritvoreno lice može da podnese žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja. U pogledu predaje rješenja i podnošenja žalbe primjenjuju se odredbe st. 3. i 4. ovog člana.

(6) U slučajevima iz st. 4. i 5. ovog člana vijeće koje odlučuje o žalbi dužno je da donese odluku u roku od 48 časova.

Član 149.

Trajanje pritvora tokom istrage

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudija za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Prema rješenju sudije za prethodni postupak pritvor može da traje najduže mjesec dana od dana lišavanja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (član 25. stav 6.), prema obrazloženom prijedlogu tužioca, može produžiti za najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Ako se postupak vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora 10 godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, vijeće Vrhovnog suda Federacije može, prema obrazloženom prijedlogu tužioca, produžiti pritvor za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Ako se do isteka rokova iz st. od 1. do 3. ovog člana ne potvrdi optužnica, osumnjičeni će se pustiti na slobodu.

Član 150.

Ukidanje pritvora

(1) Utoku istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudija za prethodni postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom saslušanju tužioca. Protiv tog rješenja tužilac može da podnese žalbu vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona koje je dužno da donese odluku u roku od 48 časova.

(2) Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za ukidanje pritvora žalba nije dozvoljena.

Član 151.

Pritvor poslije potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produžiti ili ukinuti i poslije potvrđivanja optužnice. Kontrola opravdanosti pritvora se vrši po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice pritvor može da traje

najduže jednu godinu. Ako za to vrijeme ne bude izrečena prvostepena presuda pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

(3) Poslije izricanja prvostepene presude pritvor može da traje najduže još šest mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostepena presuda kojom se prvostepena presuda preinačava ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u roku od šest mjeseci bude izrečena drugostepena odluka kojom se prvostepena presuda ukida, pritvor može da traje najduže još jednu godinu od izricanja drugostepene odluke.

(4) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

Član 152.

Određivanje pritvora poslije izricanja presude

(1) Kada izrekne presudu na kaznu zatvora sud će optuženom odrediti pritvor, odnosno pritvor će se produžiti ako postoje razlozi iz člana 146. stava 1. tač. a), c) i d) ovog zakona, a optuženom koji se nalazi u pritvoru ukinuće pritvor ako zapitvorvišene postoje razlozi zbog kojih je bio određen. U ovom slučaju donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženi oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena ili ako je proglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uslovno osuđen ili je zbog uračunavanja pritvora kaznu već izdržao.

(3) Pritvor koji je određen ili produžen po odredbama stava 1. ovog člana može da traje do pravosnažnosti presude, ali najduže dok ne istekne vrijeme trajanja kazne izrečene u prvostepenoj presudi.

(4) Na zahtjev optuženog, koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudija odnosno predsjednik vijeća može optuženog rješenjem da uputi u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravosnažnosti presude.

Član 153.

Lišavanje slobode i zadržavanje

(1) Policijski organ može lice da liši slobode ako postoji osnovana sumnja da je to lice počinilo krivično djelo i ako postoji ma koji razlog predviđen u članu 146. ovog zakona, Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1777 ali je policijski organ dužan da takvo lice bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 časa sprovede tužiocu. Prilikom dovođenja policijski organ će obavijestiti tužioca o razlozima i o vremenu lišavanja slobode. Upotreba sile prilikom dovođenja dozvoljena je u skladu sa zakonom.

(2) Lice lišeno slobode mora biti poučeno u skladu sa članom 5. ovog zakona.

(3) Ako lice lišeno slobode ne bude sprovedeno tužiocu u roku iz stava 1. ovog člana, pustiće se na slobodu.

(4) Tužilac je dužan lice lišeno slobode ispitati bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 časa i u tom roku odlučiti da li će lice lišeno slobode pustiti na slobodu ili će sudiji za prethodni postupak postaviti prijedlog za

određivanje pritvora. Sudija za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 časa da donese odluku o određivanju pritvora ili o puštanju na slobodu.

(5) Ako sudija za prethodni postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, postupiće u skladu sa članom 148. stav 5. ovog zakona.

Odjeljak 7. Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenicima

Član 154.

Opšte odredbe

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi federalni ministar pravde. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu da rade samo oni zaposlenici Federalnog ministarstva pravde koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Član 155.

Prava i slobode pritvorenika i podaci o pritvorenicima

(1) Pritvor se izvršava na način da se ne vrijeđa ličnost i dostojanstvo pritvorenika. Ovlaštena lica sudske policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju upotrijebiti prinudna sredstva samo u slučajevima određenim zakonom.

(2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi koje je određen pritvor, spriječi bjekstvo pritvorenika, spriječi počinjenje krivičnog djela i otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

(3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvorenicima koji se odnose na identitet pritvorenika i njihovo psihofizičko stanje, trajanje, produženje i ukidanje pritvora, rad pritvorenika, ponašanje pritvorenika i izrečene disciplinske mjere i slično.

(4) Evidenciju o pritvorenicima vodi Federalno ministarstvo pravde.

Član 156.

Smještaj pritvorenika

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje zadovoljavaju potrebne zdravstvene uslove. U istu prostoriju ne smiju biti smješteni lica različitog pola. U pravilu, pritvorenici se neće smjestiti u istu prostoriju s licima koja izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik neće biti smješten zajedno s licima koja bi na njega mogla štetno uticati ili s licima sa kojima bi druženje moglo štetno uticati na vođenje postupka.

Član 157.

Posebna prava pritvorenika

(1) Pritvorenici imaju pravo na osmočasovni neprekidni odmor u vremenu od 24 časa. NJima će se obezbijediti kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva sata dnevno.

(2) Pritvorenik smije imati predmete za ličnu upotrebu, higijenske potrepštine, o svom trošku nabavljati knjige, novine i drugu štampu, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom prijema u pritvor od pritvorenika će

se prilikom ličnog pretresa oduzeti predmeti u vezi sa krivičnim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru će se prema njegovom uputstvu pohraniti i čuvati ili predati licu koje odredi pritvorenik.

Član 158.

Pravo na komunikaciju pritvorenika sa vanjskim svijetom i braniocem

(1) Prema odobrenju sudije za prethodni postupak odnosno sudije za prethodno saslušanje i pod njegovim nadzorom ili nadzorom lica koje on odredi, pritvorenika imaju pravo da posjećuju, u okviru kućnog reda, bračni odnosno vanbračni drug i njegovi srodnici, a na njegov zahtjev ljekar i druga lica. Pojedine posjete se mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.

(2) Sudija za prethodni postupak odnosno sudija za prethodno saslušanje će odobriti konzularnom službeniku strane zemlje posjetu pritvoreniku koji je državljanin te zemlje, u skladu sa kućnim redom pritvora.

(3) Pritvorenik se smije dopisivati s licima van zatvora sa znanjem i pod nadzorom sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje i sudije, odnosno predsjednika vijeća. Pritvoreniku se može zabraniti slanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i slanje molbe, pritužbe ili žalbe.

(4) Pritvorenik nemožekoristiti mobilni telefon, ali ima pravo, u skladu sa kućnim redom a pod nadzorom uprave pritvora, da o svom trošku obavlja telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenicima obezbjeđuje potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija ili predsjednik vijeća mogu zbog bezbjednosnih razloga ili postojanja nekog od razloga iz člana 146. stava 1. tač. od a) do c) ovog zakona, rješenjem da ograniče ili zabrane pritvoreniku korištenje telefona.

(5) Pritvorenik ima pravo slobodne i nesmetane veze s braniocem.

Član 159.

Disciplinski prestupi pritvorenika

(1) Za disciplinske prestupe pritvorenika sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno predsjednik vijećamožeda, na prijedlog upravnika ustanove, izrekne disciplinsku kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze pritvorenika s braniocem ili susrete s konzularnim službenikom.

(2) Disciplinski prestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

- a) fizičke napade na druge pritvorenike, zaposlenike ili službena lica, odnosno njihovo vrijeđanje,
- b) izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bjekstvo,
- c) unošenje u ustanovu ili pripremanje u ustanovi

opojnih sredstava ili alkohola,
d) povrede propisa o bezbjednosti na radu,
protivpožarnoj zaštiti, kao i sprečavanju
posljedica prirodnih nepogoda,
e) namjerno prouzrokovanje veće materijalne štete,
f) nedolično ponašanje pred drugim pritvorenicima
ili službenim licima.

(3) Protiv rješenja o disciplinskoj kazni dozvoljena je žalba vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od 24 sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) O primjeni prinudnih mjera prema pritvoreniku uprava ustanove će, bez odgađanja, da izvršiti sud.

Član 160.

Nadzor nad izvršenjem pritvora

(1) Nadzor nad izvršenjem pritvora vrši predsjednik suda.

(2) Predsjednik suda ili sudija kog on odredi dužan je najmanje jednom u 15 dana da obiđe pritvorenike i ako nađe da je potrebno, i bez prisustva sudskog policajca, informisati se o tome kako se pritvorenici hrane, kako zadovoljavaju ostale potrebe i kako se sanjima postupa. Predsjednik suda odnosno sudija kog on odredi dužan je da preduzme potrebne mjere da bi se otklonile nepravilnosti uočene pri obilasku ustanove. Predsjednik suda ne može odrediti da sudija za prethodni postupak odnosno sudija za prethodno saslušanje umjesto njega obavlja nadzor nad izvršavanjem pritvora.

Broj 35 - Strana 1778 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(3) Predsjednik suda, sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija odnosno predsjednik vijeća, nezavisno o nadzoru iz stava 2. ovog člana, mogu u svako doba da obilaze pritvorenike, sa njima razgovaraju i od njih primaju pritužbe.

Član 161.

Kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Federalni ministar pravde propisaće kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora kojim će se pobliže urediti izvršavanje pritvora u skladu sa odredbama ovog zakona.

GLAVA DŽI - PODNESCI I ZAPISNICI

Član 162.

Način dostavljanja podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopštenja podnose se pisano ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupati.

(3) Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, sud će podnosioca podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se moglo postupiti pozvati da podnesak ispravi odnosno dopuni, a ako on to ne uradi u određenom roku sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku odnosno dopunu podneska podnosilac će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Član 163.

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

(1) Podnesci koji se po ovom zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sudi drugu stranku.

(2) Ako podnesci iz stava 1. ovog člana nisu predati sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će pozvati podnosioca da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka. Ako podnosilac ne postupi po pozivu suda, sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnosioca.

Član 164.

Kažnjavanje lica koja vrijeđaju sud

Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM, tužioca, branioca, opunomoćenika, zakonskog zastupnika i oštećenog koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dozvoljena je žalba. O kažnjavanju tužioca izvještava se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branioca izvještava se nadležna advokatska komora.

Član 165.

Obaveza sastavljanja zapisnika

(1) O svakoj radnji preduzetoj u toku krivičnog postupka sastaviće se zapisnik istovremeno dok se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda odmah poslije toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretresanje stana ili lica ili se radnja preduzima van službenih prostorija organa, a zapisničar se ne može obezbijediti, zapisnik može da piše lice koje preduzima radnju.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja tako što lice koje preduzima radnju kazuje glasno zapisničaru šta će da unese u zapisnik.

(4) Licu koje se saslušava dozvoliće se da samokazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo mu se može uskratiti u slučaju zloupotrebe.

Član 166.

Sadržaj zapisnika

(1) Zapisnik sadrži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kada je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih lica i u kojem svojstvu prisustvuju radnji, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kom se preduzima radnja.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o toku i sadržaju preduzete radnje. U zapisnik se doslovno unose postavljena pitanja i dati odgovori. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

(3) Prilikom preduzimanja radnji kao što su uviđaj, pretresanje stana ili lica ili prepoznavanje lica ili predmeta, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni, s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje identičnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje znaka na predmete i dr.), a

ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Član 167.

Vođenje zapisnika

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mjesta moraju ostati čitka.

(2) Sva preinačavanja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju biti ovjereni od lica koja potpisuju zapisnik.

Član 168.

Čitanje i potpisivanje zapisnika

(1) Lica koja se saslušavaju, kao i osumnjičeni odnosno optuženi, branilac i oštećeni imaju pravo da pročitaju zapisnik ili zahtijevaju da im se pročita. Na to je dužno da ih upozori lice koje preduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je dato upozorenje i da li je zapisnik pročitao. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.

(2) Zapisnik potpisuje saslušano lice. Ako se zapisnik sastoji od više listova saslušano lice potpisuje svaki list.

(3) Na kraju zapisnika potpisuje se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čije je prisustvo obavezno pri preduzimanju istražnih radnji, a pri pretresanju i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa. Ako zapisnik ne piše zapisničar, zapisnik potpisuju lica koja prisustvuju radnji. Ako takvih lica nema ili nisu u stanju da shvate sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće obezbijediti njihovo prisustvo.

(4) Nepismeno lice umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njegovo ime i prezime. Ako se zbog nemogućnosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i s koje ruke je uzet otisak.

(5) Ako saslušano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabilježiće se to u zapisniku i navešće se razlog odbijanja.

(6) Ako saslušano lice nema obje ruke pročitao zapisnik, a ako je nepismeno - zapisnik će mu se pročitati i to će se zabilježiti u zapisniku.

(7) Ako se radnja nije mogla izvršiti bez prekida u zapisniku će se naznačiti dan i sat kada je nastao prekid, kao i dan i sat kada se radnja nastavlja.

(8) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržaja zapisnika navešće se u zapisniku i ti prigovori.

(9) Zapisnik na kraju potpisuje lice koje je preduzelo radnju i zapisničar.

Član 169.

Snimanje audio-vizuelnim sredstvima

(1) Sve preduzete radnje u toku krivičnog postupka, u pravilu,

snimaju se uređajem za zvučno snimanje. Tužilac ili ovlašteno službeno lice će o tome prethodno obavijestiti lice koje se ispituje odnosno saslušava i poučiti ga da ima pravo da zatraži reprodukovanje snimka kako bi provjerilo svoju izjavu.

(2) Snimak mora sadržavati podatke iz člana 166. stav 1. ovog zakona, podatke potrebne za identifikovanje lica čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu to lice daje izjavu. Kad se snimaju izjave više lica, mora se obezbijediti da se iz snimka jasno može razaznati ko je dao izjavu.

(3) Na zahtjev saslušanog lica snimak će se odmah reprodukovati, a ispravke ili objašnjenja tog lica će se snimiti.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1779

(4) U zapisnik o istražnoj radnji unijeće se da je izvršeno zvučno snimanje, ko je snimanje izvršio, da je lice koje se saslušava prethodno obaviješteno o snimanju, da je snimak reprodukovan i gdje se zvučni snimak čuva ako nije priložen spisima predmeta.

(5) Tužilac može odrediti da se zvučni snimak u cjelini ili djelimično prepíše. Tužilac će prepis pregledati, ovjeriti i priključiti zapisniku o preduzimanju istražne radnje.

(6) Zvučni snimak čuva se do vremena do kojeg se čuva i krivični spis.

(7) Tužilac može dozvoliti da lica koja imaju opravdan interes, pomoću uređaja za zvučno snimanje, snime izvođenje istražne radnje.

(8) Odredbe st. od 1. do 7. ovog člana shodno se primjenjuju i kad se obavlja filmsko ili drugo snimanje istražne radnje.

(9) Snimci iz st. od 1. do 8. ovog člana ne mogu se javno prikazivati, bez pismenog odobrenja stranaka i učesnika snimljene radnje.

Član 170.

Shodna primjena drugih odredaba ovog zakona

Za zapisnik o glavnom pretresu važe i odredbe čl. 268. i 269. ovog zakona.

Član 171.

Zapisnik o vijećanju i glasanju

(1) O vijećanju i glasanju sastaviće se poseban zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasanju sudskog vijeća sadrži tok glasanja i odluku koja je donesena.

(3) Zapisnikovijećanjuiglasanjupotpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključiće se tom zapisniku ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasanju zatvoriće se u poseban omot.

Ovaj zapisnik može razgledati samo vijeće apelacionog odjeljenja kada rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužno je da zapisnik ponovo zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledalo zapisnik.

GLAVA DŽII - ROKOVI

Član 172.

Rokovi predaje podnesaka

(1) Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžavati, osim kada to ovaj zakon izričito dozvoljava. Ako je upitanju rok koji je ovim zakonom određen radi zaštite prava odbrane i drugih procesnih prava osumnjičenog odnosno optuženog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva osumnjičeni odnosno optuženi pisano ili usmeno na zapisnik pred sudom.

(2) Kad je izjava vezana za rok, smatra se da je data u roku ako je prije nego što rok istekne predata onom ko je ovlašten da je primi.

(3) Kad je izjava upućena poštom preporučenom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se danom predaje onome kome je upućena.

(4) Osumnjičeni odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik sudu ili je predati upravi zatvora, a lice koje se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene bezbjednosnih mjera ili vaspitne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smještena. Dan kada je sastavljen takav zapisnik, odnosno kada je izjava predata upravi ustanove smatra se danom predaje organu koji je nadležan da je primi.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili očigledne omaške podnosioca predat ili upućen nenadležnom sudu prije isteka roka, pa sudu stigne poslije isteka roka smatraće se da je na vrijeme podnesen.

Član 173.

Računanje rokova

(1) Rokovi se određuju na sate, dane, mjesece i godine.

(2) Sat ili dan kada je dostavljanje ili saopštavanje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka, ne uračunava se u rok već se za početak roka uzima prvi naredni sat, odnosno dan. U jedan dan računa se 24 časa, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(3) Rokovi određeni po mjesecima odnosno godinama završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kada je rok otpočeo. Ako nema tog dana u posljednjem mjesecu rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.

(4) Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kada državni organ ne radi, rok ističe protekom prvog narednog radnog dana.

Član 174.

Uslovi za povrat u prijašnje stanje

(1) Optuženom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni bezbjednosne mjere ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, sud će dozvoliti povrat u prijašnje stanje radi podnošenja žalbe, ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojeg je propustio rok podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako istovremeno s

molbom preda i žalbu.

(2) Poslije isteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

Član 175.

Odlučivanje o povratu u prijašnje stanje

(1) O povratu u prijašnje stanje odlučuje sudija odnosno predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dozvoljava povrat u prijašnje stanje nije dozvoljena žalba.

Član 176.

Posljedice podnošenja molbe za povrat u prijašnje stanje

Molba za povrat u prijašnje stanje ne zadržava, u pravilu, izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni bezbjednosne mjere ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali sud može odlučiti da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

GLAVA DŽIII - DONOŠENJE I SAOPŠTAVANJE ODLUKA

Član 177.

Vrste odluka

(1) U krivičnom postupku odluke se donose u vidu presude, rješenja i naredbe.

(2) Presudu donosimosud, arješenjeinaredbu donoseidrugii organi koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 178.

Odlučivanje na sjednici o vijećanju i glasanju

(1) Odluke vijeća donose se poslije usmenog vijećanja i glasanja. Odluka je donesena kad je za nju glasala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća rukovodi vijećanjem i glasanjem i glasa posljednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasa glasovi podijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, razdvojiće se pitanjima i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za optuženog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasao da se optuženi oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan glasati o sankciji. Ako ne glasa, uzeće se kao da je pristao na glas koji je za optuženog najpovoljniji.

Član 179.

Način glasanja

(1) Pri odlučivanju prvo se glasa da li je sud nadležan, da li je potrebno dopuniti postupak, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima prelazi se na odlučivanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasati da li je optuženi počinio krivično djelo i da li je krivično odgovoran, a zatim će se glasati o kazni, drugim krivičnopravnim sankcijama, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je isto lice optuženo za višekrivičnih djela, glasaće se o krivičnoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Član 180.

Tajno zasjedanje

(1) Vijećanje i glasanje obavlja se na tajnom zasjedanju.

(2) U prostoriji u kojoj se vrši vijećanje i glasanje mogu biti prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.

Član 181.

Saopštavanje odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, odluke se saopštavaju licima usmenim objavljivanjem ako su prisutna, a dostavljanjem ovjerenog prepisa odluke, ako su odsutna.

(2) Ako je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku i u spisu, a lice kom je saopšteno - potvrdiće to svojim potpisom. Ako lice izjavi da se neće žaliti, ovjereni prepis usmeno saopštene odluke neće mu se dostaviti, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(3) Prepisi odluka protiv kojih je dozvoljena žalba dostavljaju se s uputstvom o pravu na žalbu.

GLAVA DŽIV - DOSTAVLJANJE PISMENA

Član 182.

Način dostavljanja

(1) Pismena se dostavljaju, u pravilu, putem pošte.

Dostavljanje se može vršiti i preko službenog lica organa koji je odluku donio ili direktno kod tog organa.

(2) Poziv za glavni pretres ili druge pozive sudmožei usmeno saopštiti licu koje se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeno pozivanje zabilježiće se u zapisniku koji će pozvano lice potpisati, osim ako je to pozivanje zabilježeno u zapisniku o glavnom pretresu.

Smatra se da je time izvršeno punovažno dostavljanje.

Član 183.

Lično dostavljanje

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se treba lično dostaviti predaje se direktno licu kom je upućeno. Ako se lice kom se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostavljanje treba izvršiti, dostavljač će se informisati kad i na kom mjestu može to lice da zatekne i ostaviće kod jednog od lica iz člana 184. ovog zakona pismeno obavještenje da radi primanja pismena bude u određen dan i sat u svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije ovog dostavljač ne zatekne lice kom se pismeno dostavlja, postupaće po odredbi člana 184. stava 1. ovog zakona. Time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Član 184.

Posredno dostavljanje

(1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju lično dostaviti dostavljaju se takođe lično, ali takva pismena u slučaju da se primalac ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu se predati nekom od njegovih odraslih članova domaćinstva koji je dužan da primi pismo. Ako se oni ne zateknu u stanu pismo se predaje susjedu, ako on na to pristane. Ako se dostavljanje vrši na radnom mjestu lica kom se pismo treba dostaviti, a to lice se tamo ne zatekne, pismo se može predati licu ovlaštenom za prijem pošte koje je dužno primiti pismo ili licu zaposlenom na istom mjestu, ako pristane da primi pismo.

(2) Ako se utvrdi da je lice kom se pismo dostavlja odsutno i da mu lice iz stava 1. ovog člana zbog toga ne može pismo na vrijeme predati, pismo će se vratiti uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Član 185.

Sadržaj ličnog dostavljanja

(1) Osumnjičenom odnosno optuženom će se lično dostaviti poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavni pretres i poziv za pretres za određivanje sankcije.

(2) Optuženom koji nema branioca, lično će se dostaviti optužnica, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Na zahtjev optuženog, presuda i druge odluke dostaviće se licu koje on odredi.

(3) Ako optuženom koji nema branioca treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu dosadašnju adresu, sud će optuženom postaviti branioca poslužbenoj dužnosti koji će vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa optuženog. Postavljenom braniocu odrediće se potreban rok za upoznavanje sa spisom, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom braniocu i postupak nastaviti. Ako je u pitanju neka druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, ta će se odluka odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po isteku roka od osam dana od dana isticanja matraseda je izvršenopunovažnodostavljanje.

(4) Ako optuženi ima branioca, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostaviće se braniocu i optuženom po odredbama člana 184. ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostavljanja pismena optuženom ili braniocu. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po isteku roka od osam dana od dana isticanja matraseda je izvršenopunovažnodostavljanje.

(5) Ako se pismo dostavlja braniocu optuženog, a on ima više branilaca, dovoljno je da se pismo dostavi jednom od njih.

Član 186.

Dostavnica

(1) Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primalac i dostavljač. Primalac će na dostavnici sam naznačiti dan prijema.

(2) Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiše dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto je potpisao primaoca.

(3) Ako primalac odbije da potpiše dostavnicu dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 187.

Odbijanje prijema pismena

Kad primatelj ili odrasli član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu primaoca ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 188.

Posebni slučajevi dostavljanja

(1) Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši u sudu ili putem uprave ustanove u kojoj su smještene.

(2) Licima koja uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se vrši putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

(3) Dostavljanje državljanima Bosne i Hercegovine koji se nalaze u inostranstvu izvršava se posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uslovom da se strana država ne protivi takvom načinu dostavljanja i da lice kom se vrši dostavljanje dobrovoljno pristaje da primi pismeno. Ovlašteni zaposlenik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je pismeno uručeno u samom predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom - potvrđuje to na dostavnici.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1781

Član 189.

Dostavljanje tužiocu

(1) Tužiocu se odluke i druga pismena ili obavještenja dostavljaju predajom pisarnici tužilaštva.

(2) Kad se vrši dostavljanje odluka kod kojih od dana dostavljanja teče rok danom dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici tužilaštva.

Član 190.

Shodna primjena odredaba drugog zakona

Uslučajevima koji nisu predviđeni ovim zakonom dostavljanje se vrši po odredbama koje važe za parnični postupak pred sudom.

Član 191.

Obavještanje telegramom ili telefonom

(1) Lica koja učestvuju u postupku, osim optuženog, mogu se o pozivu za glavni pretres ili drugom pozivu, kao i o odluci o odgađanju glavnog pretresa ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti telegramom ili telefonom ako se prema

okolnostima može pretpostaviti da će obavještenje izvršeno na taj način primiti lice kome je upućeno.

(2) Opozivanju ili obavješćavanju o odlukama koje je izvršeno na način iz stava 1. ovog člana, sastaviće se na spisu službena zabilješka.

(3) Prema licu koje je obaviješteno, odnosno kome je odluka upućena na način iz stava 1. ovog člana mogu nastupiti štetne posljedice predviđene za propuštanje samo ako se utvrdi da je ono blagovremeno primilo poziv odnosno odluku i da je bilo poučeno o posljedicama propuštanja.

GLAVA DŽV - IZVRŠENJE ODLUKA

Član 192.

Pravosnažnost odluka

(1) Presuda postaje pravosnažna kada se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dozvoljena.

(2) Pravosnažna presuda izvršava se kad je izvršeno njeno dostavljanje kada za izvršenjene postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravosnažnih presuda nadležan je sud.

(4) Ako je vojni starješina osuđen na kaznu sud će ovjereni prepis pravosnažne presude dostaviti organu nadležnom za poslove odbrane u kojem se osuđeni vodi u evidenciji.

Član 193.

Nemogućnost naplate novčane kazne

Ako se novčana kazna propisana u ovom zakonu ne može naplatiti, sud će postupiti na način propisan u KZFBiH.

Član 194.

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

(1) Izvršenje presude u pogledu troškova krivičnog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva vrši sud po odredbama koje važe za izvršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka treba izvršiti.

(2) Prinudna naplata troškova krivičnog postupka u korist Budžeta Federacije vrši se po službenoj dužnosti. Troškovi prinudne naplate prethodno se isplaćuju iz sredstava suda.

(3) Ako je u presudi izrečena bezbjednosna mjera oduzimanja predmeta sud će odlučiti da li će se setakvi predmeti prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobijen prodajom predmeta prihod je Budžeta Federacije.

(4) Odredba stava 3. ovog člana shodno se primjenjuje i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na osnovu člana 412. ovog zakona.

(5) Pravosnažna odluka o oduzimanju predmeta može se izvan slučaja ponavljanja krivičnog postupka izmijeniti u parničnom postupku ako se pojavi spor o vlasništvu

oduzetih predmeta.

Član 195.

Izvršnost odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, rješenje se izvršava kad postane pravosnažno. Naredba se izvršava odmah ako organ koji je naredbu izdao ne naredi drugačije.

(2) Pravosnažnost rješenja nastupa kad se ono ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dozvoljena.

(3) Rješenje i naredbu, ako nije drugačije određeno, objavljuje organ koji je tu odluku donio. Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima krivičnog postupka, naplata tih troškova vrši se po odredbama člana 194. st. 1. i 2. ovog zakona.

Član 196.

Sumnja u dozvoljenost izvršenja

(1) Ako se pojavi sumnjau dozvoljenost izvršenjasudske odluke ili o računanju kazne ili ako u pravosnažnoj presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili uračunavanje nije pravilno izvršeno, o tome će odlučiti posebnim rješenjem sudija odnosno predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stepenu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud ne odredi drugačije.

(2) Ako se pojavi sumnja o tumačenju sudske odluke, o tome odlučuje sudija odnosno vijeće koje je donijelo pravosnažnu odluku.

Član 197.

Pravosnažnost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravosnažna, oštećenom će se na njegov zahtjev izdati ovjeren zapis odluke s naznačenjem da je odluka izvršna.

Član 198.

Propisi o krivičnoj evidenciji

Propise o krivičnoj evidenciji donosi federalni ministar unutrašnjih poslova uz saglasnosti sa federalnim ministrom pravde.

GLAVA DŽVI - TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

Član 199.

Vrste troškova

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci napravljeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

- a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručna lica i troškove uviđaja,
- b) podvozne troškove osumnjičenog odnosno optuženog,
- c) izdatke za dovođenje osumnjičenog odnosno optuženog ili lica lišenog slobode,
- d) podvozne i putne troškove službenih lica,
- e) troškove liječenja osumnjičenog odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove porođaja, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje,
- f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prevoza leša do mjesta obdukcije,

- g) paušalni iznos,
- h) nagradu i nužne izdatke branioca,
- i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika.

(3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovinsko stanje lica obaveznog da plati ovaj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2. tač. od a) do f) ovog člana i nužni izdaci postavljenog branioca isplaćuju se unaprijed iz sredstava tužilaštva, odnosno suda, a naplaćuju se kasnije od lica koja su dužna da ih nadoknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unese u popis koji se prilaže spisu.

Broj 35 - Strana 1782 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(5) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih lica koja učestvuju u krivičnom postupku a koji nastaju primjenom odredaba ovog zakona neće se naplaćivati od lica koja su po odredbama ovog zakona dužna da nadoknade troškove krivičnog postupka.

Član 200.

Odluka o troškovima

(1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja krivični postupak odlučuje se ko snosi troškove postupka i koliko oni iznose.

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja o obustavljanju krivičnog postupka licu koje ima pravo da postavi takav zahtjev.

(3) Kad je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja.

Član 201.

Ostali troškovi

(1) Osumnjičeni odnosno optuženi, branilac, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevodilac i stručno lice, bez obzira na ishod krivičnog postupka, snose troškove svog dovođenja, odgađanja i stražneradnje i glavnog pretresa i ostale troškove postupka koje su prouzrokovali svojom krivicom, kao i odgovarajući dio paušalnog iznosa.

(2) O troškovima iz stava 1. ovog člana donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje snosi optuženi rješava u odluci o glavnoj stvari.

Član 202.

Troškovi postupka kad se optuženi proglasi krivim

(1) Kad sud optuženog proglasi krivim izreći će u presudi da je dužan da nadoknadi troškove krivičnog postupka.

(2) Lice koje je optuženo za više krivičnih djela neće se osuditi na nadoknadu troškova u pogledu djela za koja je

oslobođeno optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više optuženih proglašeno krivim sud će odrediti koliki će dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće osudiće sve optužene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa određiće se za svakog optuženog posebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženog dužnosti da nadoknadi u potpunosti ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 199. stava 2. tač. od a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili lica kog je on dužan da izdržava. Ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudija može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženog od dužnosti nadoknade troškova krivičnog postupka.

Član 203.

Troškovi postupka u slučaju obustavljanja postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tač. od a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2. ovog člana.

(2) Lice koje je svjesno podnijelo lažnu prijavu snosiće troškove krivičnog postupka.

(3) Kad sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijeće nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za nadoknadu nužnih izdataka u nagradi iz stava 1. ovog člana ne bude usvojen ili sud onjemune donese odluku u roku od trimjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branilac imaju pravo da potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Federacije.

Član 204.

Nagrada i nužni izdaci branioca

Nagradu i nužne izdatke branioca dužno je da plati zastupano lice, bez obzira na to ko je po odluci suda dužan da snosi troškove krivičnog postupka, osim ako po odredbama ovog zakona nagrada i nužni izdaci branioca padaju na teret sredstava suda. Ako je osumnjičenom odnosno optuženom bio postavljen branilac, a plaćanjem nagrade i nužnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje ili izdržavanje lica kog je obavezan da izdržava, nagrada i nužni izdaci branioca isplatiće se iz sredstava suda.

Član 205.

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se u skladu sa odredbama čl. od 199. do 204. ovog zakona.

Član 206.

Posebni propisi o nadoknadi troškova

Detaljnije propise o nadoknadi troškova krivičnog postupka i visini paušalnog iznosa donosi federalni ministar pravde.

GLAVA DŽVII - IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Član 207.

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao zbog počinjenja krivičnog djela raspraviće se na prijedlog ovlaštenog lica u krivičnom postupku ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na nadoknadu štete, povrat stvari ili poništavanje određenog pravnog posla.

Član 208.

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku može da podnese lice koje je ovlašteno dati zahtjev ostvaruje uparničnom postupku.

(2) Ako je zbog krivičnog djela oštećena imovina Federacije, organ ovlašten zakonom da se stara o zaštiti te imovine može u krivičnom postupku učestvovati u skladu sa ovlaštenjima koja ima na osnovu tog zakona.

Član 209.

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku podnosi se sudu.

(2) Prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije pred sudom.

(3) Lice ovlašteno na podnošenje prijedloga dužno je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.

(4) Ako ovlašteno lice nije podnijelo prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do potvrđivanja optužnice, biće obaviješteno da taj prijedlog može podnijeti do završetka glavnog pretresa odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije. Ako su zbog krivičnog djela oštećena sredstva Federacije, a prijedlog nije podnesen, sud će o tome obavijestiti organ iz člana 208. stav 2. ovog zakona.

(5) Ako ovlašteno lice ne podnese imovinskopravni zahtjev do završetka glavnog pretresa ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podaci krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov za potpuno ili djelimično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da seoptuženom izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.

Član 210.

Odustajanje od prijedloga

(1) Ovlašteno lice može do završetka glavnog pretresa odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1783
odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog

zahtjeva u krivičnom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustajanja od prijedloga takav prijedlog se nemožeponovo podnijeti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev poslije podnesenog prijedloga a prije završetka pretresa za određivanje sankcije prešao na drugo lice po pravilima imovinskog prava, pozvaće se to lice da se izjasni da li ostaje pri prijedlogu. Ako se uredno pozvani ne odazove smatra se da je odustao od prijedloga.

Član 211.

Obaveze tužioca i suda u vezi sa utvrđivanjem činjenica

(1) Tužilac je dužan da prikupi dokaze i izvidi sve što je potrebno za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za krivično djelo.

(2) Sud će ispitati optuženog o činjenicama vezanim za prijedlog ovlaštenog lica.

Član 212.

Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud.

(2) Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno braniocu provođenje postupka medijacije putem medijatora u skladu s zakonom, ako ocjeni da je imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi na medijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branilac do završetka glavnog pretresa.

(3) U presudi kojom optuženog proglašava krivim sud može oštećenom dosuditi imovinskopravni zahtjev u potpunosti ili umodno dosuditi imovinskopravni zahtjev djelimično, a za ostatak ga uputiti na parnični postupak. Ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđivanje, sud će oštećenog uputiti da imovinskopravni zahtjev u potpunosti može da ostvari u parničnom postupku.

(4) Kad sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavlja krivični postupak, uputiće oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Član 213.

Odluka o predaji stvari oštećenom

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a sud ustanovi da stvar pripada oštećenom i da se nalazi kod optuženog ili kod nekog od učesnika na glavnom pretresu ili kod lica kome su oni dali stvar na čuvanje, odrediće u presudi da se stvar preda oštećenom.

Član 214.

Odlučivanje o poništavanju određenog pravnog posla

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništavanje određenog pravnog posla, a sud utvrdi da je zahtjev osnovan, izreći će u presudi potpuno ili djelimično poništavanje tog pravnog posla, sa posljedicama koje otuda proističu, ne dirajući u prava

trećih lica.

Član 215.

Izmjena odluke o imovinskopравnom zahtjevu

(1) Sud može izmijeniti pravosnažnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopравnom zahtjevu samo povodom ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Izvan slučaja iz stava 1. ovog člana osuđeni odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravosnažna presuda kojom je odlučeno o imovinskopравnom zahtjevu izmijeni i to ako postoje uslovi za ponavljanje postupka odredbama koje važe za parnični postupak.

Član 216.

Privremene mjere obezbjeđenja

(1) Privremene mjere obezbjeđenja imovinskopравnog zahtjeva nastalog zbog počinjenja krivičnog djela mogu se odrediti u krivičnom postupku po odredbama koje važe za izvršni postupak.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sud. Dozvoljena je žalba protiv ovog rješenja o kojoj odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 217.

Vraćanje stvari u toku postupka

(1) Ako je riječ o stvarima koje nesumnjivo pripadaju oštećenom, a ne služe kao dokaz u krivičnom postupku, te će se stvari predati oštećenom i prije završetka postupka.

(2) Ako se više oštećenih spore o svojini nad stvari, uputiće se na parnični postupak, a sud će u krivičnom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru obezbjeđenja.

(3) Stvari koje služe kao dokaz oduzeće se privremeno i po završetku postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar neophodno potrebna vlasniku ona mu se može vratiti i prije završetka postupka, uz obavezu da jena zahtjev donese.

Član 218.

Mjere obezbjeđenja prema trećim licima

(1) Ako oštećeni ima zahtjev prema trećem licu zbog toga što se kod njega nalaze stvari pribavljene krivičnim djelom ili zbog toga što je ono zbog krivičnog djela ostvarilo imovinsku korist, sud može u krivičnom postupku, na prijedlog ovlaštenog lica (član 208.) i po odredbama koje važe za izvršni postupak, odrediti privremene mjere obezbjeđenja i prema tom trećem licu. Odredbe člana 216. stav 2. ovog zakona primjenjuju se i u ovom slučaju.

(2) Upresudi kojom se optuženi proglašava krivim sud će ili ukinuti mjere iz stava 1. ovog člana, ako već ranije nisu ukinute ili će oštećenog uputiti na parnični postupak, s tim što će se ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku kog odredi sud.

GLAVA DŽVIII - OSTALE ODREDBE

Član 219.

Obustavljanje postupka u slučaju smrti osumnjičenog odnosno optuženog

Kad se u toku krivičnog postupka ustanovi da je osumnjičeni, odnosno optuženi umro, postupak će se obustaviti.

Član 220.

Postupak u slučaju neuračunljivosti osumnjičenog odnosno optuženog

Ako se u toku postupka utvrdi da je osumnjičeni odnosno optuženi u vrijeme počinjenja krivičnog djela bio neuračunljiv, sud donosi odgovarajuću odluku u skladu sa članom 410. ovog zakona.

Ako se osumnjičeni odnosno optuženi nalazi u pritvoru ili u psihijatrijskoj ustanovi, neće se pustiti na slobodu već će sud donijeti rješenje onjegovomprivremenom zadržavanju u trajanju do 30 dana od dana donošenja rješenja.

Član 221.

Psihičko oboljenje osumnjičenog odnosno optuženog u toku postupka

Kad se u toku krivičnog postupka utvrdi da je osumnjičeni odnosno optuženi nakon počinjenog krivičnog djela obolio od nekog psihičkog oboljenja, rješenjem će se prekinuti krivični postupak (član 409.).

Član 222.

Primjena pravila međunarodnog prava

(1) U pogledu isključenja krivičnog gonjenja za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje da li se radi o licima iz stava 1. ovog člana, sud će se za objašnjenje obratiti Federalnom ministarstvu pravde.

Broj 35 - Strana 1784 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 223.

Odobrenje za krivično gonjenje

Kad je zakonom propisano da je za krivično gonjenje pojedinih lica potrebno prethodno odobrenje nadležnog državnog organa, tužilac ne može provesti istragu niti podići optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dato.

Član 224.

Privremeno oduzimanje vozačke dozvole

(1) Ako se postupak vodi zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja sud može osumnjičenom odnosno optuženom oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme dok postupak traje.

(2) U hitnim slučajevima tužilac može odrediti mjeru iz stava 1. ovog člana o čemu odmah obavještava sudiju za prethodni postupak koji može u roku od 72 časa da donese rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne donese rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole, tužilac će vozačku dozvolu vratiti osumnjičenom.

(3) Vozačka dozvola vratiće se osumnjičenom odnosno optuženom i prije završetka krivičnog postupka ako se može opravdano zaključiti da su prestali razlozi za oduzimanje vozačke dozvole.

(4) Protiv rješenja donesenog u smislu st. 1. i 2. ovog člana dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Vrijeme za koje je vozačka dozvola oduzeta optuženom koji je na slobodi uračunaće se u izrečenu bezbjednosnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom.

Član 225.

Posebni uslovi za krivično gonjenje

(1) U slučaju kada je krivično djelo izvršeno izvan teritorije Federacije, tužilac može preduzeti krivično gonjenje ako je to krivično djelo propisano u zakonu Federacije.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana tužilac će preduzeti krivično gonjenje samo u slučaju ako je izvršeno djelo propisano kao krivično djelo i po zakonu države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno. Ni u tom slučaju krivično gonjenje se neće preduzeti ako se po zakonu te države krivično gonjenje preduzima po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen.

(3) Tužilac može preduzeti krivično gonjenje, bez obzira na zakon države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno, ako se to djelo smatra krivičnim djelom prema pravilima međunarodnog prava.

Član 226.

Kažnjavanje za odugovlačenje postupka

(1) Sud može u toku postupka kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM tužioca, branioca, opunomoćenika, zakanskog zastupnika ili oštećenog ako su njihovi postupci očigledno upravljani na odugovlačenje krivičnog postupka.

(2) O kažnjavanju tužioca obavijestiće se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branioca obavijestiće se Federalna advokatska komora.

Član 227.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužilaštvima i organima unutrašnjih poslova u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđivano, kao i nadležnim organima za izvršenje krivičnih pravnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim organima ako još traju određene bezbjednosne mjere ili pravne posljedice osude.

(3) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti, ako su im ti podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava.

(4) Niko nema pravo tražiti od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti.

(5) Odredbe st. od 1. do 4. ovog člana su posebne odredbe koje se odnose i na Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - TOK POSTUPKA

GLAVA DŽIDŽ - ISTRAGA

Član 228.

Obaveza prijavljivanja krivičnog djela

(1) Službena i odgovorna lica u svim organima vlasti u Federaciji, javnim preduzećima i ustanovama i drugim pravnim licima dužna su da prijave krivična djela o kojima su obaviještena ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim okolnostima, službena ili odgovorna lica će preduzeti mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je počinjeno krivično djelo i drugi dokazi o njima i obavijestiti ovlašteno službeno lice ili tužilaštvo bez odgađanja.

2) Zdravstveni radnici, nastavnici, vaspitači, roditelji, staratelji, usvojioci i druga lica koja su ovlaštena ili dužna da pružaju zaštitu i pomoć maloljetnim licima, da vrše nadzor, odgajanje i vaspitavanje maloljetnika, a koji saznaju ili ocijene da postoji sumnja da je maloljetno lice žrtva seksualnog, fizičkog ili nekog drugog zlostavljanja, dužni su o toj sumnji da odmah obavijeste ovlašteno službeno lice ili tužioca.

Član 229.

Prijavljivanje krivičnog djela od građana

(1) Građanin ima pravo da prijavi izvršenje krivičnog djela.

(2) Svako je dužan prijaviti počinjenje krivičnog djela kada neprijavljivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo.

Član 230.

Podnošenje prijave

(1) Prijava se podnosi tužiocu, pisano ili usmeno.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, lice koje podnosi prijavu upozoriće se na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastaviće se zapisnik, a ako je prijava saopštena telefonom napraviće se službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena sudu, ovlaštenom službenom licu ili nekom drugom sudu ili tužiocu u Federaciji oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti tužiocu.

Član 231.

Naredba o provođenju istrage

(1) Tužilac naređuje provođenje istrage ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo.

(2) O provođenju istrage donosi se naredba, koja sadrži: podatke o počiniocu krivičnog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za provođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi tužilac će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba preduzeti.

(3) Tužilac neće narediti provođenje istrage ako je iz prijave i pratećih spisa očigledno da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ako ne postoje osnovi sumnje da je prijavljeno lice počinilo krivično djelo, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili

pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

(4) Oneprovođenju istrage, kao i o razlozima za to tužilac će obavijestiti oštećenog i podnosioca prijave u roku od tri dana. Oštećeni i podnosilac prijave imaju pravo da podnesupritužbuurokuodosamdanakancelarijitužioca.

Član 232.

Provođenje istrage

(1) U toku provođenja istrage tužilac može preduzeti sve istražne radnje, uključujući ispitivanje osumnjičenog i saslušanje oštećenog i svjedoka, vršenje uviđaja i rekonstrukcije događaja, preduzimanje posebnih mjera koje

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1785 osiguravaju bezbjednost svjedoka i informacija i naređivanje potrebnih vještačenja.

(2) O preduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik u skladu sa ovim zakonom.

Član 233.

Nadzor tužioca nad radom ovlaštenih službenih lica

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo s propisanom kaznom zatvora od preko pet godina, ovlašteno službeno lice je dužno da odmah obavijesti tužioca i pod njegovim nadzorom preduzme potrebne mjere da se pronađe počinitelj krivičnog djela, da se spriječi skrivanje ili bjekstvo osumnjičenog ili saučesnika, da se otkriju i sačuvaju tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi, te da se prikupe sve informacijekojemogubitikorisneukrivičnompostupku.

(2) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo iz stava 1. ovog člana, ovlašteno službeno lice dužno je da u slučaju opasnosti od odgađanja preduzme neophodne radnje radi izvršenja zadataka iz stava 1. ovog člana. Prilikom preduzimanja ovih radnji, ovlašteno službeno lice dužno je da postupa po ovom zakonu. O svemu što je preduzeto ovlašteno službeno lice dužno je da odmah obavijesti tužioca i dostavi prikupljene predmete koji mogu da posluže kao dokaz.

(3) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlašteno službeno lice je dužno da obavijesti tužioca o svim raspoloživim informacijama, radnjama i mjerama koje je preduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnovane sumnje da je krivično djelo počinjeno.

(4) U slučajevima iz st. od 1. do 3. ovog člana tužilac će donijeti naredbu o provođenju istrage ako to ocijeni potrebnim.

Član 234.

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

(1) Radi izvršenja zadataka iz člana 233. ovog zakona, ovlašteno službeno lice može: prikupljati potrebne izjave od lica; izvršiti potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga; ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se izvrši

određena radnja; preduzeti potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i predmeta; raspisati potragu za licem i stvarima za kojima se traga; u prisustvu odgovornog lica pretražiti određene objekte i prostorije državnih organa, javnih preduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju, kao i preduzeti druge potrebne mjere i radnje. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri preduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti sastaviće se zapisnik ili službena zabilješka.

(2) Pri prikupljanju izjava od lica, ovlašteno službeno lice može izdati pisani poziv licu da dođe u službene prostorije, pod uslovom da se u pozivu naznače razlozi pozivanja. Lice ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja joj ovlašteno službeno lice postavlja, osim davanja ličnih podataka, o čemu će ovlašteno službeno lice poučiti.

(3) Prilikom prikupljanja izjava od lica ovlašteno službeno lice će postupiti u skladu sa članom 92. ovog zakona, odnosno skladu sa članom 100. ovog zakona. U tom slučaju se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokazi u krivičnom postupku.

(4) Lice premakomje preduzeta neka od radnji ili mjera iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu tužiocu u roku od tri dana. Tužilac će provjeriti osnovanost pritužbe i ako utvrdi da su se u preduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja krivičnog djela ili povreda radne obaveze postupiće prema pritužbi u skladu sa zakonom.

(5) Na osnovu prikupljenih izjava i dokaza koji su otkriveni, ovlašteno službeno lice sastavlja izvještaj. Uz izvještaj dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, pribavljeni izvještaji, spisi o preduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičenom. Ako ovlašteno službeno lice poslije podnošenja izvještaja sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužno je da prikuplja potrebna obavještenja i izvještaj o tome kao dopunu prethodnog izvještaja odmah preda tužiocu.

(6) Tužilac može prikupljati izjave i od lica koja se nalaze u pritvoru, ako je to potrebno radi otkrivanja drugih krivičnih djela istog lica, njegovih saučesnika ili krivičnih djela drugih počinilaca.

Član 235.

Zadržavanje na mjestu počinjenja krivičnog djela

(1) Ovlašteno službeno lice ima pravo da lica zatečena na mjestu počinjenja krivičnog djela zadrži radi prikupljanja izjava, ako ta lica mogu da daju obavještenja važna za krivični postupak o tome jedužnoda obavijestiti tužioca.

Zadržavanje tih lica na mjestu počinjenja krivičnog djela ne može trajati duže od šest sati.

(2) Ovlašteno službeno lice, može fotografisati i uzimati

otiske prstiju lica za koje postoji osnovana sumnja da je počinilo krivično djelo. Kada to doprinosi efikasnosti postupka, ovlašteno službeno lice može javno da objavi fotografiju tog lica, ali samo po odobrenju tužioca.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlašteno službeno lice može da uzima otiske prstiju od lica za koje postoji vjerovatnoća da su mogla doći u dodir s tim predmetima.

(4) Lice prema kom je preduzeta neka od radnji iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu tužiocu.

Član 236.

Uviđaj i vještačenje

Ovlašteno službeno lice, nakon obavještanja tužioca, dužno je da izvrši uviđaj i odredi potrebna vještačenja, osim obdukcije i ekshumacije leša. Ako je tužilac prisutan na licu mjesta u toku vršenja uviđaja od ovlaštenih službenih lica, može tražiti da ovlašteno službeno lice izvrši određene radnje koje on smatra neophodnim. Sve radnje preduzete tokom uviđaja moraju se dokumentovati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvještaju.

Član 237.

Obdukcija i ekshumacija

Ukoliko postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi sa počinjenjem krivičnog djela, tužilac će narediti izvođenje obdukcije. Ako je leš već zakopan određiće se ekshumacija s ciljem pregleda i obdukcije o čemu će tužilac zatražiti naredbu od suda.

Član 238.

Sudsko obezbjeđenje dokaza

(1) Kada je u interesu pravde da se svjedok sasluša kako bi se njegov iskaz koristio na glavnom pretresu zato što postoji mogućnost da neće biti dostupan sudu za vrijeme suđenja, sudija za prethodni postupak može, na prijedlog stranaka ili branioca, narediti da se izjava tog svjedoka uzme na posebnom saslušanju. Saslušanje će se provesti u skladu sa članom 277. ovog zakona.

(2) Prije upotrebe izjave svjedoka iz stava 1. ovog člana stranka odnosno branilac koji traži da se izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnom pretresu mora dokazati da je, i pored svih uložениh napora da se obezbijedi prisustvo svjedoka na glavnom pretresu, svjedok ostao nedostupan. Ova izjava se ne može koristiti ako je svjedok prisutan na glavnom pretresu.

(3) Ukoliko stranke ili branilac smatraju da će doći do nestanka određenog dokaza, odnosno do nemogućnosti izvođenja takvog dokaza na glavnom pretresu, predložiće sudiji za prethodni postupak preduzimanje neophodne radnje s ciljem obezbjeđenja dokaza. Ako sudija za prethodni postupak prihvati prijedlog o preduzimanju radnje dokazivanja obavijestiće o tome stranke i branioca.

(4) Ako sudija za prethodni postupak odbije prijedlog iz st. 1. i 3. ovog člana donijeće rješenje protiv kog se može izjaviti žalba vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona.

Broj 35 - Strana 1786 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.
Član 239.

Obustavljanje istrage

(1) Tužilac će naredbom da obustavi istragu ukoliko se ustanovi da:

- a) djelo koje je počinio osumnjičeni nije krivično djelo;
- b) nema dovoljno dokaza da je osumnjičeni počinio krivično djelo;
- c) je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarjevanjem, ili postoje druge smetnje koje isključuju krivično gonjenje.

(2) O obustavljanju istrage tužilac će obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena u članu 231. ovog zakona.

(3) Tužilac u slučajevima iz stava 1. tačke b) ovog člana može ponovo otvoriti istragu, ako se dobiju dodatne informacije koje pružaju dovoljno razloga za vjerovanje da je osumnjičeni počinio krivično djelo.

Član 240.

Okončanje istrage

(1) Tužilac okončava istragu kada nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podići optužnica.

Okončanje istrage će se zabilježiti u spisu.

(2) Prije okončanja istrage tužilac će saslušati osumnjičenog, ukoliko ranije nije bio saslušan.

(3) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o provođenju istrage, potrebne mjere da bi se istraga okončala poduzeće kolegijum tužilaštva.

GLAVA DŽDŽ - POSTUPAK OPTUŽIVANJA

Član 241.

Podizanje optužnice

(1) Kad u toku istrage tužilac nađe da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičeni počinio krivično djelo, pripremiće i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje.

(2) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni odnosno optuženi i branilac, imaju pravo na uvid u sve spise i dokaze.

(3) Nakon podizanja optužnice stranke ili branilac mogu predlagati sudiji za prethodno saslušanje preduzimanje radnji u skladu sa članom 238. ovog zakona.

Član 242.

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

- a) naziv suda;
- b) ime i prezime osumnjičenog s ličnim podacima;
- c) Opis djela iz kog proizlaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto počinjenja krivičnog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno krivično djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da sekrivičnodjelošto preciznijeodredi;
- d) zakonski naziv krivičnog djela s navođenjem odredbe

krivičnog zakona;

e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz naznačenje imena svjedoka i vještaka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz;

f) rezultat istrage;

g) materijal koji potkrepljuje navode optužnice.

(2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više krivičnih djela ili više osumnjičenih.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi na slobodi u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru može se predložiti da se pritvor produži ili da se pusti na slobodu.

Član 243.

Odlučivanje o optužnici

(1) Sudija za prethodno saslušanje može da potvrdi ili odbije sve ili pojedine tačke optužnice u roku od 8 dana od dana prijema optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine tačke optužnice, sudija za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužiocu. Protiv ovog rješenja žalba nije dozvoljena.

(2) Prilikom potvrđivanja optužnice sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i materijale koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(3) Pošto se potvrde pojedine ili sve tačke optužnice, osumnjičeni dobija status optuženog. Sudija za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom braniocu.

(4) Sudija za prethodno saslušanje dostaviće optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odgađanja, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 časa po potvrđivanju optužnice.

Sudija za prethodno saslušanje obavijestiće optuženog da će u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice biti pozvan da se izjasni da li priznaje ili poriče krivicu za svaku tačku optužnice, da li namjerava da podnese prethodne prigovore, kao i da navede prijedloge dokaza koje treba izvesti na glavnom pretresu.

(5) Nakon odbijanja svih ili pojedinih tačaka u optužnici, tužilac može da podnese novu ili izmijenjenu optužnicu koja može biti zasnovana na novim dokazima. Nova odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje.

Član 244.

Izjašnjavanje o krivici

(1) Izjavu o krivici optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužioca i branioca. Izjava o krivici unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivici, sudija za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivicu.

(2) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudija za prethodno saslušanje će uputiti predmet sudiji odnosno vijeću radi zakazivanja ročišta na kome će se utvrditi postojanje uslova iz člana 245. ovog zakona.

(3) Ukoliko se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavnog pretresa ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivice i naknadno prizna krivicu, njegova izjava o poricanju krivice neće biti uzeta u obzir prilikom odmjerenja sankcije.

(4) Nakon unošenja izjave o poricanju krivice u zapisnik, sudija za prethodno saslušanje proslijediće predmet sudiji odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen u svrhu zakazivanja glavnog pretresa i to najkasnije u roku od 60 dana od dana izjašnjavanja o krivici. Ovaj rok se može izuzetno produžiti za još 30 dana.

Član 245.

Razmatranje izjave o priznanju krivice

(1) Prilikom razmatranja izjave o priznanju krivice sud provjerava:

a) da je do izjave o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskoopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka;

b) da postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog.

(2) Ako sud prihvati izjavu o priznanju krivice izjava optuženog će se unijeti u zapisnik. Istovremeno određuje se datum održavanja pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije i to u roku od najkasnije 3 dana.

(3) Ako sud odbaci izjavu o priznanju krivice, o tome će obavijestiti stranke i branioca i to konstatovati u zapisniku. Izjava o priznanju krivice ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Član 246.

Pregovaranje o krivici

(1) Osumnjičeni odnosno optuženi i njegov branilac mogu pregovarati sa tužiocem o uslovima priznavanja krivice za djelo za koje se osumnjičeni odnosno optuženi tereti.

(2) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim odnosno optuženim i braniocem o priznanju krivice u skladu sa stavom 1. ovog člana tužilac može da predloži izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to krivično djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenog odnosno optuženog.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1787

(3) Sporazum o priznanju krivice sastavlja se u pisanom obliku i sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno vijeće može ga usvojiti ili odbaciti.

(4) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice sud provjerava:

a) da je do sporazuma o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskoopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka;

b) da postoji dovoljno dokaza o krivici osumnjičenog odnosno optuženog;

c) da osumnjičeni odnosno optuženi razumije da se sporazumom o priznanju krivice odriče prava na suđenje i da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći.

(5) Ako sud prihvati sporazum o priznanju krivice, izjava osumnjičenog odnosno optuženog će se unijeti u zapisnik. Istovremeno će se odrediti datum održavanja pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije predviđene sporazumom iz stava 3. ovog člana i to u roku od najkasnije 3 dana.

(6) Ako sud odbaci sporazum o priznanju krivice o tome će obavijestiti stranke i branioca i to konstatovati u zapisniku. Priznanje dato pred sudijom za prethodni postupak, sudijom za prethodno saslušanje, sudijom odnosno vijećem ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(7) O rezultatima pregovaranja o krivici sud će obavijestiti oštećenog.

Član 247.

Povlačenje optužnice

(1) Tužilac može da povuče optužnicu, bez prethodnog odobrenja, do njenog potvrđivanja, a nakon toga, pa do početka glavnog pretresa - samo uz odobrenje sudije za prethodno saslušanje koji je potvrdio optužnicu.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana postupak se obustavlja rješenjem, o čemu se odmah obavještavaju osumnjičeni odnosno optuženi i branilac, kao i oštećeni.

Član 248.

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

(1) Prethodnim prigovorima se:

- a) osporava nadležnost,
- b) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,
- c) osporava zakonitost dokaza ili dobijenog priznanja,
- d) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka,
- e) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branioca na osnovu člana 46. stav 1. ovog zakona.

(2) Prethodni prigovori podnose se sudu pisano u roku od 15 dana od dana predaje optužnice, a o njima će se odlučiti do dostavljanja predmeta sudiji odnosno vijeću, u svrhu zakazivanja glavnog pretresa.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudija za prethodno saslušanje koji ne može učestvovati u suđenju. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dozvoljena.

GLAVA DŽDŽI - GLAVNI PRETRES

Odjeljak 1. Javnost glavnog pretresa

Član 249.

Opšta javnost

(1) Glavni pretres je javan.

(2) Glavnompretresumogu daprিসustvuju samopunoljetnalica.

(3) Lica koje prisustvuju glavnom pretresu ne smiju da nose oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženog i lica kojima to dozvoli sudija odnosno predsjednik vijeća.

Član 250.

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka i branioca, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cijeli glavni pretres ili jedan njegov dio, ako je to u interesu državne bezbjednosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, ličnog i intimnog života optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Član 251.

Na koga se ne odnosi isključenje javnosti

- (1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branioca, oštećenog, zakonskog zastupnika i opunomoćenika.
- (2) Sudija odnosno vijeće može dopustiti da glavnom pretresu na kome je javnost isključena budu prisutna službena lica, naučni i javni radnici, a na zahtjev optuženog može to dopustiti i njegovom bračnom odnosno vanbračnom drugu i bliskim srodnicima.
- (3) Sudija odnosno vijeće upozoriće lica koje prisustvuju glavnom pretresu na kome je javnost isključena da su dužne da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretresu saznala i da neovlašteno odavanje tajne predstavlja krivično djelo.

Član 252.

Odluka o isključenju javnosti

- (1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudija odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.
- (2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

Odjeljak 2. Rukovođenje glavnim pretresom

Član 253.

Obavezno prisustvo na glavnom pretresu

- (1) Sudija odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno prisutni na glavnom pretresu.
- (2) Ako je u izgledu da će glavni pretres da traje duže, predsjednik vijeća može da zatraži od predsjednika suda da odredi jednog ili dvojicu sudija da prisustvuju glavnom pretresu kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Član 254.

Obaveze sudije odnosno predsjednika vijeća

- (1) Sudija odnosno predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom.
- (2) Dužnost sudije odnosno predsjednika vijeća je da se stara za svestrano pretresanje predmeta, utvrđivanja istine i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.
- (3) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branioca odlučuje sudija odnosno predsjednik vijeća.
- (4) Odluke sudije odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, sa kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 255.

Redoslijed radnji glavnog pretresa

Glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudija odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a naročito zbog broja optuženih, broja krivičnih djela i obima dokaznog materijala. U zapisnik o glavnom pretresu unijeće se razlozi zašto se glavni pretres ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Član 256.

Dužnost sudije odnosno predsjednika vijeća

(1) Dužnost sudije odnosno predsjednika vijeća je da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. Sudija odnosno predsjednik vijeća može odmah poslije otvaranja zasjedanja upozoriti lica koja su prisutna na glavnom pretresu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda. Sudija odnosno predsjednik vijeća može odrediti pretresanje lica koja su prisutna na glavnom pretresu.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sa zasjedanja udalje sva lica koja kao slušaoci prisustvuju glavnom pretresu, ako su se mjere za održavanje reda predviđene u ovom zakonu pokazale neefikasnim za obezbjeđenje neometanog održavanja glavnog pretresa.

Broj 35 - Strana 1788 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(3) Usudnici je zabranjeno filmsko i televizijsko snimanje. Izuzetno, predsjednik suda može da odobri takvo snimanje na glavnom pretresu. Ako je snimanje odobreno, sudija odnosno predsjednik vijeća može na glavnom pretresu, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.

Član 257.

Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

(1) Sudija odnosno predsjednik vijeća može da udalji lice iz sudnice radi zaštite prava na pravedno i javno suđenje odnosno održavanje dostojanstvenog i neometanog suđenja.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se optuženi udalji iz sudnice za određeni vremenski period ukoliko optuženi i poslije upozorenja nastavi sa nedoličnim ponašanjem zbog kog je opravdano njegovo udaljavanje iz sudnice. U tom vremenskom periodu sudija odnosno predsjednik vijeća može da nastavi postupak, ukoliko optuženi ima branioca.

(3) Ako tužilac, branilac, oštećeni, zakonski zastupnik, opunomoćeni oštećenog, svjedok, vještak, tumačil drugo lice koje prisustvuje glavnom pretresu ometa red ili se ne pokorava naređenjima sudije odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda, sudija odnosno predsjednik vijeća će ga upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno, sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se lice udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10.000 KM. Ako tužilac ili branilac budu udaljeni iz sudnice, sudija odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine ili

Federalnu advokatsku komoru čiji je branilac član radi preduzimanja daljih mjera.

(4) Braniocu ili opunomoćeniku oštećenog koji, nakon što je kažnjen, produži da narušava red, sudija odnosno predsjednik vijeća može uskratiti dalje zastupanje na glavnom pretresu i kazniti ga novčanom kaznom do 30.000 KM. Rješenje o tome, sa obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnom pretresu. Protiv ovog rješenja dozvoljena je posebna žalba. Glavni pretres će se prekinuti ili odgoditi dok optuženi ne uzme drugog branioca i ne pripremi se za odbranu.

Član 258.

Davanje lažnog iskaza svjedoka ili vještaka

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnom pretresu dao lažan iskaz, sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se napravi poseban prepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti tužiocu.

Odjeljak 3. Pretpostavke za održavanje glavnog pretresa

Član 259.

Otvaranje zasjedanja

Sudija odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavnog pretresa. Zatim će sudija odnosno predsjednik vijeća utvrditi da li su prisutna sva pozvana lica, a ako nisu, provjeriće da li su im pozivi dostavljeni i da li su svoj izostanak opravdala.

Član 260.

Nedolazak tužioca odnosno lica koje ga zamjenjuje na glavni pretres

(1) Ako tužilac ili lice koje ga zamjenjuje i koje je uredno pozvano ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odgoditi. Sudija odnosno predsjednik vijeća pozvaće tužioca odnosno lice koje ga zamjenjuje da iznese razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave sudija će utvrditi da li treba biti kažnjen kaznom iz stava 2. ovog člana. Ako se tužilac odnosno lice koje ga zamjenjuje kašnjava, o tome obavještava Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000KM tužioca odnosno lica koje ga zamjenjuje i koje se na uredan poziv suda za glavni pretres nije odazvalo i nije opravdalo svoj izostanak.

Član 261.

Nedolazak optuženog na glavni pretres

(1) Ako je optuženi uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija odnosno predsjednik vijeća će odgoditi glavni pretres i narediti da se optuženi na idući glavni pretres prinudno dovede. Ako do privođenja optuženi opravda izostanak, sudija odnosno predsjednik vijeća će opozvati naredbu o prinudnom dovođenju.

(2) Ako optuženi koji je uredno pozvan očigledno izbjegava da dođe na glavni pretres i ako prinudom dovođenje nije uspjelo, sudija odnosno predsjednik vijeća može optuženom

odrediti pritvor.

(3) Protiv rješenja o određivanju pritvora dozvoljena je žalba koja ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Ako ne bude ranije ukinut pritvor traje do objavljivanja presude a najduže 30 dana.

Član 262.

Zabrana suđenja u odsustvu

Optuženom se ne može suditi u odsustvu.

Član 263.

Nedolazak branioca na glavni pretres

(1) Ako branilac koji je uredno pozvan ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odgoditi. Sudija odnosno predsjednik vijeća pozvaće branioca da objasni razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave branioca sudija odnosno predsjednik vijeća će utvrditi da li branilac treba biti kažnjen. Kada se branilac u ovakvim slučajevima kažnjava, obavještava se advokatska komora čiji je on član.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća može da kazni novčanom kaznom do 5.000KM branioca koji se nije odazvao na uredan poziv suda za glavni pretres i nije opravdao svoj izostanak.

(3) Ako je optuženom određen novi branilac, glavni pretres će biti odgođen. Sudija odnosno predsjednik vijeća će dati novom braniocu dovoljno vremena za pripremu odbrane, a taj vremenski period ne može biti kraći od 15 dana ako se radi o krivičnom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženi ne odrekne ovog prava, a sudija odnosno predsjednik vijeća se uvjeri da kraće vrijeme za pripremu odbrane neće uticati na pravo optuženog na pravedno suđenje.

Član 264.

Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavni pretres

(1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti prinudno dovođenje svjedoka ili vještaka.

(2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, sudija odnosno predsjednik vijeća može da kazni novčanom kaznom do 5.000 KM.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana sudija odnosno predsjednik vijeća će odlučiti da li glavni pretres treba odgoditi.

Odjeljak 4. Odgađanje i prekidanje glavnog pretresa

Član 265.

Razlozi za odgađanje glavnog pretresa

(1) Na zahtjev stranaka ili branioca glavni pretres se može odgoditi rješenjem sudije odnosno predsjednika vijeća ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženi nakon izvršenog krivičnog djela spriječen da prisustvuje glavnom pretresu ili ako postoje druge smetnje da se glavni pretres uspješno provede.

(2) Rješenje kojim se odlaže glavni pretres unijeće se u zapisnik i, po mogućnosti, odrediće se dan i sat nastavka glavnog pretresa. Sudija odnosno predsjednik vijeća će takođe narediti obezbjeđenje dokaza koji se mogu izgubiti

ili uništiti zbog odgađanja glavnog pretresa.

(3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1789
Član 266.

Nastavljanje odgođenog glavnog pretresa

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odgođen drži pred istim sudijom odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija odnosno predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne iznova.

(2) Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća, ali po saslušanju stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se pročitaju iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se pročita zapisnik o uviđaju.

(3) Ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana ili ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom odnosno predsjednikom vijeća, glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi se moraju ponovno izvesti.

Član 267.

Prekid glavnog pretresa

(1) Osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, sudija odnosno predsjednik vijećamožeda prekine glavni pretres zbog odmora ili zbog isteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili odbrane.

(2) Prekinuti glavni pretres nastavlja se uvijek pred istim sudijom odnosno vijećem.

(3) Ako se glavni pretres ne može nastaviti pred istim sudijom odnosno vijećem ili ako je prekid glavnog pretresa trajao duže od 8 dana, postupiće se po odredbama člana 266. ovog zakona.

Odjeljak 5. Zapisnik o glavnom pretresu

Član 268.

Način vođenja zapisnika

(1) O radu na glavnom pretresu vodi se zapisnik u koji se mora doslovno unijeti cijeli tok glavnog pretresa.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se određeni dio zapisnika pročita ili reprodukuje, a pročitace ga ili reprodukovati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branilac ili lice čija seizjavaunosiu zapisnik.

Član 269.

Unošenje izreke presude u zapisnik

(1) U zapisnik o glavnom pretresu unosi se potpuna izreka presude, uz naznačenje da li je presuda javno objavljena. Izreka presude unesena u zapisnik o glavnom pretresu predstavlja original.

(2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru i ono se unosi u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 270.

Čuvanje materijalnih dokaza

(1) U posebnoj prostoriji suda se pohranjuju i čuvaju materijalni dokazi prikupljeni u toku krivičnog postupka. Sudija odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati naredbu koja se odnosi na kontrolu i raspolaganje materijalnim dokazima.

(2) Federalni ministar pravde donijeće propise kojima će odrediti način i uslove pod kojima se čuvaju materijalni dokazi iz stava 1. ovog člana.

Odjeljak 6. Početak glavnog pretresa

Član 271.

Ulazak sudije odnosno vijeća u sudnicu

(1) Prilikom ulaska sudije ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice svi prisutni, na poziv ovlaštenog lica, treba da ustanu.

(2) Stranke i drugu učesnicu postupka dužni su da ustanu kad se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

Član 272.

Uslovi za održavanje glavnog pretresa

Kada sudija odnosno predsjednik vijeća utvrdi prisustvo svih pozvanih lica na glavnom pretresu ili kada odluči da se glavni pretres održi bez prisustva određenih pozvanih lica ili je odlučivanje o ovim stvarima odgođeno, pozvaće optuženog i uzeti od njega lične podatke radi utvrđivanja identiteta.

Član 273.

Utvrđivanje identiteta optuženog i davanje uputstva

(1) Sudija odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženog lične podatke (član 92.) da bi utvrdio njegov identitet.

(2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost suda.

(3) Poslije utvrđivanja identiteta optuženog, sudija odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještace u prostoriju van sudnice određenu za njih, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudija odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke da dok čekaju o svojim iskazima ne razgovaraju sa drugim svjedocima. Na prijedlog tužioca, optuženog ili branioca, sudija odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da prisustvuju toku pretresa u sudnici.

(4) Ukoliko je prisutan oštećeni, ali još nije podnio imovinsko-pravni zahtjev, sudija odnosno predsjednik vijeća će ga poučiti da može taj zahtjev da podnese do zaključenja glavnog pretresa.

(5) Sudija odnosno predsjednik vijeća može da preduzme neophodne mjere radi sprečavanja međusobnog komuniciranja svjedoka, vještaka i stranaka.

Član 274.

Pouke optuženom

Sudija odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog na potrebu pažljivog praćenja toka pretresa i poučiće ga da može iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da može postavljati pitanja sa optuženom, svjedocima i vještacima i da

može davati obrazloženja u vezi sa njihovim iskazima.

Član 275.

Čitanje optužnice i dokazi optužbe i odbrane

(1) Glavni pretres počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužilac.

(2) Nakon toga tužilac će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu. Nakon čitanja optužnice sudija odnosno predsjednik vijeća upitaće optuženog da li je razumio njene navode. Ako sudija odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv.

(3) Optuženi ili njegov branilac mogu nakon toga izložiti odbranu i ukratko iznijeti dokaze koje će ponuditi u svojoj odbrani.

Odjeljak 7. Dokazni postupak

Član 276.

Izvođenje dokaza

(1) Stranka i branilac imaju pravo da pozivaju svjedoke i izvode dokaze.

(2) Osim ako sudija odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnom pretresu izvode sljedećim redom:

- a) dokazi optužbe,
- b) dokazi odbrane,
- c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane (replika),
- d) dokazi odbrane kao odgovor na pobijanje (duplika),
- e) dokazi čije je izvođenje naredio sudija odnosno vijeće,
- f) sve relevantne informacije koje mogu da pomognu sudiji odnosno vijeću pri odmjeravanju odgovarajuće krivičnopravne sankcije, ako optuženi bude proglašen krivim po jednoj ili više tačaka optužnice.

Broj 35 - Strana 1790 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dozvoljeno je direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Direktno ispitivanje vrši strana koja poziva svjedoka, ali sudija odnosno vijeće može u svakom momentu da postavi pitanje svjedoku.

Član 277.

Direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje svjedoka

(1) Dozvoljeno je ispitivanje svjedoka od stranke odnosno branioca koji je pozvao svjedoka (direktno ispitivanje), zatim ispitivanje tog svjedoka od suprotne stranke, odnosno branioca (unakrsno ispitivanje) i ponovno ispitivanje svjedoka od stranke odnosno branioca koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudija odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakoj fazi ispitivanja postaviti svjedoku odgovarajuće pitanje. Pitanja svjedoku od suprotne stranke ograničavaju se na pitanja koja su prethodno postavljena tokom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u

korist sopstvenih tvrđenja. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se i odnose na pitanja postavljena tokom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke. Nakon što svjedok bude ispitan, sudija odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu mu postavljati pitanja.

(2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti ne mogu se postavljati pri direktnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja izjave svjedoka. U pravilu, pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti su dozvoljena samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojan stav ili ne želi da saraduje, sudija odnosno predsjednik vijeća može da dozvoli upotrebu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri kontrolisati način i redoslijed ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude efikasno za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotrebno gubljenje vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.

(4) Prilikom izvođenja dokaza iz člana 276. stav 2. tačka e) ovog zakona sud će ispitati svjedoka, a nakon toga dozvolice strankama i braniocu da postavljaju pitanja.

Član 278.

Pravo suda da se dozvoli pitanje ili dokaz

(1) Sudija odnosno predsjednik vijeća će zabraniti pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno, ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedozvoljeno ili nevažno za predmet.

(2) Ako sudija odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branilac želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbiće izvođenje takvog dokaza.

Član 279.

Posebna pravila o dokazima u slučajevima seksualnih delikata

(1) U postupku se ne mogu koristiti kao dokazi činjenice koje se odnose na ranije seksualno ponašanje oštećene strane i njene seksualne predispozicije.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, može se u postupku koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o povredama ili drugi materijalni dokazi potiču od drugog lica, a ne od optuženog.

(3) U slučajevima počinjenja krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pristanak žrtve se ne može upotrijebiti u prilog odbrane optuženog.

(4) Prije prihvatanja dokaza u skladu sa ovim članom obavice se odgovarajuće saslušanje sa koga je isključena javnost.

(5) Zahtjev, prateća dokumentacija i zapisnik sa saslušanja čuvaju se zapečaćeni u posebnom omotu, osim ako sud ne odredi drugačije.

Član 280.

Posljedice priznanja optuženog

Ako je priznanje optuženog na glavnom pretresu potpuno i u skladu sa prije izvedenim dokazima, u dokaznom postupku izvešće se samo oni dokazi koji se odnose na odluku o krivičnopravnoj sankciji.

Član 281.

Polaganje zakletve odnosno davanje izjave

(1) Svi svjedoci polažu zakletvu ili daju izjavu prije svjedočenja koja zamjenjuje zakletvu.

(2) Tekst zakletve odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću i savješću - izjavljujem da ću govoriti istinu o svemu što će me sud pitati i da neću uskratiti, dodati ili promijeniti ništa meni poznato o ovom predmetu."

(3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati polažu zakletvu odnosno daju izjavu potpisivanjem teksta zakletve odnosno izjave, a gluvi svjedoci čitaju tekst zakletve odnosno izjave. Ako gluvi ili nijemi svjedoci ne znaju da čitaju ni pišu, zakletva odnosno izjava se daje uz pomoć tumača.

Član 282.

Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

(1) Sudija odnosno predsjednik vijeća dužan je da zaštiti svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.

(2) Sudija odnosno predsjednik vijeća će upozoriti ili novčano kazniti učesnika u postupku ili bilo koju drugu osobu koja vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost bezbjednost svjedoka pred sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja primijenjuje se odredba člana 257. ovog zakona.

(3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku, sudija odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti tužioca radi preduzimanja krivičnog gonjenja.

(4) Na prijedlog stranke ili branioca, sudija odnosno predsjednik vijeća narediće policijskim organima preduzimanje mjera neophodnih za zaštitu svjedoka.

Član 283.

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

(1) Ako svjedok odbije da svjedoči bez opravdanog razloga i poslije upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom do 30.000 KM.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 284.

Angažovanje svjedoka

(1) Vještaka mogu da angažuju stranke, branilac i sud.

(2) Troškove vještaka iz stava 1. ovog člana snosi onaj koji ga je angažovao.

Član 285.

Ispitivanje vještaka

(1) Prije ispitivanja vještaka, sudija odnosno predsjednik vijeća opomenuće ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i u skladu sa vještinom i pravilima struke i upozoriće ga da davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju predstavlja krivično djelo.

(2) Vještak će položiti zakletvu odnosno dati izjavu prije

svjedočenja.

(3) Zakletva odnosno izjava se daje usmeno.

(4) Tekst zakletve odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću-izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću tačno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mišljenje."

(5) Vještak iznosi svoj nalaz i mišljenje usmeno na glavnom pretresu. Utom slučaju vještak će biti direktno, unakrsno, odnosno dodatno ispitan od obje stranke i branioca, odnosno suda.

(6) Pisani nalaz i mišljenje vještaka biće prihvaćen kao dokazni materijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na pretresu.

Član 286.

Otpuštanje svjedoka i vještaka

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostaće ispred sudnice, ukoliko ih sudija odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od stranaka i branioca.

(2) Na prijedlog stranke ili branioca ili po službenoj dužnosti, sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i da budu Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1791 naknadno pozvani i ponovo ispitani u prisustvu ili odsustvu ostalih svjedoka i vještaka.

Član 287.

Saslušanje van sudnice

(1) Ako se u toku suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti da dođe pred sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan sa nesrazmjernim teškoćama, sudija odnosno predsjednik vijeća može narediti da se svjedok odnosno vještak ispita van sudnice, ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudija odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac prisustvovali ispitivanju, a ispitivanje će se provesti u skladu s članom 277. ovog zakona.

(2) Ako sudija odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, ispitivanje svjedoka se može izvršiti prilikom rekonstrukcije događaja van sudnice. Sudija odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac će biti prisutni na rekonstrukciji, a ispitivanje će se provesti u skladu sa članom 277. ovog zakona.

(3) Stranke, branilac i oštećeni uvijek se obavještavaju o vremenu i mjestu ispitivanja svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije, sa uputstvom da stranke, branilac i svjedoci moraju prisustvovati ovim radnjama. Saslušanje će se provesti kao da se izvodi na glavnom pretresu u skladu sa članom 277. ovog zakona.

(4) Ako sudija odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka shodno se primjenjuju odredbe člana 100. stava 6. i člana 104. ovog zakona.

Član 288.

Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza

(1) Iskazi dati u istrazi dozvoljeni su kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog i

unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje ili za dodatno ispitivanje. U ovom slučaju licu se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitana lica umrla, psihički oboljela, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je značajno otežan iz važnih uzroka.

Član 289.

Zapisnici o dokaznom materijalu

(1) Zapisnik o uviđaju na licu mjesta, o pretresanju stana ili lica, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza izniće se na glavnom pretresu da bi se utvrdio njihov sadržaj, a prema ocjeni sudije odnosno predsjednika vijeća njihov sadržaj se može ukratko unijeti u zapisnik o glavnom pretresu.

(2) Za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografije, potrebni su originalno pismo, zapis ili fotografija, osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog članom može se koristiti kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmjenjena u odnosu na original.

(4) Dokazni materijal iz stava 1. ovog člana se čita ukoliko se stranke i branilac drugačije ne dogovore.

Član 290.

Izmjena optužbe

Ako tužilac ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici, on može na glavnom pretresu izmijeniti optužnicu. Radi pripremanja odbrane glavni pretres se može odgoditi. U ovom slučaju ne vrši se potvrđivanje optužnice.

Član 291.

Dopuna dokaznog postupka

(1) Nakon izvođenja dokaza, sudija odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju još neki dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branilac nemaju nove dokazne prijedloge ili prijedlozi budu odbijeni, sudija odnosno predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

Član 292.

Završna riječ

(1) Nakon završetka dokaznog postupka, sudija odnosno predsjednik vijeća pozvaće tužioca, oštećenog, branioca optuženog radi davanja završne riječi. Posljednja riječ uvijek pripada optuženom.

(2) Ako optužnicu zastupa više tužilaca ili optuženi ima više od jednog branioca svi mogu da daju završnu riječ, ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati i mogu biti vremenski ograničena.

Član 293.

Završetak glavnog pretresa

Nakon završne riječi sudija odnosno predsjednik vijeća objavljuje da je glavni pretres završen, a sud se povlači na vijećanje i glasanje radi donošenja presude.

GLAVA DŽDŽII - PRESUDA

Odjeljak 1. Izricanje presude

Član 294.

Izricanje i objavljivanje presude

Presuda se izriče i objavljuje u ime Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 295.

Vežanost presude za optužbu

(1) Presuda se može odnositi samo na lice koje je optuženo i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge u pogledu pravne ocjene djela.

Član 296.

Dokazi na kojima se zasniva presuda

(1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

(2) Sud je dužan da savjesno ocijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2. Vrste presuda

Član 297.

Meritorne i procesne presude

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se proglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvata više krivičnih dijela u presudi će se izreći da li se i za koje djelo optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se proglašava krivim.

Član 298.

Presuda kojom se optužba odbija

Presudu kojom se optužba odbija sud će izreći:

- a) ako za presuđivanje sud nije stvarno nadležan;
- b) ako je postupak vođen bez zahtjeva tužioca;
- c) ako je tužilac od započinjanja pa do završetka glavnog pretresa odustao od optužnice;
- d) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja;
- e) ako je optuženi za isto djelo već pravosnažno osuđen, oslobođen od optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravosnažno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavljanju postupka iz člana 342. ovog zakona;
- f) ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne može preduzeti zbog zastarjelosti ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

Član 299.

Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe

Presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe sud će izreći:

Broj 35 - Strana 1792 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

- a) ako djelo za koje se optuženi optužuje nije zakonom propisano kao krivično djelo,
- b) ako postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost optuženog,
- c) ako nije dokazano da je optuženi počinio krivično djelo za koje se optužuje.

Član 300.

Presuda kojom se optuženi proglašava krivim

(1) U presudi kojom se optuženi proglašava krivim, sud će izreći:

- a) za koje se krivično djelo optuženik proglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih zavisi primjena određene odredbe Krivičnog zakona;
 - b) zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe Krivičnog zakona primijenjene;
 - c) kakva se kazna izriče optuženom ili se po odredbama Krivičnog zakona oslobađa od kazne;
 - d) odluku o uslovnoj osudi;
 - e) odluku o bezbjednosnim mjerama, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (član 88.) ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku odnosno držaocu;
 - f) odluku o uračunavanju pritvora ili već izdržane kazne;
 - g) odluku o troškovima krivičnog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o tome da se pravosnažna presuda treba objaviti putem sredstava javnog informisanja;
- (2) Ako je optuženom izrečena novčana kazna u presudi će se odrediti roku kojem se novčana kazna treba platiti način zamjene izvršenja novčane kazne u slučaju da se novčana kazna ne može naplatiti.

Odjeljak 3. Objavljivanje presude

Član 301.

Vrijeme i mjesto objavljivanja presude

(1) Pošto je presuda izrečena sud će je odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložiće objavljivanje presude najviše za tri dana i odrediće vrijeme i mjesto objavljivanja presude.

(2) Sud će u prisutnosti stranaka i branilaca, njihovih zakonskih zastupnika i opunomoćenika da javno pročita izreku i priopšti ukratko razloge presude.

(3) Objavljivanje presude će se izvršiti i kad stranka, branilac, zakonski zastupnik ili opunomoćenik nije prisutan. Sud može odlučiti da optuženom koji je odsutan, presudu usmenopriopštisudija odnosno predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnom pretresu bila isključena, izreka presude će se uvijek pročitati na javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti da li će i koliko isključiti javnost prilikom

objavljivanja razloga presude.

(5) Svi prisutni saslušaće čitanje izreke presude stojeći.

Član 302.

Pritvor poslije izricanja presude

Za određivanje, produženje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude do njene pravosnažnosti primjenjivaće se odredba člana 152. ovog zakona.

Član 303.

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

(1) Po objavljivanju presude sudija odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženog i oštećenog o pravu na žalbu, kao i o pravu na odgovor na žalbu.

(2) Ako je optuženom izrečena uslovna osuda, upozoriće ga sudija odnosno predsjednik vijeća na značaj uslovne osude i na uslove kojih se mora pridržavati.

(3) Sudija odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog da do pravosnažnog okončanja postupka obavijesti sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4. Pisana izrada i dostavljanje presude

Član 304.

Pisana izrada presude

(1) Presuda koja je objavljenamora se pisano izraditi u roku od 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima izuzetno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima, sudija odnosno predsjednik vijeća je dužan da obavijesti predsjednika suda zbog čega to nije urađeno. Predsjednik suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

(2) Presudu potpisuju sudija odnosno predsjednik vijeća i zapisničar.

(3) Ovjereni prepis presude dostaviće se tužiocu i oštećenom, a optuženom i braniocu shodno članu 185. ovog zakona. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stava 1. ovog člana.

(4) Optuženom i oštećenom dostaviće se i pouka o pravu na žalbu.

(5) Ovjereni prepis presude sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti licu čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i pravnom licu kom je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravosnažnapresudaće se dostaviti oštećenom.

Član 305.

Sadržaj presude

(1) Pisano izrađena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznačenje da se presuda izriče u ime Federacije Bosne i Hercegovine, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženog, krivično djelo za koje je optužen i da li je bio prisutan na glavnom pretresu, dan glavnog pretresa i da li je glavni pretres bio javan, ime i prezime tužioca, branioca, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su

bili prisutni na glavnom pretresu i dan objavljivanja izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži lične podatke o optuženom i odluku kojom se optuženi proglašava krivim za krivično djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) Ako je optuženi proglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz člana 300. ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinsko-pravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.

(5) U slučaju sticaja krivičnih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno krivično djelo, a zatim jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u sticaju.

(6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice iz kojih razloga uzima i dokazuje ili ne dokazuje, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitao, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba Krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.

(8) Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uslovnu osudu ili da treba izreći bezbjednosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi.

(9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe u obrazloženju će se naročito navesti iz kojih se razloga iz člana 299. ovog zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1793
Član 306.

Ispravke u presudi

(1) Greške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne greške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude s originalom ispraviće, posebnim rješenjem, sudija odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesaglasnost između pisano izrađene presude i njenog originala u pogledu podataka iz člana 300. stav 1. tač. od a) do e) i tačke g) ovog zakona, rješenje o ispravci

dostaviće se licima iz člana 303. ovog zakona. Utom slučaju rok za žalbu protiv presude teče od dana dostavljanja tog rješenja, protiv koga posebna žalba nije dozvoljena.

GLAVA DŽDŽIII - REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1 - Žalba na prvostepenu presudu

Član 307.

Pravo na žalbu i rok

(1) Protivpresude donesene uprvomstepenumožese podnijeti žalba drugostepenom sudu u roku od 15 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

(2) Usloženim stvarima, na zahtijev stranaka i branilaca, sud može produžiti rok za žalbu najduže za 15 dana.

(3) Doodluke sudaozhtjevu iz stava 2. ovog člana ne tečerokza žalbu.

(4) Blagovremenopodnesenažalbaodlažeizvršenjepresude.

Član 308.

Subjekti žalbe

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branilac i oštećeni.

(2) U korist optuženog žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bračni odnosno vanbračni drug optuženog, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojilac, usvojenik, brat, sestra i hranilac. Rok za žalbu i u tom slučaju teče od dana kad je optuženom ili njegovom braniocu dostavljen prepis presude.

(3) Tužilac može da podnese žalbu kako na štetu tako i u korist optuženog.

(4) Oštećeni može da pobija presudu samo zbog odluke suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

(5) Žalbu može da podnese i lice čiji je predmet oduzet ili od kog je oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom.

(6) Branilac i lica iz stava 2. ovog člana mogu da podnesu žalbu i bez naročitog ovlaštenja optuženog, ali ne i protiv njegove volje, osim ako je optuženom izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

Član 309.

Odricanje i odustajanje

(1) Optuženi se može odreći prava na žalbu samo pošto mu je presuda dostavljena. Optuženi se i prije toga može odreći pravanažalbuakosetužilacodrekaopravanažalbu,osim ako bi optuženi prema presudi trebao da izdržava kaznu zatvora. Do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja optuženi može da odustane od već podnesene žalbe.

(2) Tužilac se može odreći prava na žalbu od momenta objavljivanja presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a može do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

Član 310.

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

(1) Žalba treba sadržavati:

a) naznačenje presude protiv koje se podnosi žalba

- (naziv suda, broj i datum presude),
- b) osnov za pobijanje presude,
- c) obrazloženje žalbe,
- d) prijedlog da se pobijena presuda potpuno ili djelimično ukine ili preinači,
- e) potpis lica koje podnosi žalbu.

(2) Ako je žalbu podnio optuženi ili drugo lice iz člana 308. stav 2. ovog zakona, a optuženi nema branioca ili ako je žalbu podnio oštećeni koji nema opunomoćenika, a žalba nije sastavljena u skladu s odredbama stava 1. ovog člana, sud će pozvati žalioca da u određenom roku dopuni žalbu pisanim podneskom ili usmeno na zapisnik kod suda. Ako žalilac ne postupi po ovom pozivu, sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stava 1. tačke b), c) i e) ovog člana, a ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke a) ovog člana, odbaciće je ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženog, dostaviće se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciće se ako se to ne može utvrditi.

(3) Ako je žalbu podnio oštećeni koji ima opunomoćenika ili tužilac, a žalba ne sadrži podatke iz stava 1. tačke b), c) i e) ovog člana ili ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke a) ovog člana, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, žalba će se odbaciti. Žalba sa ovim nedostacima podnesena u korist optuženog koji ima branioca dostaviće se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciće se ako se to ne može utvrditi.

(4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu. Žalilac je dužan navesti razloge zašto ih ranije nije iznio. Pozivajući se na nove činjenice, žalilac je dužan da navede dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze, dužan je da navede činjenice koje pomoću tih dokaza želi dokazati.

Član 311.

Žalbeni osnovi

Presuda se može pobijati:

- a) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka,
- b) zbog povrede Krivičnog zakona,
- c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- d) zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja.

Član 312.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

- a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravosnažnom odlukom izuzet od suđenja;

- b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti;
- c) ako je glavni pretres održan bez lica čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, braniocu ili oštećenom, protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa;
- d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu;
- e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu;
- f) ako je sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa;
- g) ako je sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti;
- h) ako sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe;
- i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda;
- j) ako je optužba prekoračena;
- k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopšte ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o relevantnim činjenicama.

(2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primjenio ili je nepravilno primjenio neku odredbu ovog Broj 35 - Strana 1794 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Član 313.

Povrede Krivičnog zakona

Povreda Krivičnog zakona postoji ako je Krivični zakon povrijeđen po pitanju:

- a) da li je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo;
- b) postojeli okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost;
- c) postoje li okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno zbog amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravosnažno presuđena;
- d) da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti;
- e) da li je odlukom o kazni ili uslovnoj osudi, odnosno odlukom o bezbjednosnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu;
- f) da li su pravilno primijenjene odredbe o uračunavanju pritvora i izdržane kazne.

Član 314.

Pogrešno ili nepotpuno činjenično stanje

(1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku relevantnu

činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

(2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Član 315.

Odluke o krivičnopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavljivanju presude

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uslovnoj osudi kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlaštenje, a sud nije pravilno odmjerio kaznu, s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uslovnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uslovi.

(2) Odluka o bezbjednosnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz člana 313. tačke e) ovog zakona, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao bezbjednosnu mjeru odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uslovi. Iz istih razloga može se pobijati odluka o troškovima krivičnog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu, kao i odluka o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja može se pobijati kad je sud o ovim pitanjima donio odluku protivno zakonskim odredbama.

Član 316.

Podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud, kao i za protivnu stranku i branioca, radi davanja odgovora.

(2) Neblagovremenu (član 326.), nedozvoljenu (član 327.) i izjavljenu od neovlaštenog lica (član 308.) žalbu odbaciće rješenjem sudija odnosno predsjednik vijeća.

Član 317.

Odgovor na žalbu

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i braniocu (član 185.) koji mogu u roku od osam dana od dana prijema da podnesu sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu sa svim spisima, dostavlja se apelacionom odjeljenju.

Član 318.

Sudija izvjestilac

(1) Kad spis po žalbi stigne apelacionom sudu, predsjednik apelacionog suda dostavlja spis predsjedniku apelacionog vijeća koji određuje sudiju izvjestioca.

(2) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od sudije odnosno predsjednika vijeća koje je donijelo pobijenu presudu da pribavi izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može i da provjeri navode žalbe pogledunovih dokaza i novih činjenica ili pribavi potrebne izvještaje ili spise.

(3) Kada sudija izvjestilac pripremi spis, predsjednik vijeća će da zakaže sjednicu vijeća.

Član 319.

Sjednica vijeća

(1) O sjednici vijeća obavijestiće se tužilac, optuženi i

njegov branilac.

(2) Ako se optuženi nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne obezbijediće se njegova prisutnost.

(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem podnosioca žalbe, a poslije toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vijeće može od stranaka i branioca koji su prisutni sjednici da zatraži potrebna objašnjenja u vezi sažalbom odgovorom na žalbu. Stranke i branilac mogu predložiti da se pročitaju pojedini spisi i mogu, na dozvolu predsjednika vijeća da daju potrebna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu ne ponavljajući ono što je sadržano u objašnjenjima.

(4) Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje sjednice vijeća.

(5) Na sjednici vijeća kojoj su prisutne stranke i branilac javnost se može isključiti samo pod uslovima određenim ovim zakonom (čl. od 250. do 252).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima.

(7) Rješenja iz čl. 326. i 327. ovog zakona mogu se donijeti i bez obavještanja stranaka i branioca o sjednici vijeća.

Član 320.

Odlučivanje na sjednici vijeća ili na pretresu

Vijeće apelacionog odjeljenja donosi odluku na sjednici vijeća ili na osnovu održanog pretresa.

Član 321.

Granice ispitivanja presude

Vijeće apelacionog odjeljenja ispituje presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

Član 322.

Zabrana *reformatio in peius*

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Član 323.

Prošireno djelovanje žalbe

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (član 315.).

Član 324.

Beneficium cohaesionis

Ako vijeće apelacionog odjeljenja povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za nekog od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupiće po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Član 325.

Odluke po žalbi

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja može na sjednici vijeća da odbaci žalbu kao neblagovremenu ili kao nedozvoljenu ili odbije žalbu kao neosnovanu i potvrdi prvostepenu presudu ili preinači prvostepenu presudu, ili ukine presudu i održi pretres.

(2) O svim žalbama protiv iste presude vijeće apelacionog

odjeljenja odlučuje jednom odlukom.

Član 326.

Odbacivanje žalbe kao nedozvoljene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnijeta nakon isteka zakonskog roka za njeno podnošenje.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1795

Član 327.

Odbacivanje žalbe kao nedozvoljene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nedozvoljena ako se utvrdi da je žalbu podnijelo lice koje nije ovlašteno za podnošenje žalbe ili lice koje se odreklo prava na žalbu, ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je poslije odustajanja ponovo podnesena žalba, ili ako žalba po zakonu nije dozvoljena.

Član 328.

Odbijanje žalbe

Vijeće apelacionog odjeljenja će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

Član 329.

Preinačavanje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su relevantne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje po pravilnoj primjeni zakona, treba da donese drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 312. stava 1. tačke f) i j) ovog zakona.

(2) Ako su se zbog preinačavanja prvostepene presude stekli uslovi da se odredi odnosno ukine pritvor na osnovu člana 152. st. 1. i 2. ovog zakona, vijeće apelacionog odjeljenja će o tome da donese posebno rješenje protiv kojeg nije dozvoljena žalba.

Član 330.

Ukidanje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i odrediti održavanje pretresa ako utvrdi da:

a) postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, osim slučajeva iz člana 329. stav 1. ovog zakona,
b) je potrebno izvesti nove dokaze ili ponoviti već u prvostepenom postupku izvedene dokaze zbog kojih je činjeničnostanjepogrešnoilnepotpuno utvrđeno.

(2) Vijeće apelacionog odjeljenja može i djelimično ukinuti prvostepenu presudu ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđivanje i u odnosu na taj dio održati pretres.

(3) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja će ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijeće rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

(4) Ako je optuženi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja je dužno da donese odluku najkasnije u roku od trimjeseca od

dana kada je primilo spise.

Član 331.

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostepena presuda

U obrazloženju presude, u dijelu kojim se ukida prvostepena presuda ili u rješenju kojim se ukida prvostepena presuda, navešće se samo kratki razlozi za ukidanje.

Član 332.

Pretnes pred vijećem apelacionog odjeljenja

(1) Odredbe koje se odnose na glavni pretnes u prvostepenom postupku shodno se primjenjuju i na pretnes pred vijećem apelacionog odjeljenja.

(2) Ako vijeće apelacionog odjeljenja ustanovi da je potrebno ponovo izvesti već izvedene dokaze u prvostepenom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pisani nalaz i mišljenje biće prihvaćeni kao dokazni materijal ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke i branioca, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca iako im je to bilo omogućeno, kao i ukoliko se radi o dokazima iz člana 276. stav 2. tačka e) ovog zakona. U tom slučaju njihovi iskazi na pretnesu se mogu čitati.

(3) Odredbe stava 2. ovog člana se ne odnose na lica koja mogu odbiti da svjedoče iz člana 97. ovog zakona.

Odjeljak 2 - Žalba na drugostepenu presudu

Član 333.

Uslovi za podnošenje žalbe i postupak po žalbi

(1) Protiv presude suda koji rješava u drugom stepenu dozvoljena je žalba ako je sud koji rješava u drugom stepenu preinačio prvostepenu presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izrekao presudu kojom se optuženi proglašava krivim.

(2) Ožalbi protiv drugostepene presude iz stava 1. ovog člana rješava Vrhovni sud Federacije sjednici vijeća, u skladu sa odredbama koje važe za postupak pred drugostepenim sudom.

Odjeljak 3. Žalba na rješenje

Član 334.

Dozvoljenost žalbe na rješenje

(1) Protiv rješenja suda donesenog u prvom stepenu stranke, branilac i lica čija su prava povrijeđena mogu da podnesu žalbu uvijek kad u ovom zakonu nije izričito određeno da žalba nije dozvoljena.

(2) Protiv rješenja vijeća donesenog u toku istrage nije dozvoljena žalba, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(3) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavnog pretnesai presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

Član 335.

Opšti rok za podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 336.

Suspenzivno djelovanje žalbe

Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, podnošenjem žalbe na rješenje odgađa se izvršenje rješenja protiv kog je podnesena žalba.

Član 337.

Odlučivanje o žalbi na rješenje

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja višeg suda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu pred Vrhovnim sudom Federacije odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja tog suda.

(2) O žalbi protiv rješenja sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje odlučuje vijeće istog suda (član 25. stav 6.), osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(3) Odlučujući o žalbi sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedozvoljenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinčiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

Član 338.

Shodna primjena odredaba o žalbi na prvostepenu presudu

Na postupak po žalbi na rješenje shodno se primjenjuju odredbe čl. 308., 310. i člana 316. stav 2., člana 318. stav 1. i čl. 322. i 324. ovog zakona.

Član 339.

Shodna primjena odredaba ovog zakona i na druga rješenja

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno odredbe čl. 334. i 338. ovog zakona shodno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakonu.

Broj 35 - Strana 1796 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

GLAVA DŽDŽIV - VANREDNI PRAVNI LIJEK

Ponavljanje postupka

Član 340.

Opšta odredba

Krivični postupak koji je dovršen pravosnažnim rješenjem ili pravosnažnom presudom može se na zahtjev ovlaštenog lica ponoviti samo u slučajevima i pod uslovima predviđenim u ovom zakonu.

Član 341.

Nastavljanje krivičnog postupka

Ako je krivični postupak rješenjem pravosnažno obustavljen ili je presudom optužba pravosnažno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak će se na zahtjev tužioca nastaviti čim prestanu uzroci zbog kojih su donesene navedene odluke.

Član 342.

Ponavljanje postupka završenog pravosnažnim rješenjem

(1) Ako je izvan slučajeva iz člana 341. ovog zakona krivični postupak pravosnažno obustavljen prije početka glavnog pretresa, na zahtjev tužioca može se dozvoliti ponavljanje krivičnog postupka ako se podnesu novi dokazi na osnovu

kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uslovi za ponovno pokretanje krivičnog postupka.

(2) Krivični postupak pravosnažno obustavljen do početka glavnog pretresa može se ponoviti kad je tužilac odustao od gonjenja, ako se dokaže da je do odustanka došlo zbog krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja tužioca.

U pogledu dokazivanja krivičnog djela tužioca primjenjivaće se odredbe člana 343. stava 2. ovog zakona.
Član 343.

Ponavljanje postupka u korist osuđenog

(1) Krivični postupak završen pravosnažnom presudom može se ponoviti u korist osuđenog:

- a) ako se dokaže da je presuda zasnovana na lažnom dokumentu ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,
- b) ako se dokaže da je do presude došlo zbog krivičnog djela sudije ili lica koje je vršilo istraživanje,
- c) ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu, a koji su sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima podesni da prouzrokuju oslobađanje lica koje je bilo osuđeno ili njegovu osudu po blažem krivičnom zakonu,
- d) ako je neko lice za isto krivično djelo više puta osuđeno ili ako je više lica osuđeno zbog istog djela koje je moglo počinuti samo jedno lice ili neko od njih,
- e) ako se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvata više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije počinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne,
- f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ili Evropski sud za ljudska prava utvrdi da su u toku postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i ako je presuda zasnovana na tom kršenju, i
- g) ako je odlukom Ustavnog suda Federacije ili Ustavnog suda Bosne i Hercegovine prestao da važi zakon ili drugi propis na osnovu kojeg je bila donesena pravosnažna osuđujuća presuda.

(2) U slučajevima iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mora se pravosnažnom presudom dokazati da su navedena lica proglašena krivim za odnosna krivična djela. Ako se postupak protiv ovih lica ne može provesti zbog toga što su umrli ili što postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Član 344.

Ponavljanje postupka na štetu optuženog

(1) Krivični postupak se može ponoviti na štetu optuženog

ako je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka tužioca od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo zbog krivičnog djela korupcije ili krivičnog djela protiv službene i druge dužnosti tužioca.

(2) Uslučaju iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 343. stav 2. ovog zakona.

Član 345.

Lica ovlaštena za podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka mogu da podnesu stranke i branilac, a poslije smrti osuđenog zahtjev u njegovu korist mogu da podnesu tužilac i lica iz člana 308. stava 2. ovog zakona.

(2) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u korist osuđenog može se podnijeti i pošto je osuđeni izdržao kaznu i, bez obzira na zastarjelost, amnestiju ili pomilovanje.

(3) Ako sud sazna da postoji razlog za ponavljanje krivičnog postupka, obavijestit će o tome osuđenog, odnosno lice koje je ovlašteno da u korist osuđenog podnese zahtjev.

Član 346.

Postupanje po zahtjevu

(1) O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka odlučuje vijeće (član 25. stav 6.).

(2) U zahtjevu se mora navesti po kom se zakonskom osnovu traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, sud će pozvati podnosioca da u određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Prilikom rješavanja o zahtjevu na vijeću neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju presude u ranijem postupku.

Član 347.

Odlučivanje o zahtjevu

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na osnovu samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijelo neovlašteno lice, ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka, ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva već bili izneseni u ranijem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravosnažnim rješenjem suda, ili da činjenice i dokazi očigledno nisu podesni da se na osnovu njih dozvoli ponavljanje ili da podnosilac zahtjeva nije postupio po članu 346. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako sud ne odbaci zahtjev dostaviće se prepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo u roku od osam dana da odgovori na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad istekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća odrediće da se izvide činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Poslije provedenih izviđaja sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za ponavljanje postupka.

Član 348.

Dozvola za ponavljanje postupka

(1) Kad tužilac vrati spise, sud će, ako ne odredi da se izviđaj dopuni, na osnovu rezultata izviđaja zahtjev uvažiti i dozvoliti ponavljanje krivičnog postupka ili će zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu podesni da dovedu do ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Ako sud nađe da razlozi zbog kojih je dozvolio ponavljanje postupka u korist optuženog postoje i za nekog od saoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupiće po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka sud će odlučiti da se odmah zakaže novi glavni pretresilida sekrivičnipredmetvratiu stanjeistrage.

(4) Ako je zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka podnesen u korist osuđenog, a sud smatra, s obzirom na podnesene dokaze, da osuđeni može u ponovljenom postupku biti Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1797 osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne trebao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobođen od optužbe ili da optužba može biti odbijena, odrediće da se izvršenje presude odgodi, odnosno prekine.

(5) Kad rješenje kojim se dozvoljava ponavljanje krivičnog postupka postane pravosnažno obustaviće se izvršenje kazne, ali će sud, na prijedlog tužioca, odrediti pritvor ako postoje uslovi iz člana 146. ovog zakona.

Član 349.

Pravila ponovljenog postupka

(1) Na ponovljeni postupak koji se vodi na osnovu rješenja kojim je dozvoljeno ponavljanje krivičnog postupka, primijenjuju se iste odredbe kao i na prethodni postupak. U ponovljenom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prethodnom postupku.

(2) Ako se ponovljeni postupak obustavi do početka glavnog pretresa, sud će rješenjem o obustavljanju postupka ukinuti i raniju presudu.

(3) Kad sud u ponovljenom postupku donese presudu izreći će da se prethodna presuda djelimično ili u potpunosti stavlja van snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženom uračunati izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optuženi bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu.

(4) Sud je u ponovljenom postupku vezan zabranom iz člana 322. ovog zakona.

DIO TREĆI - POSEBNI POSTUPCI

GLAVA DŽDŽV - POSTUPAK ZA IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA

Član 350.

Opšta odredba

(1) Za krivično djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnov za tvrdnju da je

osumnjčeni počinio krivično djelo, tužilac može u optužnici zatražiti od suda da izda kazneni nalog u kojem će optuženom izreći određenu krivičnopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.

(2) Tužilac može da zatraži izricanje jedne ili više od sljedećih krivičnopravnih sankcija ili mjera: novčane kazne, uslovne osude i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili oduzimanje predmeta.

(3) Izricanje novčane kazne može se zatražiti u visini koja ne može biti veća od 50.000 KM.

Član 351.

Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Sudija će odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi da postoji osnov za spajanje postupka iz člana 32. ovog zakona, ako se radi o krivičnom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je tužilac zatražio izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dozvoljena.

(2) O žalbi tužioca protiv rješenja o odbacivanju odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od 48 časova.

(3) Ako sudija smatra da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno osnov za izdavanje kaznenog naloga i da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge krivične sankcije ili mjere, a ne one koju je zatražio tužilac, postupiće sa optužnicom kao da je podnesena na potvrđivanje i proslijediti je u dalji postupak, u skladu sa ovim zakonom.

Član 352.

Prihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako se složi sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga sudija će potvrditi optužnicu i zakazati saslušanje optuženog.

Prilikom saslušanja sudija će:

a) utvrditi da li je ispoštovano pravo optuženog da ga zastupa branilac,

b) utvrditi da li je optuženi razumio optužnicu i zahtjev tužioca za izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere,

c) upoznati optuženog sa dokazima koje je prikupio tužilac i pozvati ga na davanje izjave o predstavljenim dokazima,

d) pozvati optuženog da se izjasni o krivici,

e) pozvati optuženog da se izjasni o predloženoj krivičnopravnoj sankciji ili mjeri.

Član 353.

Izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudija će zakazati glavni pretres u roku od 30 dana i proslijediti optužnicu na dalji postupak, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ako optuženi izjavi da je kriv i da prihvata krivičnopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudija će prvo utvrditi krivicu i onda

presudom izdati kazneni nalog u skladu sa optužnicom.

Član 354.

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo na žalbu

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz člana 300. ovog zakona.

(2) U obrazloženju presude iz stava 1. ovog člana ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.

(3) Protiv presude iz stava 1. ovog člana dozvoljena je žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja presude.

Član 355.

Dostavljanje presude kojom se izdaje kazneni nalog

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženom, njegovom braniocu i tužiocu.

(2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odricanjem od prava na žalbu.

DŽDŽVI - POSEBNE ODREDBE O IZRICANJU

SUDSKE OPOMENE

Član 356.

Izricanje sudske opomene

(1) Sudska opomena izriče se rješenjem.

(2) Ukoliko u ovoj glavi nije nešto drugo predviđeno odredbe ovog zakona, koje se odnose na presudu kojom se optuženi proglašava krivim, primjenjuju se u skladu sa i na rješenje o sudskoj opomeni.

Član 357.

Objavljivanje i sadržaj rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni objavljuje se odmah po završetku glavnog pretresa s bitnim razlozima. Tom prilikom predsjednik vijeća upozoriće optuženog da mu se za krivično djelo koje je počinio ne izriče kazna jer se očekuje da će i sudska opomena na njega dovoljno uticati da više ne vrši krivična djela. Ako se rješenje o sudskoj opomeni objavljuje u odsustvu optuženog sud će ovakvo upozorenje unijeti u obrazloženje rješenja.

(2) U izreci rješenja o sudskoj opomeni, poredličnih podataka o optuženom, navešće se samo da se optuženom izriče sudska opomena za djelo koje je predmet optužbe i zakonski naziv krivičnog djela. Izreka rješenja o sudskoj opomeni obuhvata i potrebne podatke iz člana 300. stav 1. tač. e) i g) ovog zakona.

(3) U obrazloženju rješenja sud će iznijeti kojim se razlozima rukovodio pri izricanju sudske opomene.

Član 358.

Pobijanje rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni može se pobijati zbog osnova navedenih u članu 311. tač. od a) do c) ovog zakona, kao i zbog toga što nisu postojale okolnosti koje opravdavaju izricanje sudske opomene.

Broj 35 - Strana 1798 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Ako rješenje o sudskoj opomeni sadrži odluku o mjerama bezbjednosti, o oduzimanju imovinske koristi, o

troškovima krivičnog postupka ili o imovinskopравnom zahtjevu, ova odluka se može pobijati iz razloga što sud nije pravilno primijenio bezbjednosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, odnosno što je odluku o troškovima krivičnog postupka ili imovinskopравnom zahtjevu donio protivno zakonskim odredbama.

Član 359.

Povreda Krivičnog zakona

Povreda Krivičnog zakona u slučaju izricanja sudske opomene postoji, osim po pitanjima navedenim u članu 313. tač. od a) do d) ovog zakona i kad je odlukom o sudskoj opomeni, bezbjednosnoj mjeri ili oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu.

Član 360.

Odluke povodom žalbe

(1) Ako je žalbu protiv rješenja o sudskoj opomeni izjavio tužilac na štetu optuženog, drugostepeni sud može donijeti presudu kojom se optuženi proglašava krivim i osuđuje na kaznu ili kojom se izriče uslovna osuda ako nađe da je prvostepeni sud pravilno utvrdio relevantne činjenice, ali da po pravilnoj primjeni zakona dolazi u obzir izricanje kazne.

(2) Povodom bilo čije žalbe protiv rješenja o sudskoj opomeni drugostepeni sud može da donese presudu kojom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe, ako nađe da je prvostepeni sud pravilno utvrdio relevantne činjenice i da prema pravilnoj primjeni zakona dolazi u obzir izricanje jedne od ovih presuda.

GLAVA DŽDŽVII - POSTUPAK PREMA

MALOLJETNICIMA

Odjeljak 1. Opšte odredbe

Član 361.

Primjena drugih odredaba ovog zakona u postupku prema maloljetnicima

(1) Odredbe ove glave primjenjuju se u postupku prema licima koja su počinila krivično djelo kao maloljetnici, a u vrijeme pokretanja postupka odnosno suđenja nisu navršile dvadeset jednu godinu života. Ostale odredbe ovog zakona primjenjuju se ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ove glave.

(2) Odredbe čl. 363. do 365.; čl. 368. do 371.; čl. 376., 378., 380. i 387. ovog zakona primjenjuju se u postupku prema mlađem punoljetnom licu ako se do početka glavnog pretresa ustanovi da dolazi u obzir da se tom licu izrekne vaspitna mjera u skladu sa odredbama KZFBiH, a do tog vremena ona nije navršila dvadeset jednu godinu života.

Član 362.

Primjena odredaba prema djeci

Kad se u toku postupka utvrdi da maloljetnik u vrijeme počinjenja krivičnog djela nije navršio četrnaest godina života krivični postupak će se obustaviti i o tome će se obavijestiti organ štaranja.

Član 363.

Obazrivo postupanje

(1) Maloljetniku se ne može suditi u odsustvu.

(2) Pri preduzimanju radnji kojima je prisutan maloljetnik, a naročito pri njegovom ispitivanju, organi koji učestvuju u postupku dužni su da postupaju obazrivo vodeći računa o psihičkom razvoju, osjetljivosti i ličnim svojstvima maloljetnika, kako vođenje krivičnog postupka ne bi štetno uticalo na razvoj maloljetnika.

(3) Organi koji učestvuju u postupku sprečavajuće podesnim mjerama svako nedisciplinovano ponašanje maloljetnika.

Član 364.

Obavezna odbrana

(1) Maloljetnik mora imati branioca od početka pripremnog postupka.

(2) Ukoliko maloljetnik ne poznaje jezik na kom se vodi krivični postupak, sud će mu odrediti tumača.

(3) Ako u slučajevima iz stava 1. ovog člana sam maloljetnik, njegov zakonski zastupnik ili srodnici ne uzmu branioca, njega će postaviti po službenoj dužnosti sudija za maloljetnike.

Član 365.

Oslobođenje od dužnosti svjedočenja

Od dužnosti svjedočenja o okolnostima potrebnim za ocjenjivanje psihičkog razvoja maloljetnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi (član 375.), oslobođeni su samo roditelj, staralac, usvojlac, socijalni radnik, vjerski ispovjednik, odnosno vjerski službenik i branilac.

Član 366.

Spajanje i razdvajanje postupka

(1) Kada je maloljetnik učestvovao u počinjenju krivičnog djela zajedno sa punoljetnim licem, postupak prema njemu će se razdvojiti i provesti po odredbama ove glave.

(2) Postupak prema maloljetnik može se spojiti sa postupkom protiv punoljetnog lica i provesti po opštim odredbama ovog zakona samo ako je spajanje postupka neophodno za svestrano razjašnjenje stvari. Rješenje o tome donosi sudija za maloljetnike, na obrazloženi prijedlog tužioca. Protiv ovog rješenja nije dozvoljena žalba.

(3) Kad se provodi jedinstven postupak za maloljetnika i punoljetne počinioce, u pogledu maloljetnika će se uvijek primijeniti odredbe čl. 363. do 365.; čl. 368. do 371.; čl. 376., 378., 380. i 386. ovog zakona kad se na glavnom pretresu razjašnjavaju pitanja koja se odnose na maloljetnika, kao i čl. 386. i 392. ovog zakona, a ostale odredbe ove glave, ukoliko njihova primjena nije u suprotnosti sa vođenjem spojenog postupka.

Član 367.

Provođenje jedinstvenog postupka

Kad je lice počinilo neko krivično djelo kao maloljetno, a neko kao punoljetno, provešće se jedinstven postupak po članu 32. ovog zakona pred vijećem koje sudi punoljetnim licima.

Član 368.

Uloga organa staranja

(1) U postupku prema maloljetnicima pored ovlaštenja koja su izričito predviđena u odredbama ove glave, organ staranja ima pravo da se upozna s tokom postupka, da u toku postupka daje prijedloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje pravilne odluke.

(2) Osvakom pokretanju postupka prema maloljetniku tužilac će obavijestiti nadležni organ staranja.

Član 369.

Pozivanje i dostavljanje pismena

(1) Maloljetnik se poziva preko roditelja odnosno zakonskog zastupnika.

(2) Dostavljanje odluka i drugih pismena maloljetniku vrši se shodno odredbama člana 185. ovog zakona s tim da se maloljetniku neće dostavljati pismena isticanjem na oglasnoj tabli suda, niti će se primijeniti odredba člana 181. stav 2. ovog zakona.

Član 370.

Objavljivanje toka krivičnog postupka

(1) Ne smije se objaviti tok krivičnog postupka prema maloljetniku, ni odluka donesena u tom postupku, niti se može vršiti video i audio snimanje toka postupka.

(2) Pravosnažna odluka suda može se objaviti, ali bez navođenja ličnih podataka maloljetnika iz kojih se može utvrditi njegov identitet.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1799

Član 371.

Dužnost hitnog postupanja

Organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obavještenja, izvještaji ili mišljenja dužni su da najhitnije postupaju kako bi se postupak što prije završio.

Član 372.

Sastav suda

(1) U prvom stepenu sudi sudija za maloljetnike koji vodi i pripremni postupak i obavlja i druge poslove u postupku prema maloljetnicima, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Vijeće za maloljetnike u sastavu od trojice sudija odlučuje po žalbama protiv odluke sudije za maloljetnike u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Odjeljak 2. Pokretanje postupka

Član 373.

Primjena principa oportuniteta

(1) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom tužilac može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka iako postoje dokazi da je maloljetnik počinio krivično djelo, ako smatra da ne bi bilo cjelishodno da se vodi postupak prema maloljetniku, s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji život maloljetnika i njegova lična svojstva. Radi utvrđivanja ovih okolnosti tužilac može da zatraži obavještenja od roditelja, odnosno staraoca maloljetnika, drugih lica i ustanova, a kad je to potrebno može ova lica i maloljetnika

pozvati radi direktnog obavještanja. Tužilac može da zatraži mišljenje organa staranja o cjelishodnosti pokretanja postupka prema maloljetniku.

(2) Ako za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana treba da se ispituju lična svojstva maloljetnika tužilac može, sporazumno sa organom staranja, uputiti maloljetnika u prihvatilište ili u ustanovu za ispitivanje ili vaspitavanje, ali najduže na 30 dana.

(3) Kad je izvršenje kazne ili vaspitne mjere u toku tužilac može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka za drugo krivično djelo maloljetnika, ako s obzirom na težinu tog krivičnog djela, kao i na kaznu odnosno vaspitnu mjeru koja se izvršava, ne bi imalo svrhe vođenje postupka i izricanje krivičnopravne sankcije za to djelo.

(4) Kad tužilac u slučajevima iz st.1. i 3. ovog člana nađe da nije cjelishodno da se pokrene postupak prema maloljetniku, obavijestiće o tome, uz navođenje razloga, organ staranja i oštećenog.

Član 374.

Vaspitne preporuke

Prije donošenja odluke da li će podnijeti zahtjev za pokretanje krivičnog postupka protiv maloljetnika za krivično djelo iz člana 373. stav 1. ovog zakona tužilac je dužan da razmotri mogućnost i opravdanost izricanja vaspitne preporuke, u skladu s KZFBiH.

Odjeljak 3. Pripremni postupak

Član 375.

Vaspitne preporuke i zahtjev za pokretanje postupka

(1) Tužilac podnosi zahtjev za pokretanje pripremnog postupka sudiji za maloljetnike. Prije donošenja odluke o tome hoće li se složiti sa ovim zahtjevom, koji se odnosi na krivična djela iz člana 374. ovog zakona, sudija za maloljetnike je dužan da razmotri mogućnosti i opravdanost izricanja vaspitne preporuke u skladu sa odredbama KZFBiH. Ako odluči da izrekne vaspitnu preporuku sudija za maloljetnike će odlučiti da se postupak protiv maloljetnika ne pokrene. Protiv rješenja sudije za maloljetnike nije dozvoljena žalba.

(2) Izuzev slučajeva iz stava 1. ovog člana, ako se sudija za maloljetnike ne složila sa zahtjevom za pokretanje pripremnog postupka, zatražiće da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

(3) Sudija za maloljetnike može povjeriti policijskim organima da izvrše naredbu o pretresanju stana ili o privremenom oduzimanju predmeta na način predviđen ovim zakonom.

Član 376.

Pribavljanje podataka o ličnosti maloljetnika

(1) U pripremnom postupku prema maloljetniku, pored činjenica koje se odnose na krivično djelo, posebno će se utvrditi godine života maloljetnika, okolnosti potrebne za ocjenu njegovog psihičkog razvoja, ispitaće se sredina u

kojoj i prilike u kojima maloljetnik živi i druge okolnosti koje se tiču njegove ličnosti.

(2) Radi utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana sudija za maloljetnike će pribaviti izvještaj i saslušati lica koje mogu da daju potrebne podatke, izuzev lica iz člana 365. ovog zakona.

(3) Podatke o ličnosti maloljetnika pribavlja sudija za maloljetnike. Sudija za maloljetnikemožezatražiti da te podatke prikupi određeno stručno lice (socijalni radnik, defektolog, psiholog i dr.), a može njihovo pribavljanje povjeriti i organu staranja.

(4) Kad je za utvrđivanje zdravstvenog stanja maloljetnika, njegovog psihičkog razvoja, psihičkih svojstava ili sklonosti potrebno da maloljetnika pregledaju vještaci, za ovaj pregled određiće se ljekari, psiholozi ili pedagozi. Ovakva ispitivanja maloljetnika mogu se obaviti u zdravstvenoj ili drugoj ustanovi.

Član 377.

Lica koje prisustvuju radnjama u pripremnom postupku

(1) Sudija za maloljetnike sam određuje način izvođenja pojedinih radnji, držeći se odredaba ovog zakona u onoj mjeri koja obezbjeđuje prava maloljetnika na odbranu, prava oštećenog prikupljanjedokazapotrebnihaodlučivanje.

(2) Radnjama u pripremnom postupku mogu prisustvovati tužilac i branilac. Ispitivanje maloljetnog lica, kad je to potrebno, obaviće se uz pomoć pedagoga ili drugog stručnog lica. Sudija za maloljetnike može odobriti da radnjamaupripremnopostupku bude prisutan predstavnik organa staranja i roditelj, odnosno staralac maloljetnika. Kad su navedena lica prisutna tim radnjama, mogu da daju prijedloge i postavljaju pitanja licu koje se ispituje odnosno saslušava.

Član 378.

Smještaj maloljetnika

(1) Sudija za maloljetnike može narediti da se maloljetnik u toku pripremnog postupka smjesti u prihvatilište, vaspitnu ili sličnu ustanovu, da se stavi pod nadzor organa staranja ili da se preda drugoj porodici, ako je to potrebno radi izdvajanja maloljetnika iz sredine u kojoj je živio ili radi pružanja pomoći, zaštite ili smještaja maloljetnika.

(2) Troškovi smještaja maloljetnika isplaćuju se unaprijed iz budžetskih sredstava i ulaze u troškove krivičnog postupka.

Član 379.

Određivanje pritvora

(1) Izuzetno, sudija za maloljetnike može maloljetniku odrediti pritvor kad za to postoje razlozi iz člana 146. stav 2. tač. od a) do c) ovog zakona.

(2) Na osnovu rješenja o pritvoru koje je donio sudija za maloljetnike, pritvor može da traje najduže mjesec dana. Vijeće za maloljetnike dužno je da izvrši kontrolu neophodnosti pritvora svakih 10 dana.

(3) Vijeće zamaloljetnike može u slučaju postojanja zakonskih

razloga da produži pritvor za još dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Nakon završetka pripremnog postupka, pritvor može da traje najduže još šest mjeseci.

Član 380.

Postupak prema maloljetniku u pritvoru

(1) Maloljetnik izdržava pritvor odvojeno od punoljetnih lica.

Broj 35 - Strana 1800 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Sudija za maloljetnike ima prema pritvorenim maloljetnicima ista ovlaštenja koja po ovom zakonu pripadaju sudiji za prethodni postupak odnosno sudiji za prethodno saslušanje u pogledu pritvorenika.

Član 381.

Obrazloženi prijedlog

(1) Nakon što ispita sve okolnosti koje se odnose na počinjenje krivičnog djela i na ličnost maloljetnika, sudija za maloljetnike dostavlja spise tužiocu koji je dužan u roku od 8 dana zahtijevati da se pripremni postupak dopuni ili podnese obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje vaspitne mjere ili kazne.

(2) Ako tužilac ne podnese zahtjev da se pripremni postupak dopuni niti dadne obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ni u roku od dva mjeseca od dostavljanja spisa sudiji za maloljetnike, smatraće se da je odustao od krivičnog gonjenja.

(3) Prijedlog tužioca sadrži: ime i prezime maloljetnika, njegove godine života, opis djela, dokaze iz kojih proizlazi da je maloljetnik počinio krivično djelo, obrazloženje koje treba da sadrži ocjenu psihičkog razvojamaloljetnika i prijedlog da se maloljetnik kazni, odnosno da se prema njemu izrekne vaspitna mjera ili kazna.

Član 382.

Obustavljanje postupka

(1) Ako u toku pripremnog postupka tužilac nađe da nema osnova za vođenje postupka prema maloljetniku ili da postoje razlozi iz člana 373. stav 3. ovog zakona, daće prijedlog sudiji za maloljetnike da obustavi postupak. O prijedlogu za obustavljanje postupka tužilac će obavijestiti i organ staranja.

(2) Ako se sudija za maloljetnike ne složi sa prijedlogom tužioca zatražiće da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

Član 383.

Kontrola postupka

Sudija za maloljetnike obavještava predsjednika suda svakih 15 dana koji predmeti maloljetnika nisu završeni i o razlozima zbog kojih je po pojedinim predmetima postupak još u toku. Predsjednik suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se postupak ubrza.

Odjeljak 4. Prvostepeni postupak

Član 384.

Zakazivanje ročišta ili glavnog pretresa

(1) Kad primi prijedlog tužioca sudija za maloljetnike zakazuje ročište ili glavni pretres.

(2) Kazna maloljetničkog zatvora i zavodske mjere izriču se samo po održanom glavnom pretresu.

(3) Sudija za maloljetnike saopštiće maloljetniku vaspitnu mjeru koja mu je izrečena.

Član 385.

Odlučivanje na glavnom pretresu

(1) Kad se odlučuje na osnovu glavnog pretresa, shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona o pripremama za glavni pretres, o rukovođenju glavnim pretresom, o odgađanju i prekidanju glavnog pretresa, o zapisniku i o toku glavnog pretresa, ali sudija za maloljetnike može da odstupa od ovih pravila ako smatra da njihova primjena u konkretnom slučaju ne bi bila cjelishodna.

(2) Pored lica čije je prisustvo obavezno na glavnom pretresu, na glavni pretres pozvaće se i roditelji maloljetnika odnosno staralac i organ staranja. Nedolazak roditelja, staraoca ili predstavnika organa staranja ne sprečava sud da održi glavni pretres.

(3) Osim maloljetnika glavnom pretresu mora biti prisutan tužilac kad je podnio prijedlog iz člana 381. ovog zakona i branilac.

(4) Odredbe ovog zakona o izmjeni i proširenju optužbe primjenjivaće se i u postupku prema maloljetniku, s tim što je sudija za maloljetnike ovlašten da i bez prijedloga tužioca donese odluku na osnovu činjeničnog stanja koje je izmijenjeno na glavnom pretresu.

Član 386.

Isključenje javnosti

(1) Kad se sudi maloljetniku, javnost je uvijek isključena.

(2) Sudija za maloljetnike može dozvoliti da glavnom pretresu prisustvuju lica koja se bave zaštitom i vaspitavanjem maloljetnika ili suzbijanjem maloljetničkog kriminaliteta, kao i naučnici.

(3) U toku glavnog pretresa sudija za maloljetnike može narediti da se, osim tužioca, branioca i predstavnika organa staranja, sa zasjedanja udalje sva ili pojedina lica.

(4) Za vrijeme izvođenja pojedinih dokaza ili govora stranaka sudija za maloljetnike može narediti da se maloljetnik udalji sa zasjedanja.

Član 387.

Privremeni smještaj maloljetnika

Utoku postupka sudija zamaloljetnikemožeda donese odluku o privremenom smještaju maloljetnika (član 378.), a može i ukinuti odluku koja je o tome ranije donesena.

Član 388.

Zakazivanje glavnog pretresa ili održavanje ročišta i donošenje odluke

(1) Sudija za maloljetnike dužan je da zakaže glavni pretres ili održi ročište za izricanje vaspitne mjere u roku od

osam dana od dana prijema prijedloga tužioca ili od dana kad je na ročištu odlučeno da se održi glavni pretres. Za svako produženje ovog roka sudija za maloljetnike mora imati odobrenje predsjednika suda.

(2) Odgađanje ili prekidanje glavnog pretresa određuje se samo izuzetno. O svakom odgađanju ili prekidanju glavnog pretresa sudija za maloljetnike obavijestice predsjednika suda i iznijecće razloge za odgađanje odnosno prekidanje.

(3) Sudija za maloljetnike dužan je da pisano izradi presudu odnosno rješenje u roku od osam dana, a u posebno složenim slučajevima u roku od 15 dana od dana objavljivanja presude odnosno rješenja.

Član 389.

Odluke sudije za maloljetnike

(1) Sudija za maloljetnike nije vezan za prijedlog tužioca pri odlučivanju da li će prema maloljetniku izreći kaznu ili će primijeniti vaspitnu mjeru, ali ako je tužilac odustao od prijedloga sudije za maloljetnike ne može maloljetniku izreći kaznu, nego samo vaspitnu mjeru.

(2) Sudija za maloljetnike će rješenjem obustaviti postupak u slučajevima kad sud na osnovu člana 298. tač. od d) ovog zakona donosi presudu kojom se optužba odbija ili kojom se optuženi oslobađa od optužbe (član 299.), kao i kad sudija nađe da nije cjelishodno izreći maloljetniku ni vaspitnu mjeru, niti kaznu.

(3) Sudija za maloljetnike donosi rješenje i kad izriče vaspitnu mjeru maloljetniku. U izricanju rješenja navodi se samo koja se mjera izriče, ali se maloljetnik ne proglašava krivim za krivično djelo koje mu se stavlja na teret. U obrazloženju rješenja navešće se opis djela i okolnosti koje opravdavaju primjenu izrečene vaspitne mjere.

(4) Presuda kojom se maloljetniku izriče kazna maloljetničkog zatvora donosi se u obliku iz člana 300. ovog zakona.

Član 390.

Troškovi postupka i imovinskopravni zahtjev

(1) Sudija za maloljetnike može maloljetnika obavezati na plaćanje troškova krivičnog postupka i na ispunjavanje imovinskopravnog zahtjeva samo ako je maloljetniku izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Ako je prema maloljetniku izrečena vaspitna mjera, troškovi postupka padaju na teret budžetskih sredstava, a oštećeni se radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućuje na parnični postupak.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1801

Odjeljak 5. Pravni lijekovi

Član 391.

Žalba protiv presude i rješenja

(1) Protiv presude kojom je maloljetniku izrečena kazna maloljetničkog zatvora, protiv rješenja kojim je maloljetniku izrečena vaspitna mjera i protiv rješenja o obustavljanju postupka (član 283. stav 2.) mogu da podnesu

žalbu sva lica koja imaju pravo na žalbu protiv presude (član 308.) i to u roku od 8 dana od dana prijema presude odnosno rješenja.

(2) Branilac, tužilac, bračni odnosno vanbračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojilac, staralac, brat, sestra i hranilac mogu da podnesu žalbu u korist maloljetnika i protiv njegove volje.

(3) Žalba protiv rješenja kojim se izriče vaspitna mjera koja se izdržava u ustanovi zadržava izvršenje rješenja, ako sudija za maloljetnike, uz saglasnost sa roditeljima maloljetnika i po saslušanju maloljetnika, ne odluči drugačije.

(4) Na sjednicu vijeća za maloljetnika (član 319.) uvijek će se pozvati maloljetnik i njegov branilac. Nedolazak maloljetnika i njegovog branioca koji su uredno obaviješteni o sjednici, ne sprečava drugostepeni sud da održi sjednicu.

Član 392.

Odluke vijeća za maloljetnike i zabrana

reformatio in peius

(1) Vijeće za maloljetnike može da preinači prvostepenu odluku i izrekne težu mjeru maloljetniku, samo ako je to predloženo u žalbi tužioca.

(2) Ako prvostepenom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera vijeće za maloljetnike može tu kaznu odnosno mjeru izreći samo ako održi pretres. Maloljetnički zatvor u dužem trajanju ili težazavodska mjera odoneizrečene prvostepenom odlukom, može se izreći i na sjednici drugostepenog vijeća.

Član 393.

Ponavljanje krivičnog postupka

Odredbes o ponavljanju krivičnog postupka završenog pravosnažnom presudom shodno se primjenjuju i na ponavljanje postupka završenog pravosnažnim rješenjem o primjeni vaspitne mjere ili o obustavljanju postupka prema maloljetniku.

Odjeljak 6. Nadzor suda nad provođenjem mjera

Član 394.

Izvještaj o ponašanju maloljetnika

(1) Uprava ustanove u kojoj se izvršava vaspitna mjera prema maloljetniku dužna je da svaka dva mjeseca dostavi sudu koji je izrekao vaspitnu mjeru izvještaj o ponašanju maloljetnika. Sudija za maloljetnike može isamda obilazi maloljetnike smještene u ustanovi.

(2) Sudija za maloljetnike može putem organa staranja da pribavi obavještenje o izvršenju ostalih vaspitnih mjera, a može odrediti da to uradi i određeno stručno lice (socijalni radnik, defektolog i dr.).

Odjeljak 7. Izmjena odluke o vaspitnoj mjeri i obustavljanje izvršenja

Član 395.

Izmjena odluke i obustavljanje izvršenja

(1) Kad su ispunjeni zakonom propisani uslovi za izmjenu odluke o izrečenoj vaspitnoj mjeri odluku o izmjeni donosi

sudija za maloljetnike koji je donio rješenje o vaspitnoj mjeri, ako sam nađe da je to potrebno ili na prijedlog tužioca, upravnika ustanove ili organa staranja kom je povjeren nadzor nad maloljetnikom.

(2) Prije donošenja odluke sudija za maloljetnike će saslušati tužioca, maloljetnika, roditelja ili staraoca maloljetnika ili druga lica, a pribaviće i potrebne izvještaje od ustanove u kojoj maloljetnik izdržava zavodsku mjeru, od organa starateljstva ili drugih organa i ustanova.

(3) Po odredbama st. 1. i 2. ovog člana donosi se i odluka o obustavljanju izvršenja vaspitne mjere.

(4) Odluku o izmjeni vaspitne mjere ili o obustavljanju izvršenja donosi sudija za maloljetnike.

GLAVA DŽDŽVIII - POSTUPAK ZA KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVNIH LICA

Član 396.

Jedinstvenost postupka

(1) Zbog istog krivičnog djela, protiv pravnog lica se, u pravilu, pokreće i vodi krivični postupak zajedno sa postupkom protiv počinioca.

(2) Postupak samo protiv pravnog lica se može pokrenuti odnosno voditi kada protiv počinioca krivični postupak nije moguće pokrenuti odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega krivični postupak već proveden.

(3) Ujedinstvenom postupku se protiv optuženog pravnog lica i optuženog podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

Član 397.

Cjelishodnost pokretanja krivičnog postupka

Tužilac može da odluči da protiv pravnog lica ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo cjelishodno jer je doprinos pravnog lica počinjenju krivičnog djela bio neznatan, ili pravno lice nema imovine ili ima tako malo imovine da ne bi bila dovoljna ni za pokrivanje troškova postupka, ili ako je protiv pravnog lica započet stečajni postupak ili kada je počinitelj krivičnog djela jedini vlasnik pravnog lica protiv kog bi se krivični postupak inače pokrenuo.

Član 398.

Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku

(1) Svako pravno lice u krivičnom postupku mora imati svog zastupnika koji je ovlašten za preduzimanje svih radnji za koje je po ovom zakonu ovlašten osumnjičeni odnosno optuženi i osuđeni.

(2) Pravno lice u krivičnom postupku može imati samo jednog zastupnika.

(3) Sud mora svaki put utvrditi identitet zastupnika pravnog lica i njegovo ovlaštenje za zastupanje.

Član 399.

Određivanje zastupnika

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku je onaj ko je

ovlašten da zastupa pravno lice po zakonu, aktu nadležnog državnog organa ili po statutu, aktu osnivanju ili drugom aktu pravnog lica.

(2) Zastupnik može da ovlasti za zastupanje nekog drugog. Ovlaštenje mora biti dato pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

(3) Kada je prije pravosnažnog završetka krivičnog postupka pravno lice prestalo s postojanjem, zastupnika će mu odrediti sud.

Član 400.

Izuzimanje zastupnika

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice koje je pozvano kao svjedok.

(2) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice protiv kog teče postupak zbog istog krivičnog djela, osim ako je jedini član pravnog lica.

(3) Uslučaju iz st. 1. i 2. ovog člana sud će pozvati pravno lice da nadležni organ tog pravnog lica u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pisano obavijesti sud. U suprotnom, zastupnika će odrediti sud.

Član 401.

Dostavljanje pismena

Pismena, namijenjena pravnom licu, dostavljaju se pisarnici pravnog lica i zastupniku.

Broj 35 - Strana 1802 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 402.

Troškovi zastupnika

Troškovi zastupnika pravnog lica u krivičnom postupku su troškovi krivičnog postupka. Troškovi za zastupnika postavljenog na osnovu čl. 399. i 400. ovog zakona unaprijed se isplaćuju iz sredstava organa koji vodi krivični postupak samo ako pravno lice nema sredstava.

Član 403.

Branilac pravnog lica u krivičnom postupku

(1) Pravno lice može, pored zastupnika, imati branioca.

(2) Pravno lice i fizičko lice, kao i osumnjičeni odnosno optuženi ne mogu imati istog branioca.

Član 404.

Sadržaj optužnice

Optužnica protiv pravnog lica u krivičnom postupku, pored sadržaja propisanih ovim zakonom, sadrži naziv pod kojim pravno lice, u skladu sa propisima, nastupa u pravnom procesu, sjedište pravnog lica, opis krivičnog djela i osnov odgovornosti pravnog lica.

Član 405.

Saslušanje i završna riječ

(1) Na glavnoj raspravi prvo se saslušava optuženi, a zatim zastupnik pravnog lica.

(2) Po završenom dokazanom postupku, kao i završnoj riječi tužioca i oštećenog, sudija odnosno predsjednik vijeća daje riječ braniocu, zatim zastupniku pravnog lica, te braniocu optuženog i na kraju optuženom.

Član 406.

Presuda pravnom licu

Pored sadržaja propisanog u članu 300. ovog zakona pisana presuda pravnom licu mora sadržavati:

- a) u uvodu presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu sa propisima nastupa u pravnom procesu i sjedište pravnog lica, kao i ime i prezime zastupnika pravnog lica koji je bio prisutan na glavnom pretresu;
- b) u izreci presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu sa propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravnog lica, kao i zakonski propis po kojem je optuženo, po kojem se oslobađa optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

Član 407.

Bezbjednosna mjera

(1) Za obezbjeđivanje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, sud može, na prijedlog tužioca, protiv pravnog lica u krivičnom postupku da odredi privremeno obezbjeđenje. U ovom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 216. ovog zakona.

(2) Ako postoji opravdan strah da će u okviru optuženog pravnog lica biti ponovljeno djelo i da će za njega biti odgovorno pravno lice ili se sa počinjenjem djela prijeti, sudmožeu istompostupku, osimmjera iz stava 1. ovog člana, pravnom licu da zabrani obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.

(3) Kada je protiv pravnog lica pokrenut krivični postupak sudmože, na prijedlog tužioca ili po službenoj dužnosti, da zabrani statusne promjene pravnog lica koje bi bila posljedica brisanje pravnog lica iz sudskog registra.

Odluka o ovoj zabrani se upisuje u sudski registar.

Član 408.

Primjena ostalih odredaba ovog zakona

Ako drugačije nije određeno, u krivičnom postupku protiv pravnog lica shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravnog lica.

GLAVA DŽDŽIDŽ - POSTUPAK ZA PRIMJENU BEZBJEDNOSNIH MJERA, ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELOM I ZA OPOZIVANJE USLOVNE OSUDE

Član 409.

Prekid postupka u slučaju nastupanja psihičke bolesti

(1) Ako je optuženi poslije počinjenja krivičnog djela obolio od takve psihičke bolesti da nije sposoban da učestvuje u postupku, sud će rješenjem, nakon psihijatrijskog vještačenja, da prekine postupak i optuženog uputi organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja.

(2) Kada se zdravstveno stanje optuženog poboljša u mjeri da može da učestvuje u postupku, krivični postupak će se nastaviti.

(3) Ako tokom prekida postupka nastupi zastarjevanje krivičnog gonjenja sud će postupiti u skladu s članom 298. tačkom f) ovog zakona.

Član 410.

Postupak u slučaju neuračunljivosti

(1) Ako je osumnjičeni počinio krivično djelo u stanju neuračunljivosti, tužilac će u optužnici podnijeti prijedlog da sud utvrdi da je osumnjičeni počinio krivično djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da se predmet uputi organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja radi pokretanja odgovarajućeg postupka.

(2) Ako u toku glavnog pretresa izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi počinio djelo u stanju uračunljivosti, smanjene uračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, tužilac će odustati od podnesenog prijedloga. U slučaju ako se radi o smanjenoj uračunljivosti ili bitno smanjenoj uračunljivosti, tužilac će predložiti izricanje bezbjednosne mjere obaveznog psihijatrijskog liječenja koja se izriče uz neku drugu krivičnopravnu sankciju.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana osumnjičeni odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru ili psihijatrijskoj ustanovi, neće se pustiti na slobodu, već će sud na prijedlog tužioca da donese rješenje o privremenom zadržavanju do najviše 30 dana od donošenja tog rješenja. Protiv ovoga rješenja žalba nije dozvoljena.

4) Poslije podnošenja prijedloga iz stava 1. ovog člana osumnjičeni odnosno optuženi mora imati branioca.

Član 411.

Postupak u slučaju obaveznog liječenja od ovisnosti

(1) O primjeni bezbjednosne mjere obaveznog liječenja od ovisnosti sud odlučuje pošto pribavi nalaz i mišljenje vještaka. U svom nalazu i mišljenju vještak treba da se izjasni i o mogućnostima za liječenje optuženog.

(2) Ako je pri izricanju uslovne osude počiniocu određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio, sud može, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se počinilac liječio ili je trebao da se liječi, a po saslušanju tužioca i počinioca odrediti opozivanje uslovne osude ili prinudno izvršenje bezbjednosne mjere obaveznog liječenja od ovisnosti. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti imišljenje ljekara.

Član 412.

Oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se po KZFBiH moraju oduzeti, oduzeće se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se osuđeni proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opšte bezbjednosti o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sud u momentu kada je postupak završen odnosno kad je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1. ovog člana donosi sud i kad je u presudi kojom je optuženi proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prepis rješenja o oduzimanju predmeta dostaviće se vlasniku predmeta, ako je vlasnik poznat.

(5) Protiv rješenja iz st. od 1. do 3. ovog člana vlasnik

predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za oduzimanje predmeta.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1803
Član 413.

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom utvrđuje se u krivičnom postupku po službenoj dužnosti.

(2) Tužilac je u toku postupka dužan da prikuplja dokaze i izviđa okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Ako je oštećeni podnio imovinskopravni zahtjev u pogledu povrata predmeta pribavljenih krivičnim djelom, odnosno u pogledu novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Član 414.

Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Kada dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica pozvaće se na glavni pretres radi saslušanja. Pozivom će se upozoriti da će se postupak provesti bez njihove prisutnosti.

(2) Predstavnik pravnog lica biće saslušan na glavnom pretresu poslije optuženog. Na isti način postupiće se u odnosu na lice na koje je imovinska korist prenesena, ako nije pozvano kao svjedok.

(3) Lice na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica ovlašten je da u vezi sa utvrđivanjem imovinske koristi predlaže dokaze i da, prema dopuštenju sudije odnosno predsjednika vijeća, postavlja pitanja optuženom, svjedocima i vještacima.

(4) Isključenje javnosti na glavnom pretresu ne odnosi se na lice na koje je imovinska korist prenesena, ni na predstavnika pravnog lica.

(5) Ako sud u toku glavnog pretresa utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi, prekinuće glavni pretres i pozvaće lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnika privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica.

Član 415.

Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Sud će visinu iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni, ako bi inače njeno utvrđivanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

Član 416.

Privremene bezbjednosne mjere

Kada dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sud će po službenoj dužnosti po

odredbama koje važe za izvršni postupak da odredi privremene bezbjednosne mjere. Utakvom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 216. ovog zakona.

Član 417.

Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

(1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom sud može izreći u presudi kojom se optuženi proglašava krivim i u rješenju o primjeni vaspitne mjere, kao i u postupku iz člana 410. ovog zakona.

(2) U izreci presude ili rješenja sud će navesti koji se predmet odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjereni prepis presude odnosno rješenja dostavlja se i licu na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavniku pravnog lica ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od tog lica.

Član 418.

Zahtjev za ponavljanje postupka u pogledu mjere oduzimanja imovinske koristi

Lice iz člana 414. ovog zakona može da podnese zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u pogledu odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 419.

Shodna primjena odredaba ovog zakona o žalbi

Odredbe člana 309. st. 2. i 3. i čl. 317. i 332. ovog zakona shodno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Član 420.

Shodna primjena ostalih odredaba ovog zakona

Ako odredbama ove glave nije nešto drugo predviđeno, u pogledu postupka za primjenu bezbjednosnih mjera ili za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, shodno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovog zakona.

Član 421.

Postupak opozivanja uslovne osude

(1) Kad je u uslovnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, ne nadoknadi štetu ili ne ispunio druge obaveze, a osuđeni u određenom roku nije ispunio te obaveze, sud će provesti postupak za opozivanje uslovne osude na prijedlog tužioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Sud je obavezan da zakaže saslušanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati tužioca, osuđenog i oštećenog.

(3) Ako sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obavezu koja mu je bila određena presudom, donijeće presudu kojom će opozvati uslovnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili odrediti novi rok za ispunjavanje obaveze ili ukinuti taj uslov. Ako sud nađe da nema osnova za donošenje neke od tih odluka, rješenjem će da obustavi postupak za opozivanje uslovne osude.

GLAVA DŽDŽDŽ - POSTUPAK ZA DONOŠENJE ODLUKE O BRISANJU OSUDE ILI PRESTANKU BEZBJEDNOSNIH

MJERA I PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE

Član 422.

Rješenje o brisanju osude

(1) Kad po zakonu brisanje osude nastupa istekom određenog vremena i pod uslovom da osuđeni u tom vremenu ne počini novo krivično djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.

(2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude izvršiće se potrebna provjeravanja, a naročito će se prikupiti podaci o tome da li je protiv osuđenog u toku krivični postupak za neko novo krivično djelo počinjeno prije isteka roka predviđenog za brisanje osude.

Član 423.

Prijedlog osuđenog za brisanje osude

(1) Ako nadležni organ ne donese rješenje o brisanju osude, osuđeni može tražiti da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

(2) Ako nadležni organ ne postupi po zahtjevu osuđenog u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, osuđeni može tražiti da sud donese rješenje o brisanju osude.

Član 424.

Sudsko brisanje uslovne osude

Ako uslovna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od dana isteka vremena provjeravanja, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uslovne osude. Ovo rješenje dostaviće se osuđenom, tužiocu i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Broj 35 - Strana 1804 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 425.

Postupak brisanja osude na osnovu sudske odluke

(1) Postupak za brisanje osude shodno odredbama KZFBiH na osnovu sudske odluke pokreće se na molbu osuđenog.

(2) Molba se podnosi sudu.

(3) Sudija koji za to bude određen zakazaće i provesti saslušanje tužioca i osuđenog.

(4) Sudija može da zatraži izvještaj o ponašanju osuđenog od policijskog organa, a može takav izvještaj da traži i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržavao kaznu.

(5) Podnosilacmolbe i tužilacmogu da podnesu žalbu protiv odluke suda po molbi za brisanje osude.

(6) Ako sud odbije molbu zato što osuđeni svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđeni može da ponovi molbu po isteku jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju molbe.

Član 426.

Uvjerjenje o krivičnoj evidenciji

U uvjerenju koje se građanima izdaje na osnovu podataka iz krivične evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Član 427.

Molba i postupak prestanka bezbjednosne mjere

(1) Molba za prestanak primjene bezbjednosnih mjera

propisanih u KZFBiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se sudu.

(2) Sudija koji za to bude određen prethodno će ispitati da li je proteklo potrebno vrijeme po zakonu, a zatim će zakazati i provesti saslušanja, radi utvrđivanja činjenica na koje se podnosilac molbe poziva. Sudija će pozvati tužioca i podnosioca molbe.

(3) Sudija iz stava 2. ovog člana može da zahtijeva izvještaj o ponašanju osuđenog od policijskog organa, odnosno od ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.

(4) U slučaju odbijanja molbe, nova molba se ne može podnijeti prije isteka roka od jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

GLAVA DŽDŽDŽI - POSTUPAK ZA PRUŽANJE MEĐUNARODNE PRAVNE POMOJI I IZVRŠENJE MEĐUNARODNIH UGOVORA U KRIVIČNOPRAVNIM STVARIMA

Član 428.

Opšta odredba

Međunarodna krivičnopravna pomoć pruža se po odredbama ovog zakona, ukoliko zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije nešto drugo određeno.

Član 429.

Upućivanje molbe za pravnu pomoć

Molbe suda odnosno tužioca za pravnu pomoć u krivičnim predmetima dostavljaju se inostranim organima diplomatskim putem, tako što sud odnosno tužilac molbe dostavlja Federalnom ministarstvu pravde koje ih dostavlja nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine.

Član 430.

Postupanje po molbi inostranih organa

(1) Kada Federalno ministarstvo pravde primi, putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine, molbu inostranog organa za pravnu pomoć, dužno je da molbu dostavi nadležnom tužiocu.

(2) O dozvoljenosti i načinu izvršenja radnje koja je predmet molbe inostranog organa odlučuje sud odnosno tužilac po zakonima Bosne i Hercegovine i u skladu sa svojom nadležnošću.

Član 431.

Izvršenje presude inostranog suda

(1) Sud neće postupiti po molbi inostranog organa kojom se traži izvršenje krivične presude inostranog suda.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, sud će izvršiti inostranu pravosnažnu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao inostrani sud, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom i ako sankciju izrekne i sud prema krivičnom zakonodavstvu Federacije.

(3) Sud donosi presudu u vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona. O sjednici vijeća obavijestit će se tužilac, osuđeni i branilac.

(4) U izreku presude iz stava 3. ovog člana sud će da unese potpunu izreku i naziv suda iz inostrane presude i izreći

će sankciju. U obrazloženju presude iznijeće razloge kojima se rukovodio prilikom izricanja sankcije.

(5) Protiv presude iz stava 4. ovog člana mogu izjaviti žalbu tužilac i osuđeni ili njegov branilac, u skladu sa odredbama ovog zakona.

(6) Ako strani državljanin osuđen od domaćeg suda ili lice ovlašteno ugovorom podnese molbu sudu da osuđeni izdržava kaznu u svojoj zemlji, sud će postupiti po međunarodnom ugovoru.

Član 432.

Centralizacija podataka

O krivičnim djelima pravljenja i stavljanja u opticaj falsifikovanog novca, neovlaštene proizvodnje, prerađivanja i prodaje opojnih droga i otrova, trgovine bijelim robljem, proizvodnje i rasturanja pornografskih spisa, kao i o drugim krivičnim djelima u pogledu kojih se međunarodnim ugovorima predviđa centralizacija podataka, sud je dužan da bez odgađanja dostavi, putem Federalnog ministarstva pravde, nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine podatke o krivičnom djelu i počiniocu i pravosnažnu presudu. Kad je u pitanju krivično djelo pranja novca ili se radi o krivičnom djelu u vezi sa pranjem novca, podaci se moraju, bez odgađanja, dostaviti i organu Bosne i Hercegovine nadležnom za sprečavanje pranja novca.

Član 433.

Ustupanje krivičnog gonjenja stranoj državi

(1) Ako je na teritoriji Federacije krivično djelo počinio stranac koji ima prebivalište u stranoj državi, toj državi se mogu, mimo uslova za izručenje osumnjičenih odnosno optuženih lica, predviđenih u Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, ustupiti svi krivični spisi radi krivičnog gonjenja i suđenja, ako se strana država tome ne protivi.

(2) Ustupanje krivičnog gonjenja i suđenja nije dozvoljeno ako se njime stranac može izložiti nepravednom postupku, nehumanom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

(3) Prije podizanja optužnice, odluku o ustupanju donosi tužilac. Nakon podizanja optužnice, a do ustupanja predmeta sudiji odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - odluku donosi sudija za prethodno saslušanje, na prijedlog tužioca.

(4) Ustupanje se može izvršiti za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina, kao i za krivična djela ugrožavanja javnog saobraćaja.

(5) Ako je oštećeni državljanin Bosne i Hercegovine, ustupanje nije dozvoljeno ako se on tome protivi, osim ako je dato osiguranje za ostvarivanje njegovog imovinskopravnog zahtjeva.

Član 434.

Preuzimanje krivičnog gonjenja od države

(1) Federalnominstarstvo pravde će zahtjev stranedržaveda se u Federaciji preduzme krivično gonjenje državljanina Bosne i Hercegovine ili lica koje ima prebivalište u Bosni i Hercegovini za krivično djelo iz nadležnosti

Federacije izvršeno van teritorije Bosne i Hercegovine, dostaviti sa spisima nadležnom tužiocu.

(2) Ako je nadležnom organu strane države podnesen imovinskopравни zahtjev, postupiće se kao da je taj zahtjev podnesen sudu.

(3) O odluci kojom se odbija da se preduzme krivično gonjenje, kao i o pravosnažnoj odluci donesenoj u krivičnom postupku, obavijestiće se, diplomatskim putem, strana država koja je uputila zahtjev.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1805

GLAVA DŽDŽDŽII - POSTUPAK ZA NADOKNADU ŠTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA LIČA NEOPRAVDANO OSUŠENIH I NEOSNOVANO LIŠENIH SLOBODE

Član 435.

Nadoknada štete zbog neopravdane osude

(1) Pravo na nadoknadu štete zbog neopravdane osude ima lice kojom je bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija ili koje je proglašeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe, ili je optužba odbijena osim u sljedećim slučajevima:

a) ako je do obustavljanja postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo zbog toga što je u ponovljenom postupku tužilac odustao od krivičnog gonjenja, a do odustanka je došlo na osnovu sporazuma sa

osumnjičenim odnosno optuženim,

b) ako je u ponovljenom postupku presudom optužba odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlašteni tužilac je preduzeo krivično gonjenje pred nadležnim sudom.

(2) Osuđeni nema pravo na nadoknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namjerno prouzrokovao svoju osudu, osim ako je na to bio prinuđen.

(3) U slučaju osude za krivična djela u sticaju, pravo na nadoknadu štete može se odnositi i na pojedina krivična djela u pogledu kojih su ispunjeni uslovi za priznanje nadoknade.

Član 436.

Zastarjelost potraživanja za nadoknadu štete

(1) Pravo na nadoknadu štete zastarijeva istekom tri godine od dana pravosnažnosti presude kojom je optuženi oslobođen od optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravosnažnostirješenjatužiocailisuda kojom je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje vanrednog pravnog lijeka podnesena žalba vijeću apelacionog odjeljenja od dana prijema odluke tog vijeća.

(2) Prijepodnošenjasudutužbeza nadoknadu štete, oštećeni je dužan da se svojim zahtjevom obrati Federalnom ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini nadoknade.

(3) Uslučaju iz člana 437. stav 1. ovog zakona, o zahtjevu semože rješavati samo ako ovlašteni tužilac nije preduzeo gonjenje pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijema pravosnažne presude.

Član 437.

Podnošenje tužbe nadležnom sudu za nadoknadu štete

(1) Ako zahtjev za nadoknadu štete ne bude usvojen ili po njemu Federalno ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda da podnese tužbu za nadoknadu štete.

(2) Ako je postignut sporazum samou dijelu oštetnog zahtjeva, oštećeni može da podnese tužbu u pogledu ostatka zahtjeva.

(3) Tužba za nadoknadu štete podnosi se protiv Federacije. U slučaju da Federacija nadoknadi štetu zbog neosnovanog lišavanja slobode ili neopravdane osude ona stiče pravo regresa od kantona čijim je zakonom osnovan sud koji je donio pravosnažnu presudu odnosno rješenje.

Član 438.

Pravo nasljednika na nadoknadu štete

(1) Nasljednici oštećenog nasljeđuju samo pravo oštećenog lica na nadoknadu imovinske štete. Ako je oštećeni već podnio zahtjev nasljednici mogu da nastave postupak samo u granicama već postavljenog zahtjeva za nadoknadu imovinske štete.

(2) Nasljednici oštećenog lica mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za nadoknadu štete, odnosno pokrenuti postupak ako je oštećeno lice umrlo prije isteka roka zastarjelosti, a da se zahtjeva nije odreklo.

Član 439.

Ostala lica kojima pripada pravo na nadoknadu štete

(1) Pravo na nadoknadu štete pripada:

- a) licu koje je bilo u pritvoru, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena,
- b) licu koje je izdržavalo kaznu lišavanja slobode, a povodom ponavljanja krivičnog postupka izrečena joj je kazna lišavanja slobode u kraćem trajanju od kazne koju je izdržala, ili joj je izrečena krivičnopravna sankcija koja se ne sastoji u lišavanju slobode ili je proglašena krivom a oslobođena od kazne,
- c) licu koje je zbog greške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duže u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere,
- d) licu koje je u pritvoru provelo duže nego što traje kazna zatvora na koju je osuđeno.

(2) Licu koje je lišeno slobode bez zakonskog osnova pripada pravo na nadoknadu štete akomu nije određen pritvor, niti mu je vrijeme za koje jelišenoslobode uračunato u izrečenu kaznu za krivično djelo ili za prekršaj.

(3) Nadoknada štete ne pripada licu koje je svojim nedozvoljenim postupcima prouzrokovalo lišavanje slobode. U slučajevima iz stava 1. tačka a) ovog člana isključeno je pravo na nadoknadu štete i ako su postojale okolnosti iz člana 435. stav 1. ili ako je postupak obustavljen na osnovu člana 219. ovog zakona.

(4) U postupku za nadoknadu štete, u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana shodno će se primjenjivati odredbe ove glave.

Član 440.

Nadoknada štete prouzrokovane sredstvima javnog informisanja

Ako je slučaj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neosnovano lišavanje slobode nekog lica prikazan u sredstvima javnog informisanja i time bio povrijeđen ugled tog lica, sud će, na njegov zahtjev, objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog informisanja saopštenje o odluci iz koje proizilazi neopravdanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišavanja slobode. Ako slučaj nije prikazan u sredstvu javnog informisanja, ovakvo saopštenje će se, na zahtjev tog lica, dostaviti organu, privrednom društvu ili drugom pravnom licu u kom je to lice zaposleno, a ako je to za njegovu rehabilitaciju potrebno, političkoj stranci ili udruženju građana.

Član 441.

Lica kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

(1) Poslije smrti osuđenog lica pravo na podnošenje ovog zahtjeva pripada njegovom bračnom odnosno vanbračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za nadoknadu štete.

(3) Nezavisno od uslova iz člana 435. ovog zakona, zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i kad je povodom vanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je zbog pravne kvalifikacije djela u ranijoj presudi bio teže povrijeđen ugled osuđenog lica.

(4) Zahtjev iz st. od 1. do 3. ovog člana podnosi se sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlučuje vijeće (član 25. stav 6.).

Prilikom rješavanja o zahtjevu shodno se primjenjuju odredbe člana 435. st. 2. i člana 439. stava 3. ovog zakona.

Član 442.

Rehabilitacija

Sud će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u krivičnoj evidenciji.

Broj 35 - Strana 1806 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Rješenje se dostavlja organu nadležnom za vođenje krivične evidencije. Oponištenom upisu ne smiju senikom davati podaci iz krivične evidencije.

Član 443.

Zabrana upotrebe podataka

Lice koje je na bilo koji način došlo do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neosnovano lišavanje slobode, ne smije da upotrijebi te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju lica protiv kog je vođen krivični postupak.

Član 444.

Pravo na nadoknadu štete u vezi sa zaposlenjem

(1) Licu kom je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišavanja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bilo na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišavanja slobode staž izgubilo. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišavanja slobode, a koja nije nastala krivicom tog lica.

(2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utiče dužina radnog staža odnosno staža osiguranja, nadležni organ ili pravno lice uzeće u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana.

(3) Ako organ ili pravno lice iz stava 2. ovog člana ne uzme u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana, oštećeno lice može zahtijevati da sud utvrdi da je priznavanje ovog vremena staža nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv organa ili pravnog lica koje osporava priznavanje staža i protiv Federacije.

(4) Na zahtjev organa ili pravnog lica kod kog se pravo iz stava 2. ovog člana ostvaruje, isplatiće se iz sredstava Budžeta Federacije propisani doprinos za vrijeme za koje je odredbom stava 1. ovog člana staž priznat.

(5) Staž osiguranja priznat odredbom stava 1. ovog člana u potpunosti se uračunava u penzioni staž.

GLAVA DŽDŽDŽIII - POSTUPAK ZA IZDAVANJE POTJERNICE I OBJAVE

Član 445.

Traženje adrese

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenog odnosno optuženog, kada je to po odredbama ovog zakona neophodno, tužilac odnosno sud će zatražiti od policijskih organa da osumnjičenog odnosno optuženog potraže i da tužioca odnosno sud obavijeste o njegovoj adresi.

Član 446.

Uslovi za izdavanje potjernice

(1) Izdavanje potjernice može se narediti kada se osumnjičeni odnosno optuženi protiv kog je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna nalazi u bjekstvu, a postoji naredba zanjegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice naređuje sud.

(3) Izdavanje potjernice narediće se i u slučaju bjekstva osuđenog iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru vezanu sa lišavanjem slobode. Naredbu u takvom slučaju izdaje upravnik ustanove.

(4) Naredba suda ili upravnika ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policijskim organima radi izvršenja.

Član 447.

Izdavanje objave

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u vezi sa krivičnim djelom, ili ove predmete treba pronaći, a naročito ako je to potrebno radi ustanovljenjaidentiteta pronađenog nepoznatnog leša, narediće se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se podaci ili obavještenja dostave organu koji vodi postupak.

(2) Policijski organi mogu objavljivati i fotografije leševa i nestalih lica ako postoji osnovana sumnja da je do smrti odnosno nestanka tih lica došlo uslijed krivičnog djela.

Član 448.

Povlačenje potjernice ili objave

Organ koji je naredio izdavanje potjernice ili objave dužan je da je odmah povuče kada se pronađe traženo lice ili predmet, ili kad nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava nije više potrebna.

Član 449.

Ko raspisuje potjericu ili objavu

(1) Potjericu ili objavu raspisuje nadležni policijski organ koga određuje sud u svakom pojedinom slučaju, odnosno ustanova iz koje je pobjeglo lice na izdržavanju kazne ili završne mjere.

(2) Ako je vjerovatno da se lice za kojim je izdata potjernica nalazi u inostranstvu, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine može da raspiše međunarodnu potjericu.

GLAVA DŽDŽDŽIV - NEDOVOLJAN BROJ SUDIJA

Član 450.

Nedovoljan broj sudija

(1) Ako se kod suda koji sudi samo u prvom stepenu zbog nedovoljnog broja sudija ne može obrazovati vijeće predviđeno u članu 25. stav 6. ovog zakona, poslove iz nadležnosti tog vijeća obavljaće vijeće neposredno višeg suda, ako odredbama st. 2. i 3. ovog člana nije drugačije određeno.

(2) Poslije predaje optužnice pritvor određuje ili ukida, po saslušanju tužioca, predsjednik vijeća odnosno sudija, a na glavnom pretresu vijeće.

(3) Sudija prvostepenog suda donosi odluku o zahtjevu za ponavljanje postupka (član 346. stav 1.).

GLAVA DŽDŽDŽV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 451.

Računanje rokova

(1) Ako je na dan stupanja na snagu ovog zakona bio u toku neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog zakona osim ako je dotadašnji rok duži ili je odredbama ovog člana drugačije propisano.

(2) Odredbe člana 151. st. 2. i 3. ovog zakona o rokovima trajanja pritvora primjenjuju se u predmetima započetim nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 452.

Rješavanje predmeta primljenih u rad

(1) Postupci u krivičnim predmetima primljenim u rad kod sudova do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po odredbama ovog zakona, osim ako odredbama ovog člana nije drugačije određeno.

(2) Predmeti istrage iz stava 1. ovog člana dostaviće se tužiocu odmah, a ako je u toku izvršenje pojedinih istražnih radnji u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Postupci u predmetima iz stava 1. ovog člana u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu nastaviće se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drukčije određeno.

(4) Predmete iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji do stupanja na snagu ovog zakona u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu, dovršiće ti sudovi po dosadašnjim propisima. Predmete iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji, odnosno tužilaštava i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu dovršiće ti sudovi po odredbama ovog zakona, osim ako Sud Bosne i Hercegovine po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branioca ne odluči da preuzme takav predmet.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1807

(5) Postupke u predmetima u kojima je podnesen optužni prijedlog dovršiće sudovi po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drugačije određeno.

(6) Predmete primljene u rad kod viših sudova do stupanja na snagu ovog zakona u kojima će doći do izmjene u pravnoj ocjeni krivičnog djela ili do izmjene stvarne nadležnosti suda dovršiće ti sudovi.

Član 453.

Prihvatanje prikupljenih dokaza

Ako je Sud Bosne i Hercegovine vođenje postupka iz svoje nadležnosti prenio sudu u Federaciji na čijem je području krivično djelo izvršeno ili pokušano, taj sud će prihvatiti dokaze koji su u skladu sa zakonom prikupljeni u toku istrage i sudskog obezbjeđenja.

Član 454.

Pravo privatnog tužioca i oštećenog kao tužioca

(1) Krivični postupak za krivična djela za koja se do dana stupanja na snagu ovog zakona, krivično gonjenje preduzelo po privatnoj tužbi iz člana 291. KZFBiH ("Službene novine Federacije BiH", br.43/98, 15/99, 29/00), ili po optužnici, odnosno optužnom prijedlogu oštećenog kao tužioca, nastaviće se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama čl. 451. do 458. ovog zakona nije drugačije regulisano.

(2) Istragu upredmetima iz stava 1. ovog člana sud će riješenjem prekinuti i otome roku od 8 dana obavijestiti oštećenog kao tužioca. Oštećeni ima pravo u roku od 8 dana od kada je primio izvještaj da podnese prijedlog kancelariji

tužioca radi preuzimanja gonjenja. Ako tužilac ne preuzme gonjenje u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga, o tome će obavijestiti sud koji će postupak rješenjem obustaviti.

Član 455.

Mogućnost suđenja u odsustvu

(1) Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona doneseno rješenje osuđenju u odsustvu postupak će se rješenjem prekinuti. Kad prestanu smetnje koje su prouzrokovale prekid postupka, postupak će se nastaviti po ovom zakonu.

(2) Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona optužen osuđen u odsustvu i donesena presuda, postupak će se dovršiti po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drugačije propisano.

Član 456.

Rješavanje po žalbi na drugostepenu presudu i po zahtjevu za zaštitu zakonitosti

(1) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona izjavljena žalba na presudu drugostepenog suda ili je bio u toku rok za žalbu na presudu drugostepenog suda i u njemu izjavljena žalba, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa dosadašnjim propisima.

(2) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti ili je bio u toku rok za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i u tom roku izjavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa dosadašnjim propisima.

(3) Federalni tužilac može da podnese zahtjev za zaštitu zakonitosti u istom roku koji prema dosadašnjim propisima važi za osuđenog i njegovog branioca.

(4) Ako se nakon stupanja na snagu ovog zakona povodom žalbe ili vanrednog pravnog lijeka ukine presuda, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa odredbama člana 452. st. 3. i 5. ovog zakona.

Član 457.

Donošenje podzakonskih propisa

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom donijeće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 458.

Prestanak primjene propisa

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/98 i 23/99), osim ako odredbama čl. 451. do 457. ovog zakona nije drugačije određeno.

Član 459.

Stupanje na snagu ovog zakona

Ovaj zakon stupa na snagu 1. avgusta 2003. godine.

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH

Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući

Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH

Muhamed Ibrahimović, s. r.

Na osnovu člana IV. B. 7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i
Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O KRIVIČNOM
POSTUPKU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Proglašava se Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne
i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici
Predstavničkog doma od 8. jula 2003. godine i na sjednici Doma
naroda od 9. jula 2003. godine.

Broj 01-530/03

28. jula 2003. godine

Sarajevo

Predsjednik

Niko Lozančić, s. r.

ZAKON

**O KRIVIČNOM POSTUPKU FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

DIO PRVI - OPJE ODREDBE

GLAVA I - OSNOVNA NAČELA

Član 1.

Predmet ovog zakona

Ovim zakonom utvrđuju se pravila krivičnog postupka po
kojima su dužni postupati općinski sudovi, kantonalni sudovi i
Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu:
Vrhovni sud Federacije), tužitelj i drugi učesnici u krivičnom
postupku predviđeni ovim zakonom, kada postupaju u krivičnim
stvarima.

Član 2.

Princip zakonitosti

(1) Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju osigurati da niko
nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju izrekne
krivičnopravna sankcija pod uvjetima koje predviđa
Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem
tekstu: KZFBiH), drugi zakoni Federacije Bosne i
Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), zakoni
kantona i zakoni Bosne i Hercegovine u kojima su
propisana krivična djela i na osnovu zakonom propisanog
postupka.

(2) Prije donošenja pravomoćne presude osumnjičeni,
odnosno optuženi može biti ograničen u svojoj slobodi i
drugim pravima, samo pod uvjetima koje propisuje ovaj
zakon.

(3) Krivičnopravnu sankciju može učinitelju krivičnog djela
izreći samo nadležan sud, odnosno sud kome je Sud
Bosne i Hercegovine prenio vođenje postupka, u
postupku koji je pokrenut i proveden po ovom zakonu.

Član 3.

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

(1) Svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se
pravomoćnom presudom suda ne utvrdi njegova krivnja.

(2) Sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe Broj 35 - Strana 1808 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

Član 4.

Ne bis in idem

Niko ne može biti ponovno suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka.

Član 5.

Prava osobe lišene slobode

(1) Osoba lišena slobode mora se na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima lišenja slobode i istovremeno prije prvog ispitivanja poučiti da nije dužna dati iskaz, da ima pravo uzeti branitelja kojeg može sama izabrati, kao i o tome da ima pravo da njena obitelj, konzularni službenik strane države čiji je državljanin ili druga osoba koju ona odredi budu obaviješteni o njenom lišenju slobode.

(2) Osobi koja je lišena slobode postaviti će se branitelj na njen zahtjev ako zbog svog imovnog stanja ne može snositi troškove odbrane.

Član 6.

Prava osumnjičenog, odnosno optuženog

(1) Osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega.

(2) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičeni, odnosno optuženi nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Član 7.

Pravo na odbranu

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branitelja koga sam izabere.

(2) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja postaviti će mu se branitelj po službenoj dužnosti kad je to određeno ovim zakonom.

(3) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora osigurati dovoljno vremena za pripremanje odbrane.

Član 8.

Jezik i pismo

U krivičnom postupku u ravnopravnoj su upotrebi bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a službena pisma su latinica i ćirilica.

Član 9.

Pravo na upotrebu jezika i pisma

(1) Krivični postupak se vodi na jednom od jezika iz člana 8. ovog zakona. U postupku se koristi jedno od pisama iz člana 8. ovog zakona.

(2) Stranke, svjedoci i ostali učesnici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom. Ako osoba ne razumije jedan od

službenih jezika Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije, osigurat će se usmeno prevođenje onoga što ona, odnosno drugi iznose, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.

(3) O pravima iz stava 2. ovog člana poučit će se prije prvog ispitivanja osobe iz stava 2. ovog člana koje se tih prava mogu odreći ako znaju jezik na kome se vodi postupak. U zapisniku će se zabilježiti da je data pouka i izjava učesnika na datu pouku.

(4) Prevođenje obavlja sudski tumač.

Član 10.

Upućivanje i dostavljanje pismena

(1) Pozive, odluke i druga pismena upućuje sud i drugi organi koji učestvuju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz člana 8. ovog zakona.

(2) Tužbe, žalbe i drugi podnesci dostavljaju se sudu i drugim organima koji učestvuju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz člana 8. ovog zakona.

(3) Osobi koja je lišena slobode ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obaveznom psihijatrijskom liječenju, odnosno obaveznom liječenju od ovisnosti dostavit će se i prijevod pismena iz st. 1. i 2. ovog člana na jeziku kojim se ta osoba služi u postupku.

Član 11.

Zakovitost dokaza

(1) Zabranjeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo koje druge osobe koja učestvuje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.

(2) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.

(3) Sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima koji su dobijeni na osnovu dokaza iz stava 2. ovog člana.

Član 12.

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Osoba koja je neopravdano osuđena za krivično djelo ili je bez osnova lišena slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz budžetskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Član 13.

Pouka o pravima

Osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugu osobu koja učestvuje u postupku koje bi iz neznanja mogle propustiti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristili svojim pravima, sud, tužitelj i drugi organi koji učestvuju u postupku će poučiti o pravima koja im po ovom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Član 14.

Pravo na suđenje bez odlaganja

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred sud i damu

bude suđeno bez odlaganja, a najkasnije u roku od jedne godine od dana potvrđivanja optužnice.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zloupotrebu prava koja pripadaju osobama koje učestvuju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

Član 15.

Jednakost u postupanju

Sud, tužitelj i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.

Član 16.

Slobodna ocjena dokaza

Pravo suda, tužitelja i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Član 17.

Princip akuzatornosti

Krivični postupak se može pokrenuti i provesti samo po zahtjevu nadležnog tužitelja.

Član 18.

Princip legaliteta krivičnog gonjenja

Tužitelj je dužan preduzeti krivično gonjenje ako postoje dokazi da je učinjeno krivično djelo, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1809

Član 19.

Posljedice pokretanja postupka

Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice. Ako se radi o krivičnim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira na to je li postala pravomoćna.

Član 20.

Prethodna pitanja

(1) Ako primjena Krivičnog zakona ovisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za čije je odlučivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, sud kad sudi u krivičnom predmetu može sam odlučiti i o tom pitanju po odredbama koje važe za dokazivanje u krivičnom postupku. Odluka suda o ovom pravnom pitanju ima učinak samo u krivičnom predmetu koji ovaj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvom prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, takva odluka ne veže sud u pogledu ocjene je li učinjeno određeno krivično djelo.

GLAVA II - ZNAČENJE IZRAZA

Član 21.

Osnovni pojmovi

Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) "osumnjicheni" je osoba za koju postoji osnovana sumnja da je počinila krivično djelo,
- b) "optuženi" je osoba protiv koje je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena,
- c) "osuđeni" je osoba za koju je pravomoćnom odlukom utvrđeno da je krivično odgovorna za određeno krivično djelo,
- d) "sudija za prethodni postupak" je sudija koji u toku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom,
- e) "sudija za prethodno saslušanje" je sudija koji nakon podizanja optuženice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sudiji za prethodni postupak,
- f) "stranke" su tužitelj i osumnjicheni, odnosno optuženi,
- g) "ovlaštena službena osoba" je ona osoba koja ima odgovarajuća ovlaštenja unutar državne granične službe, policijskih organa Federacije, sudske policije, kao i carinskih organa, organa finansijske policije, poreskih organa i organa vojne policije,
- h) "oštećeni" je osoba kojoj je osobno ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo,
- i) "pravne osobe" su osobe koje su kao takve definirane u KZFBiH, uključujući: korporacije, preduzeća, udruženja i ortakluka i druge pravne osobe,
- j) "istraga" obuhvata aktivnosti poduzete od tužitelja ili ovlaštene službene osobe u skladu s ovim zakonom, uključujući prikupljanje i čuvanje izjava i dokaza,
- k) "unakrsno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branitelja koja nije pozvala svjedoka, odnosno vještaka,
- l) "direktno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branitelja, koja je pozvala svjedoka, odnosno vještaka,
- m) "osnovana sumnja" je viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upućuju na zaključak da je izvršeno krivično djelo,
- n) "zabilješke" i "spisi" su slova, riječi ili brojke ili njihov ekvivalent zapisane rukopisom, otkucane pisaćom mašinom, odštampane, fotokopirane, fotografirane, zabilježene magnetskim impulsima, mehanički ili elektronski ili nekim drugim oblikom sakupljanja podataka,
- o) "fotografije" su fotografski, digitalni i rendgenski snimci, videotrake i filmovi,
- p) "original" je sam spis ili snimak ili sličan ekvivalent kojim se ostvaruje isto djelovanje od osobe koja ga piše, snima ili izdaje. "Original" fotografija uključuje negativ i sve

kopije. Ako su podaci pohranjeni u kompjuteru ili sličnom uređaju za automatsku obradu podataka, original je i svaki odštampani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak,

r) "kopija" je preslikavanje originala ili matrice, uključujući uvećanja i umanjenja, mehaničkim ili elektronskim presnimavanjem, hemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reprodukuje original,

s) "telekomunikacijska adresa" je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili e-mail ili internet adresa koju posjeduje ili koristi određena osoba.

GLAVA III - PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SARADNJA

Član 22.

Obaveza pružanja pravne pomoći i službene saradnje

(1) Svi sudovi u Federaciji dužni su da pruže pravnu pomoć sudu koji vodi postupak.

(2) Svi organi vlasti u Federacije dužni su službeno sarađivati sa sudovima, tužiteljem i drugim organima koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 23.

Pružanje pravne pomoći i službene saradnje

(1) Sud će uputiti zahtjev za pružanje pravne pomoći, odnosno za službenu saradnju nadležnom sudu odnosno organu vlasti.

(2) Pružanje pravne pomoći i službena saradnja provode se bez naknade.

(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na zahtjeve koje je tužitelj uputio prema tužilaštvu ili drugim organima vlasti u Federaciji.

GLAVA IV - NADLEŽNOST SUDA

Odjeljak 1 - Stvarna nadležnost i sastav suda

Član 24.

Stvarna nadležnost suda

Vrhovni sud Federacije, kantonalni sudovi i općinski sudovi sude u krivičnim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom Federacije, odnosno zakonom kantona.

Član 25.

Sastav suda

(1) U prvom stepenu sudi vijeće krivičnog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudija.

(2) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom sudi sudija pojedinac.

(3) U drugom stepenu sudi vijeće apelacionog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudija.

(4) O zahtjevu za ponavljanje postupka odlučuje vijeće krivičnog odjeljenja sastavljeno od trojice sudija.

(5) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, predsjednik suda i predsjednik vijeća odlučuju u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

(6) U vijeću sastavljenom od trojice sudija, sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim

zakonom i donosi druge odluke izvan glavnog pretresa.

Odjeljak 2 - Mjesna nadležnost

Član 26.

Forum delicti commissi

(1) Mjesno nadležan je sud na čijem području je krivično djelo izvršeno ili pokušano.

(2) Ako je krivično djelo izvršeno ili pokušano na područjima raznih sudova ili na granici tih područja, ili je neizvjesno Broj 35 - Strana 1810 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. na kojem je području izvršeno ili pokušano, nadležan je onaj od tih sudova koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnica nije potvrđena - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

Član 27.

Posebna nadležnost

Ako je krivično djelo učinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu dok se nalazi u domaćem pristaništu, nadležan je sud na čijem se području nalazi to pristanište. U ostalim slučajevima kad je krivično djelo učinjeno na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda, odnosno vazduhoplova ili domaće pristanište u kome se brod, odnosno vazduhoplov prvi put zaustavi.

Član 28.

Forum domicilii

(1) Ako nije poznato mjesto izvršenja krivičnog djela ili ako je to mjesto izvan područja Federacije, nadležan je sud na čijem području osumnjičeni, odnosno optuženi ima prebivalište ili boravište.

(2) Ako je sud na čijem području osumnjičeni, odnosno optuženi ima prebivalište ili boravište već započeo postupak, ostaje nadležan iako se saznalo za mjesto izvršenja krivičnog djela.

Član 29.

Forum deprehensionis

Ako nije poznato mjesto izvršenja krivičnog djela, a niti prebivalište ili boravište osumnjičenog, odnosno optuženog, ili se oba mjesta nalaze izvan područja Federacije, nadležan je sud na čijem se području osumnjičeni, odnosno optuženi uhapsi ili se sam prijavi.

Član 30.

Nadležnost s elementom inozemnosti

Ako je neka osoba učinila krivična djela u Federaciji i u inozemstvu, a između tih djela postoji međusobna veza i isti dokazi, nadležan je sud koji je nadležan za krivično djelo učinjeno u Federaciji.

Član 31.

Forum ordinatum

Ako se prema odredbama ovog zakona ne može ustanoviti koji je sud mjesno nadležan, Vrhovni sud Federacije odredit će jedan od stvarno nadležnih sudova pred kojim će se provesti postupak.

Odjeljak 3 - Spajanje i razdvajanje postupka

Član 32.

Spajanje postupka

(1) Ako je ista osoba optužena za više krivičnih djela, pa je za neka od tih djela nadležan niži a za neka viši sud, nadležan je viši sud, a ako su nadležni sudovi iste vrste, nadležan je onaj sud koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnice nisu potvrđene - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

(2) Prema odredbama stava 1. ovog člana, određuje se nadležnost i u slučaju ako je oštećeni istovremeno učinio krivično djelo prema osumnjičenom, odnosno optuženom.

(3) Za saizvršitelje, po pravilu, nadležan je sud koji je prvi potvrdio optužnicu.

(4) Sud koji je nadležan za izvršitelja krivičnog djela nadležan je, po pravilu, i za saučesnike, prikriivače, osobe koje su pomogle učinitelju poslije izvršenja krivičnog djela, kao i za osobe koje nisu prijavile pripremanje krivičnog djela, izvršenje krivičnog djela ili učinitelja.

(5) Usvim slučajevima iz st. od 1. do 4. ovog člana, provest će se, po pravilu, jedinstveni postupak i donijeti jedna presuda.

(6) Sud može odlučiti provesti jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu i u slučaju kad je više osoba optuženo za više krivičnih djela, ali samo ako između izvršenih krivičnih djela postoji međusobna veza. Ako je za neka od ovih krivičnih djela nadležan viši a za neka niži sud, jedinstveni postupak može se provesti samo pred višim sudom.

(7) Sud može odlučiti provesti jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu ako se pred istim sudom vode odvojeni postupci protiv iste osobe za više krivičnih djela ili protiv više osoba za isto krivično djelo.

(8) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadležan za provođenje jedinstvenog postupka. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje nije dopuštena žalba.

(9) Po odredbama ovog člana postupit će se i ako jedinstveni postupak treba provesti za više krivičnih djela za koja su nadležni sudovi u raznim kantonima.

Član 33.

Razdvajanje postupka

(1) Sud koji je po članu 32. ovog zakona nadležan može iz važnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti do završetka glavnog pretresa odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudija, odnosno vijeće po saslušanju stranaka i branitelja.

(3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

Odjeljak 4 - Prenošnje mjesne nadležnosti

Član 34.

Prenošenje nadležnosti iz pravnih ili stvarnih razloga

(1) Kad je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen da postupa, dužan je, po saslušanju stranaka i branitelja, o tome izvijestiti neposredno viši sud koji će odrediti drugi stvarno nadležan sud na svom području.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije dopuštena žalba.
Član 35.

Prenošenje nadležnosti iz važnih razloga

(1) Sud određen zakonom može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležan sud na svom području, ako postoje važni razlozi.

(2) Vrhovni sud Federacije može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležan sud na području drugog kantona, ako postoje važni razlozi.

(3) Rješenje u smislu st. 1. i 2. ovog člana, protiv kojeg nije dopuštena žalba, može se donijeti na prijedlog sudije za prethodni postupak, sudije za prethodno saslušanje, sudije ili predsjednika vijeća ili na prijedlog jedne od stranaka ili branioca.

Odjeljak 5 - Posljedice nenadležnosti i sukob nadležnosti

Član 36.

Posljedice nenadležnosti

(1) Sud je dužan paziti na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost i čim primijeti da nije nadležan oglasit će se nenadležnim i po pravomoćnosti rješenja uputit će predmet nadležnom sudu.

(2) Ako u toku glavnog pretresa sud ustanovi da je za suđenje nadležan niži sud neće dostaviti predmet tom sudu, nego će sam provesti postupak i donijeti odluku.

(3) Nakon potvrđivanja optužnice sud se ne može oglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

(4) Nenadležan sud je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

Član 37.

Pokretanje postupka za rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Ako sud kome je predmet ustupljen kao nadležnom smatra da je nadležan sud koji mu je predmet ustupio ili neki drugi sud, pokrenut će postupak za rješavanje sukoba nadležnosti.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1811

(2) Kad je povodom žalbe protiv odluke prvostepenog suda kojom se ovaj oglasio nenadležnim odluku donio drugostepeni sud, za tu odluku vezan je u pitanju nadležnosti i sud kome je predmet ustupljen ako je drugostepeni sud nadležan za rješavanje sukoba nadležnosti između tih sudova.

Član 38.

Rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Sukob nadležnosti između sudova rješava zajednički neposredno viši sud.

(2) Prije nego što donese rješenje povodom sukoba nadležnosti sud će zatražiti mišljenje stranaka i branioca.

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Prilikom odlučivanja o sukobu nadležnosti sud može istovremeno po službenoj dužnosti donijeti odluku o prenošenju mjesne nadležnosti ako su ispunjeni uvjeti iz člana 35. ovog zakona.

(4) Dok se ne riješi sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih je dužan preduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

GLAVA V - IZUZEJE

Član 39.

Razlozi za izuzeće

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

- a) ako je oštećen krivičnim djelom,
- b) ako mu je osumnjičeni, odnosno optuženi, njegov branitelj, tužitelj, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili punoćnik, bračni odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena,
- c) ako je s osumnjičenim, odnosno optuženim, njegovim braniteljem, tužiteljem ili oštećenim u odnosu staratelja, staranika, usvojitelja, usvojenika, hranitelja ili hranjenika,
- d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak,
- e) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom, i
- f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Član 40.

Izuzeće po zahtjevu stranke

(1) Izuzeće predsjednika suda i sudije može tražiti stranka ili branitelj.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti do početka glavnog pretresa, a ako se za razlog izuzeća iz člana 39. tač. od a) do f) ovog zakona saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.

(3) Zahtjev za izuzeće sudije vijeća apelacionog odjeljenja stranka ili branitelj mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu

(4) Stranke ili branitelj mogu tražiti izuzeće samo poimenično određenog sudije, odnosno predsjednika suda koji postupa u predmetu.

(5) Stranka ili branitelj dužni su u zahtjevu navesti okolnosti i dokaze zbog kojih smatraju da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu ponovo navoditi razlozi koji su isticali u zahtjevu za izuzeće koji je ranije odbijen.

Član 41.

Postupak za izuzeće

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz člana 39. tač. od a) do e) ovog zakona, sudija je dužan

prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda. Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 39. tačke f) ovog zakona, izvijestit će o tome predsjednika suda.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika suda - o njegovom izuzeću i zamjeni odlučuje opća sjednica, odnosno kolegij sudija tog suda.

Član 42.

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

(1) O zahtjevu za izuzeće iz člana 40. ovog zakona odlučuje opća sjednica odnosno kolegij sudija.

(2) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava sudije, odnosno predsjednika suda, a po potrebi provest će se i drugi izviđaji.

(3) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeće žalba nije dopuštena.

(4) Ako je zahtjev za izuzeće iz člana 39. tačka f) ovog zakona podnesen poslije početka glavnog pretresa ili ako je postupljeno protivno odredbama člana 40. st. 4. i 5. ovog zakona, zahtjev će se odbaciti u cjelini, odnosno djelimično. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi vijeće. U donošenju tog rješenja ne može učestvovati sudija čije se izuzeće traži. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dopuštena žalba.

Član 43.

Valjanost radnji poduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Kad sudija sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 39. tačka f) ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Član 44.

Izuzeće tužitelja i drugih učesnika u postupku

(1) Odredbe o izuzeću sudije shodno se primjenjuju i na tužitelja i osobe koje su na osnovu zakona ovlaštene da ga zastupaju u postupku, zapisničare, sudske tumače, stručne osobe, kao i na vještake ako za njih nije što drugo određeno.

(2) Tužitelj odlučuje o izuzeću osoba koje su na osnovu zakona ovlaštene da ga zastupaju u krivičnom postupku.

O izuzeću tužitelja odlučuje kolegij Tužilaštva.

(3) O izuzeću zapisničara, sudskog tumača, stručne osobe i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudija.

(4) Kada ovlaštene službene osobe preduzimaju istražne radnje na osnovu ovog zakona o njihovom izuzeću odlučuje tužitelj. Ako prilikom preduzimanja radnje učestvuje zapisničar o njegovom izuzeću odlučuje službena osoba koja preduzima radnju.

GLAVA VI - TUŽITELJ

Član 45.

Prava i dužnosti

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost tužitelja je otkrivanje i gonjenje učinitelja krivičnih djela koja su u nadležnosti suda.

(2) Tužitelj ima pravo i dužan je da:

a) odmah po saznanju da postoji osnovana sumnja da je učinjeno krivično djelo preduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i provođenja istrage,

pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih osoba vezanih za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza,

b) provede istragu u skladu s ovim zakonom,

c) daje imunitet u skladu s zakonom,

d) zahtijeva dostavljanje informacija od državnih organa, preduzeća, pravnih i fizičkih osoba u Federaciji,

e) izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi u skladu s ovim zakonom,

f) naredi ovlaštenoj službenoj osobi da izvrši naredbu izdatu od suda u skladu s ovim zakonom,

g) predlaže izdavanje kaznenog naloga u skladu s članom 350. ovog zakona,

h) podiže i zastupa optužnicu pred sudom,

i) podnosi pravne lijekove,

Broj 35 - Strana 1812 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

j) obavlja i druge poslove određene zakonom.

(3) U skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, svi organi koji učestvuju u istrazi dužni su da o svakoj poduzetoj radnji obavijeste tužitelja i da postupe po svakom njegovom zahtjevu.

Član 46.

Postupanje pred sudovima

Glavni federalni tužitelj, odnosno tužitelj u kantonu postupa pred sudovima u skladu sa federalnim, odnosno kantonalnim zakonom.

Član 47.

Preduzimanje radnji

Tužitelj preduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašten sam ili preko osoba koje su na osnovu zakona obavezne da postupaju po njegovom zahtjevu u krivičnom postupku.

Član 48.

Mjesna nadležnost tužitelja

Mjesna nadležnost tužitelja određuje se prema odredbama koje važe za nadležnost suda onog područja za koje je tužitelj imenovan.

Član 49.

Postupanje nenadležnog tužitelja

Kad postoji opasnost od odlaganja radnje u postupku preduzet će i nenadležni tužitelj u kantonu, ali o tome mora odmah izvijestiti nadležnog tužitelja.

Član 50.

Davanje uputstava

U okviru djelokruga svoga rada glavni federalni tužitelj

može u konkretnim predmetima davati potrebna obavezna uputstva tužiteljstvima u Federaciji.

Član 51.

Sukob nadležnosti

Sukob nadležnosti između tužitelja rješava glavni federalni tužitelj.

Član 52.

Princip mutabiliteta

Tužitelj može odustati od gonjenja do završetka glavnog pretresa, a u postupku pred vijećem apelacionog odjeljenja - kada je to predviđeno ovim zakonom.

GLAVA VII - BRANITELJ

Član 53.

Pravo na branitelja

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati branitelja u toku cijelog postupka.

(2) Za branitelja se može uzeti advokat pod uvjetima koji su propisani Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branitelja, osumnjičenom, odnosno optuženom, osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu branitelja uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni odnosno vanbračni drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stepena, usvojitelj, usvojenik, brat, sestra ili hranitelj.

(4) Branitelj mora predati punomoć za zastupanje prilikom preduzimanja prve radnje u postupku.

Član 54.

Broj branitelja

(1) Više osumnjičenih, odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branitelja, osim ako branitelja postavlja sud, u skladu sa čl. 59. i 60. ovog zakona.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati više branitelja, ali samo jedan od njih će imati status glavnog branitelja o čemu će se osumnjičeni, odnosno optuženi izjasniti. Smatra se da je odbrana osigurana kada u postupku učestvuje jedan od branitelja.

Član 55.

Ko ne može biti branitelj

(1) Branitelj ne može biti oštećeni, bračni odnosno vanbračni drug oštećenog ili tužitelja, niti njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena ili po tazbini do drugog stepena.

(2) Branitelj koji je pozvan kao svjedok ne može biti branitelj u tom predmetu.

(3) Branitelj ne može biti osoba koja je u istom predmetu postupala kao sudija ili tužitelj.

Član 56.

Isključenje branitelja iz postupka

(1) Razlog za isključenje branitelja iz postupka postoji i u pogledu osobe koja zloupotrebljava kontakt s osumnjičenim, odnosno optuženim koji je u pritvoru kako bi osumnjičeni, odnosno optuženi učinio krivično djelo ili

ugrozio sigurnost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, osumnjičeni, odnosno optuženi će se pozvati da u određenom roku uzme drugog branitelja.

(3) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane sam ne uzme branitelja ili branitelja ne angažuju osobe iz člana 53. stava 3. ovog zakona, postupit će se na način predviđen u članu 59. stav 4. ovog zakona.

(4) U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana, novom branitelju će se ostaviti dovoljno vremena za pripremu odbrane osumnjičenog, odnosno optuženog.

(5) Za vrijeme trajanja isključenja branitelj ne može braniti osumnjičenog, odnosno optuženog u drugom postupku. Branitelj ne može braniti druge osumnjičene, odnosno optužene u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

Član 57.

Postupak isključenja branitelja

(1) Odluka o isključenju branitelja donosi se na posebnom saslušanju kome prisustvuju tužitelj, osumnjičeni, odnosno optuženi, branitelj i predstavnik advokatske komore čiji je branitelj član.

(2) Postupak isključenja se može provesti i bez branitelja ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za saslušanje bio upozoren da će se postupak voditi i u njegovoj odsutnosti.

O saslušanju se sastavlja zapisnik.

Član 58.

Rješenje o isključenju

(1) Rješenje o isključenju iz člana 57. ovog zakona prije početka glavnog pretresa donosi vijeće (član 25. stav 6.), a na glavnom pretresu sudija, odnosno vijeće. U postupku pred vijećem apelacionog odijeljenja rješenje o isključenju branitelja donosi vijeće nadležno za odlučivanje u apelacionom postupku.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dopuštena.

(3) Ako je branitelj isključen iz postupka može mu se narediti da snosi troškove nastale zbog prekida ili odlaganja postupka.

Član 59.

Kada osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branitelja

(1) Osumnjičeni mora imati branitelja već prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluh ili ako je osumnjičen za krivično djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branitelja odmah nakon što mu je određen pritvor, za vrijeme dok pritvor traje.

(3) Nakon podizanja optužnice za krivično djelo za koje se može izreći deset godina zatvora ili teža kazna optuženi mora imati branitelja u vrijeme dostavljanja optužnice.

(4) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane ne uzme sam branitelja, ili branitelja ne

angažuju osobe iz člana 53. stav 3. ovog zakona, branitelja će mu postaviti sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća. U ovom slučaju osumnjičeni, odnosno optuženi ima Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1813 pravo na branitelja do pravomoćnosti presude, a ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora - i u postupku po pravnom lijeku.

(5) Branitelj će biti postavljen osumnjičenom, odnosno optuženom ako sud utvrdi da je to zbog složenosti predmeta ili mentalnog stanja osumnjičenog, odnosno optuženog u interesu pravde.

(6) U slučaju postavljanja branitelja osumnjičeni, odnosno optuženi će se prvo pozvati da sam izabere branitelja sa predložene liste. Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne izabere branitelja sa predložene liste, branitelja će postaviti sud.

Član 60.

Postavljanje branitelja zbog slabog imovnog stanja

(1) Kad ne postoje uvjeti za obaveznu odbranu, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti, bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom će se, na njegov zahtjev, postaviti branitelj, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove odbrane.

(2) Zahtjev za postavljanje branitelja iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u toku cijelog krivičnog postupka.

Branitelja postavlja sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća nakon što je osumnjičenom, odnosno optuženom prvo pružena prilika da sa predložene liste izabere branitelja.

Član 61.

Pravo branitelja da pregleda spise i dokumentaciju

(1) U toku istrage, branitelj ima pravo da razmatra spise i razgleda pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičenom. Ovo pravo se branitelju može uskratiti ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru tužitelj će dostaviti sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje dokaze radi obavještanja branitelja.

(3) Nakon podizanja optužnice branitelj osumnjičenog, odnosno optuženog ima pravo uvida u sve spise i dokaze.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće, kao i tužitelj dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje informacije ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na suđenju, staviti ih na uvid branitelju.

(5) U slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana branitelj može izvršiti fotokopiranje svih spisa i dokumenata.

Član 62.

Komunikacija osumnjičenog, odnosno optuženog s braniteljem

(1) Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru ima pravo odmah komunicirati s braniteljem, usmeno ili pisano.

(2) Tokom razgovora osumnjičeni, odnosno optuženi i branitelj mogu biti promatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Član 63.

Razrješenje postavljenog branitelja

(1) Umjesto postavljenog branitelja osumnjičeni, odnosno optuženimože sam uzeti drugog branitelja. U tom slučaju razriješit će se postavljeni branitelj.

(2) Branitelj može tražiti da bude razriješen samo na način predviđen zakonom.

(3) O razrješenju branitelja u slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje u toku istrage sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a u toku glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće može, na traženje osumnjičenog, odnosno optuženog ili uz njegovu saglasnost razriješiti postavljenog branitelja koji neodgovorno vrši svoju dužnost. Umjesto razriješenog branitelja postaviti će se drugi branitelj. O razrješenju branitelja odmah će se obavijestiti advokatska komora čiji je član.

Član 64.

Preduzimanje radnji od branitelja

(1) Branitelj mora, zastupajući osumnjičenog, odnosno optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branitelja ne prestaju u slučaju opoziva punomoći sve dok sudija, odnosno vijeće ne razriješi branitelja njegovih prava i dužnosti.

GLAVA VIII - RADNJE DOKAZIVANJA

Odjeljak 1 - Pretresanje stana, prostorija i osoba

Član 65.

Pretresanje stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari

(1) Pretresanje stana i ostalih prostorija osumnjičenog, odnosno optuženog i drugih osoba, kao i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti samo onda ako ima dovoljno osnova za sumnju da se kod njih nalaze učinitelj, saučesnik, tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za postupak.

(2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu odredbe stava 1. ovog člana, obuhvaća i pretresanje kompjutera i sličnih

uređaja za automatsku obradu podataka koji su s njima povezani. Na zahtjev suda, osobe koje se koriste ovim uređajima dužne su omogućiti pristup, predati diskete, trake ili neki drugi oblik na kome su pohranjeni podaci, kao i pružiti potrebna obavještenja za upotrebu tih uređaja. Osoba koja odbije njihovu predaju, iako za to ne postoje razlozi iz člana 98. ovog zakona, može se kazniti prema odredbi člana 79. stav 5. ovog zakona.

(3) Pretresanje kompjutera i sličnih uređaja iz stava 2. ovog člana, će se obaviti uz pomoć stručne osobe.

Član 66.

Pretresanje osobe

(1) Pretresanje osobe može se preduzeti kad je vjerovatno da je ta osoba počinila krivično djelo ili da će se pretresanjem pronaći predmeti ili tragovi važni za krivični postupak.

(2) Pretresanje osobe obavlja osoba istog spola.

Član 67.

Naredba za pretresanje

(1) Sud može izdati naredbu za pretresanje pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

(2) Naredbu za pretresanje može izdati sud na zahtjev tužitelja ili na zahtjev ovlaštenih službenih osoba koje su dobile odobrenje od tužitelja.

Član 68.

Forma zahtjeva za pretresanje

Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u pisanoj ili usmenoj formi. Ako se zahtjev podnosi u pisanoj formi mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način kako je to određeno u članu 69. stav 1. ovog zakona. Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u skladu sa članom 70. ovog zakona.

Član 69.

Pisani zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje mora sadržavati:

a) naziv suda, kao i ime i funkciju podnositelja zahtjeva,

b) činjenice koje ukazuju na vjerovatnost da će se osobe, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članu

Broj 35 - Strana 1814 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

65. stav 1. ovog zakona naći na označenom ili opisanom mjestu ili kod određene osobe,

c) zahtjev da sud izda naredbu za pretresanje radi pronalazjenja osobe ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

a) da se naredba za pretresanje izvrši u bilo koje vrijeme zato što postoji osnovana sumnja da pretresanje neće moći biti izvršeno u vremenskom periodu od 6 sati do 21 sata, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se naredba ne izvrši odmah, kao i da će osoba koja se traži pobjeći ili počiniti drugo krivično djelo ili da može ugroziti sigurnost ovlaštene službene osobe ili druge osobe

ako se naredba ne izvrši odmah ili u vremenskom periodu od 21 sata do 6 sati.

b) da ovlaštena službena osoba izvrši naredbu bez prethodne predaje naredbe ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lahko i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naredbe može ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe, kao i da će osoba koju se traži počiniti drugo krivično djelo ili ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe.

Član 70.

Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe

(1) Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanjemože se podnijeti kada postoji opasnost od odlaganja. Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe o pretresanju može se saopćiti neposredno sudiji za prethodni postupak ili telefonom, ili radio-vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(2) Kad je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje, sudija za prethodni postupak će daljnji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kada se koristi zvučni ili stenografski zapisnik, sudija za prethodni postupak je dužan dati zapisnik na prijepis, ovjeriti istovjetnost prijepisa i predati originalni zapisnik i prijepis sudu u roku od 24 sata od izdavanja naredbe. U slučaju doslovnog bilježenja razgovora sudija za prethodni postupak će potpisati kopiju zapisnika i predati je sudu u roku od 24 sata od izdavanja naredbe.

Član 71.

Izdavanje naredbe za pretresanje

(1) Ako sudija za prethodni postupak ustanovi da je zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje opravdan, može odobriti zahtjev i izdati naredbu za pretresanje.

(2) Kad sudija za prethodni postupak odluči da izda naredbu za pretresanje na osnovu usmenog zahtjeva, podnositelj takvog zahtjeva sam će sastaviti naredbu u skladu s članom 58. ovog zakona i pročitati će je u cjelini sudiji za prethodni postupak.

Član 72.

Sadržaj naredbe za pretresanje

Naredba za pretresanje sadrži:

- a) naziv suda koji izdaje naredbu, osim kada se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva i potpis sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu,
- b) ako se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva, to će se navesti uz naznačenje imena sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu i vremena i mjesta izdavanja,
- c) ime, odjel ili rang ovlaštene osobe na koju se naredba odnosi,
- d) svrha pretresanja,
- e) opis osobe koju treba pronaći ili opis stvari koje su

predmet pretresanja,

f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili osoba koje se traže, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje identiteta,

g) uputstvo da se naredba ima izvršiti između 6 sati i 21 sata ili ovlaštenje da se naredba može izvršiti u bilo koje vrijeme ako to sud izričito odredi,

h) ovlaštenje izvršitelju naredbe da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se imaju pretresti, ako to sud izričito odredi,

i) uputstvo da se naredba i oduzete stvari donesu u sud bez odlaganja,

j) pouku da osumnjičeni ima pravo obavijestiti branitelja i da se pretresanje može izvršiti i bez prisustva branitelja, ako to zahtijevaju izuzetne okolnosti.

Član 73.

Vrijeme izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Naredba za pretresanjemora se izvršiti najkasnije 15 dana od izdavanja naredbe nakon čega se, bez odlaganja, mora vratiti sudu.

(2) Naredba za pretresanje se može izvršiti bilo kojeg dana u sedmici. Naredba se može izvršiti samo u vremenskom periodu od 6 sati do 21 sata, osim ako u naredbi nije izričito dato ovlaštenje da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noći, u skladu s članom 69. stav 2. ovog zakona.

Član 74.

Postupak izvršenja naredbe za pretresanje

(1) Prije početka pretresanja ovlaštena službena osoba mora dati obavještenje o svojoj funkciji i razlogu dolaska i predati naredbu za pretresanje osobi kod koje će se ili na kojoj će se izvršiti pretresanje. Ako je nakon toga ovlaštenoj službenoj osobi pristup uskraćen, može upotrijebiti silu, u skladu sa zakonom.

(2) Prilikom izvršavanja naredbe za pretresanje kojom se određuje pretresanje stana i drugih prostorija, ovlaštena službena osoba nije dužna obavijestiti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretresanja, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlaštena službena osoba opravdano smatra da su prazni ili ako je ovlaštena službena osoba naredbom izričito ovlaštena da uđe bez prethodne najave.

(3) Vlasnik odnosno korisnik stana i drugih prostorija pozvat će se da bude prisutan pretresanju, a ako je on odsutan - pozvat će se njegov zastupnik ili neko od odraslih članova domaćinstva ili susjeda. Ukoliko osoba kod koje se pretresanje ima izvršiti nije prisutna, naredba se ostavlja u prostoriji gdje se vrši pretresanje, a pretresanje se izvršava i bez njene prisutnosti.

(4) Pretresanju stana, ostalih prostorija ili osobe prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci. Pretresanju osobe prisustvuju svjedoci istog spola. Pretresanje osobe vrši osoba istog spola. Svjedoci će se prije početka pretresanja

upozoriti da paze kako se pretresanje vrši, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore ako smatraju da sadržaj zapisnika nije tačan.

(5) Prilikom vršenja pretresanja službenih prostorija pozvat će se njihov starješina ili rukovoditelj da bude prisutan pretresanju.

(6) Ako se pretresanje mora preduzeti u vojnom objektu, pisana naredba o pretresanju dostavlja se vojnim vlastima, koje će odrediti najmanje jednu vojnu osobu da bude prisutna pretresanju.

Član 75.

Izvršenje naredbe za pretresanje osoba

Prilikom izvršenja naredbe za pretresanje osoba, ovlaštena službena osoba mora dati obavještenje o svojoj funkciji i predati naredbu za pretresanje osobi na kojoj će se pretresanje izvršiti. Ovlaštena službena osoba može upotrijebiti silu u skladu sa zakonom.

Član 76.

Zapisnik o pretresanju

(1) Osvakom pretresanju stana, prostorije ili osobe sastavit će se zapisnik koji potpisuje osoba kod koje se ili na kojoj se vrši pretresanje i osobe čija je prisutnost obavezna.

Prilikom vršenja pretresanja oduzet će se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno opisati predmeti i isprave koje se oduzimaju, a to će se naznačiti i Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1815 u potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah uručiti osobi kojoj su predmeti, odnosno isprave oduzete.

(2) Ako se pri pretresanju stana, prostorije, odnosno osobe nađu predmeti koji nemaju veze s krivičnim djelom zbog kojeg je izdata naredba za pretresanje, ali upućuju na drugo krivično djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tome će se obavijestiti tužitelj. Ti će se predmeti odmah vratiti ako tužitelj ustanovi da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji neki drugi zakonski osnov po kojem bi se ti predmeti imali oduzeti.

(3) Predmeti upotrijebljeni kod pretresanja kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka vratit će se nakon pretresanja njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje krivičnog postupka. Osobni podaci pribavljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhe krivičnog postupka i izbrisat će se, bez odlaganja, kad ta svrha prestane.

Član 77.

Oduzimanje predmeta na osnovu naredbe za pretresanje

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlaštena službena osoba će napisati i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv suda koji je izdao naredbu.

(2) Ako je predmet privremeno oduzet od određene osobe, takva potvrda mora se uručiti toj osobi. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva potvrda mora se uručiti vlasniku, stanaru ili korisniku.

(3) Nakon oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlaštena službena osoba mora, bez odlaganja, vratiti sudu naredbu i predati predmete i spisak oduzetih predmeta.

(4) Nakon prijema stvari oduzetih na osnovu naredbe za pretresanje, sud će zadržati predmete pod nadzorom suda do daljnje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnositelja zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod nadzorom ovlaštenog izvršitelja naredbe.

Član 78.

Pretresanje bez naredbe

(1) Ovlaštena službena osoba može ući u stan i druge prostorije bez naredbe i bez svjedoka i, po potrebi, izvršiti pretresanje ako stanar tog stana to želi, ako neko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti učinitelja krivičnog djela koji je zatečen na djelu ili radi sigurnosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi osoba koja se po naredbi suda ima pritvoriti ili prinudno dovesti ili koja se tu sklonila od gonjenja.

(2) Ovlaštena službena osoba može pretresti osobu bez naredbe za pretresanje i bez prisutnosti svjedoka:

a) pri izvršenju naredbe o dovođenju,

b) prilikom lišenja slobode,

c) ako postoji sumnja da ta osoba posjeduje vatreno ili hladno oružje,

d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili riješiti se predmeta koji se trebaju od njega oduzeti i upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(3) Nakon izvršenja pretresanja bez naredbe za pretresanje, ovlaštena službena osoba mora odmah podnijeti pisani izvještaj tužitelju koji će o tome obavijestiti sudiju za prethodni postupak. Izvještaj mora sadržavati razloge pretresanja bez naredbe.

Odjeljak 2 - Privremeno oduzimanje predmeta i imovine

Član 79.

Naredba za oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se po KZFBiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku privremeno će se oduzeti i na osnovu sudske odluke će se osigurati njihovo čuvanje.

(2) Naredbu za oduzimanje predmeta izdaje sud, na prijedlog tužitelja ili na prijedlog ovlaštene službene osobe koja je dobila odobrenje od tužitelja.

(3) Naredba za privremeno oduzimanje predmeta sadrži: naziv suda, pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta, naznaka predmeta koji podliježu oduzimanju, ime osobe od koje se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta, rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti i pouka o pravnom lijeku.

(4) Oduzimanje predmeta vrši ovlaštena službena osoba na osnovu izdate naredbe.

(5) Ko drži takve predmete, dužan ih je predati po naredbi suda. Osoba koja ih odbije predati može se kazniti do 50.000 KM, a u slučaju daljnjeg odbijanja - može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže 90 dana. Na isti način postupit će se prema službenoj ili odgovornoj osobi u državnom organu ili pravnoj osobi.

(6) Odredbe stava 5. ovog člana odnose se i na podatke pohranjene u kompjuteru ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.

(7) Ožalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je naređen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Pri oduzimanju predmeta naznačit će se gdje su pronađeni i opisat će se, a, po potrebi, i na drugi način osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdat će se potvrda.

(9) Mjere iz st. 5. i 6. ovog člana nemogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno optuženom niti osobama koje su oslobođene dužnosti svjedočenja.

Član 80.

Privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe

(1) Predmeti iz člana 79. stav 1. ovog zakona mogu se privremeno oduzeti i bez naredbe suda ukoliko postoji opasnost od odlaganja. Ukoliko se osoba koja se pretresa izričito usprotivi oduzimanju predmeta, tužitelj će u roku od 72 sata od izvršenog pretresanja podnijeti zahtjev sudiji za prethodni postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.

(2) Ukoliko sudija za prethodni postupak odbije zahtjev tužitelja, oduzeti predmeti se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti osobi od koje su oduzeti.

Član 81.

Privremeno oduzimanje pisama, telegram i drugih pošiljki

(1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, telegrami i druge pošiljke upućene osumnjičenom, odnosno optuženom ili one koje on odašilje, a koje se nalaze kod preduzeća i osoba koje vrše poslove pošte i telekomunikacija.

(2) Pošiljke iz stava 1. ovog člana mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.

(3) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki iz stava 1. ovog člana izdaje sudija za prethodni postupak, na prijedlog tužitelja.

(4) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljkimože izdati i

tužitelj ako postoji opasnost od odlaganja, s tim da ova naredba mora biti potvrđena od sudije za prethodni postupak u roku od 72 sata od privremenog oduzimanja pošiljki.

(5) Ukoliko naredba ne bude potvrđena u smislu stava 4. ovog člana te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Mjere preduzete u skladu s ovim članom ne mogu se primjenjivati na pisma, telegrame i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenog, odnosno optuženog i njegovog branitelja.

(7) Naredba iz stava 3. ovog člana sadrži: podatke o osumnjičenom, odnosno optuženom na kojeg se naredba odnosi, način izvršenja naredbe i vrijeme trajanja mjere, te preduzeće koje će izvršiti naređenu mjeru. Preduzete mjere mogu trajati najduže tri mjeseca, a iz važnih razloga sudija za prethodni postupak može produžiti trajanje ovih Broj 35 - Strana 1816 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. mjera za još tri mjeseca, s tim da će se preduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo daljnje preduzimanje.

(8) Ukoliko to interesi postupka dopuštaju, o preduzetim mjerama iz stava 1. ovog člana obavijestit će se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv koga su primijenjene te mjere.

(9) Izdate pošiljke otvara tužitelj u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju će se paziti da se ne povrijedi pečat, a omoti i adresa će se sačuvati. Ootvaranju će se sastaviti zapisnik.

(10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke će se saopćiti osumnjičenom, odnosno optuženom, odnosno osobi kojoj je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predat će se toj osobi, osim ako, izuzetno, tužitelj smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje krivičnog postupka. Ako je osumnjičeni, odnosno optuženi odsutan, o upućenoj pošiljci obavijestit će se članovi njegove obitelji. Ako osumnjičeni, odnosno optuženi nakon toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljatelju.

Član 82.

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku će se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija i o tome izdati potvrda.

(2) Ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti.

(3) Predmet koji je oduzet od fizičke odnosno pravne osobe ne može se prodati, pokloniti ili na drugi način njim raspolagati.

Član 83.

Pravo žalbe

(1) Osoba od koje se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.

(2) Žalba iz stava 1. ovog člana ne odlaže privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.

(3) Protiv odluke suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija tužitelj ima pravo podnijeti žalbu.

Član 84.

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način osigurava njihovo čuvanje.

Član 85.

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije vrši tužitelj.

(2) O otvaranju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije tužitelj je dužan obavijestiti osobu ili preduzeće od koje su predmeti oduzeti, sudiju za prethodni postupak i branitelja.

(3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštene osobe.

Član 86.

Naredba banci ili drugoj pravnoj osobi

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neka osoba počinila krivično djelo koje je povezano s dobivanjem imovinske koristi, sud može, na osnovu prijedloga tužitelja, narediti da banka ili druga pravna osoba koja vrši finansijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim finansijskim transakcijama i poslovima te osobe, kao i osoba za koje se osnovano vjeruje da su uključene u te finansijske transakcije ili poslove osumnjičenog, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku.

(2) Sudija za prethodni postupak može, na prijedlog tužitelja, narediti preduzimanje i drugih potrebnih radnji iz člana 116. ovog zakona kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.

(3) U hitnim slučajevima tužitelj može odrediti mjere iz stava 1. ovog člana na osnovu naredbe. O preduzetim mjerama tužitelj odmah obavještava sudiju za prethodni postupak koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. Tužitelj će dobijene podatke zapečatiti dok ne bude izdata sudska naredba. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne izda naredbu, tužitelj će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(4) Sud može rješenjem narediti pravnoj ili fizičkoj osobi da privremeno obustavi izvršenje finansijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja krivično djelo, ili da je namijenjena učinjenju krivičnog djela, da služi prikrivanju krivičnog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene krivičnim djelom.

(5) Rješenjem iz stava 4. ovog člana sud će odrediti da se finansijska sredstva namijenjena za transakciju iz stava 4. ovog člana i gotovinski iznosi novca domaće i strane

valute privremeno oduzmu prema članu 79. stav 1. ovog zakona, pohrane na poseban račun i čuvaju do okončanja postupka, odnosno dok se ne steknu uvjeti za njihovo vraćanje.

(6) Protiv rješenja iz stava 4. ovog člana žalbu mogu podnijeti tužitelj, vlasnik finansijskih sredstava ili gotovinskog novca domaće i strane valute, osumnjičeni, odnosno optuženi, kao i pravna ili fizička osoba iz st. 4. i 5. ovog člana.

Član 87.

Privremeno oduzimanje imovine radi osiguranja

(1) Sud može u bilo koje vrijeme u toku postupka donijeti na prijedlog tužitelja privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti po KZFBiH, mjeru zaplijene ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se spriječilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom.

(2) Ovlaštena službena osoba može, kada postoji opasnost od odlaganja, privremeno oduzeti imovinu iz stava 1. ovog člana, zaplijeniti imovinu ili preduzeti druge neophodne privremene mjere kako bi se spriječilo bilo kakvo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom. O preduzetim mjerama ovlaštena službena osoba mora odmah obavijestiti tužitelja, a preduzete mjere moraju biti odobrene od sudije za prethodni postupak u roku od 72 sata od preduzimanja mjera.

(3) U slučaju da sud uskrati odobrenje, preduzete mjere će se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina će biti odmah vraćeni osobi od koje su oduzeti.

Član 88.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Predmeti koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vratit će se vlasniku, odnosno držatelju kada u toku postupka postane očigledno da njihovo zadržavanje nije u skladu s članom 79. ovog zakona, a ne postoje razlozi na njihovo oduzimanje (član 412.).

Odjeljak 3 - Postupak sa sumnjivim stvarima

Član 89.

Oglašavanje sumnjivih stvari

(1) Nađe li se kod osumnjičenog, odnosno optuženog tuđa stvar, a ne zna se čija je, organ koji vodi postupak opisat će tu stvar i opis objaviti na oglasnoj tabli općine na čijem području osumnjičeni, odnosno optuženi ima prebivalište i na čijem je području krivično djelo učinjeno. Uoglasu će se pozvati vlasnik da se javi organu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa jer će se inače stvar prodati. Novac dobijen prodajom je prihod budžeta Federacije.

(2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti objavljivanje se može izvršiti i putem dnevnog lista.

(3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njeno čuvanje vezano sa znatnim troškovima, ona će se prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak, a novac predati

na čuvanje u sudski depozit.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1817

(4) Po odredbi stava 3. ovog člana postupit će se i kad stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom učinitelju krivičnog djela.

Član 90.

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

(1) Ako se u toku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen od prodaje stvari, donijet će se rješenje da stvar postaje vlasništvo Federacije odnosno da je novac prihod budžeta Federacije.

(2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici traži povraćaj stvari ili novca dobijenog od prodaje stvari. Zastarijevanje ovog prava počinje teći od dana objavljivanja oglasa.

Odjeljak 4 - Ispitivanje osumnjičenog

Član 91.

Poziv za ispitivanje

(1) Ispitivanje osumnjičenog u istrazi vrši tužitelj.

(2) Ispitivanje treba vršiti tako da se u punoj mjeri poštuje ličnost osumnjičenog. Prilikom ispitivanja osumnjičenog ne smije se upotrijebiti sila, prijetnja, prevara, narkotici ili druga sredstava kojomogu uticati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.

(3) Ako je postupljeno protivno odredbama ovog člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 92.

Pouka osumnjičenom o njegovim pravima

(1) Kad se osumnjičeni prvi put ispituje pitat će se za ime i prezime, nadimak, ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko obiteljsko ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godina rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, jedinstveni matični broj građana državljanina Bosne i Hercegovine, čime se zanima, kakve su mu obiteljske prilike, je li pismen, kakve je škole završio, je li, gdje i kad služio vojsku odnosno ima li čin rezervnog vojnog starješine, vodi li se u vojnoj evidenciji i kod kojeg organa nadležnog za poslove odbrane, je li odlikovan, kakvog je imovnog stanja, je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad je izrečenu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za koje drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, ko mu je zakonski zastupnik.

Osumnjičeni će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah saopćiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promjeni boravište, a upozorit će se i na posljedice ako po tome ne postupi.

(2) Na početku ispitivanja osumnjičenom će se saopćiti za koje krivično djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučit će se i o sljedećim pravima:

a) da nije dužan iznijeti svoju odbranu, niti odgovarati na postavljena pitanja,

b) da može uzeti branitelja po svom izboru koji može biti prisutan njegovom ispitivanju, kao i da ima pravo na branitelja bez naknade u slučajevima

predviđenim ovim zakonom,

c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist,

d) da ima pravo u toku istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji mu idu u korist, osim ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,

e) da ima pravo na besplatne usluge prevoditelja ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

(3) Osumnjičeni se može dobrovoljno odreći prava navedenih u stavu 2. ovog člana, ali njegovo ispitivanje ne može započeti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne zabilježi u zapisnik i dok ne bude potpisana od osumnjičenog. Osumnjičeni se ni pod kojim okolnostima ne može odreći prava na prisustvo branitelja, ako je njegova odbrana obavezna u skladu s ovim zakonom.

(4) U slučaju da se osumnjičeni odrekao prava da uzme branitelja, a kasnije izrazi želju da uzme branitelja, ispitivanje će se odmah prekinuti i ponovo će se nastaviti kada osumnjičeni dobije branitelja ili mu se branitelj postavi ili ako osumnjičeni izrazi želju da nastavi da odgovara na pitanja.

(5) Ako se osumnjičeni dobrovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist.

(6) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 93.

Način ispitivanja osumnjičenog

(1) O svakom ispitivanju osumnjičenog sačinjava se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijet će se doslovno u zapisnik. Nakon što je zapisnik sačinjen, osumnjičenom će se pročitati zapisnik i predati kopija zapisnika.

(2) Ispitivanje osumnjičenog, po pravilu, se snima na audio ili videotraku, pod sljedećim uvjetima:

a) da je osumnjičeni obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na audio ili videotraku,

b) u slučaju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida će se naznačiti u snimku, kao i vrijeme nastavljanja i zaključenja ispitivanja,

c) na kraju ispitivanja osumnjičeni će dobiti mogućnost da pojasni sve što je rekao i da doda sve što želi,

d) zapis s trake će se prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prijepisa uručit će se osumnjičenom zajedno s kopijom snimljene trake ili ako je korištena aparatura za istovremeno pravljenje većeg broja snimaka, uručit će mu se

jedna od originalno snimljenih traka,
e) pošto se napravi kopija originalne trake u svrhu prijepisa, originalno snimljena traka ili jedna od originalno snimljenih traka će se zapečatiti u prisustvu osumnjičenog, s ovjerom potpisa organa krivičnog postupka i osumnjičenog.

Član 94.

Ispitivanje preko tumača

Ispitivanje osumnjičenog obaviti će se preko tumača u slučajevima iz člana 101. ovog zakona.

Odjeljak 5 - Saslušanje svjedoka

Član 95.

Poziv za saslušanje svjedoka

(1) Svjedoci se saslušavaju kada postoji vjerovatnoća da će svojim iskazom moći dati obavijesti o krivičnom djelu, učinitelju i o drugim važnim okolnostima.

(2) Poziv za svjedočenje dostavlja tužitelj, odnosno sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetne osobe koja nije navršila šesnaest godina života vrši se preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili drugih okolnosti.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu mogu se saslušati u svom stanu, bolnici ili na drugom mjestu.

(4) U pozivu se svjedok obavještava da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, kao i o posljedicama neodazivanja pozivu.

(5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoj izostanak opravda sud može izreći novčanu kaznu do 5.000 KM ili narediti prinudno dovođenje.

(6) Naredbu za dovođenje svjedoka izvršava sudska policija. Izuzetno, naredbu može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim da ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 sata od izdavanja naredbe.

(7) Ukoliko svjedok odbije da svjedoči, sud može, na prijedlog tužitelja, donijeti rješenje o kažnjavanju svjedoka novčanom kaznom do 30.000 KM. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje.

(8) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna odlučuje vijeće (član 25. stav 6).

Broj 35 - Strana 1818 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 96.

Osobe koje ne mogu biti saslušane kao svjedoci

Ne može se saslušati kao svjedok:

a) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne dok je nadležni organ ne oslobodi te dužnosti,

b) branitelj osumnjičenog, odnosno optuženog u pogledu činjenica koje sumu postale poznate u svojstvu branitelja,

c) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik, odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, advokat,

bilježnik, liječnik, babica i dr.), osim ako je oslobođena te dužnosti posebnim propisom ili izjavom osobe u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne,
d) maloljetna osoba koja, s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobna shvatiti značaj prava da nemora svjedočiti.

Član 97.

Osobe koje mogu odbiti svjedočenje

(1) Svjedočenje mogu odbiti:

- a) bračni, odnosno vanbračni drug osumnjičenog, odnosno optuženog,
- b) srodnik osumnjičenog, odnosno optuženog po krvi u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stepena zaključno i srodnici po tazbini do drugog stepena,
- c) usvojenik i usvojitelj osumnjičenog, odnosno optuženog.

(2) Organ koji vodi postupak dužan je da osobe iz stava 1. ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom, odnosno optuženom upozori da mogu odbiti svjedočenje. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Osoba koja može odbiti svjedočenje prema jednom od osumnjičenih, odnosno optuženih može odbiti svjedočenje i prema ostalim osumnjičenim, odnosno optuženim ako se njen iskaz prema prirodi stvari ne može ograničiti samo na ostale osumnjičene, odnosno optužene.

(4) Ako je kao svjedok saslušana osoba koja može odbiti svjedočenje ili je saslušana osoba koja nije upozorena da može odbiti svjedočenje ili to upozorenje nije uneseno u zapisnik, na takvom iskazu se ne može zasnivati sudska odluka.

Član 98.

Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja

(1) Svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja ako bi ga istinit odgovor izložio krivičnom gonjenju.

(2) Svjedok koji koristi pravo iz stava 1. ovog člana odgovorit će na ta pitanja ako mu se da imunitet.

(3) Imunitet se daje odlukom tužitelja.

(4) Svjedok koji je dobio imunitet i koji je svjedočio neće se krivično goniti osim ako je dao lažni iskaz.

(5) Svjedoku se može odlukom suda za savjetnika odrediti advokat za vrijeme trajanja saslušanja, ukoliko je očito da sam nije u stanju da koristi svoja prava u vrijeme saslušanja i ako njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način.

Član 99.

Način saslušanja, suočenje i prepoznavanje

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i u odsustvu drugih svjedoka.

(2) U toku postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenim, odnosno optuženim.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi poznaje li svjedok osobu ili predmet tražit će se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim osobama, odnosno ako je to moguće - zajedno s predmetima iste vrste.

Član 100.

Tok saslušanja svjedoka

(1) Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo.

(3) Poslije toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos s osumnjičenim, odnosno optuženim i oštećenim. Svjedok će se upozoriti da je dužan da o promjeni adrese ili boravišta obavijestiti sud.

(4) Prilikom saslušanja maloljetne osobe, naročito ako je ona oštećena krivičnim djelom, postupit će se obazrivo da saslušanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje maloljetnika. Ako je to potrebno, saslušanje maloljetne osobe izvršit će se uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe.

(5) Oštećenog krivičnim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela, a ako je takvo ispitivanje obavljeno - na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

(6) S obzirom na životnu dob, tjelesno i duševno stanje ili druge opravdane interese svjedok se može saslušati putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka na način da mu stranke i branitelj mogu postavljati pitanja bez prisustva u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručna osoba.

(7) Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja.

Prilikom saslušanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(9) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu ponaosob saslušati i njihov će se odgovor unijeti u zapisnik. Istodobno se mogu suočiti samo dva svjedoka.

(10) Oštećeni koji se saslušava kao svjedok pitat će se da li želi da u krivičnom postupku ostvaruje imovinskoopravni zahtjev.

Član 101.

Saslušanje svjedoka preko tumača

(1) Ako je svjedok gluhi ili nijem njegovo saslušanje vrši se preko tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postaviti će mu se pitanja pismeno, a ako je nijem, pozvat će se da pisano odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj način pozvat će se kao tumač osoba koja se s svjedokom može sporazumjeti.

(3) Ako tumač nije ranije zaklet, položiti će zakletvu da će vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upućuju i izjave koje on bude davao.

Član 102.

Zakletva, odnosno izjava svjedoka

(1) Ako su ispunjeni uvjeti za saslušanje, sud može zahtijevati od svjedoka da prije svjedočenja položi zakletvu, odnosno da izjavu.

(2) Prije glavnog pretresa svjedok može položiti zakletvu, odnosno dati izjavu samo ako postoji bojazan da zbog bolesti ili zbog drugih razloga neće moći doći na glavni pretres. Zakletva se polaže, odnosno izjava se daje pred sudijom, odnosno predsjednikom vijeća. Razlog zbog kojeg je položena zakletva, odnosno data izjava navest će se u zapisniku.

(3) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: " Zaklinjem se - izjavljujem da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prešutjeti."

(4) Svjedok zakletvu polaže, odnosno izjavu daje usmeno, čitanjem njenog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon saslušanog sadržaja teksta zakletve, odnosno izjave koju je pročitao sudija, odnosno predsjednik vijeća. Nijemi svjedoci koji znaju da čitaju i pišu potpisuju tekst Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1819 zakletve, odnosno izjave, a gluhi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni da čitaju ni da pišu - zaklinju se, odnosno daju izjavu uz pomoć tumača.

(5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi zakletvu, odnosno da izjavu unijet će se u zapisnik.

Član 103.

Osobe koje ne polažu zakletvu, odnosno ne daju izjavu

Ne smiju se zaklinjati, odnosno davati izjavu osobe koje nisu punoljetne u trenutku saslušanja, za koje je dokazano ili za koje postoji osnovana sumnja da su učinile ili učestvovala u krivičnom djelu zbog koga se saslušavaju ili koje zbog duševnog stanja ne mogu da shvate značaj zakletve, odnosno izjave.

Član 104.

Snimanje saslušanja svjedoka audiovizuelnim sredstvima

Saslušanje svjedoka se može snimati audiovizuelnim sredstvima u svim fazama postupka. Saslušanje semora snimiti u slučajevima kada se radi o maloljetnim osobama koje nisu navršile šesnaest godina života i koje su oštećene krivičnim djelom, kao i ako postoje osnove za bojazan da se svjedok neće moći saslušati na glavnom pretresu.

Član 105.

Zaštićeni svjedok

Na položaj zaštićenog svjedoka u postupku pred sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6 - Uviđaj i rekonstrukcija

Član 106.

Preduzimanje uviđaja

Uviđaj se preduzima kada je za utvrđivanje neke važne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

Član 107.

Rekonstrukcija događaja

(1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značaja za razjašnjenje stvari organ koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja koja se vrši tako što se ponavljaju radnje ili situacije u uvjetima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj desio. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenih, odnosno optuženih radnje ili situacije različito prikazane rekonstrukcija događaja će se, po pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.

(2) Rekonstrukcija se ne smije vršiti na način kojim se vrijeđa javni red i moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

Član 108.

Pomoć vještaka i stručne osobe

(1) Uviđaj i rekonstrukcija događaja vrše se uz pomoć stručne osobe kriminalističko-tehničke ili druge struke koja će pomoći u pronalaženju, osiguranju ili opisivanju tragova, izvršiti potrebna mjerenja i snimanja, sačiniti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.

(2) Na uviđaj ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak ako bi njegova prisutnost bila od koristi za davanje nalaza i mišljenja.

Odjeljak 7 - Vještačenje

Član 109.

Određivanje vještačenja

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje osoba koje raspolažu potrebnim stručnim znanjem. Ako naučno, tehničko, ili druga stručna znanja mogu pomoći sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može svjedočiti davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koje sadrži ocjenu o činjenicama.

Član 110.

Naredba o vještačenju

(1) Pisanu naredbu za vještačenje izdaje tužitelj ili sud. U naredbi će se navesti činjenice o kojima se vrši vještačenje.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može izvesti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a posebno složenija, povjerit će se, po pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. U tom slučaju ta ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka koji će izvršiti vještačenje.

Član 111.

Dužnosti vještaka kojeg je odredio tužitelj, odnosno sud

Osoba koju tužitelj, odnosno sud odredi za vještaka dužna je tužitelju, odnosno sudu dostaviti svoj izvještaj koji sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledao, obavljene testove, nalaz i mišljenje do kojeg je došao i sve druge relevantne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i objektivnu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenog mišljenja.

Član 112.

Ko ne može biti vještak

(1) Za vještaka se ne može odrediti osoba koja ne može biti saslušana kao svjedok (član 96.) ili osoba koja je oslobođena od dužnosti svjedočenja (član 97.), kao ni osoba prema kojoj je krivično djelo učinjeno, a ako je takva osoba određena - na njenom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati sudska odluka.

(2) Razlog za izuzeće vještaka (član 44.) postoji i za osobu koja je zajedno s osumnjičenim, odnosno optuženim ili oštećenim u radnom odnosu u istom organu, preduzeću ili drugoj pravnoj osobi ili kod samostalnog privrednika (obrtnik), kao i za osobu koja je u radnom odnosu kod oštećenog ili osumnjičenog, odnosno optuženog.

(3) Za vještaka se neće uzeti osoba koja je saslušana kao svjedok.

Član 113.

Postupak vještačenja

(1) Vještačenjem rukovodi organ koji je naredio vještačenje. Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, da tačno navede sve što zapazi i utvrdi i da svoje mišljenje iznese nepristrasno i u skladu s pravilima nauke i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje krivično djelo.

(2) Prilikom davanja nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazale ovlaštene službene osobe, tužitelj ili sud. Vještak može svjedočiti samo o činjenicama koje proizlaze iz njegovog neposrednog saznanja, osim ako se prilikom pripreme svog nalaza i mišljenja nije koristio informacijama na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.

(3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako prisustvuje uviđaju, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se osobi koja se saslušava postave pojedina pitanja.

Član 114.

Pregledanje predmeta vještačenja

(1) Vještak pregleda predmete vještačenja na mjestu gdje se oni nalaze osim ako su za vještačenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanja vrše u ustanovi, odnosno

organu ili ako to zahtijevaju razlozi morala.

(2) Ako je u okviru vještačenja potrebno izvršiti analizu neke materije, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

Broj 35 - Strana 1820 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 115.

Dostavljanje nalaza i mišljenja

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, kao i radni materijal, skice i zabilješke organu koji ga je odredio.

Član 116.

Vještačenje u stručnoj ustanovi ili državnom organu

(1) Ako se vještačenje povjerava stručnoj ustanovi, odnosno organu, tužitelj, odnosno sud će upozoriti tu ustanovu ili organ koji vrši vještačenje da u davanju nalaza i mišljenja ne može učestvovati osoba iz člana 112. ovog zakona ili osoba za koju postoje razlozi za izuzeće od vještačenja predviđeni u ovom zakonu, a bit će upozoren i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Stručnoj ustanovi, odnosno državnom organu stavit će se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je potrebno, postupit će se u skladu s postupkom određenim odredbom člana 113. ovog zakona.

(3) Pisani nalaz i mišljenje osoba koje su izvršile vještačenje dostavlja stručna ustanova, odnosno državni organ.

Član 117.

Obdukcija i ekshumacija leša

(1) Pregled i obdukcija leša preduzet će se uvijek kad u nekom smrtnom slučaju postoji sumnja da se ne radi o prirodnoj smrti. Ako je leš već zakopan, odredit će se ekshumacija u cilju njegovog pregleda i obdukcije.

(2) Pri obdukciji leša poduzet će se potrebne mjere da se ustanovi identitet leša i u tom cilju posebno će se opisati podaci o vanjskim i unutarnjim tjelesnim osobinama leša.

Član 118.

Obdukcija leša van specijalizirane medicinske ustanove

(1) Specijalizirana medicinska ustanova vrši pregled i obdukciju leša.

(2) Kad se vještačenje ne vrši u specijaliziranoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju leša vrši liječnik specijalista sudske medicine. Tim vještačenjem rukovodi tužitelj i u zapisnik unosi nalaz i mišljenje vještaka.

(3) Za vještaka se ne može odrediti liječnik koji je liječio umrlog. Međutim, liječnik koji je liječio umrlog može se saslušati kao svjedok, radi davanja razjašnjenja o toku i okolnostima bolesti umrlog.

Član 119.

Izvještaj o pregledu i obdukciji

(1) Vještak sudske medicine će u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme kada je smrt nastupila.

(2) Ako je na lešu nađena bilo kakva povreda utvrdit će se da li je tu povredu nanio ko drugi i ako jeste, čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i da

li je ona prouzrokovala smrt. Ako je na lešu nađeno više povreda utvrdit će se da li je svaka povreda nanesena istim sredstvom i koja je povreda prouzrokovala smrt, a ako je više smrtonosnih povreda, koja je od njih ili koje od njih su svojim zajedničkim djelovanjem bile uzrok smrti.

(3) Uslučaju iz stava 2. ovog člana naročito će se utvrditi da li je smrt prouzrokovana samom vrstom i općom prirodom povrede ili zbog osobnog svojstva ili naročitog stanja organizma povrijeđenog ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojim je povreda nanijeta.

(4) Vještak je dužan da obrati pažnju na nađeni biološki materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiše i sačuva za biološko vještačenje - ako ono bude određeno.

Član 120.

Pregled i obdukcija začetka i novorođenčeta

(1) Pri pregledu i obdukciji začetka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za vanmaterični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša novorođenčeta posebno će se utvrditi da li je rođeno živo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Član 121.

Toksikološko ispitivanje

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive materije koje su nađene u lešu ili na drugom mjestu će se uputiti na vještačenje ustanovi ili državnom organu koji vrše toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih materija posebno će se utvrditi vrsta, količina i djelovanje nađenog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz leša, po mogućnosti i količina upotrijebljenog otrova.

Član 122.

Vještačenje tjelesnih povreda

(1) Vještačenje tjelesnih povreda vrši se, po pravilu, pregledom povrijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na osnovu medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Pošto tačno opiše povrede vještak će dati mišljenje, naročito o vrsti i težini svake pojedine povrede i njihovom ukupnom djelovanju, s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te povrede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i čime su povrede nanesene i na koji način.

Član 123.

Tjelesni pregled i druge radnje

(1) Tjelesni pregled poduzet će se i bez pristanka osumnjič enog, odnosno optuženog ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za krivični postupak. Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihovog pristanka preduzeti samo onda ako semora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.

(2) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po

pravilima medicinske nauke preduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za krivični postupak, mogu se preduzeti i bez pristanka osobe koja se pregleda - ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njeno zdravlje.

(3) Preduzimanje tjelesnog pregleda osumnjičenog, odnosno optuženog i druge radnje u vezi s tim naređuje sud, a ako postoji opasnost od odlaganja - tužitelj.

(4) Nije dopušteno da se prema osumnjičenom, odnosno optuženom ili svjedoku primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se uticalo na njihovu volju pri davanju iskaza.

(5) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana na tako pribavljenom dokazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Član 124.

Psihijatrijsko vještačenje

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost osumnjičenog, odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni, odnosno optuženi učinio krivično djelo zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, ili da zbog duševnih smetnji nije sposoban učestvovati u postupku, odredit će se psihijatrijsko vještačenje.

(2) Ako se u toku istrage osumnjičeni dobrovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno duže posmatranje, osumnjičeni će se poslati na psihijatrijski pregled, odnosno na posmatranje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Rješenje o tome donosi sudija za prethodni postupak na prijedlog tužitelja. Posmatranje ne može trajati duže od dva mjeseca.

(3) Ako vještaci ustanove da je duševno stanje osumnjičenog, odnosno optuženog poremećeno utvrdit će prirodu, vrstu, stepen i trajnost poremećenosti i dati svoje mišljenje o tome kakav je uticaj takvo duševno stanje imalo i kakav još ima na shvatanje i postupke osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i da li je i u kojoj mjeri poremećaj duševnog stanja postojao u vrijeme učinjenja krivičnog djela.

(4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru, sudija će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1821 pritvor da bi se preduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe pritvora.

(5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se osumnjičenom, odnosno optuženom u pritvor, odnosno u kaznu, ako bude izrečena.

Član 125.

Vještačenje poslovnih knjiga

(1) Kad je potrebno da se preduzme vještačenje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vještacima naznačiti u kom pravcu i u kom opsegu treba

vršiti vještačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za preduzimanje vještačenja poslovnih knjiga preduzeća, drugih pravnih osoba ili samostalnog privrednika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sređivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.

(3) Naredbu o sređivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na osnovu obrazloženog pisanog izvještaja vještaka kojem je naređeno vještačenje poslovnih knjiga. U naredbi će se naznačiti i iznos koji je pravna osoba, odnosno samostalni privrednik dužan položiti organu koji vodi postupak kao predujam za troškove oko sređivanja knjigovodstva.

(4) Naplata troškova, ukoliko njihov iznos nije bio predujmljen, vrši se u korist organa koji je unaprijed isplatio troškove i nagradu vještacima.

Član 126.

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljem tekstu: DNK) može vršiti isključivo ustanova specijalizirana za ovu vrstu vještačenja.

Član 127.

Kada se vrši analiza DNK

Analiza DNK može se vršiti ukoliko je to neophodno potrebno za određivanje identiteta ili činjenice da li otkriveni tragovi materija potiču od osumnjičenog, odnosno optuženog ili oštećenog.

Član 128.

Korištenje rezultata analize DNK u drugim krivičnim postupcima

U cilju utvrđivanja identiteta osumnjičenog, odnosno optuženog s njegovog tijela mogu se uzeti ćelije radi analize DNK. Podaci dobijeni na ovaj način mogu se koristiti i u drugim krivičnim postupcima protiv iste osobe.

Član 129.

Registar izvršenih analiza DNK i zaštita podataka

(1) Sve izvršene analize DNK vode se u posebnom registru u federalnom ministarstvu nadležnom za zdravstvo, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Zaštita podataka dobijenih analizama iz stava 1. ovog člana uređuje se posebnim zakonom.

GLAVA IDŽ - POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

Član 130.

Vrste posebnih istražnih radnji i uvjeti za njihovu primjenu

(1) Protiv osobe za koju postoji osnovana sumnja da je sama ili s drugim osobama učestvovala ili učestvuje u učinjenju krivičnog djela iz člana 131. ovog zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama.

(2) Istražne radnje iz stava 1. ovog člana su:

- a) nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija,
- b) pristup kompjuterskim sistemima i kompjutersko

sravnjenje podataka,
c) nadzor i tehničko snimanje prostorija,
d) tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta,
e) prikriveni istražitelj i informator,
f) simulirani otkup predmeta i simulirano davanje potkupnine,
g) nadzirani prijevoz i isporuka predmeta krivičnog djela.

(3) Istražne radnje iz stava 2. tačke a) ovog člana mogu se odrediti i prema osobi za koju postoji osnovana sumnja da učinitelju, odnosno od učinitelja krivičnog djela iz člana 131. ovog zakona prenosi informacije u vezi s krivičnim djelom, odnosno da učinitelj koristi njeno sredstvo telekomunikacije.

(4) Na razgovore osobe iz stava 1. ovog člana i njenog branitelja shodno se primjenjuju odredbe o komunikaciji osumnjičenog i branitelja.

(5) Pri izvršavanju istražnih radnji iz stava 2. tač. e) i f) ovog člana, policijski organi ili druge osobe ne smiju preduzimati aktivnosti koje predstavljaju podstrekavanje na učinjenje krivičnog djela. Ako su takve aktivnosti preduzete, ta okolnost isključuje krivično gonjenje podstrekavane osobe za krivično djelo izvršeno u vezi s ovim radnjama.

Član 131.

Krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Istražne radnje iz člana 130. stav 2. ovog zakona mogu se odrediti za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje tri godine ili teža kazna.

Član 132.

Nadležnost za određivanje i trajanje istražnih radnji

(1) Istražne radnje iz člana 130. stav 2. ovog zakona određuje naredbom sudija za prethodni postupak, na obrazloženi prijedlog tužitelja koji sadrži: podatke o osobi protiv koje se radnja preduzima, osnovanu sumnju iz člana 130. stava 1. ili 3. ovog zakona, razloge za njeno preduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju preduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i način njenog izvođenja, obim i trajanje radnje. Naredba sadrži iste podatke kao i prijedlog tužitelja, kao i utvrđivanje trajanja naređene radnje.

(2) Izuzetno, ako se pisana naredba ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odlaganja može se započeti s izvršavanjem mjere iz člana 130. ovog zakona i na osnovu usmene naredbe sudije za prethodni postupak. Pisana naredba sudije za prethodni postupak mora biti pribavljena u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe.

(3) Istražne radnje iz člana 130. stava 2. tač. od a) do d) i g) ovog zakona, mogu trajati najduže do mjesec dana, a iz posebno važnih razloga mogu se, na obrazloženi prijedlog

tužitelja, produžiti za još mjesec dana, s tim da mjere iz tač. od a) do c) mogu trajati ukupno najduže šest mjeseci, a mjere iz tač. d) i g) ukupno najduže tri mjeseca. Zahtjev za radnju iz člana 130. stava 2. tačke f) ovog zakona se može odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku narednu radnju protiv iste osobe mora sadržavati razloge koji opravdavaju njenu upotrebu.

(4) Naredba sudije za prethodni postupak, kao i prijedlog tužitelja iz stava 1. ovog člana čuvaju se u posebnom omotu. Tužitelj i sudija za prethodni postupak će sastavljanjem ili prijepisom zapisnika bez navođenja osobnih podataka prikrivenog istražitelja i informatora ili na drugi odgovarajući način, spriječiti da neovlaštene osobe, osumnjičeni i njegov branitelj otkriju identitet prikrivenog istražitelja i informatora.

(5) Sudija za prethodni postupak mora pisanom naredbom, bez odlaganja, obustaviti izvršenje poduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.

(6) Naredbu iz stava 1. ovog člana izvršava policijski organ. Preduzeća koja vrše prijenos informacija dužna su tužitelju i policijskim organima omogućiti provođenje mjera iz člana 130. stav 2. tačke a) ovog zakona.

Broj 35 - Strana 1822 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.
Član 133.

Materijal dobijen preduzimanjem radnji i obavještanje o preduzetim radnjama

(1) Po prestanku radnji iz člana 130. ovog zakona policijski organi moraju sve informacije, podatke i predmete dobijene preduzetim radnjama, kao i izvještaj o tome predati tužitelju. Tužitelj je dužan dostaviti sudiji za prethodni postupak pisani izvještaj o preduzetim radnjama. Na osnovu podnesenog izvještaja sudija za prethodni postupak provjerava da li je postupljeno po njegovoj naredbi.

(2) Ako tužitelj odustane od krivičnog gonjenja, odnosno ako informacije i podaci pribavljeni naređenim radnjama nisu potrebni za krivični postupak, uništiti će se pod nadzorom sudije za prethodni postupak koji će o tome sastaviti posebni zapisnik. O preduzimanju radnji, razlozima za njihovo preduzimanje, informaciji da dobiveni materijal nije bio osnov za krivično gonjenje i da je uništen, pisano se obavještava osoba protiv koje je neka od radnji iz člana 130. stava 2. ovog zakona bila preduzeta.

(3) Sudija za prethodni postupak će, bez odlaganja, a nakon preduzimanja radnji iz člana 130. ovog zakona, obavijestiti osobu protiv koje je radnja bila preduzeta.

Osoba protiv koje je mjera bila preduzeta može od suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naredbe i načina na koji je provedena mjera.

(4) Podaci i informacije dobijeni preduzimanjem mjera iz stava 2. član 130. ovog zakona čuvaju se dok se čuva sudski spis.

Član 134.

Slučajni nalazi

Ne mogu se koristiti kao dokaz informacije i podaci dobijeni preduzimanjem radnji iz člana 130. ovog zakona ako se ne odnose na krivično djelo iz člana 131. ovog zakona.

Član 135.

Postupanje bez sudske naredbe ili izvan njezinog okvira

Ako su radnje iz člana 130. ovog zakona preduzete bez naredbe sudije za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može zasnivati svoju odluku.

Član 136.

Korištenje dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Tehničke snimke, isprave i predmeti pribavljeni pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom mogu se koristiti kao dokazi u krivičnom postupku. Prikriveni istražitelj i informator iz člana 130. stava 2. tačke e) ovog zakona, kao i osobe koje su provele istražne radnje iz člana 130. stava 2. tačke f) ovog zakona mogu se saslušati kao svjedoci o toku provođenja radnji.

GLAVA DŽ - MJERE ZA OSIGURANJE PRISUSTVA
OSUMNJIČENOG, ODNOSNO OPTUŽENOG I
USPJEŠNO VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA

Odjeljak 1 - Zajednička odredba

Član 137.

Vrste mjera

(1) Mjere koje se mogu preduzeti prema optuženom za osiguranje njegove prisutnosti i za uspješno vođenje krivičnog postupka jesu poziv, dovođenje, zabrana napuštanja boravišta, jamstvo i pritvor.

(2) Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mjera primijeniti, nadležni organ pridržavat će se uvjeta određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Ove mjere ukinut će se i po službenoj dužnosti odmah kad prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijenit će se drugom blažom mjerom kad za to nastupe uvjeti.

(4) Odredbe ove glave shodno se primjenjuju i na osumnjičenog.

Odjeljak 2 - Poziv

Član 138.

Dostavljanje i sadržaj poziva

(1) Prisutnost optuženog pri izvršenju radnji u krivičnom postupku osigurava se njegovim pozivanjem.

(2) Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima da dođe, dan i sat kad treba da dođe, označenje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužitelja, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promjeni boravište i službeni pečat i potpis tužitelja, odnosno sudije koji poziva.

(3) Kad se optuženi prvi put poziva poučit će se u pozivu o pravu da uzme branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovom saslušanju.

(4) Kad se osumnjičeni prvi put poziva, poučit će se u pozivu o njegovim pravima u skladu s članom 92. ovog zakona. Do podizanja optužnice poziv osumnjičenom upućuje tužitelj.

(5) Ako optuženi nije u stanju odazvati se pozivu usljed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, ispitat će se u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prijevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja preduzima.

Odjeljak 3 - Dovođenje

Član 139.

Naredba za dovođenje

(1) Naredbu da se optuženi dovede može izdati sud ako je donijeto rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženi ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da optuženi izbjegava prijem poziva.

(2) Izuzetno, u hitnim slučajevima, naredbu iz stava 1. ovog člana može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani osumnjičeni ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim što ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 sata od izdavanja naredbe.

(3) Naredbu za dovođenje izvršava sudska policija.

(4) Naredba za dovođenje izdaje se pisano. Naredba sadržava: ime i prezime optuženog koji se ima dovesti, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, uz navođenje odredbe krivičnog zakona, razlog zbog kojeg se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.

(5) Osoba kojoj je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu optuženom i poziva ga da pođe s njom. Ako optuženi to odbije, dovest će ga prinudno.

Odjeljak 4 - Zabrana napuštanja boravišta

Član 140.

Mjere zabrane

(1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi optuženimogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u inozemstvo, sud mu može obrazloženim rješenjem zabraniti da bez odobrenja napusti mjesto boravišta.

(2) Uz mjeru iz stava 1. ovog člana, optuženom može biti zabranjeno posjećivanje određenih mjesta ili sastajanje s određenim osobama ili naređeno da se povremeno javlja određenom organu ili privremeno oduzeta putna isprava ili vozačka dozvola, kao i zabranjeno preduzimanje određenih poslovnih aktivnosti.

(3) Mjerama iz st. 1. i 2. ovog člana ne može se ograničiti pravo optuženog da komunicira sa svojim braniteljem.

(4) Optuženi će se u rješenju o izricanju mjera iz st.1. i 2. ovog člana upozoriti da se protiv njega može odrediti pritvor ako prekrši izrečene zabrane.

(5) U toku istrage mjere iz st. 1. i 2. ovog člana određuje i ukida sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1823 zakazivanja glavnog pretresa - taj sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(6) Mjere iz st. 1. i 2. ovog članomogu trajati dok za to postoji potreba, a najduže do pravomoćnosti presude. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primjenjena mjera još potrebna.

(7) Protiv rješenja kojim se određuju, produžavaju ili ukidaju mjere iz st. 1. i 2. ovog člana stranke i branitelj mogu podnijeti žalbu, a tužitelj i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od tri dana od dana prijema žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Odjeljak 5 - Jamstvo

Član 141.

Uvjeti za određivanje jamstva

Optuženi kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog bojazni da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on osobno ili ko drugi za njega pruži jamstvo da do kraja krivičnog postupka neće pobjeći, a sam optuženi obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Član 142.

Sadržaj jamstva

(1) Jamstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje, s obzirom na težinu krivičnog djela, osobne i obiteljske prilike optuženog i imovno stanje osobe koja daje jamstvo.

(2) Jamstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, papira od vrijednosti, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrijednosti koje se lahko mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nepokretna dobra osobe koja daje jamstvo ili u osobnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bjekstva optuženog platiti utvrđeni iznos jamstva.

(3) Osoba koja daje jamstvo mora dostaviti dokaze o svom imovnom stanju, porijeklu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koja se daje kao jamstvo.

(4) Ako optuženi pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost data kao jamstvo prihod budžeta Federacije.

Član 143.

Prestanak jamstva

(1) Optuženom će se i pored datog jamstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe a izostanak ne opravda, ako se sprema za bjekstvo ili ako se protiv njega, pošto je ostavljen na slobodi, pojavi koji drugi zakonski osnov za pritvor.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana jamstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, papiri od vrijednosti ili druge pokretne stvari vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način se postupa i kad se krivični postupak pravomoćno dovrši rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(3) Ako je presudom izrečena kazna zatvora jamstvo se ukida tek kad osuđeni počne izdržavati kaznu.

Član 144.

Rješenje o jamstvu

U toku istrage rješenje o jamstvu i o njegovom ukidanju donosi sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa taj sudija, odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jamstvo i rješenje kojim se jamstvo ukida donosi se po saslušanju tužitelja.

Odjeljak 6 - Pritvor

Član 145.

Određivanje pritvora

(1) Pritvor se može odrediti samo pod uvjetima propisanim u ovom zakonu i samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se optuženi nalazi u pritvoru dužnost je svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju s posebnom hitnošću.

(3) Utoku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a pritvorenik će se odmah pustiti na slobodu.

Član 146.

Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba učinila krivično djelo pritvor joj se može odrediti:

a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva,

b) ako postoji osnovana bojazan da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače,

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora najmanje pet godina ili teža kazna,

d) ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, a usljed načina učinjenja ili posljedica krivičnog djela određivanje pritvora neophodno je za sigurnost građana ili imovine. U slučaju kada se radi o krivičnom djelu terorizma, smatra se da

postoji pretpostavka, koja se može pobijati, da je ugrožena sigurnost građana i imovine.

(2) U slučaju iz stava 1. tačke b) ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor određen.

Član 147.

Opće pravo zadržavanja

Osobu zatečenu na učinjenju krivičnog djela svako može zadržati. Osoba koja je zadržana mora se odmah predati sudu, tužitelju ili najbližem policijskom organu, a ako se to ne može učiniti mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa.

Član 148.

Nadležnost za određivanje pritvora

(1) Pritvor se određuje rješenjem suda, a na prijedlog tužitelja.

(2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime osobe koja se lišava slobode, krivično djelo koje joj se stavlja na teret, zakonski osnov za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o pritvoru predaje se osobi na koju se odnosi u času pritvaranja. U spisima se mora naznačiti sat lišenja slobode i sat predaje rješenja.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvorena osoba može podnijeti žalbu vijeću (član 25. stav 6.) u roku od 24 sata od prijema rješenja. Ako se pritvorena osoba prvi put ispituje po isteku ovog roka, može podnijeti žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prijepisom zapisnika o ispitivanju, ako je pritvorena osoba ispitana i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Ako sudija za prethodni postupak, odnosno sudija za prethodno saslušanje ne prihvati prijedlog tužitelja o određivanju pritvora, zatražit će da o tome odluči vijeće (član 25. stav 6). Protiv rješenja vijeća kojim se određuje pritvor pritvorena osoba može podnijeti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja. U pogledu predaje rješenja i podnošenja žalbe primjenjuju se odredbe st. 3. i 4. ovog člana.

(6) U slučajevima iz st. 4. i 5. ovog člana vijeće koje odlučuje o žalbi dužno je donijeti odluku u roku od 48 sati.

Član 149.

Trajanje pritvora u istrazi

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudija za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju sudije za prethodni postupak pritvor može trajati najduže mjesec dana od dana lišenja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (član 25. stav 6.), po obrazloženom prijedlogu tužitelja, može produžiti za

najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Ako se postupak vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora 10 godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, vijeće Vrhovnog suda Federacije može, po obrazloženom prijedlogu tužitelja, produžiti pritvor za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Ako se do isteka rokova iz st. od 1. do 3. ovog člana ne potvrdi optužnica, osumnjičeni će se pustiti na slobodu.

Član 150.

Ukidanje pritvora

(1) U toku istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudija za prethodni postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom saslušanju tužitelja. Protiv tog rješenja tužitelj može podnijeti žalbu vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona koje je dužno donijeti odluku u roku od 48 sati.

(2) Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za ukidanje pritvora žalba nije dopuštena.

Član 151.

Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produžiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Kontrola opravdanosti pritvora se vrši po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice pritvor može trajati najduže jednu godinu. Ako za to vrijeme ne bude izrečena prvostepena presuda pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

(3) Poslije izricanja prvostepene presude pritvor može trajati najduže još šest mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostepena presuda kojom se prvostepena presuda preinačuje ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u roku od šest mjeseci bude izrečena drugostepena odluka kojom se prvostepena presuda ukida, pritvor može trajati najduže još jednu godinu od izricanja drugostepene odluke.

(4) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

Član 152.

Određivanje pritvora nakon izricanja presude

(1) Kada izrekne presudu na kaznu zatvora sud će optuženom odrediti pritvor, odnosno pritvor će se produžiti ako postoje razlozi iz člana 146. stava 1. tač. a), c) i d) ovog zakona, a optuženom koji se nalazi u pritvoru ukinut će pritvor ako za pritvor više ne postoje razlozi zbog kojih je bio određen. U ovom slučaju donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženi oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uvjetno osuđen ili je zbog uračunavanja pritvora

kaznu već izdržao.

(3) Pritvor koji je određen ili produžen po odredbama stava 1. ovog člana može trajati do pravomoćnosti presude, ali najduže dok ne istekne vrijeme trajanja kazne izrečene u prvostepenoj presudi.

(4) Na zahtjev optuženog, koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženog rješenjem uputiti u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravomoćnosti presude.

Član 153.

Lišenje slobode i zadržavanje

(1) Policijski organ može osobu lišiti slobode ako postoji osnovana sumnja da je ta osoba počinila krivično djelo i ako postoji ma koji razlog predviđen u članu 146. ovog zakona, ali je policijski organ dužan da takvu osobu bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata sprovede tužitelju. Prilikom dovođenja policijski organ će obavijestiti tužitelja o razlozima i o vremenu lišenja slobode. Upotreba sile prilikom dovođenja dopuštena je u skladu sa zakonom.

(2) Osoba lišena slobode mora biti poučena u skladu sa članom 5. ovog zakona.

(3) Ako osoba lišena slobode ne bude sprovedena tužitelju u roku iz stava 1. ovog člana, pustit će se na slobodu.

(4) Tužitelj je dužan osobu lišenu slobode ispitati bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata i u tom roku odlučiti da li će osobu lišenu slobode pustiti na slobodu ili će sudiji za prethodni postupak postaviti prijedlog za određivanje pritvora. Sudija za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata donijeti odluku o određivanju pritvora ili o puštanju na slobodu.

(5) Ako sudija za prethodni postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, postupit će u skladu sa članom 148. stav 5. ovog zakona.

Odjeljak 7 - Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenima

Član 154.

Opće odredbe

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi federalni ministar pravde. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu raditi samo oni uposlenici Federalnog ministarstva pravde koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Član 155.

Prava i slobode pritvorenika i podaci o pritvorenima

(1) Pritvor se izvršava na način da se ne vrijeđa osoba i dostojanstvo pritvorenika. Ovlaštene osobe sudske policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju upotrijebiti prinudna sredstva samo u slučajevima određenim zakonom.

(2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi kojeg je određen pritvor, spriječi bjekstvo pritvorenika, spriječi počinjenje krivičnog djela i otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

(3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvoreniciima koji se odnose na identitet pritvorenika i njihovo psihofizičko stanje, trajanje, produženje i ukidanje pritvora, rad pritvorenika, ponašanje pritvorenika i izrečene disciplinske mjere i slično.

(4) Evidenciju o pritvoreniciima vodi Federalno ministarstvo pravde.

Član 156.

Smještaj pritvorenika

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uvjetima. U istu prostoriju ne smiju biti smještene osobe različita spola. Upravilu, pritvorenici se neće smjestiti u istu prostoriju s osobama koje izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik se neće smjestiti zajedno s osobama koje bi na njega mogle štetno djelovati ili s osobama s kojima bi druženje moglo štetno uticati na vođenje postupka.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1825

Član 157.

Posebna prava pritvorenika

(1) Pritvorenici imaju pravo na osmosatni neprekidni odmor u vremenu od 24 sata. Njima će se osigurati kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva sata dnevno.

(2) Pritvorenik smije kod sebe imati predmete za osobnu upotrebu, higijenske potrepštine, o svom trošku nabavljati knjige, novine i drugu štampu, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom prijema u pritvor od pritvorenika će se prilikom osobne pretrage oduzeti predmeti u vezi s krivičnim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru prema njegovoj će se uputi pohraniti i čuvati ili predati osobi koju odredi pritvorenik.

Član 158.

Pravo na komunikaciju pritvorenika sa vanjskim svijetom i braniteljem

(1) Po odobrenju sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje i pod njegovim nadzorom ili nadzorom osobe koju on odredi, pritvorenika imaju pravo posjećivati, u okviru kućnog reda, braćni, odnosno vanbraćni drug i njegovi srodnici, a na njegov zahtjev liječnik i druge osobe. Pojedine posjete se mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.

(2) Sudija za prethodni postupak, odnosno sudija za prethodno saslušanje će odobriti konzularnom službeniku strane zemlje posjetu pritvoreniku koji je državljanin te zemlje, u skladu s kućnim redom pritvora.

(3) Pritvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje i sudije, odnosno predsjednika vijeća. Pritvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe.

(4) Pritvorenik ne može koristiti mobitel, ali ima pravo, u

skladu s kućnim redom a pod nadzorom uprave pritvora, o svom trošku obavljati telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenima osigurava potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija ili predsjednik vijeća mogu zbog razloga sigurnosti ili postojanja nekog od razloga iz člana 146. stava 1. tačke od a) do c) ovog zakona, rješenjem ograničiti ili zabraniti pritvoreniku korištenje telefona.

(5) Pritvorenik ima pravo slobodne i neometane veze s braniteljem.

Član 159.

Disciplinski prijestupi pritvorenika

(1) Za disciplinske prijestupe pritvorenika sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravnika ustanove, izreći disciplinsku kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze pritvorenika s braniteljem ili susrete s konzularnim službenikom.

(2) Disciplinski prestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

- a) fizičke napade na druge pritvorenike, uposlenike ili službene osobe, odnosno njihovo vrijeđanje,
- b) izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bjekstvo,
- c) unošenje u ustanovu ili pripremanje u ustanovi opojnih sredstava ili alkohola,
- d) povrede propisa o sigurnosti na radu, protivpožarnoj zaštiti, kao i sprečavanju posljedica prirodnih nepogoda,
- e) namjerno prouzrokovanje veće materijalne štete,
- f) nedolično ponašanje pred drugim pritvorenicima ili službenim osobama.

(3) Protiv rješenja o disciplinskoj kazni dopuštena je žalba vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od 24 sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) O primjeni prinudnih mjera prema pritvoreniku uprava ustanove će, bez odlaganja, izvijestiti sud.

Član 160.

Nadzor nad izvršenjem pritvora

(1) Nadzor nad izvršenjem pritvora obavlja predsjednik suda.

(2) Predsjednik suda ili sudija kojeg on odredi dužan je najmanje jednom u 15 dana obići pritvorenike i ako nađe da je potrebno, i bez prisutnosti sudskog policajca, obavijestiti se kako se pritvorenici hrane, kako zadovoljavaju ostale potrebe i kako se s njima postupa. Predsjednik suda, odnosno sudija kojeg on odredi dužan je preduzeti potrebne mjere da se otklone nepravilnosti uočene pri obilasku ustanove. Predsjednik suda ne može odrediti da sudija za prethodni postupak, odnosno sudija za prethodno saslušanje umjesto njega obavlja nadzor nad izvršavanjem pritvora.

(3) Predsjednik suda, sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija, odnosno predsjednik vijeća, neovisno o nadzoru iz stava 2. ovog člana, mogu u svako doba obilaziti pritvorenike, s njima razgovarati i od njih primati pritužbe.

Član 161.

Kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Federalni ministar pravde propisat će kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora kojim će se pobliže urediti izvršavanje pritvora u skladu s odredbama ovog zakona.

GLAVA DŽI - PODNESCI I ZAPISNICI

Član 162.

Način dostavljanja podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopćenja podnose se pisano ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(3) Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, sud će podnositelja podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemumoglo postupiti pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku, odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Član 163.

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

(1) Podnesci koji se po ovom zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i drugu stranku.

(2) Ako podnesci iz stava 1. ovog člana nisu predati sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će pozvati podnositelja da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka.

Ako podnositelj ne postupi po pozivu suda, sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnositelja.

Član 164.

Kažnjavanje osoba koje vrijeđaju sud

Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM, tužitelja, branitelja, punomoćnika, zakonskog zastupnika i oštećenog koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dopuštena je žalba. O kažnjavanju tužitelja izvještava se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branitelja izvještava se nadležna advokatska komora.

Član 165.

Obaveza sastavljanja zapisnika

(1) O svakoj radnji preduzetoj u toku krivičnog postupka sastavit će se zapisnik istovremeno kad se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda neposredno poslije toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretresanje stana ili osobe ili se radnja preduzima van službenih prostorija organa, a zapisničar se ne može osigurati,

zapisnik može pisati osoba koja preduzima radnju.

Broj 35 - Strana 1826 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja na taj način što osoba koja preduzima radnju kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

(4) Osobi koja se saslušava dopustit će se da sama kazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo joj se može uskratiti u slučaju zloupotrebe.

Član 166.

Sadržaj zapisnika

(1) Zapisnik sadrži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih osoba i u kojem svojstvu radnji prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o toku i sadržaju preduzete radnje. U zapisnik se doslovno unose postavljena pitanja i dati odgovori. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

(3) Prilikom preduzimanja radnji kao što je uviđaj, pretresanje stana ili osoba ili prepoznavanje osoba ili predmeta, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni, s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Član 167.

Vođenje zapisnika

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mjesta moraju ostati čitka.

(2) Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju biti ovjereni od osoba koje potpisuju zapisnik.

Član 168.

Čitanje i potpisivanje zapisnika

(1) Osobe koje se saslušavaju, kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, branitelj i oštećeni imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita. Na to je dužna da ih upozori osoba koja preduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je upozorenje učinjeno i da li je zapisnik pročitao. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.

(2) Zapisnik potpisuje saslušana osoba. Ako se zapisnik sastoji od više listova saslušana osoba potpisuje svaki list.

(3) Na kraju zapisnika potpisat će se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čija je prisutnost obavezna pri preduzimanju istražnih radnji, a pri pretresanju i osoba koja se pretresa ili

čiji se stan pretresa. Ako zapisnik ne piše zapisničar, zapisnik potpisuju osobe koje su prisutne radnji. Ako takvih osoba nema ili nisu u stanju shvatiti sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće osigurati njihovu prisutnost.

(4) Nepismena osoba umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njeno ime i prezime. Ako se usljed nemogućnosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i s koje ruke uzet otisak.

(5) Ako saslušana osoba odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabilježiti će se to u zapisniku i navest će se razlog odbijanja.

(6) Ako saslušana osoba nema obje ruke pročitati će zapisnik, a ako je nepismena - zapisnik će joj se pročitati i to će se zabilježiti u zapisniku.

(7) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida u zapisniku će se naznačiti dan i sat kad je nastao prekid, kao i dan i sat kad se radnja nastavlja.

(8) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržaja zapisnika navest će se u zapisniku i ti prigovori.

(9) Zapisnik na kraju potpisuje osoba koja je preduzela radnju i zapisničar.

Član 169.

Snimanje audiovizuelnim sredstvima

(1) Sve preduzete radnje u toku krivičnog postupka, u pravilu, snimaju se uređajem za zvučno snimanje. Tužitelj ili ovlaštena službena osoba će o tome prethodno obavijestiti osobu koja se ispituje, odnosno saslušava i poučiti je da ima pravo da zatraži reprodukovanje snimka kako bi provjerila svoju izjavu.

(2) Snimak mora sadržavati podatke iz člana 166. stav 1. ovog zakona, podatke potrebne za identificiranje osobe čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu ta osoba daje izjavu. Kad se snimaju izjave više osoba, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati ko je dao izjavu.

(3) Na zahtjev saslušane osobe snimka će se odmah reproducirati, a ispravke ili objašnjenja te osobe će se snimiti.

(4) U zapisnik o istražnoj radnji unijet će se da je izvršeno zvučno snimanje, ko je snimanje izvršio, da je osoba koja se saslušava prethodno obaviještena o snimanju, da je snimka reproducirana i gdje se zvučni snimak čuva ako nije priložena spisima predmeta.

(5) Tužitelj može odrediti da se zvučni snimak u cjelini ili djelimično prepíše. Tužitelj će prijepis pregledati, ovjeriti i priključiti zapisniku o preduzimanju istražne radnje.

(6) Zvučni snimak čuva se do vremena do kojeg se čuva i krivični spis.

(7) Tužitelj može dopustiti da osobe koje imaju opravdan interes pomoću uređaja za zvučno snimanje snime

izvođenje istražne radnje.

(8) Odredbe st. od 1. do 7. ovog člana shodno se primjenjuju i kad se obavlja filmsko ili drugo snimanje istražne radnje.

(9) Snimci iz st. od 1. do 8. ovog člana ne mogu se javno prikazivati, bez pismenog odobrenja stranaka i učesnika snimljene radnje.

Član 170.

Shodna primjena drugih odredbi ovog zakona

Za zapisnik o glavnom pretresu važe i odredbe čl. 268. i 269. ovog zakona.

Član 171.

Zapisnik o vijećanju i glasanju

(1) O vijećanju i glasanju sastavit će se poseban zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasanju sudskog vijeća sadrži tok glasanja i odluku koja je donesena.

(3) Zapisnik o vijećanju i glasanju potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključit će se ovom zapisniku ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasanju zatvorit će se u poseban omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo vijeće apelacionog odjeljenja kad rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužno je da zapisnik ponovno zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledalo zapisnik.

GLAVA DŽII - ROKOVI

Član 172.

Rokovi predaje podnesaka

(1) Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžavati, osim kada to ovaj zakon izričito dopušta.

Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonom određen radi zaštite prava odbrane i drugih procesnih prava osumnjičenog, odnosno optuženog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva osumnjičeni, odnosno optuženi pisano ili usmeno na zapisnik pred sudom.

(2) Kad je izjava vezana za rok smatra se da je data u roku ako je prije nego što rok istekne predata onom ko je ovlašten da je primi.

(3) Kad je izjava upućena preko pošte preporučenom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se kao dan predaje onome kome je upućena.

(4) Osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik kod Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1827 suda ili je predati upravi zatvora, a osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene mjere sigurnosti ili odgojne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smještena. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predata upravi ustanove smatra se kao dan predaje organu koji je nadležan da je primi.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili oćigledne omaške podnositelja predat ili upućen

nenadležnom sudu prije isteka roka, pa sudu stigne poslije isteka roka smatrat će se da je na vrijeme podnesen.

Član 173.

Računanje rokova

(1) Rokovi se određuju na sate, dane, mjesece i godine.

(2) Sat ili dan kad je dostavljanje ili saopćenje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka, ne uračunava se u rok već se za početak roka uzima prvi naredni sat, odnosno dan. U jedan dan računa se 24 sata, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(3) Rokovi određeni po mjesecima, odnosno godinama završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpočeo. Ako nema toga dana u posljednjem mjesecu rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.

(4) Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kada državni organ ne radi, rok ističe protekom prvog narednog radnog dana.

Član 174.

Uvjeti za povraćaj u predašnje stanje

(1) Optuženom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, sud će dopustiti povraćaj u predašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojeg je propustio rok podnese molbu za povraćaj u predašnje stanje i ako istovremeno s molbom preda i žalbu.

(2) Poslije proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povraćaj u predašnje stanje.

Član 175.

Odlučivanje o povraćaju u predašnje stanje

(1) O povraćaju u predašnje stanje odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dopušta povraćaj u predašnje stanje nije dopuštena žalba.

Član 176.

Posljedice podnošenja molbe za povraćaj u predašnje stanje

Molba za povraćaj u predašnje stanje ne zadržava, po pravilu, izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali sud može odlučiti da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

GLAVA DŽIII - DONOŠENJE I SAOPJAVANJE ODLUKA

Član 177.

Vrste odluka

(1) Ukrivičnom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naredbe.

(2) Presudu donosi samo sud, a rješenje i naredbu donose i drugi organi koji učestvuju u krivičnom postupku.

Član 178.

Odlučivanje u sjednici o vijećanju i glasanju

(1) Odluke vijeća donose se poslije usmenog vijećanja i glasanja. Odluka je donesena kad je za nju glasala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća rukovodi vijećanjem i glasanjem i glasa posljednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasa glasovi podijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, razdvojiti će se pitanjima i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za optuženog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasao da se optuženi oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan glasati o sankciji. Ako ne glasa, uzet će se kao da je pristao na glas koji je za optuženog najpovoljniji.

Član 179.

Način glasanja

(1) Pri odlučivanju prvo se glasa je li sud nadležan, je li potrebno dopuniti postupak, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima prelazi se na odlučivanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasati je li optuženi učinio krivično djelo i je li krivično odgovoran, a zatim će se glasati o kazni, drugim krivičnopravnim sankcijama, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je ista osoba optužena za više krivičnih djela, glasat će se o krivičnoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Član 180.

Tajno zasjedanje

(1) Vijećanje i glasanje obavlja se u tajnom zasjedanju.

(2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasanje mogu biti prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.

Član 181.

Saopćavanje odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, odluke se saopćavaju osobama usmenim objavljivanjem ako su prisutne, a dostavljanjem ovjerenog prijepisa odluke, ako su odsutne.

(2) Ako je odluka usmeno saopćena, to će se naznačiti u zapisniku i u spisu, a osoba kojoj je saopćenje učinjeno - potvrditi će to svojim potpisom. Ako osoba izjavi da se neće žaliti, ovjereni prijepis usmeno saopćene odluke neće joj se dostaviti, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(3) Prijepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputstvom o pravu na žalbu.

GLAVA DŽIV - DOSTAVLJANJE PISMENA

Član 182.

Način dostavljanja

(1) Pismena se dostavljaju, po pravilu, preko pošte. Dostavljanje se može obavljati i preko službene osobe organa koji je odluku donio ili neposredno kod tog organa.

(2) Poziv za glavni pretres ili druge pozive sud može i usmeno saopćiti osobi koja se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeno pozivanje zabilježiti će se u zapisniku koji će pozvana osoba potpisati, osim ako je to pozivanje zabilježeno u zapisniku o glavnom pretresu. Smatra se da je time izvršeno punovažno dostavljanje.

Član 183.

Osobno dostavljanje

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se ima osobno dostaviti predaje se neposredno osobi kojoj je upućeno. Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostavljanje ima izvršiti, dostavljač će se obavijestiti kad i na kom mjestu može tu osobu da zatekne i ostaviti će kod jedne od osoba iz člana 184. ovog zakona pismenu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u Broj 35 - Strana 1828 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije ovog dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno dostavlja, postupit će po odredbi člana 184. stava 1. ovog zakona. Time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Član 184.

Posredno dostavljanje

(1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju osobno dostaviti dostavljaju se također osobno, ali takva pismena u slučaju da se primatelj ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu se predati kome od njegovih odraslih članova domaćinstva koji je dužan da primi pismeno. Ako se oni ne zateknu u stanu pismeno se predaje susjedu, ako on na to pristane. Ako se dostavljanje obavlja na radnom mjestu osobe kojoj se pismeno ima dostaviti, a ta osoba se tamo ne zatekne, pismeno se može uručiti osobi ovlaštenoj za prijem pošte koja je dužna primiti pismeno ili osobi koja je zaposlena na istom mjestu, ako ona pristane primiti pismeno.

(2) Ako se utvrdi da je osoba kojoj se pismeno dostavlja odsutna i da joj osoba iz stava 1. ovog člana zbog toga ne može pismeno na vrijeme predati, pismeno će se vratiti uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Član 185.

Sadržaj osobnog dostavljanja

(1) Osumnjičenom, odnosno optuženom će se osobno dostaviti poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavni pretres i poziv za pretres za određivanje sankcije.

(2) Optuženom koji nema branitelja, osobno će se dostaviti

optužnica, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Po zahtjevu optuženog, presuda i druge odluke dostavit će se osobi koju on odredi.

(3) Ako optuženom koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu dosadašnju adresu, sud će optuženom postaviti branitelja po službenoj dužnosti koji će vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa optuženog. Postavljenom branitelju će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisom, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom branitelju i postupak nastaviti. Ako je u pitanju koja druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(4) Ako optuženi ima branitelja, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostavit će se branitelju i optuženom po odredbama člana 184. ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka, odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostavljanja pismena optuženom ili branitelju. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(5) Ako se pismeno dostavlja branitelju optuženog, a on ima više branitelja, dovoljno je da se pismeno dostavi jednom od njih.

Član 186.

Dostavnica

(1) Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primatelj i dostavljač. Primatelj će na dostavnici sam naznačiti dan prijema.

(2) Ako je primatelj nepismen ili nije u stanju da se potpiše dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto je potpisao primatelja.

(3) Ako primatelj odbije da potpiše dostavnicu dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 187.

Odbijanje prijema pismena

Kad primatelj ili odrasli član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu primatelja ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostavljanje izvršeno.

Član 188.

Posebni slučajevi dostavljanja

(1) Osobama lišenim slobode dostavljanje se vrši u sudu ili

preko uprave ustanove u kojoj su smještene.

(2) Osobama koje uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se izvršava preko nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

(3) Dostavljanje državljanima Bosne i Hercegovine koji se nalaze u inozemstvu izvršava se posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uvjetom da se strana država ne protivi takvom načinu dostavljanja i da osoba kojoj se dostavljanje obavlja dobrovoljno pristaje da primi pismeno. Ovlašteni zaposlenik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je pismeno uručeno u samom predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom - potvrđuje to na dostavnici.

Član 189.

Dostavljanje tužitelju

(1) Tužitelju se odluke i druga pismena ili obavještenja dostavljaju predajom pisarnici tužilaštva.

(2) Kad se vrši dostavljanje odluka kod kojih od dana dostavljanja teče rok kao dan dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici tužilaštva.

Član 190.

Shodna primjena odredbi drugog zakona

U slučajevima koji nisu predviđeni ovim zakonom dostavljanje se vrši po odredbama koje važe za parnični postupak pred sudom.

Član 191.

Obavješćavanje telegramom ili telefonom

(1) Osobe koje učestvuju u postupku, osim optuženog, mogu se o pozivu za glavni pretres ili drugom pozivu, kao i o odluci o odlaganju glavnog pretresa ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti telegramom ili telefonom ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će obavijest izvršenu na taj način primiti osoba kojoj je upućena.

(2) O pozivanju ili obavješćavanju o odlukama koje je izvršeno na način iz stava 1. ovog člana, sastavit će se na spisu službena zabilješka.

(3) Prema osobi koja je obaviještena, odnosno kojoj je odluka upućena na način iz stava 1. ovog člana mogu nastupiti štetne posljedice predviđene za propuštanje samo ako se utvrdi da je ona blagovremeno primila poziv, odnosno odluku i da je bila poučena o posljedicama propuštanja.

GLAVA DŽV - IZVRŠENJE ODLUKA

Član 192.

Pravomoćnost odluka

(1) Presuda postaje pravomoćna kad se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(2) Pravomoćna presuda izvršava se kad je izvršeno njeno dostavljanje i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom

roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravomoćnih presuda nadležan je sud.

(4) Ako je vojni starješina osuđen na kaznu sud će ovjereni prijepis pravomoćne presude dostaviti organu nadležnom za poslove odbrane u kojem se osuđeni vodi u evidenciji.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1829
Član 193.

Nemogućnost naplate novčane kazne

Ako se novčana kazna propisana u ovom zakonu ne može naplatiti, sud će postupiti na način propisan u KZFBiH.

Član 194.

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

(1) Izvršenje presude u pogledu troškova krivičnog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva obavlja sud po odredbama koje važe za izvršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka ima izvršiti.

(2) Prinudna naplata troškova krivičnog postupka u korist budžeta Federacije vrši se po službenoj dužnosti.

Troškovi prinudne naplate prethodno se isplaćuju iz sredstava suda.

(3) Ako je u presudi izrečena mjera sigurnosti oduzimanja predmeta sud će odlučiti hoće li se takvi predmeti prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobijen prodajom predmeta prihod je budžeta Federacije.

(4) Odredba stava 3. ovog člana shodno se primjenjuje i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na osnovu člana 412. ovog zakona.

(5) Pravomoćna odluka o oduzimanju predmeta može se van slučaja ponavljanja krivičnog postupka izmijeniti u parničnom postupku ako se pojavi spor o vlasništvu oduzetih predmeta.

Član 195.

Izvršnost odluka

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, rješenje se izvršava kad postane pravomoćno. Naredba se izvršava odmah ako organ koji je naredbu izdao ne naredi drugačije.

(2) Pravomoćnost rješenja nastupa kad se ono ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(3) Rješenje i naredbu, ako nije drugačije određeno, objavljuje organ koji je tu odluku donio. Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima krivičnog postupka, naplata tih troškova vrši se po odredbama člana 194. st. 1. i 2. ovog zakona.

Član 196.

Sumnja u dopuštenost izvršenja

(1) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili o računanju kazne ili ako u pravomoćnoj

presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili uračunavanje nije pravilno obavljeno, o tome će odlučiti posebnim rješenjem sudija, odnosno predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stepenu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud ne odredi drugačije.

(2) Ako se pojavi sumnja o tumačenju sudske odluke, o tome odlučuje sudija, odnosno vijeće koje je donijelo pravomoćnu odluku.

Član 197.

Pravomoćnost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravomoćna, oštećenom će se na njegov zahtjev izdati ovjeren prijepis odluke s naznačenjem da je odluka izvršna.

Član 198.

Propisi o krivičnoj evidenciji

Propise o krivičnoj evidenciji donosi federalni ministar unutrašnjih poslova uz saglasnosti s federalnim ministrom pravde.

GLAVA DŽVI - TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

Član 199.

Vrste troškova

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

- a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe i troškove uviđaja,
- b) podvozne troškove osumnjičenog, odnosno optuženog,
- c) izdatke za dovođenje osumnjičenog, odnosno optuženog ili osobe lišene slobode,
- d) podvozne i putne troškove službenih osoba,
- e) troškove liječenja osumnjičenog, odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove porođaja, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje,
- f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prijevoza leša do mjesta obdukcije,
- g) paušalni iznos,
- h) nagradu i nužne izdatke branitelja,
- i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika.

(3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje osobe obavezne da plati ovaj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2. tač. od a) do f) ovog člana i nužni izdaci postavljenog branitelja isplaćuju se unaprijed iz sredstava tužilaštva, odnosno suda, a naplaćuju se kasnije od osoba koje su dužne da ih naknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve

troškove koji su unaprijed uplaćeni unese u popis koji se prilaže spisu.

(5) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih osoba koje učestvuju u krivičnom postupku a koji nastaju primjenom odredbi ovog zakona neće se naplaćivati od osoba koje su po odredbama ovog zakona dužne da naknade troškove krivičnog postupka.

Član 200.

Odluka o troškovima

(1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja krivični postupak odlučit će se ko snosi troškove postupka i koliko oni iznose.

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravomoćne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka osobi koja ima pravo da postavi takav zahtjev.

(3) Kad je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja.

Član 201.

Ostali troškovi

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi, branitelj, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevoditelj i stručna osoba, bez obzira na ishod krivičnog postupka, snose troškove svog dovođenja, odgađanja istražne radnje ili glavnog pretresa i ostale troškove postupka koje su prouzrokovali svojom krivnjom, kao i odgovarajući dio paušalnog iznosa.

(2) O troškovima iz stava 1. ovog člana donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje snosi optuženi rješava u odluci o glavnoj stvari.

Član 202.

Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim

(1) Kad sud optuženog oglasi krivim izreći će u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka.

Broj 35 - Strana 1830 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Osoba koja je optužena za više krivičnih djela neće se osuditi na naknadu troškova u pogledu djela za koja je oslobođena optužbe ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) Upresudi kojom je više optuženih oglašeno krivim sud će odrediti koliki će dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće osudit će sve optužene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odredit će se za svakog optuženog posebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženog dužnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 199. stava 2. tač. od a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog

ili osobe koju je on dužan da izdržava. Ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudija može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženog dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Član 203.

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tač. od a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2. ovog člana.

(2) Osoba koja je svjesno podnijela lažnu prijavu snosit će troškove krivičnog postupka.

(3) Kad sud odbije optužbu zbog nenadležnosti odluku o troškovima donijet će nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stava 1. ovog člana ne bude usvojen ili sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branitelj imaju pravo da potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Federacije.

Član 204.

Nagrada i nužni izdaci branitelja

Nagradu i nužne izdatke branitelja dužna je platiti zastupana osoba, bez obzira na to ko je po odluci suda dužan snositi troškove krivičnog postupka, osim ako po odredbama ovog zakona nagrada i nužni izdaci branitelja padaju na teret sredstava suda. Ako je osumnjičenom, odnosno optuženom bio postavljen branitelj, a plaćanjem nagrade i nužnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje ili izdržavanje osoba koje je obavezan izdržavati, nagrada i nužni izdaci branitelja isplatit će se iz sredstava suda.

Član 205.

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se u skladu s odredbama čl. od 199. do 204. ovog zakona.

Član 206.

Posebni propisi o naknadi troškova

Detaljnije propise o naknadi troškova krivičnog postupka i visini paušalnog iznosa donosi federalni ministar pravde.

GLAVA DŽVII - IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Član 207.

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao usljed učinjenja krivičnog djela raspraviti će se na prijedlog ovlaštene osobe u krivičnom postupku ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu

štete, povrat stvari ili poništavanje određenog pravnog posla.

Član 208.

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku može podnijeti osoba koja je ovlaštena da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

(2) Ako je usljed krivičnog djela oštećena imovina Federacije, organ ovlašten zakonom da se stara o zaštiti te imovine može u krivičnom postupku učestvovati u skladu s ovlaštenjima koja ima na osnovu tog zakona.

Član 209.

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku podnosi se sudu.

(2) Prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije pred sudom.

(3) Osoba ovlaštena na podnošenje prijedloga dužna je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.

(4) Ako ovlaštena osoba nije podnijela prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do potvrđivanja optužnice, bit će obaviještena da taj prijedlog može podnijeti do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije. Ako su usljed krivičnog djela oštećena sredstva Federacije, a prijedlog nije podnesen, sud će o tome obavijestiti organ iz člana 208. stav 2. ovog zakona.

(5) Ako ovlaštena osoba ne podnese imovinskopravni zahtjev do završetka glavnog pretresa ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podaci krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov za potpuno ili djelimično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da se optuženom izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.

Član 210.

Odustajanje od prijedloga

(1) Ovlaštena osoba može do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustajanja od prijedloga takav prijedlog se ne može ponovo podnijeti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev poslije podnesenog prijedloga a prije završetka pretresa za određivanje sankcije prešao na drugu osobu po pravilima imovinskog prava, pozvat će se ta osoba da se izjasni da li ostaje kod prijedloga. Ako se uredno pozvani ne odazove smatra se da je odustao od prijedloga.

Član 211.

Obaveze tužitelja i suda u vezi sa utvrđivanjem činjenica

(1) Tužitelj je dužan da prikupi dokaze i izvidi sve što je potrebno za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za krivično djelo.

(2) Sud će ispitati optuženog o činjenicama vezanim za prijedlog ovlaštene osobe.

Član 212.

Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud.

(2) Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno braniocu provođenje postupka medijacije putem medijatora u skladu s zakonom, ako ocjeni da je imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi namedijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branilac do završetka glavnog pretresa.

(3) U presudi kojom optuženog oglašava krivim sud može oštećenom dosuditi imovinskopravni zahtjev u cjelini ili mu može dosuditi imovinskopravni zahtjev djelimično, a za ostatak ga uputiti na parnični postupak. Ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1831 potpuno ni za djelimično presuđenje, sud će oštećenog uputiti da imovinskopravni zahtjev u cjelini može da ostvaruje u parničnom postupku.

(4) Kad sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi krivični postupak, uputit će oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Član 213.

Odluka o predaji stvari oštećenom

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a sud ustanovi da stvar pripada oštećenom i da se nalazi kod optuženog ili kod nekog od učesnika na glavnom pretresu ili kod osobe kojoj su oni dali stvar na čuvanje, odredit će u presudi da se stvar preda oštećenom.

Član 214.

Odlučivanje o poništavanju određenog pravnog posla

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništavanje određenog pravnog posla, a sud utvrdi da je zahtjev osnovan, izreći će u presudi potpuno ili djelimično poništavanje tog pravnog posla, s posljedicama koje otuda proističu, ne dirajući u prava trećih osoba.

Član 215.

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

(1) Sud može izmijeniti pravomoćnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu samo povodom ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Izvan slučaja iz stava 1. ovog člana osuđeni, odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravomoćna presuda kojom je odlučeno

o imovinskopravnom zahtjevu izmijeni i to ako postoje uvjeti za ponavljanje postupka odredbama koje važe za parnični postupak.

Član 216.

Privremene mjere osiguranja

(1) Privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva nastalog usljed učinjenja krivičnog djelomogu se odrediti u krivičnom postupku po odredbama koje važe za izvršni postupak.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sud. Dopuštena je žalba protiv ovog rješenja o kojoj odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 217.

Vraćanje stvari u toku postupka

(1) Ako je riječ o stvarima koje nesumnjivo pripadaju oštećenom, a ne služe kao dokaz u krivičnom postupku, te će se stvari predati oštećenom i prije završetka postupka.

(2) Ako se više oštećenih spore o svojini na stvari, uputit će se na parnični postupak, a sud će u krivičnom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru osiguranja.

(3) Stvari koje služe kao dokaz oduzet će se privremeno i po završetku postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar neophodno potrebna vlasniku ona mu se može vratiti i prije završetka postupka, uz obavezu da je na zahtjev donese.

Član 218.

Mjere osiguranja prema trećim osobama

(1) Ako oštećeni ima zahtjev prema trećoj osobi zbog toga što se kod nje nalaze stvari pribavljene krivičnim djelom ili zbog toga što je ona usljed krivičnog djela ostvarila imovinsku korist, sud može u krivičnom postupku, na prijedlog ovlaštene osobe (član 208.) i po odredbama koje važe za izvršni postupak, odrediti privremene mjere osiguranja i prema toj trećoj osobi. Odredbe člana 216. stav 2. ovog zakona primjenjuju se i u ovom slučaju.

(2) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim sud će ili ukinuti mjere iz stava 1. ovog člana, ako već ranije nisu ukinute ili će oštećenog uputiti na parnični postupak, s tim što će se ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi sud.

GLAVA DŽVIII - OSTALE ODREDBE

Član 219.

Obustava postupka u slučaju smrti osumnjičenog, odnosno optuženog

Kad se u toku krivičnog postupka ustanovi da je osumnjičeni, odnosno optuženi umro postupak će se obustaviti.

Član 220.

Postupak u slučaju neuračunljivosti osumnjičenog, odnosno optuženog

Ako se u toku postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi u vrijeme učinjenja krivičnog djela bio neuračunljiv,

sud donosi odgovarajuću odluku u skladu s članom 410. ovog zakona. Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru ili u psihijatrijskoj ustanovi, neće se pustiti na slobodu već će sud donijeti rješenje o njegovom privremenom zadržavanju u trajanju do 30 dana od dana donošenja rješenja.

Član 221.

Duševno oboljenje osumnjičenog, odnosno optuženog u toku postupka

Kad se u toku krivičnog postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi po učinjenom krivičnom djelu obolio od kakvog duševnog oboljenja, rješenjem će se prekinuti krivični postupak (član 409.).

Član 222.

Primjena pravila međunarodnog prava

(1) U pogledu isključenja krivičnog gonjenja za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje da li se radi o osobama iz stava 1. ovog člana, sud će se za objašnjenje obratiti Federalnom ministarstvu pravde.

Član 223.

Odobrenje za krivično gonjenje

Kad je zakonom propisano da je za krivično gonjenje pojedinih osoba potrebno prethodno odobrenje nadležnog državnog organa, tužitelj ne može provesti istragu niti podići optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dato.

Član 224.

Privremeno oduzimanje vozačke dozvole

(1) Ako se postupak vodi zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog prometa, sud može osumnjičenom odnosno optuženom oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme dok postupak traje.

(2) Uhitnim slučajevima tužitelj može odrediti mjeru iz stava 1. ovog člana o čemu odmah obavještava sudiju za prethodni postupak koji može u roku od 72 sata donijeti rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne donese rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole, tužitelj će vozačku dozvolu vratiti osumnjičenom.

(3) Vozačka dozvola vratit će se osumnjičenom odnosno optuženom i prije završetka krivičnog postupka ako se može opravdano zaključiti da su prestali razlozi za oduzimanje vozačke dozvole.

(4) Protiv rješenja donesenog u smislu st. 1. i 2. ovog člana dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Vrijeme za koje je vozačka dozvola oduzeta optuženom koji je na slobodi uračunat će se u izrečenu mjeru sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom.

Član 225.

Posebni uvjeti za krivično gonjenje

(1) U slučaju kada je krivično djelo izvršeno van teritorije Federacije, tužitelj može preduzeti krivično gonjenje ako je to krivično djelo propisano u zakonu Federacije.

Broj 35 - Strana 1832 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana tužitelj će preduzeti krivično gonjenje samo u slučaju ako je izvršeno djelo propisano kao krivično djelo i po zakonu države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno. Ni u tom slučaju krivično gonjenje se neće preduzeti ako se po zakonu te države krivično gonjenje preduzima po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen.

(3) Tužitelj može preduzeti krivično gonjenje, bez obzira na zakon države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno ako se to djelo smatra krivičnim djelom prema pravilima međunarodnog prava.

Član 226.

Kažnjavanje za odugovlačenje postupka

(1) Sud može u toku postupka kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM tužitelja, branitelja, punomoćnika, zakonskog zastupnika ili oštećenog ako su njihovi postupci očigledno upravljani na odugovlačenje krivičnog postupka.

(2) O kažnjavanju tužitelja obavijestit će se Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branitelja obavijestit će se Federalna advokatska komora.

Član 227.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužilaštvima i organima unutrašnjih poslova u vezi s krivičnim postupkom koji se vodi protiv osobe koja je ranije bila osuđivana, kao i nadležnim organima za izvršenje krivičnopravnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim organima ako još traju određene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.

(3) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti ako su im ti podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava.

(4) Niko nema pravo tražiti od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti, odnosno neosuđivanosti.

(5) Odredbe st. od 1. do 4. ovog člana su posebne odredbe koje se odnose i na Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - TOK POSTUPKA

Glava DŽIDŽ - ISTRAGA

Član 228.

Obaveza prijavljivanja krivičnog djela

(1) Službene i odgovorne osobe u svim organima vlasti u Federaciji, javnim preduzećima i ustanovama i drugim pravnim licima dužne su da prijave krivična djela o kojima su obaviještene ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim okolnostima, službena ili odgovorna osoba će preduzeti mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je

učinjeno krivično djelo i drugi dokazi o njima i obavijestiti će ovlaštenu službenu osobu ili tužilaštvo bez odlaganja.

(2) Zdravstveni radnici, nastavnici, vaspitači, roditelji, staratelji, usvojitelji i druge osobe koje su ovlaštene ili dužne da pružaju zaštitu i pomoć maloljetnim osobama, da vrše nadzor, odgajanje i vaspitavanje maloljetnika, a koji saznaju ili o cijene da postoji sumnja da je maloljetna osoba žrtva seksualnog, fizičkog ili nekog drugog zlostavljanja, dužni su o toj sumnji odmah obavijestiti ovlaštenu službenu osobu ili tužitelja.

Član 229.

Prijavljivanje krivičnog djela od građana

(1) Građanin ima pravo prijaviti izvršenje krivičnog djela.

(2) Svako je dužan prijaviti učinjenje krivičnog djela kada neprijavljivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo.

Član 230.

Podnošenje prijave

(1) Prijava se podnosi tužitelju, pisano ili usmeno.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, osoba koja podnosi prijavu upozorit će se na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastavit će se zapisnik, a ako je prijava saopćena telefonom sačinit će se službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena sudu, ovlaštenoj službenoj osobi ili nekom drugom sudu ili tužitelju u Federaciji oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti tužitelju.

Član 231.

Naredba o provođenju istrage

(1) Tužitelj naređuje provođenje istrage ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo.

(2) O provođenju istrage donosi se naredba, koja sadrži: podatke o učinitelju krivičnog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za provođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi tužitelj će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba poduzeti.

(3) Tužitelj neće narediti provođenje istrage ako je iz prijave i pratećih spisa očigledno da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ako ne postoje osnovi sumnje da je prijavljena osoba učinila krivično djelo, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

(4) O neprovođenju istrage, kao i o razlozima za to tužitelj će obavijestiti oštećenog i podnositelja prijave u roku od tri dana. Oštećeni i podnositelj prijave imaju pravo podnijeti pritužbu u roku od osam dana uredu tužitelja.

Član 232.

Provođenje istrage

(1) U toku provođenja istrage tužitelj može preduzeti sve istražne radnje, uključujući ispitivanje osumnjičenog i

saslušanje oštećenog i svjedoka, vršenje uviđaja i rekonstrukcije događaja, preduzimanje posebnih mjera koje osiguravaju sigurnost svjedoka i informacija i naređivanje potrebnih vjestačenja.

(2) O poduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik u skladu s ovim zakonom.

Član 233.

Nadzor tužitelja nad radom ovlaštenih službenih osoba

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina, ovlaštena službena osoba je dužna odmah obavijestiti tužitelja i pod njegovim nadzorom preduzeti potrebne mjere da se pronađe učinitelj krivičnog djela, da se spriječi skrivanje ili bjekstvo osumnjičenog ili saučesnika, da se otkriju i sačuvaju tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi, te da se prikupe sve informacije kojemu mogu biti korisne u krivičnom postupku.

(2) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo iz stava 1. ovog člana, ovlaštena službena osoba dužna je u slučaju opasnosti od odlaganja preduzeti neophodne radnje radi izvršenja zadataka iz stava 1. ovog člana. Prilikom preduzimanja ovih radnji, ovlaštena službena osoba dužna je postupati po ovom zakonu. O svemu što je preduzeto ovlaštena službena osoba dužna je odmah obavijestiti tužitelja i dostaviti prikupljene predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.

(3) Ako postoji osnovana sumnja da je izvršeno krivično djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlaštena službena osoba je dužna obavijestiti tužitelja o svim raspoloživim informacijama, radnjama i mjerama koje je preduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnovane sumnje da je krivično djelo učinjeno.

(4) U slučajevima iz st. od 1. do 3. ovog člana tužitelj će donijeti naredbu o provođenju istrage ako to ocijeni potrebnim.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1833

Član 234.

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

(1) Radi izvršenja zadataka iz člana 233. ovog zakona, ovlaštena službena osoba može: prikupljati potrebne izjave od osoba; izvršiti potreban pregled prijevoznih sredstava, putnika i prtljage; ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi određena radnja; preduzeti potrebne mjere u vezi s utvrđivanjem identiteta osoba i predmeta; raspisati potragu za osobom i stvarima za kojima se traga; u prisustvu odgovorne osobe pretražiti određene objekte i prostorije državnih organa, javnih preduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju, kao i preduzeti druge potrebne mjere i radnje. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri preduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti

sastavit će se zapisnik ili službena zabilješka.

(2) Pri prikupljanju izjava od osoba, ovlaštena službena osoba može izdati pisani poziv osobi da dođe u službene prostorije, pod uvjetom da se u pozivu naznače razlozi pozivanja. Osoba ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja joj ovlaštena službena osoba postavlja, osim davanja osobnih podataka, o čemu će je ovlaštena službena osoba poučiti.

(3) Prilikom prikupljanja izjava od osobe ovlaštena službena osoba će postupiti u skladu s članom 92. ovog zakona, odnosno u skladu s članom 100. ovog zakona. U tom slučaju se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokazi u krivičnom postupku.

(4) Osoba prema kojoj je preduzeta neka od radnji ili mjera iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu tužitelju u roku od tri dana. Tužitelj će provjeriti osnovanost pritužbe i ako utvrdi da su se u preduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja krivičnog djela ili povreda radne obaveze postupit će prema pritužbi u skladu sa zakonom.

(5) Na osnovu prikupljenih izjava i dokaza koji su otkriveni, ovlaštena službena osoba sastavlja izvještaj. Uz izvještaj dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, pribavljeni izvještaji, spisi o preduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičenom. Ako ovlaštena službena osoba poslije podnošenja izvještaja sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužna je prikupljati potrebna obavještenja i izvještaj o tome kao dopunu prethodnog izvještaja odmah predati tužitelju.

(6) Tužitelj može prikupljati izjave i od osoba koje se nalaze u pritvoru ako je to potrebno radi otkrivanja drugih krivičnih djela iste osobe, njezinih saučesnika ili krivičnih djela drugih učinitelja.

Član 235.

Zadržavanje na mjestu učinjenja krivičnog djela

(1) Ovlaštena službena osoba ima pravo da osobe zatečene na mjestu učinjenja krivičnog djela zadrži radi prikupljanja izjava ako te osobe mogu dati obavještenja važna za krivični postupak i o tome je dužna obavjestiti tužitelja. Zadržavanje tih osoba na mjestu učinjenja krivičnog djela ne može trajati duže od šest sati.

(2) Ovlaštena službena osoba, može fotografirati i uzimati otiske prstiju osobe za koju postoji osnovana sumnja da je učinila krivično djelo. Kada to doprinosi efikasnosti postupka, ovlaštena službena osoba može javno objaviti fotografiju te osobe, ali samo po odobrenju tužitelja.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlaštena službena osoba može uzimati otiske prstiju od osoba za koje postoji vjerovatnoća da sumogle doći u dodir s tim predmetima.

(4) Osoba prema kojoj je preduzeta neka od radnji iz ovog

člana ima pravo da podnese pritužbu tužitelju.

Član 236.

Uviđaj i vještačenje

Ovlaštena službena osoba, nakon obavještanja tužitelja, dužna je izvršiti uviđaj i odrediti potrebna vještačenja, osim obdukcije i ekshumacije leša. Ako je tužitelj prisutan na licu mjesta u toku vršenja uviđaja od ovlaštenih službenih osoba, može tražiti da ovlaštena službena osoba izvrši određene radnje koje on smatra neophodnim. Sve radnje preduzete tokom uviđaja moraju se dokumentovati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvještaju.

Član 237.

Obdukcija i ekshumacija

Ukoliko postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi s učinjenjem krivičnog djela, tužitelj će narediti izvođenje obdukcije. Ako je leš već zakopan odredit će se ekshumacija u cilju pregleda i obdukcije o čemu će tužitelj zatražiti naredbu od suda.

Član 238.

Sudsko osiguranje dokaza

(1) Kada je u interesu pravde da se svjedok sasluša kako bi se njegov iskaz koristio na glavnom pretresu zato što postoji mogućnost da neće biti dostupan sudu za vrijeme suđenja, sudija za prethodni postupak može, na prijedlog stranaka ili branitelja, narediti da se izjava tog svjedoka uzme na posebnom saslušanju. Saslušanje će se provesti u skladu sa članom 277. ovog zakona.

(2) Prije upotrebe izjave svjedoka iz stava 1. ovog člana stranka, odnosno branitelj koji traži da se izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnom pretresu mora dokazati da je, i pored svih uložениh napora da se osigura prisustvo svjedoka na glavnom pretresu, svjedok ostao nedostupan. Ova izjava se ne može koristiti ako je svjedok prisutan na glavnom pretresu.

(3) Ukoliko stranke ili branitelj smatraju da će doći do nestanka određenog dokaza, odnosno do nemogućnosti izvođenja takvog dokaza na glavnom pretresu, predložiti će sudiji za prethodni postupak preduzimanje neophodne radnje u cilju osiguranja dokaza. Ako sudija za prethodni postupak prihvati prijedlog o preduzimanju radnje dokazivanja obavijestit će o tome stranke i branitelja.

(4) Ako sudija za prethodni postupak odbije prijedlog iz st.1. i 3. ovog člana donijet će rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona.

Član 239.

Obustava istrage

(1) Tužitelj će naredbom obustaviti istragu ukoliko se ustanovi da:

- a) djelo koje je učinio osumnjičeni nije krivično djelo,
- b) nema dovoljno dokaza da je osumnjičeni učinio krivično djelo,
- c) je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isključuju

krivično gonjenje.

(2) O obustavi istrage tužitelj će obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena u članu 231. ovog zakona.

(3) Tužitelj u slučajevima iz stava 1. tačke b) ovog člana može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju dodatne informacije koje pružaju dovoljno razloga za vjerovanje da je osumnjičeni učinio krivično djelo.

Član 240.

Okončanje istrage

(1) Tužitelj okončava istragu kad nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podići optužnica.

Okončanje istrage će se zabilježiti u spisu.

(2) Prije okončanja istrage tužitelj će saslušati osumnjičenog, ukoliko ranije nije bio saslušan.

(3) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o provođenju istrage, potrebne mjere da bi se istraga okončala poduzet će kolegij tužilaštva.

GLAVA DŽDŽ - POSTUPAK OPTUŽIVANJA

Član 241.

Podizanje optužnice

(1) Kad u toku istrage tužitelj nađe da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo, pripremit će i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje.

Broj 35 - Strana 1834 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, odnosno optuženi i branitelj, imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(3) Nakon podizanja optužnice stranke ili branitelj mogu predlagati sudiji za prethodno saslušanje preduzimanje radnji u skladu sa članom 238. ovog zakona.

Član 242.

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

a) naziv suda,

b) ime i prezime osumnjičenog s osobnim podacima,

c) opis djela iz kog proizlaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto učinjenja krivičnog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno krivično djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da se krivično djelo što preciznije odredi,

d) zakonski naziv krivičnog djela s navođenjem odredbe krivičnog zakona,

e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz naznačenje imena svjedoka i vještaka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz,

f) rezultat istrage,

g) materijal koji potkrijepljuje navode optužnice.

(2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više krivičnih djela ili više osumnjičenih.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi na slobodi u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru

može se predložiti da se pritvor produži ili da se pusti na slobodu.

Član 243.

Odlučivanje o optužnici

(1) Sudija za prethodno saslušanje može potvrditi ili odbiti sve ili pojedine tačke optužnice u roku od 8 dana od dana prijema optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine tačke optužnice, sudija za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužitelju. Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena.

(2) Prilikom potvrđivanja optužnice sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i materijale koje mu je dostavio tužitelj kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(3) Pošto se potvrde pojedine ili sve tačke optužnice, osumnjičeni dobija status optuženog. Sudija za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom branitelju.

(4) Sudija za prethodno saslušanje dostavit će optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odlaganja, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 sata po potvrđivanju optužnice. Sudija za prethodno saslušanje obavijestit će optuženog da će u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice biti pozvan da se izjasni da li priznaje ili poriče krivnju za svaku tačku optužnice, da li namjerava podnijeti prethodne prigovore, te da navede prijedloge dokaza koje treba izvesti na glavnom pretresu.

(5) Nakon odbijanja svih ili pojedinih tačaka u optužnici, tužitelj može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja može biti zasnovana na novim dokazima. Nova odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje.

Član 244.

Izjašnjenje o krivnji

(1) Izjavu o krivnji optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužitelja i branitelja. Izjava o krivnji unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivnji, sudija za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivnju.

(2) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudija za prethodno saslušanje će uputiti predmet sudiji odnosno vijeću radi zakazivanja ročišta na kome će se utvrditi postojanje uvjeta iz člana 245. ovog zakona.

(3) Ukoliko se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavnog pretresa ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivnje i naknadno prizna krivnju, njegova izjava o poricanju krivnje neće biti uzeta u obzir kod odmjeravanja sankcije.

(4) Nakon unošenja izjave o poricanju krivnje u zapisnik, sudija za prethodno saslušanje će proslijediti predmet sudiji, odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen u svrhu zakazivanja glavnog pretresa i to najkasnije u roku od 60 dana od dana izjašnjavanja o krivnji. Ovaj rok se

može izuzetno produžiti za još 30 dana.

Član 245.

Razmatranje izjave o priznanju krivnje

(1) Prilikom razmatranja izjave o priznanju krivnje sud provjerava:

a) da se do izjave o priznanju krivnje došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka,

b) da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.

(2) Ako sud prihvati izjavu o priznanju krivnje izjava optuženog će se unijeti u zapisnik. Istovremeno odredit će se datum održavanja pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije i to u roku od najkasnije 3 dana.

(3) Ako sud odbaci izjavu o priznanju krivnje, o tome će obavijestiti stranke i branitelja i to konstatovati u zapisnik. Izjava o priznanju krivnje nemože se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Član 246.

Pregovaranje o krivnji

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branitelj mogu pregovarati sa tužiteljem o uvjetima priznavanja krivnje za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti.

(2) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniteljem o priznanju krivnje u skladu sa stavom 1. ovog člana tužitelj može predložiti izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to krivično djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenog, odnosno optuženog.

(3) Sporazum o priznanju krivnje sačinjava se u pisanom obliku i sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće može ga usvojiti ili odbaciti.

(4) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivnje sud provjerava:

a) da se do sporazuma o priznanju krivnje došlo dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev i troškove krivičnog postupka,

b) da postoji dovoljno dokaza o krivnji osumnjičenog, odnosno optuženog,

c) da osumnjičeni, odnosno optuženi razumije da se sporazumom o priznanju krivnje odriče prava na suđenje i da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći.

(5) Ako sud prihvati sporazum o priznanju krivnje, izjava osumnjičenog, odnosno optuženog će se unijeti u zapisnik. Istovremeno će se odrediti datum održavanja pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije predviđene sporazumom iz stava 3. ovog člana i to u roku od najkasnije 3 dana.

(6) Ako sud odbaci sporazum o priznanju krivnje o tome će

obavijestiti stranke i branitelja i to konstatovati u zapisnik. Priznanje dato pred sudijom za prethodni postupak, sudijom za prethodno saslušanje, sudijom, odnosno vijećem ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(7) O rezultatima pregovaranja o krivnji sud će obavijestiti oštećenog.

Član 247.

Povlačenje optužnice

(1) Tužitelj može povući optužnicu, bez prethodnog odobrenja, do njenog potvrđivanja, a nakon toga, pa do početka glavnog pretresa - samo uz odobrenje sudije za prethodno saslušanje koji je potvrdio optužnicu.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1835

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana postupak se obustavlja rješenjem, a o čemu se odmah obavještavaju osumnjičeni, odnosno optuženi i branitelj, kao i oštećeni.

Član 248.

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

(1) Prethodnim prigovorima se:

- a) osporava nadležnost,
- b) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,
- c) osporava zakonitost dokaza ili dobijenog priznanja,
- d) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka,
- e) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branitelja na osnovu člana 46. stav 1. ovog zakona.

(2) Prethodni prigovori podnose se sudu pisano u roku od 15 dana od dana uručenja optužnice, a o njima će se odlučiti do dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću, u svrhu zakazivanja glavnog pretresa.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudija za prethodno saslušanje koji ne može učestvovati u suđenju. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dopuštena.

GLAVA DŽDŽI - GLAVNI PRETRES

Odjeljak 1 - Javnost glavnog pretresa

Član 249.

Opća javnost

(1) Glavni pretres je javan.

(2) Glavnom pretresu mogu prisustvovati samo punoljetne osobe.

(3) Osobe koje su prisutne na glavnom pretresu ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženog i osoba kojima to dozvoli sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Član 250.

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branitelja, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cio glavni pretres ili jedan njegov dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno

radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, osobnog i intimnog života optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Član 251.

Na koga se ne odnosi isključenje javnosti

(1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branitelja, oštećenog, zakonskog zastupnika i punomoćnika.

(2) Sudija, odnosno vijeće može dopustiti da glavnom pretresu na kome je javnost isključena budu prisutne službene osobe, naučni i javni radnici, a na zahtjev optuženog može to dopustiti i njegovom bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i bliskim srođnicima.

(3) Sudija, odnosno vijeće će upozoriti osobe koje su prisutne glavnom pretresu na kome je javnost isključena da su dužne da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretresu saznale i da neovlašteno odavanje tajne predstavlja krivično djelo.

Član 252.

Odluka o isključenju javnosti

(1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudija, odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

(2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

Odjeljak 2 - Rukovođenje glavnim pretresom

Član 253.

Obavezno prisustvo na glavnom pretresu

(1) Sudija, odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno prisutni na glavnom pretresu.

(2) Ako je u izgledu da će glavni pretres trajati duže, predsjednik vijeća može zatražiti od predsjednika suda da odredi jednog ili dvojicu sudija da prisustvuju glavnom pretresu kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove sprječivosti.

Član 254.

Obaveze sudije, odnosno predsjednika vijeća

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom.

(2) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara za svestrano pretresanje predmeta, utvrđivanja istine i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.

(3) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(4) Odluke sudije, odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 255.

Redoslijed radnji glavnog pretresa

Glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi

od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a naročito zbog broja optuženih, broja krivičnih djela i obima dokaznog materijala. U zapisnik o glavnom pretresu unijet će se razlozi zašto se glavni pretres ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Član 256.

Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća

(1) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odmah poslije otvaranja zasjedanja upozoriti osobe koje su prisutne na glavnom pretresu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda.

Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti pretresanje osoba koje su prisutne na glavnom pretresu.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sa zasjedanja udalje sve osobe koje kao slušatelji prisustvuju glavnom pretresu, ako su se mjere za održavanje reda predviđene u ovom zakonu pokazale neefikasnim za osiguranje neometanog održavanja glavnog pretresa.

(3) U sudnici je zabranjeno filmsko ili televizijsko snimanje. Izuzetno, predsjednik suda može odobriti takvo snimanje na glavnom pretresu. Ako je snimanje odobreno, sudija, odnosno predsjednik vijeća može na glavnom pretresu, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.

Član 257.

Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može udaljiti osobu iz sudnice da bi se zaštitilo pravo na pravedno i javno suđenje odnosno održalo dostojanstveno i neometano suđenje.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se optuženi udalji iz sudnice za određeni vremenski period ukoliko optuženi i nakon upozorenja nastavi s nedoličnim ponašanjem zbog kojeg je opravdano njegovo udaljenje iz sudnice. U tom vremenskom periodu sudija, odnosno predsjednik vijeća može nastaviti postupak, ukoliko optuženi ima branitelja.

(3) Ako tužitelj, branitelj, oštećeni, zakonski zastupnik, punomoćnik oštećenog, svjedok, vještak, tumač ili druga osoba koja prisustvuje glavnom pretresu ometa red ili se ne pokorava naređenjima sudije, odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda - sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno Broj 35 - Strana 1836 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se osoba udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10.000 KM. Ako tužitelj ili branitelj budu udaljeni iz sudnice sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine ili Federalnu advokatsku komoru čiji je branitelj član - radi preduzimanja daljnjih mjera.

(4) Branitelju ili punomoćniku oštećenog koji, nakon što je

kažnjen, produži da narušava red, sudija, odnosno predsjednik vijeća može uskratiti daljnje zastupanje na glavnom pretresu i kazniti ga novčanom kaznom do 30.000 KM. Rješenje o tome, s obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnom pretresu. Protiv ovog rješenja dopuštena je posebna žalba. Glavni pretres će se prekinuti ili odložiti, dok optuženi ne uzme drugog branitelja i ne pripremi za odbranu.

Član 258.

Davanje lažnog iskaza od svjedoka ili vještaka

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnom pretresu dao lažni iskaz, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se sačini poseban prijepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti tužitelju.

Odjeljak 3 - Pretpostavke za održavanje glavnog pretresa

Član 259.

Otvaranje zasjedanja

Sudija, odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavnog pretresa. Zatim će sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrditi da li su prisutne sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerit će da li su im pozivi dostavljeni i da li su svoj izostanak opravdale.

Član 260.

Nedolazak tužitelja, odnosno osobe koja ga zamjenjuje na glavni pretres

(1) Ako tužitelj ili osoba koja ga zamjenjuje i koja je uredno pozvana ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvat će tužitelja, odnosno osobu koja ga zamjenjuje da iznese razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave sudija će utvrditi da li treba biti kažnjen kaznom iz stava 2. ovog člana. Ako se tužitelj, odnosno osoba koja ga zamjenjuje kažnjava, o tome obavještava Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000KM tužitelja, odnosno osobu koja ga zamjenjuje i koja se na uredan poziv suda za glavni pretres nije odazvala i nije opravdala svoj izostanak.

Član 261.

Nedolazak optuženog na glavni pretres

(1) Ako je optuženi uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda sudija, odnosno predsjednik vijeća će odložiti glavni pretres i narediti da se optuženi na idući glavni pretres prinudno dovede. Ako do privođenja optuženi opravda izostanak, sudija odnosno predsjednik vijeća će opozvati naredbu o prinudnom dovođenju.

(2) Ako optuženi koji je uredno pozvan očigledno izbjegava da dođe na glavni pretres i ako prinudnom dovođenje nije uspjelo sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženom odrediti pritvor.

(3) Protiv rješenja o određivanju pritvora dopuštena je žalba

koja ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Ako ne bude ranije ukinut pritvor traje do objavljivanja presude a najduže 30 dana.

Član 262.

Zabrana suđenja u odsustvu

Optuženom se ne može suditi u odsustvu.

Član 263.

Nedolazak branitelja na glavni pretres

(1) Ako branitelj koji je uredno pozvan ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvat će branitelja da objasni razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave branitelja sudija, odnosno predsjednik vijeća će utvrditi da li branitelj treba biti kažnjen. Kada se branitelj u ovakvim slučajevima kažnjava, obavještava se advokatska komora čiji je on član.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM branitelja koji se nije odazvao na uredan poziv suda za glavni pretres i nije opravdao svoj izostanak.

(3) Ako je optuženom određen novi branitelj, glavni pretres će biti odložen. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će dati novom branitelju dovoljno vremena za pripremu odbrane, a taj vremenski period nemože biti kraći od 15 dana ako se radi o krivičnom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženi ne odrekne ovog prava, a sudija, odnosno predsjednik vijeća se uvjeri da kraće vrijeme za pripremu odbrane neće uticati na pravo optuženog na pravedno suđenje.

Član 264.

Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavni pretres

(1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti prinudno dovođenje svjedoka ili vještaka.

(2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana sudija, odnosno predsjednik vijeća će odlučiti da li glavni pretres treba odložiti.

Odjeljak 4 - Odlaganje i prekidanje glavnog pretresa

Član 265.

Razlozi za odlaganje glavnog pretresa

(1) Na zahtjev stranaka ili branitelja glavni pretres se može odložiti rješenjem sudije, odnosno predsjednika vijeća ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženi nakon izvršenog krivičnog djela nesposoban da prisustvuje glavnom pretresu ili ako postoje druge smetnje da se glavni pretres uspješno provede.

(2) Rješenje kojim se odlaže glavni pretres unijeće se u zapisnik i, pomogućnosti, odrediti će se dan i sat nastavka glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će

također narediti osiguranje dokaza koji se mogu izgubiti ili uništiti zbog odlaganja glavnog pretresa.

(3) Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dopuštena žalba.
Član 266.

Nastavljanje odloženog glavnog pretresa

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odložen drži pred istim sudijom, odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija, odnosno predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne iznova.

(2) Glavni pretres koji je odložen mora iznova početi ako se izmijenio sastav vijeća, ali po saslušanju stranaka i branitelja vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se pročitaju iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se pročita zapisnik o uviđaju.

(3) Ako je odlaganje trajalo duže od 30 dana ili ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom, odnosno predsjednikom vijeća - glavni pretres mora iznova početi i svi dokazi se moraju ponovno izvesti.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1837
Član 267.

Prekid glavnog pretresa

(1) Osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom sudija, odnosno predsjednik vijeća može prekinuti glavni pretres zbog odmora ili zbog isteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili odbrane.

(2) Prekinuti glavni pretres nastavlja se uvijek pred istim sudijom, odnosno vijećem.

(3) Ako se glavni pretres ne može nastaviti pred istim sudijom, odnosno vijećem ili ako je prekid glavnog pretresa trajao duže od 8 dana postupit će se po odredbama člana 266. ovog zakona.

Odjeljak 5 - Zapisnik o glavnom pretresu

Član 268.

Način vođenja zapisnika

(1) O radu na glavnom pretresu vodi se zapisnik u koji se mora doslovno unijeti cijeli tok glavnog pretresa.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se određeni dio zapisnika pročita ili reprodukuje, a pročitati će ga ili reprodukovati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branitelj ili osoba čija se izjava unosi u zapisnik.

Član 269.

Unošenje izreke presude u zapisnik

(1) U zapisnik o glavnom pretresu unosi se potpuna izreka presude, uz naznačenje da li je presuda javno objavljena. Izreka presude unijeta u zapisnik o glavnom pretresu predstavlja izvornik.

(2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru i ono se unosi u zapisnik o glavnom pretresu.

Član 270.

Čuvanje materijalnih dokaza

(1) U posebnoj prostoriji suda se pohranjuju i čuvaju materijalni dokazi prikupljeni u toku krivičnog postupka. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati naredbu koja se odnosi na kontrolu i raspolaganje materijalnim dokazima.

(2) Federalni ministar pravde donijet će propise kojima će odrediti način i uvjete pod kojima se čuvaju materijalni dokazi iz stava 1. ovog člana.

Odjeljak 6 - Početak glavnog pretresa

Član 271.

Ulazak sudije, odnosno vijeća u sudnicu

(1) Prilikom ulaska sudije ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice svi prisutni, na poziv ovlaštene osobe, treba da ustanu.

(2) Stranke i drugi učesnici postupka dužni su da ustanu kad se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

Član 272.

Uvjeti za održavanje glavnog pretresa

Kada sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrdi prisustvo svih pozvanih osoba na glavnom pretresu ili kada odluči da se glavni pretres održi bez prisustva određenih pozvanih osoba ili je odlučivanje o ovim stvarima odloženo, pozvat će optuženog i uzeti od njega osobne podatke radi utvrđivanja identiteta.

Član 273.

Utvrđivanje identiteta optuženog i davanje uputa

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženog osobne podatke (član 92.) da bi utvrdio njegov identitet.

(2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost suda.

(3) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog sudija, odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještace u prostoriju van sudnice za njih određenu, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke da dok čekaju o svojim iskazima ne razgovaraju s drugim svjedocima. Na prijedlog tužitelja, optuženog ili branitelja sudija, odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da prisustvuju toku pretresa u sudnici.

(4) Ukoliko je prisutan oštećeni, ali još nije podnio imovinskopravni zahtjev, sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga poučiti da može podnijeti taj zahtjev do zaključenja glavnog pretresa.

(5) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može preduzeti neophodne mjere radi sprečavanja međusobnog komuniciranja svjedoka, vještaka i stranaka.

Član 274.

Pouke optuženom

Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog na potrebu pažljivog praćenja toka pretresa i poučit će ga da može

iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da može postavljati pitanja saoptuženom, svjedocima i vještacima i da može davati obrazloženja u vezi s njihovim iskazima.

Član 275.

Čitanje optužnice i dokazi optužbe i odbrane

(1) Glavni pretres počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužitelj.

(2) Nakon toga tužitelj će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu. Nakon čitanja optužnice sudija, odnosno predsjednik vijeća upitat će optuženog da li je razumio njene navode. Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv.

(3) Optuženi ili njegov branitelj mogu nakon toga izložiti odbranu i ukratko iznijeti dokaze koje će ponuditi u svojoj odbrani.

Odjeljak 7 - Dokazni postupak

Član 276.

Izvođenje dokaza

(1) Stranka i branitelj imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.

(2) Osim ako sudija, odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnom pretresu izvode sljedećim redom:

- a) dokazi optužbe,
- b) dokazi odbrane,
- c) okazi optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane (replika),
- d) dokazi odbrane kao odgovor na pobijanje (duplika),
- e) dokazi čije je izvođenje naložio sudija, odnosno vijeće,
- f) sve relevantne informacije koje mogu pomoći sudiji, odnosno vijeću kod odmjeravanja odgovarajuć e krivičnopravne sankcije ako optuženi bude proglašen krivim po jednoj ili više tačaka optužnice.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dozvoljeno je direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Direktno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudija, odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

Član 277.

Direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje svjedoka

(1) Dozvoljeno je ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji je pozvao svjedoka (direktno ispitivanje), zatim ispitivanje tog svjedoka od suprotne stranke, odnosno branitelja (unakrsno ispitivanje) i ponovno ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakoj fazi ispitivanja postaviti svjedoku odgovarajuće pitanje. Pitanja svjedoku od suprotne stranke

Broj 35 - Strana 1838 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

ograničavaju se na pitanja koja su prethodno postavljena tokom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u korist vlastitih tvđenja. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se i odnose na pitanja postavljena tokom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke. Nakon što svjedok bude ispitan sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.

(2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti ne mogu se postavljati pri direktnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja izjave svjedoka. Po pravilu, pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti - dopuštena su samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojan stav ili ne želi da sarađuje sudija, odnosno predsjednik vijeća može dozvoliti upotrebu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri kontrolisati način i redoslijed ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude efikasno za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotrebno gubljenje vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.

(4) Prilikom izvođenja dokaza iz člana 276. stav 2. tačka e) ovog zakona sud će ispitati svjedoka, a nakon toga dozvolit će strankama i branitelju da postavljaju pitanja.

Član 278.

Pravo suda da ne dopusti pitanje ili dokaz

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će zabraniti pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno - ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj želi da dokaže nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza.

Član 279.

Posebna pravila o dokazima u slučajevima seksualnih delikata

(1) Upostupku se ne mogu koristiti kao dokazi činjenice koje se odnose na ranije seksualno ponašanje oštećene strane i njene seksualne predispozicije.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana može se u postupku koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o povredama ili drugi materijalni dokazi potiču od druge osobe, a ne od optuženog.

(3) Uslučajevima učinjenja krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pristanak žrtve se nemože upotrijebiti u prilog odbrane optuženog.

(4) Prije prihvatanja dokaza u skladu s ovim članom obaviti će se odgovarajuće saslušanje s koga je isključena javnost.

(5) Zahtjev, prateća dokumentacija i zapisnik sa saslušanja

čuvaju se zapečaćeni u posebnom omotu, osim ako sud ne odredi drugačije.

Član 280.

Posljedice priznanja optuženog

Ako je priznanje optuženog na glavnom pretresu potpuno i u skladu s prije izvedenim dokazima, u dokaznom postupku izvest će se samo oni dokazi koji se odnose na odluku o krivičnopravnoj sankciji.

Član 281.

Polaganje zakletve, odnosno davanje izjave

(1) Svi svjedoci polažu zakletvu ili daju izjavu prije svjedočenja koja zamjenjuje zakletvu.

(2) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću i savješću - izjavljujem da ću govoriti istinu o svemu što će me sud pitati i da neću uskratiti, dodati ili promijeniti ništa meni poznato o ovom predmetu."

(3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati daju zakletvu odnosno izjavu potpisivanjem teksta zakletve, odnosno izjave, a gluhi svjedoci čitaju tekst zakletve, odnosno izjave. Ako gluhi ili nijemi svjedoci ne znaju čitati i pisati, zakletva, odnosno izjava se daje preko tumača.

Član 282.

Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je zaštititi svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti ili novčano kazniti učesnika u postupku ili bilo koju drugu osobu koja vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost sigurnost svjedoka pred sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja primijenjuje se odredba člana 257. ovog zakona.

(3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti tužitelja radi preduzimanja krivičnog gonjenja.

(4) Na prijedlog stranke ili branitelja sudija, odnosno predsjednik vijeća naredit će policijskim organima preduzimanje mjera neophodnih za zaštitu svjedoka.

Član 283.

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

(1) Ako svjedok odbije da svjedoči bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom do 30.000 KM.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 284.

Angažovanje vještaka

(1) Vještaka mogu angažovati stranke, branitelj i sud.

(2) Troškove vještaka iz stava 1. ovog člana snosi onaj koji ga je angažovao.

Član 285.

Ispitivanje vještaka

(1) Prije ispitivanja vještaka, sudija, odnosno predsjednik vijeća opomenut će ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i u skladu s

vještinom i pravilima struke i upozorit će ga da davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju predstavlja krivično djelo.

(2) Vještak će položiti zakletvu, odnosno dati izjavu prije svjedočenja.

(3) Zakletva, odnosno izjava se daje usmeno.

(4) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću-izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću tačno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mišljenje."

(5) Vještak iznosi svoj nalaz i mišljenje usmeno na glavnom pretresu. U tom slučaju vještak će biti direktno, unakrsno, odnosno dodatno ispitan od obje stranke i branitelja, odnosno suda.

(6) Pisani nalaz i mišljenje vještaka bit će prihvaćen kao dokaznimaterijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na pretresu.

Član 286.

Otpuštanje svjedoka i vještaka

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostat će ispred sudnice ukoliko ih sudija, odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od stranaka i branitelja.

(2) Na prijedlog stranke ili branitelja ili po službenoj dužnosti, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i da budu naknadno pozvani i ponovno ispitani u prisustvu ili odsustvu ostalih svjedoka i vještaka.

Član 287.

Saslušanje van sudnice

(1) Ako se u toku suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti da dođe pred sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan s nesrazmjernim teškoćama, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se svjedok, odnosno vještak ispita van sudnice - ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudija, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branitelj će prisustvovati ispitivanju, a ispitivanje će se provesti u skladu s članom 277. ovog zakona.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, ispitivanje svjedoka se može izvršiti prilikom rekonstrukcije događaja van sudnice. Sudija, odnosno Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1839 predsjednik vijeća, stranke i branitelj će biti prisutne na rekonstrukciji, a ispitivanje će se provesti u skladu s članom 277. ovog zakona.

(3) Stranke, branitelj i oštećeni uvijek se obavještavaju o vremenu i mjestu ispitivanja svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije, s uputstvom da stranke, branitelj i svjedoci moraju prisustvovati ovim radnjama. Saslušanje će se provesti kao da se izvodi na glavnom pretresu u skladu s članom 277. ovog zakona.

(4) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka shodno se primjenjuju odredbe člana 100. stava 6. i člana 104. ovog zakona.

Član 288.

Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza

(1) Iskazi dati u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog i unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje ili za dodatno ispitivanje. U ovom slučaju osobi se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.

Član 289.

Zapisnici o dokaznom materijalu

(1) Zapisnik o uviđaju na licu mjesta, o pretresanju stana ili osoba, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza iznijet će se na glavnom pretresu da bi se utvrdio njihov sadržaj, a po ocjeni sudije, odnosno predsjednika vijeća njihov sadržaj se može ukratko unijeti u zapisnik o glavnom pretresu.

(2) Za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografije, potrebni su originalno pismeno, zapis ili fotografija, osim ako nije drugačije propisano ovim zakonom.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana može se koristiti kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmjenjena u odnosu na original.

(4) Dokaznimaterijal iz stava 1. ovog člana se čita ukoliko se stranke i branitelj drugačije ne dogovore.

Član 290.

Izmjena optužbe

Ako tužitelj ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici on može na glavnom pretresu izmijeniti optužnicu. Radi pripremanja odbrane glavni pretres se može odgoditi. U ovom slučaju ne vrši se potvrđivanje optužnice.

Član 291.

Dopuna dokaznog postupka

(1) Nakon izvođenja dokaza sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja da li imaju još neki dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branitelj nemaju nove dokazne prijedloge ili prijedlozi budu odbijeni sudija, odnosno predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

Član 292.

Završna riječ

(1) Nakon završetka dokaznog postupka sudija, odnosno predsjednik vijeća će pozvati tužitelja, oštećenog, branitelja i optuženog radi davanja završne riječi. Posljednja riječ uvijek pripada optuženom.

(2) Ako optužnicu zastupa više tužitelja ili optuženi ima više od jednog branitelja svi mogu dati završnu riječ, ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati i mogu biti vremenski ograničena.

Član 293.

Završetak glavnog pretresa

Nakon završnih riječi sudija, odnosno predsjednik vijeća objavljuje da je glavni pretres završen, a sud se povlači na vijećanje i glasanje radi donošenja presude.

GLAVA DŽDŽII - PRESUDA

Odjeljak 1 - Izricanje presude

Član 294.

Izricanje i objavljivanje presude

Presuda se izriče i objavljuje u ime Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 295.

Vežanost presude za optužbu

(1) Presuda se može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge u pogledu pravne ocjene djela.

Član 296.

Dokazi na kojima se zasniva presuda

(1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2 - Vrste presuda

Član 297.

Meritorne i procesne presude

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvata više krivičnih dijela u presudi će se izreći da li se i za koje djelo optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

Član 298.

Presuda kojom se optužba odbija

Presudu kojom se optužba odbija sud će izreći:

- a) ako za presuđenje sud nije stvarno nadležan,
- b) ako je postupak vođen bez zahtjeva tužitelja,
- c) ako je tužitelj od započinjanja pa do završetka glavnog pretresa odustao od optužnice,
- d) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja,
- e) ako je optuženi za isto djelo već pravomoćno osuđen, oslobođen od optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravomoćno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavljanju postupka iz člana 342. ovog zakona,
- f) ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja

oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne može preduzeti zbog zastarjelosti ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.
Član 299.

Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe

Presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe sud će izreći:

- a) ako djelo za koje se optuženi optužuje nije zakonom propisano kao krivično djelo,
- b) ako postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost optuženog,
- c) ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje.

Broj 35 - Strana 1840 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 300.

Presuda kojom se optuženi oglašava krivim

(1) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim, sud će izreći:

- a) za koje se krivično djelo optuženik oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe Krivičnog zakona,
- b) zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe Krivičnog zakona primijenjene,
- c) kakva se kazna izriče optuženom ili se po odredbama Krivičnog zakona oslobađa od kazne,
- d) odluku o uvjetnoj osudi,
- e) odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (član 88.) ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku, odnosno držatelju,
- f) odluku o uračunavanju pritvora ili već izdržane kazne,
- g) odluku o troškovima krivičnog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o tome da se pravomoćna presuda ima objaviti putem sredstava javnog informiranja.

(2) Ako je optuženom izrečena novčana kazna u presudi će se odrediti rok u kojem se novčana kazna ima platiti i način zamjene izvršenja novčane kazne u slučaju da se novčana kazna ne može naplatiti.

Odjeljak 3 - Objavljivanje presude

Član 301.

Vrijeme i mjesto objavljivanja presude

(1) Pošto je presuda izrečena sud će je odmah objaviti. Ako sud nije umogući da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložit će objavljivanje presude najviše za tri dana i odredit će vrijeme i mjesto objavljivanja presude.

(2) Sud će u prisutnosti stranaka i branitelja, njihovih zakonskih zastupnika i punomoćnika javno pročitati izreku i priopćiti ukratko razloge presude.

(3) Objavljivanje presude će se izvršiti i kad stranka,

branitelj, zakonski zastupnik ili punomoćnik nije prisutan. Sud može odlučiti da optuženom koji je odsutan, presudu usmeno priopći sudija, odnosno predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnom pretresu bila isključena, izreka presude će se uvijek pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti hoće li i koliko isključiti javnost prilikom objavljivanja razloga presude.

(5) Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.
Član 302.

Pritvor nakon izricanja presude

Za određivanje, produženje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude do njene pravomoćnosti primjenjivat će se odredba člana 152. ovog zakona.

Član 303.

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

(1) Po objavljivanju presude sudija odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženog i oštećenog o pravu na žalbu, kao i o pravu na odgovor na žalbu.

(2) Ako je optuženom izrečena uvjetna osuda, upozorit će ga sudija, odnosno predsjednik vijeća na značaj uvjetne osude i na uvjete kojih se mora pridržavati.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog da do pravomoćnog okončanja postupka obavijesti sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4 - Pisana izrada i dostavljanje presude

Član 304.

Pisana izrada presude

(1) Presuda koja je objavljena mora se pisano izraditi u roku od 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima, izuzetno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima sudija, odnosno predsjednik vijeća je dužan obavijestiti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik suda će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

(2) Presudu potpisuju sudija, odnosno predsjednik vijeća i zapisničar.

(3) Ovjereni prijepis presude dostavit će se tužitelju i oštećenom, a optuženom i branitelju saglasno članu 185. ovog zakona. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prijepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stava 1. ovog člana.

(4) Optuženom i oštećenom dostavit će se i pouka o pravu na žalbu.

(5) Ovjereni prijepis presude sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti osobi čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i pravnoj osobi kojoj je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravomoćna presuda će se dostaviti oštećenom.

Član 305.

Sadržaj presude

(1) Pisano izrađena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i

obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznačenje da se presuda izriče u ime Federacije Bosne i Hercegovine, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženog, krivično djelo za koje je optužen i da li je bio prisutan na glavnom pretresu, dan glavnog pretresa i da li je glavni pretres bio javan, ime i prezime tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i punomoćnika koji su bili prisutni na glavnom pretresu i dan objavljivanja izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženom i odluku kojom se optuženi oglašava krivim za krivično djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz člana 300. ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopравnom zahtjevu, ako je bio postavljen.

(5) U slučaju sticaja krivičnih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno krivično djelo, a zatim jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u sticaju.

(6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitao, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba Krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.

(8) Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu ili da treba izreći mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi.

(9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe u obrazloženju će se naročito navesti iz kojih se razloga iz člana 299. ovog zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Član 306.

Ispravke u presudi

(1) Pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1841
nesaglasnosti pisano izrađene presude s izvornikom ispraviti će, posebnim rješenjem, sudija, odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branitelja ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesaglasnost između pisano izrađene presude i njenog izvornika u pogledu podataka iz člana 300. stav 1. tač. od a) do e) i tačke g) ovog zakona, rješenje o ispravci dostavit će se osobama iz člana 303. ovog zakona. U tom slučaju rok za žalbu protiv presude teče od dana dostavljanja tog rješenja, protiv koga posebna žalba nije dopuštena.

GLAVA DŽDŽIII - REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1 - Žalba na prvostepenu presudu

Član 307.

Pravo na žalbu i rok

(1) Protiv presude donesene u prvom stepenu može se podnijeti žalba drugostepenom sudu u roku od 15 dana od dana dostavljanja prijepisa presude.

(2) U složenim stvarima, na zahtjev stranaka i branitelja, sud može produžiti rok za žalbu najduže za 15 dana.

(3) Do odluke suda o zahtjevu iz stava 2. ovog člana ne teče rok za žalbu.

(4) Blagovremeno podnesena žalba odlaže izvršenje presude.
Član 308.

Subjekti žalbe

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećeni.

(2) U korist optuženog žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bračni, odnosno vanbračni drug optuženog, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojitelj, usvojenik, brat, sestra i hranitelj. Rok za žalbu i u tom slučaju teče od dana kad je optuženom ili njegovom branitelju dostavljen prijepis presude.

(3) Tužitelj može podnijeti žalbu kako na štetu tako i u korist optuženog.

(4) Oštećeni može pobijati presudu samo zbog odluke suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

(5) Žalbu može podnijeti i osoba čiji je predmet oduzet ili od koje je oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom .

(6) Branitelj i osobe iz stava 2. ovog člana mogu podnijeti žalbu i bez naročitog ovlaštenja optuženog, ali ne i protiv njegove volje - osim ako je optuženom izrečena kazna dugotrajnog zatvora.
Član 309.

Odricanje i odustajanje od žalbe

(1) Optuženi se može odreći prava na žalbu samo nakon što mu je presuda dostavljena. Optuženi se i prije toga može odreći prava na žalbu ako se tužitelj odrekao prava na žalbu, osim ako bi optuženi po presudi imao da izdržava kaznu zatvora. Do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja optuženi može odustati od već podnesene

žalbe.

(2) Tužitelj se može odreći prava na žalbu od trenutka objavljivanja presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a može do donošenja odluke vijeća apelacionog odjeljenja odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

Član 310.

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

(1) Žalba treba sadržavati:

a) označenje presude protiv koje se podnosi žalba

(naziv suda, broj i datum presude),

b) osnov za pobijanje presude,

c) obrazloženje žalbe,

d) prijedlog da se pobijena presuda potpuno ili

djelimično ukine ili preinači,

e) potpis osobe koja podnosi žalbu.

(2) Ako je žalbu podnio optuženi ili druga osoba iz člana 308.

stav 2. ovog zakona, a optuženi nema branitelja ili ako je žalbu podnio oštećeni koji nema punomoćnika, a žalba nije sastavljena u skladu s odredbama stava 1. ovog člana, sud će pozvati žalitelja da u određenom roku dopuni žalbu pisanim podneskom ili usmeno na zapisniku kod suda.

Ako žalitelj ne postupi po ovom pozivu sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stava 1. tačke b), c) i e) ovog člana, a ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke

a) ovog člana - odbacit će je ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženog, dostavit će se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbacit će se ako se to ne može utvrditi.

(3) Ako je žalbu podnio oštećeni koji ima punomoćnika ili tužitelj, a žalba ne sadrži podatke iz stava 1. tačke b), c) i e)

ovog člana ili ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1. tačke

a) ovog člana, a ne može se utvrditi na koju se presudu

odnosi žalba će se odbaciti. Žalba s ovim nedostacima

podnesena u korist optuženog koji ima branitelja dostavit

će se apelacionom odjeljenju ako se može utvrditi na koju

se presudu odnosi, a odbacit će se ako se to ne može

utvrditi.

(4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i

pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni

na glavnom pretresu. Žalitelj je dužan navesti razloge

zašto ih ranije nije iznio. Pozivajući se na nove činjenice,

žalitelj je dužan navesti dokaze kojima bi se te činjenice

imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze - dužan je

navesti činjenice koje pomoću tih dokaza želi dokazati.

Član 311.

Žalbeni osnovi

Presuda se može pobijati:

a) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka,

b) zbog povrede Krivičnog zakona,

c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog

činjeničnog stanja,

d) zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informiranja.

Član 312.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

- a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,
- b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti,
- c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa,
- d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu,
- e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu,
- f) ako je sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa,
- g) ako je sud donio presudu, a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,
- h) ako sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe;
- i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda,
- j) ako je optužba prekoračena,
- k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

Broj 35 - Strana 1842 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Član 313.

Povrede Krivičnog zakona

Povreda Krivičnog zakona postoji ako je Krivični zakon povrijeđen u pitanju:

- a) da li je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo,
- b) postoje li okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost,
- c) postoje li okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja

ili je gonjenje isključeno usljed amnestije ili pomilovanja
ili je stvar već pravomoćno presuđena,
d) da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,
e) da li je odlukom o kazni ili uvjetnoj osudi, odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu,
f) da li su pravilno primijenjene odredbe o uračunavanju pritvora i izdržane kazne.

Član 314.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

(1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

(2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Član 315.

Odluke o krivičnopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavljivanju presude

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uvjetnoj osudi kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlaštenje, ali sud nije pravilno odmjerio kaznu, s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uvjetnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uvjeti.

(2) Odluka o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz člana 313. tačke e) ovog zakona, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru sigurnosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uvjeti. Iz istih razloga može se pobijati odluka o troškovima krivičnog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu, kao i odluka o objavljivanju presude putem sredstava javnog informiranja može se pobijati kad je sud o ovim pitanjima donio odluku protivno zakonskim odredbama.

Član 316.

Podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud, kao i za protivnu stranku i branitelja - radi davanja odgovora.

(2) Neblagovremenu (član 326.), nedopuštenu (član 327.) i izjavljenu od neovlaštene osobe (član 308.) žalbu odbacit će rješenjem sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Član 317.

Odgovor na žalbu

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i branitelju (član 185.) koji mogu u roku od osam dana od dana prijema podnijeti sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu, sa svim spisima, dostavlja se apelacionom odjeljenju.

Član 318.

Sudija izvjestitelj

(1) Kad spis po žalbi stigne apelacionom sudu, predsjednik apelacionog suda dostavlja spis predsjedniku apelacionog vijeća koji određuje sudiju izvjestitelja.

(2) Sudija izvjestitelj može, po potrebi, od sudije, odnosno predsjednika vijeća koje je donijelo pobijenu presudu pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može i provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(3) Kada sudija izvjestitelj pripremi spis, predsjednik vijeća će zakazati sjednicu vijeća.

Član 319.

Sjednica vijeća

(1) O sjednici vijeća obavijestit će se tužitelj, optuženi i njegov branitelj.

(2) Ako se optuženi nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne osigurat će se njegova prisutnost.

(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem podnositelja žalbe, a nakon toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vijeće može od stranaka i branitelja koji su prisutni sjednici zatražiti potrebno objašnjenje u vezi sa žalbom i odgovorom na žalbu. Stranke i branitelj mogu predložiti da se pročitaju pojedini spisi i mogu, po dopuštenju predsjednika vijeća dati potrebna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu ne ponavljajući ono što je sadržano u objašnjenjima.

(4) Nedolazak stranaka i branitelja koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje sjednice vijeća.

(5) Na sjednici vijeća kojoj su prisutne stranke i branitelj javnost se može isključiti samo pod uvjetima određenim ovim zakonom (čl. od 250. do 252).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima.

(7) Rješenja iz čl. 326. i 327. ovog zakona mogu se donijeti i bez obavještavanja stranaka i branitelja o sjednici vijeća.

Član 320.

Odlučivanje u sjednici vijeća ili pretresu

Vijeće apelacionog odjeljenja donosi odluku u sjednici vijeća ili na osnovu održanog pretresa.

Član 321.

Granice ispitivanja presude

Vijeće apelacionog odjeljenja ispituje presudu u onom dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

Član 322.

Zabrana reformatio in peius

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Član 323.

Prošireno djelovanje žalbe

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (član 315.).

Član 324.

Beneficium cohaesionis

Ako vijeće apelacionog odjeljenja povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Član 325.

Odluke po žalbi

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja može u sjednici vijeća odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu ili preinačiti prvostepenu presudu, ili ukinuti presudu i održati pretres.

(2) O svim žalbama protiv iste presude vijeće apelacionog odjeljenja odlučuje jednom odlukom.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1843

Član 326.

Odbacivanje žalbe kao neblagovremene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnijeta nakon proteka zakonskog roka za njeno podnošenje.

Član 327.

Odbacivanje žalbe kao nedopuštene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena za podnošenje žalbe ili osoba koja se odrekla prava na žalbu ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je poslije odustajanja ponovno podnesena žalba ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

Član 328.

Odbijanje žalbe

Vijeće apelacionog odjeljenja će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

Član 329.

Preinačenje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 312. stava 1. tačke f) i j) ovog zakona.

(2) Ako su se zbog preinačenja prvostepene presude stekli uvjeti da se odredi, odnosno ukine pritvor na osnovu člana 152. st. 1. i 2. ovog zakona, vijeće apelacionog odjeljenja će o tome donijeti posebno rješenje protiv koga nije dopuštena žalba.

Član 330.

Ukidanje prvostepene presude

(1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i odrediti održavanje pretresa ako utvrdi da:

a) postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka,

osim slučajeve iz člana 329. stav 1. ovog zakona,
b) je potrebno izvesti nove dokaze ili ponoviti već u prvostepenom postupku izvedene dokaze usljed kojih je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno.

(2) Vijeće apelacionog odjeljenja može i djelimično ukinuti prvostepenu presudu ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje i u odnosu na taj dio održati pretres.

(3) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja će ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijet će rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(4) Ako je optuženi u pritvoru, vijeće apelacionog odjeljenja je dužno donijeti odluku najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je primilo spise.

Član 331.

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostepena presuda

U obrazloženju presude, u dijelu kojim se ukida prvostepena presuda ili u rješenju kojim se ukida prvostepena presuda, navest će se samo kratki razlozi za ukidanje.

Član 332.

Pretres pred vijećem apelacionog odjeljenja

(1) Odredbe koje se odnose na glavni pretres u prvostepenom postupku shodno se primjenjuju i na pretres pred vijećem apelacionog odjeljenja.

(2) Ako vijeće apelacionog odjeljenja ustanovi da je potrebno ponovo izvesti već izvedene dokaze u prvostepenom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pisani nalaz i mišljenje bit će prihvaćeni kao dokazni materijal ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke i branitelja, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja iako im je to bilo omogućeno, te ukoliko se radi o dokazima iz člana 276. stav 2. tačka e) ovog zakona. U tom slučaju njihovi iskazi na pretresu se mogu čitati.

3) Odredbe stava 2. ovog člana se ne odnose na osobe koje mogu odbiti svjedočenje iz člana 97. ovog zakona.

Odjeljak 2 - Žalba na drugostepenu presudu

Član 333.

Uvjeti za podnošenje žalbe i postupak po žalbi

(1) Protiv presude suda koji rješava u drugom stepenu dopuštena je žalba ako je sud koji rješava u drugom stepenu preinačio prvostepenu presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izrekao presudu kojom se optuženi oglašava krivim.

(2) Ožalbi protiv drugostepene presude iz stava 1. ovog člana rješava Vrhovni sud Federacije u sjednici vijeća u skladu sa odredbama koje važe za postupak pred drugostepenim sudom.

Odjeljak 3 - Žalba na rješenje

Član 334.

Dopuštenost žalbe na rješenje

(1) Protiv rješenja suda donesenog u prvom stepenu stranke, branitelj i osobe čija su prava povrijeđena mogu podnijeti žalbu uvijek kad u ovom zakonu nije izričito određeno da žalba nije dopuštena.

(2) Protiv rješenja vijeća donesenog u toku istrage nije dopuštena žalba, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavnog pretresa i presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

Član 335.

Opći rok za podnošenje žalbe

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 336.

Suspenzivno djelovanje žalbe

Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, podnošenjem žalbe na rješenje odlaže se izvršenje rješenja protiv koga je podnesena žalba.

Član 337.

Odlučivanje o žalbi na rješenje

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja višeg suda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno. O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu pred Vrhovnim sudom Federacije odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja tog suda.

(2) O žalbi protiv rješenja sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje odlučuje vijeće istog suda (član 25. stav 6.), osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Odlučujući o žalbi sudmože rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu, odbiti žalbu kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

Član 338.

Shodna primjena odredbi o žalbi na prvostepenu presudu

Na postupak po žalbi na rješenje shodno se primjenjuju odredbe čl. 308., 310. i čl. 316. stav 2., čl. 318. stav 1. i čl. 322. i 324. ovog zakona.

Broj 35 - Strana 1844 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 339.

Shodna primjena odredbi ovog zakona i na druga rješenja

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno odredbe čl. 334. i 338. ovog zakona shodno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakonu.

GLAVA DŽDŽIV - VANREDNI PRAVNI LIJEK

Ponavljanje postupka

Član 340.

Opća odredba

Krivični postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili

pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe ponoviti samo u slučajevima i pod uvjetima predviđenim u ovom zakonu.

Član 341.

Nastavljanje krivičnog postupka

Ako je krivični postupak rješenjem pravomoćno obustavljen ili je presudom optužba pravomoćno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak će se na zahtjev tužitelja nastaviti čim prestanu uzroci zbog kojih su donesene navedene odluke.

Član 342.

Ponavljanje postupka završenog pravomoćnim rješenjem

(1) Ako je izvan slučajeva iz člana 341. ovog zakona krivični postupak pravomoćno obustavljen prije početka glavnog pretresa, na zahtjev tužitelja može se dopustiti ponavljanje krivičnog postupka ako se podnesu novi dokazi na osnovu kojih se sudmože uvjeriti da su se stekli uvjeti za ponovno pokretanje krivičnog postupka.

(2) Krivični postupak pravomoćno obustavljen do početka glavnog pretresa može se ponoviti kad je tužitelj odustao od gonjenja, ako se dokaže da je do odustanka došlo usljed krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja tužitelja. U pogledu dokazivanja krivičnog djela tužitelja primjenjivat će se odredbe člana 343. stava 2. ovog zakona.

Član 343.

Ponavljanje postupka u korist osuđenog

(1) Krivični postupak završen pravomoćnom presudom može se ponoviti u korist osuđenog:

a) ako se dokaže da je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

b) ako se dokaže da je do presude došlo usljed krivičnog djela sudije ili osobe koja je vršila istražne radnje,

c) ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu, a koji su sami za sebe ili u vezi s ranijim dokazima podobni da prouzrokuju oslobađanje osobe koja je bila osuđena ili njezinu osudu po blažem krivičnom zakonu,

d) ako je neka osoba za isto krivično djelo više puta osuđena ili ako je više osoba osuđeno zbog istog djela koje jemogla učiniti samo jedna osoba ili neka od njih,

e) ako se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvaća više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne,

f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za

ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ili Evropski sud za ljudska prava utvrdi da su u toku postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i ako je presuda zasnovana na tom kršenju, i

g) ako je odlukom Ustavnog suda Federacije ili Ustavnog suda Bosne i Hercegovine prestao važiti zakon ili drugi propis na osnovu kojeg je bila donesena pravomoćna osuđujuća presuda.

(2) U slučajevima iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mora se pravomoćnom presudom dokazati da su navedene osobe oglašene krivim za odnosna krivična djela. Ako se postupak protiv ovih osoba ne može provesti zbog toga što su umrle ili što postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Član 344.

Ponavljanje postupka na štetu optuženog

(1) Krivični postupak se može ponoviti na štetu optuženog ako je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka tužitelja od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo usljed krivičnog djela korupcije ili krivičnog djela protiv službene i druge dužnosti tužitelja.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 343. stav 2. ovog zakona.

Član 345.

Osobe ovlaštene na podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka mogu podnijeti stranke i branitelj, a poslije smrti osuđenog zahtjev u njegovu korist mogu podnijeti tužitelj i osobe iz člana 308. stava 2. ovog zakona.

(2) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u korist osuđenog može se podnijeti i pošto je osuđeni izdržao kaznu i, bez obzira na zastarjelost, amnestiju ili pomilovanje.

(3) Ako sud sazna da postoji razlog za ponavljanje krivičnog postupka, obavijestit će o tome osuđenog, odnosno osobu koja je ovlaštena da u korist osuđenog podnese zahtjev.

Član 346.

Postupanje po zahtjevu

(1) O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka odlučuje vijeće (član 25. stav 6).

(2) U zahtjevu se mora navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrjepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, sud će pozvati podnositelja da u određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Prilikom rješavanja o zahtjevu u vijeću neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju presude u ranijem postupku.

Član 347.

Odlučivanje o zahtjevu

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na osnovu samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev

podnijela neovlaštena osoba ili da nema zakonskih uvjeta za ponavljanje postupka ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva već bili izneseni u ranijem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravomoćnim rješenjem suda ili da činjenice i dokazi očigledno nisu podobni da se na osnovu njih dopusti ponavljanje ili da podnositelj zahtjeva nije postupio po članu 346. stav 2. ovog zakona.

(2) Ako sud ne odbaci zahtjev dostavit će se prijepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo u roku od osam dana odgovoriti na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća odredit će da se izvide činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Poslije provedenih izviđaja sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za ponavljanje postupka.

Član 348.

Dopuštenje za ponavljanje postupka

(1) Kad tužitelj vrati spise, sud će, ako ne odredi da se izviđaj dopuni, na osnovu rezultata izviđaja zahtjev uvažiti i dopustiti ponavljanje krivičnog postupka ili će zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu podobni da dovedu do ponavljanja krivičnog postupka.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1845

(2) Ako sud nađe da razlozi zbog kojih je dopustio ponavljanje postupka u korist optuženog postoje i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupit će po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka sud će odlučiti da se odmah zakaže novi glavni pretres ili da se krivični predmet vrati u stanje istrage.

(4) Ako je zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka podnesen u korist osuđenog, a sud smatra, s obzirom na podnesene dokaze, da osuđeni može u ponovljenom postupku biti osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne imao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobođen od optužbe ili da optužba može biti odbijena - odredit će da se izvršenje presude odloži, odnosno prekine.

(5) Kad rješenje kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka postane pravomoćno, obustavit će se izvršenje kazne, ali će sud, po prijedlogu tužitelja, odrediti pritvor ako postoje uvjeti iz člana 146. ovog zakona.

Član 349.

Pravila ponovljenog postupka

(1) Na ponovljeni postupak koji se vodi na osnovu rješenja kojim je dopušteno ponavljanje krivičnog postupka, primijenjuju se iste odredbe kao i na prethodni postupak. U ponovljenom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prethodnom postupku.

(2) Ako se ponovljeni postupak obustavi do početka glavnog pretresa, sud će rješenjem o obustavljanju postupka

ukinuti i raniju presudu.

(3) Kad sud u ponovljenom postupku donese presudu izreći će da se prethodna presuda djelimično ili u cjelini stavlja van snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženom uračunati izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optuženi bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu.

(4) Sud je u ponovljenom postupku vezan zabranom iz člana 322. ovog zakona.

DIO TREĆI - POSEBNI POSTUPCI

GLAVA DŽDŽV - POSTUPAK ZA IZDAVANJE

KAZNENOG NALOGA

Član 350.

Opća odredba

(1) Za krivično djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnov za tvrdnju da je osumnjičeni učinio krivično djelo, tužitelj može u optužnici zatražiti od suda da izda kazneni nalog - u kojem će optuženom izreći određenu krivičnopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.

(2) Tužitelj može da zatraži izricanje jedne ili više od sljedećih krivičnopravnih sankcija ili mjera: novčane kazne, uvjetne osude i oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili oduzimanja predmeta.

(3) Izricanje novčane kazne može se zatražiti u visini koja ne može biti veća od 50.000 KM.

Član 351.

Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Sudija će odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi da postoji osnov za spajanje postupka iz člana 32. ovog zakona, ako se radi o krivičnom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je tužitelj zatražio izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dopuštena.

(2) Ožalbi tužitelja protiv rješenja o odbačaju odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ovog zakona u roku od 48 sati.

(3) Ako sudija smatra da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno osnova za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge krivične sankcije ili mjere, a ne one koju je zatražio tužitelj, postupit će s optužnicom kao da je podnijeta na potvrdu i proslijediti je u daljnji postupak, u skladu s ovim zakonom.

Član 352.

Prihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako se složi sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga sudija će potvrditi optužnicu i zakazati saslušanje optuženog.

(2) Prilikom saslušanja sudija će:

a) utvrditi da li je ispoštovano pravo optuženog da ga zastupa branitelj,

- b) utvrditi da li je optuženi razumio optužnicu i zahtjev tužitelja za izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere,
- c) upoznati optuženog s dokazima koje je prikupio tužitelj i pozvati ga na davanje izjave o predloženim dokazima,
- d) pozvati optuženog da se izjasni o krivnji,
- e) pozvati optuženog da se izjasni o predloženoj krivičnopravnoj sankciji ili mjeri.

Član 353.

Izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudija će zakazati glavni pretres u roku od 30 dana i prosljediti optužnicu na daljnji postupak, u skladu s ovim zakonom.

(2) Ako optuženi izjavi da je kriv i da prihvata krivičnopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudija će prvo utvrditi krivnju i onda presudom izdati kazneni nalog u skladu s optužnicom.

Član 354.

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo na žalbu

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz člana 300. ovog zakona.

(2) U obrazloženju presude iz stava 1. ovog člana ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.

(3) Protiv presude iz stava 1. ovog člana dopuštena je žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja presude.

Član 355.

Dostavljanje presude kojom se izdaje kazneni nalog

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženom, njegovom branitelju i tužitelju.

(2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odricanjem od prava na žalbu.

GLAVA DŽDŽVI - POSEBNE ODREDBE O IZRICANJU
ŠUDSKE OPOMENE

Član 356.

Izricanje sudske opomene

(1) Sudska opomena izriče se rješenjem.

(2) Ukoliko u ovoj glavi nije nešto drugo predviđeno odredbe ovog zakona, koje se odnose na presudu kojom se optuženi oglašava krivim, primjenjuju se u skladu sa i na rješenje o sudskoj opomeni.

Član 357.

Objavljivanje i sadržaj rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni objavljuje se odmah po završetku glavnog pretresa s bitnim razlozima. Tom prilikom predsjednik vijeća upozorit će optuženog da mu se za krivično djelo koje je učinio ne izriče kazna jer se očekuje da će i sudska opomena na njega dovoljno uticati da više ne vrši krivična djela. Ako se rješenje o sudskoj opomeni objavljuje u odsustvu optuženog sud će ovakvo

upozorenje unijeti u obrazloženje rješenja.

(2) U izreci rješenja o sudskoj opomeni, pored osobnih podataka o optuženom, navest će se samo da se optuženom izriče sudska opomena za djelo koje je predmet optužbe i zakonski naziv krivičnog djela. Izreka Broj 35 - Strana 1846 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. rješenja o sudskoj opomeni obuhvata i potrebne podatke iz člana 300. stav 1. tač. e) i g) ovog zakona.

(3) U obrazloženju rješenja sud će iznijeti kojim se razlozima rukovodio pri izricanju sudske opomene.

Član 358.

Pobijanje rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni može se pobijati zbog osnova navedenih u članu 311. tač. od a) do c) ovog zakona, kao i zbog toga što nisu postojale okolnosti koje opravdavaju izricanje sudske opomene.

(2) Ako rješenje o sudskoj opomeni sadrži odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi, o troškovima krivičnog postupka ili o imovinskopravnom zahtjevu, ova odluka se može pobijati iz razloga što sud nije pravilno primijenio mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi, odnosno što je odluku o troškovima krivičnog postupka ili imovinskopravnom zahtjevu donio protivno zakonskim odredbama.

Član 359.

Povreda Krivičnog zakona

Povreda Krivičnog zakona u slučaju izricanja sudske opomene postoji, osim po pitanjima navedenim u članu 313. tač. od a) do d) ovog zakona i kad je odlukom o sudskoj opomeni, mjeri sigurnosti ili oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu.

Član 360.

Odluke povodom žalbe

(1) Ako je žalbu protiv rješenja o sudskoj opomeni izjavio tužilac na štetu optuženog, drugostepeni sud može donijeti presudu kojom se optuženi oglašava krivim i osuđuje na kaznu ili kojom se izriče uvjetna osuda ako nađe da je prvostepeni sud pravilno utvrdio odlučne činjenice, ali da po pravilnoj primjeni zakona dolazi u obzir izricanje kazne.

(2) Povodom bilo čije žalbe protiv rješenja o sudskoj opomeni drugostepeni sud može donijeti presudu kojom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ako nađe da je prvostepeni sud pravilno utvrdio odlučne činjenice i da po pravilnoj primjeni zakona dolazi u obzir izricanje jedne od ovih presuda.

GLAVA DŽDŽVII - POSTUPAK PREMA MALOLJETNICIMA

Odjeljak 1 - Opće odredbe

Član 361.

Primjena drugih odredbi ovog zakona u postupku prema maloljetnicima

(1) Odredbe ove glave primjenjuju se u postupku prema osobama koje su učinile krivično djelo kao maloljetnici, a

u vrijeme pokretanja postupka, odnosno suđenja nisu navršile dvadeset jednu godinu života. Ostale odredbe ovog zakona primjenjuju se ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ove glave.

(2) Odredbe čl. od 363. do 365.; čl. od 368. do 371.; čl. 376., 378., 380. i 387. ovog zakona, primjenjuju se u postupku prema mlađoj punoljetnoj osobi ako se do početka glavnog pretresa ustanovi da dolazi u obzir da se toj osobi izrekne odgojna mjera u skladu s odredbama KZFBiH, a do tog vremena ona nije navršila dvadeset jednu godinu života.

Član 362.

Primjena odredbi prema djeci

Kad se u toku postupka utvrdi da maloljetnik u vrijeme učinjenja krivičnog djela nije navršio četrnaest godina života, krivični postupak će se obustaviti i o tome će se obavijestiti organ starateljstva.

Član 363.

Obazrivo postupanje

(1) Maloljetniku se ne može suditi u odsustvu.

(2) Pri preduzimanju radnji kojima je prisutan maloljetnik, a naročito pri njegovom ispitivanju, organi koji učestvuju u postupku dužni su postupati obazrivo vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti i osobnim svojstvima maloljetnika, kako vođenje krivičnog postupka ne bi štetno uticalo na razvoj maloljetnika.

(3) Organi koji učestvuju u postupku sprečavat će pogodnim mjerama svako nedisciplinovano ponašanje maloljetnika.

Član 364.

Obavezna odbrana

(1) Maloljetnik mora imati branitelja od početka pripremnog postupka.

(2) Ukoliko maloljetnik ne poznaje jezik na kom se vodi krivični postupak, sud će mu odrediti tumača.

(3) Ako u slučajevima iz stava 1. ovog člana sam maloljetnik, njegov zakonski zastupnik ili srodnici ne uzmu branitelja, njega će postaviti po službenoj dužnosti sudija za maloljetnike.

Član 365.

Oslobođenje od dužnosti svjedočenja

Od dužnosti svjedočenja o okolnostima potrebnim za ocjenjivanje duševne razvijenosti maloljetnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi (član 375.), oslobođeni su samo roditelj, staratelj, usvojitelj, socijalni radnik, vjerski ispovjednik, odnosno vjerski službenik i branitelj.

Član 366.

Spajanje i razdvajanje postupka

(1) Kad je maloljetnik učestvovao u učinjenju krivičnog djela zajedno s punoljetnom osobom, postupak prema njemu će se razdvojiti i provesti po odredbama ove glave.

(2) Postupak prema maloljetniku može se spojiti s postupkom protiv punoljetne osobe i provesti po općim odredbama ovog zakona samo ako je spajanje postupka neophodno za

svestrano razjašnjenje stvari. Rješenje o tome donosi sudija za maloljetnike, na obrazloženi prijedlog tužitelja. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Kad se provodi jedinstven postupak za maloljetnika i punoljetne učinitelje, u pogledu maloljetnika će se uvijek primijeniti odredbe čl. od 363. do 365.; čl. od 368. do 371.; čl. 376., 378., 380. i 386. ovog zakona kad se na glavnom pretresu razjašnjavaju pitanja koja se odnose na maloljetnika, kao i čl. 386. i 392. ovog zakona, a ostale odredbe ove glave - ukoliko njihova primjena nije u suprotnosti s vođenjem spojenog postupka.

Član 367.

Provođenje jedinstvenog postupka

Kad je osoba učinila neko krivično djelo kao maloljetna, a neko kao punoljetna, provest će se jedinstven postupak po članu 32. ovog zakona pred vijećem koje sudi punoljetnim osobama.

Član 368.

Uloga organa starateljstva

(1) U postupku prema maloljetnicima pored ovlaštenja koja su izričito predviđena u odredbama ove glave, organ starateljstva ima pravo da se upozna s tokom postupka, da u toku postupka stavlja prijedloge i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od važnosti za donošenje pravilne odluke.

(2) O svakom pokretanju postupka prema maloljetniku tužitelj će obavijestiti nadležni organ starateljstva.

Član 369.

Pozivanje i dostavljanje pismena

(1) Maloljetnik se poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika.

(2) Dostavljanje odluka i drugih pismena maloljetniku vrši se shodno odredbama člana 185. ovog zakona s tim da se maloljetniku neće dostavljati pismena isticanjem na oglasnoj ploči suda, niti će se primijeniti odredba člana 181. stav 2. ovog zakona.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1847

Član 370.

Objavljivanje toka krivičnog postupka

(1) Ne smije se objaviti tok krivičnog postupka prema maloljetniku, ni odluka donesena u tom postupku, niti se može vršiti video i audiosnimanje toka postupka.

(2) Pravomoćna odluka suda može se objaviti, ali bez navođenja osobnih podataka maloljetnika iz kojih se može utvrditi njegov identitet.

Član 371.

Dužnost hitnog postupanja

Organi koji učestvuju u postupku prema maloljetniku, kao i drugi organi i ustanove od kojih se traže obavještenja, izvještaji ili mišljenja dužni su najhitnije postupiti - kako bi se postupak što prije završio.

Član 372.

Sastav suda

(1) U prvom stepenu sudi sudija za maloljetnike koji vodi i

pripremni postupak i obavlja i druge poslove u postupku prema maloljetnicima, u skladu s ovim zakonom.

(2) Vijeće za maloljetnike u sastavu od trojice sudija odlučuje po žalbama protiv odluke sudije za maloljetnike u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Odjeljak 2 - Pokretanje postupka

Član 373.

Primjena načela oportuniteta

(1) Za krivična djela s propisanom kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom tužitelj može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka iako postoje dokazi da je maloljetnik učinio krivično djelo, ako smatra da ne bi bilo cjelishodno da se vodi postupak prema maloljetniku, s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojima je učinjeno, raniji život maloljetnika i njegova osobna svojstva. Radi utvrđivanja ovih okolnosti tužitelj može zatražiti obavještenja od roditelja, odnosno staratelja maloljetnika, drugih osoba i ustanova, a kad je to potrebno može ove osobe i maloljetnika pozvati radi neposrednog obavješćavanja. Tužitelj može zatražiti mišljenje organa starateljstva o cjelishodnosti pokretanja postupka prema maloljetniku.

(2) Ako za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana treba da se ispituju osobna svojstva maloljetnika tužitelj može, u sporazumu s organom starateljstva, uputiti maloljetnika u prihvatilište ili u ustanovu za ispitivanje ili vaspitanje, ali najduže na 30 dana.

(3) Kad je izvršenje kazne ili odgojne mjere u toku tužitelj može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka za drugo krivično djelo maloljetnika ako s obzirom na težinu tog krivičnog djela, kao i na kaznu, odnosno odgojnu mjeru koja se izvršava, ne bi imalo svrhe vođenje postupka i izricanje krivičnopravne sankcije za to djelo.

(4) Kad tužitelj u slučajevima iz st.1. i 3. ovog člana nađe da nije cjelishodno da se pokrene postupak prema maloljetniku, obavijestit će o tome, uz navođenje razloga, organ starateljstva i oštećenog.

Član 374.

Odgojne preporuke

Prije donošenja odluke hoće li podnijeti zahtjev za pokretanje krivičnog postupka protiv maloljetnika za krivično djelo iz člana 373. stav 1. ovog zakona tužitelj je dužan razmotriti mogućnost i opravdanost izricanja odgojne preporuke, u skladu s KZ FBiH.

Odjeljak 3 - Pripremni postupak

Član 375.

Odgojne preporuke i zahtjev za pokretanje postupka

(1) Tužitelj podnosi zahtjev za pokretanje pripremnog postupka sudiji za maloljetnike. Prije donošenja odluke o tome hoće li se složiti s ovim zahtjevom koji se odnosi na krivična djela iz člana 374. ovog zakona, sudija za maloljetnike je dužan razmotriti mogućnosti i

opravdanost izricanja odgojne preporuke u skladu s odredbama KZ FBiH. Ako odluči da izrekne odgojnu preporuku sudija za maloljetnike će odlučiti da se postupak protiv maloljetnika ne pokrene. Protiv rješenja sudije za maloljetnike nije dopuštena žalba.

(2) Izvan slučajeva iz stava 1. ovog člana, ako se sudija za maloljetnike ne složi sa zahtjevom za pokretanje pripremnog postupka, zatražit će da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

(3) Sudija za maloljetnike može povjeriti policijskim organima da izvrše naredbu o pretresanju stana ili o privremenom oduzimanju predmeta na način predviđen ovim zakonom.

Član 376.

Pribavljanje podataka o osobnosti maloljetnika

(1) U pripremnom postupku prema maloljetniku, pored činjenica koje se odnose na krivično djelo, posebno će se utvrditi godine života maloljetnika, okolnosti potrebne za ocjenu njegove duševne razvijenosti, ispitat će se sredina u kojoj i prilike pod kojima maloljetnik živi i druge okolnosti koje se tiču njegove osobe.

(2) Radi utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana sudija za maloljetnike će pribaviti izvještaj i saslušati osobe koje mogu dati potrebne podatke, izuzev osoba iz člana 365. ovog zakona.

(3) Podatke o osobnosti maloljetnika pribavlja sudija za maloljetnike. Sudija za maloljetnike može zatražiti da te podatke prikupi određena stručna osoba (socijalni radnik, defektolog, psiholog i dr.), a može njihovo pribavljanje povjeriti i organu starateljstva.

(4) Kad je za utvrđivanje zdravstvenog stanja maloljetnika, njegove duševne razvijenosti, psihičkih svojstava ili sklonosti potrebno da maloljetnika pregledaju vještaci, za ovaj pregled odredit će se liječnici, psiholozi ili pedagozi. Ovakva ispitivanja maloljetnika mogu se obaviti u zdravstvenoj ili drugoj ustanovi.

Član 377.

Osobe koje prisustvuju radnjama u pripremnom postupku

(1) Sudija za maloljetnike sam određuje način izvođenja pojedinih radnji držeći se odredaba ovog zakona u onoj mjeri koja osigurava prava maloljetnika na odbranu, prava oštećenog i prikupljanje dokaza potrebnih za odlučivanje.

(2) Radnjama u pripremnom postupku mogu biti prisutni tužitelj i branitelj. Ispitivanje maloljetne osobe, kad je to potrebno, obaviti će se uz pomoć pedagoga ili druge stručne osobe. Sudija za maloljetnike može odobriti da radnjama u pripremnom postupku bude prisutan predstavnik organa starateljstva i roditelj, odnosno staratelj maloljetnika. Kad su navedene osobe prisutne tim radnjama mogu stavljati prijedloge i upućivati pitanja osobi koja se ispituje, odnosno saslušava.

Član 378.

Smještaj maloljetnika

(1) Sudija za maloljetnikemože narediti da se maloljetnik u toku pripremnog postupka smjesti u prihvatilište, odgojnu ili sličnu ustanovu, da se stavi pod nadzor organa starateljstva ili da se preda drugoj obitelji, ako je to potrebno radi izdvajanja maloljetnika iz sredine u kojoj je živio ili radi pružanja pomoći, zaštite ili smještaja maloljetnika.

(2) Troškovi smještaja maloljetnika isplaćuju se unaprijed iz budžetskih sredstava i ulaze u troškove krivičnog postupka.

Član 379.

Određivanje pritvora

(1) Izuzetno, sudija za maloljetnike može maloljetniku odrediti pritvor kad za to postoje razlozi iz člana 146. stav 2. tač. od a) do c) ovog zakona.

(2) Na osnovu rješenja o pritvoru koje je donio sudija za maloljetnike, pritvor može trajati najduže mjesec dana.

Vijeće za maloljetnike dužno je obaviti kontrolu neophodnosti pritvora svakih 10 dana.

Broj 35 - Strana 1848 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(3) Vijeće za maloljetnike može u slučaju postojanja zakonskih razloga produžiti pritvor za još dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Nakon završetka pripremnog postupka, pritvor može da traje najduže još šest mjeseci.

Član 380.

Postupak prema maloljetniku u pritvoru

(1) Maloljetnik izdržava pritvor odvojeno od punoljetnih osoba.

(2) Sudija za maloljetnike ima prema pritvorenim maloljetnicima ista ovlaštenja koja po ovom zakonu pripadaju sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje u pogledu pritvorenika.

Član 381.

Obrazloženi prijedlog

(1) Nakon što ispita sve okolnosti koje se odnose na učinjenje krivičnog djela i na osobu maloljetnika, sudija za maloljetnike dostavlja spise tužitelju koji je dužan u roku od 8 dana zahtijevati da se pripremni postupak dopuni ili podnijeti obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje odgojne mjere ili kazne.

(2) Ako tužitelj ne podnese zahtjev da se pripremni postupak dopuni niti stavi obrazloženi prijedlog sudiji za maloljetnike za izricanje odgojne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ni u roku od dva mjeseca od dostave spisa sudije za maloljetnike - smatrat će se da je odustao od krivičnog gonjenja.

(3) Prijedlog tužitelja sadrži: ime i prezime maloljetnika, njegove godine života, opis djela, dokaze iz kojih proizlazi da je maloljetnik učinio krivično djelo, obrazloženje koje treba da sadrži ocjenu duševne razvijenosti maloljetnika i prijedlog da se maloljetnik

kazni, odnosno da se prema njemu izrekne odgojna mjera ili kazna.

Član 382.

Obustava postupka

(1) Ako u toku pripremnog postupka tužitelj nađe da nema osnove za vođenje postupka prema maloljetniku ili da postoje razlozi iz člana 373. stav 3. ovog zakona, stavit će prijedlog sudiji za maloljetnike da obustavi postupak. O prijedlogu za obustavljanje postupka tužitelj će obavijestiti i organ starateljstva.

(2) Ako se sudija za maloljetnike ne složi s prijedlogom tužitelja zatražit će da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

Član 383.

Kontrola postupka

Sudija za maloljetnike obavještava predsjednika suda svakih 15 dana koji predmeti maloljetnika nisu okončani i o razlozima zbog kojih je po pojedinim predmetima postupak još u toku. Predsjednik suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se postupak ubrza.

Odjeljak 4 - Prvostepeni postupak

Član 384.

Zakazivanje ročišta ili glavnog pretresa

(1) Kad primi prijedlog tužitelja sudija za maloljetnike zakazuje ročište ili glavni pretres.

(2) Kazna maloljetničkog zatvora i zavodske mjere izriču se samo po održanom glavnom pretresu.

(3) Sudija za maloljetnike saopćit će maloljetniku odgojnu mjeru koja mu je izrečena.

Član 385.

Odlučivanje na glavnom pretresu

(1) Kad se odlučuje na osnovu glavnog pretresa, shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona o pripremama za glavni pretres, o rukovođenju glavnim pretresom, o odlaganju i prekidanju glavnog pretresa, o zapisniku i o toku glavnog pretresa, ali sudija za maloljetnike može odstupati od ovih pravila ako smatra da njihova primjena u konkretnom slučaju ne bi bila cjelishodna.

(2) Pored osoba čije je prisustvo obavezno na glavnom pretresu, na glavni pretres pozvat će se i roditelji maloljetnika, odnosno staratelj i organ starateljstva. Nedolazak roditelja, staratelja ili predstavnika organa starateljstva ne sprečava sud da održi glavni pretres.

(3) Osim maloljetnika glavnom pretresu mora biti prisutan tužitelj kad je podnio prijedlog iz člana 381. ovog zakona i branitelj.

(4) Odredbe ovog zakona o izmjeni i proširenju optužbe primjenjivat će se i u postupku prema maloljetniku, s tim što je sudija za maloljetnike ovlašten da i bez prijedloga tužitelja donese odluku na osnovu činjeničnog stanja koje je izmijenjeno na glavnom pretresu.

Član 386.

Isključenje javnosti

(1) Kad se sudi maloljetniku, javnost je uvijek isključena.

(2) Sudija za maloljetnike može dopustiti da glavnom pretresu budu prisutne osobe koje se bave zaštitom i odgojem maloljetnika ili suzbijanjem maloljetničkog kriminaliteta, kao i naučnici.

(3) U toku glavnog pretresa sudija za maloljetnike može narediti da se, osim tužitelja, branitelja i predstavnika organa starateljstva, sa zasjedanja udalje sve ili pojedine osobe.

(4) Za vrijeme izvođenja pojedinih dokaza ili govora stranaka sudija za maloljetnike može narediti da se maloljetnik udalji sa zasjedanja.

Član 387.

Privremeni smještaj maloljetnika

Utoku postupka sudija za maloljetnikemože donijeti odluku o privremenom smještaju maloljetnika (član 378.), a može i ukinuti odluku koja je o tome ranije donesena.

Član 388.

Zakazivanje glavnog pretresa ili održavanje ročišta i donošenje odluke

(1) Sudija za maloljetnike dužan je zakazati glavni pretres ili održati ročište za izricanje odgojne mjere u roku od osam dana od dana prijema prijedloga tužitelja ili od dana kad je na ročištu odlučeno da se održi glavni pretres. Za svako produženje ovog roka sudija za maloljetnike mora imati odobrenje predsjednika suda.

(2) Odlaganje ili prekidanje glavnog pretresa određuje se samo izuzetno. O svakom odlaganju ili prekidanju glavnog pretresa sudija za maloljetnike obavijestit će predsjednika suda i iznijet će razloge za odlaganje, odnosno prekidanje.

(3) Sudija za maloljetnike dužan je da pisano izradi presudu, odnosno rješenje u roku od osam dana, a u posebno složenim slučajevima u roku od 15 dana od dana objavljivanja presude, odnosno rješenja.

Član 389.

Odluke sudije za maloljetnike

(1) Sudija za maloljetnike nije vezan za prijedlog tužitelja pri odlučivanju hoće li prema maloljetniku izreći kaznu ili će primijeniti odgojnu mjeru, ali ako je tužitelj odustao od prijedloga sudija za maloljetnike ne može maloljetniku izreći kaznu nego samo odgojnu mjeru.

(2) Sudija za maloljetnike će rješenjem obustaviti postupak u slučajevima kad sud na osnovu člana 298. tač. od d) do f) ovog zakona donosi presudu kojom se optužba odbija ili kojom se optuženi oslobađa od optužbe (član 299.), kao i kad sudija nađe da nije cjelishodno izreći maloljetniku ni odgojnu mjeru, niti kaznu.

(3) Sudija za maloljetnike donosi rješenje i kad izriče odgojnu mjeru maloljetniku. U izreci ovog rješenja navodi se samo koja se mjera izriče, ali se maloljetnik ne oglašava krivim za krivično djelo koje mu se stavlja na teret. U obrazloženju rješenja navest će se opis djela i okolnosti

koje opravdavaju primjenu izrečene odgojne mjere.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1849

(4) Presuda kojom se maloljetniku izriče kazna maloljetničkog zatvora donosi se u obliku iz člana 300. ovog zakona.

Član 390.

Troškovi postupka i imovinskopravni zahtjev

(1) Sudija za maloljetnike može maloljetnika obavezati na plaćanje troškova krivičnog postupka i na ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva samo ako je maloljetniku izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Ako je prema maloljetniku izrečena odgojna mjera, troškovi postupka padaju na teret budžetskih sredstava, a oštećeni se radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućuje na parnični postupak.

Odjeljak 5 - Pravni lijekovi

Član 391.

Žalba protiv presude i rješenja

(1) Protiv presude kojom je maloljetniku izrečena kazna maloljetničkog zatvora, protiv rješenja kojim je maloljetniku izrečena odgojna mjera i protiv rješenja o obustavljanju postupka (član 283. stav 2.) mogu podnijeti žalbu sve osobe koje imaju pravo na žalbu protiv presude (član 308.) i to u roku od 8 dana od dana prijema presude, odnosno rješenja.

(2) Branitelj, tužitelj, bračni odnosno vanbračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojitelj, staratelj, brat, sestra i hranitelj mogu podnijeti žalbu u korist maloljetnika i protiv njegove volje.

(3) Žalba protiv rješenja kojim se izriče odgojna mjera koja se izdržava u ustanovi zadržava izvršenje rješenja ako sudija za maloljetnike, uz saglasnost s roditeljima maloljetnika i po saslušanju maloljetnika, ne odluči drugačije.

(4) Na sjednicu vijeća za maloljetnika (član 319.) uvijek će se pozvati maloljetnik i njegov branitelj. Nedolazak maloljetnika i njegovog branitelja koji su uredno obaviješteni o sjednici - ne sprečava drugostepeni sud da održi sjednicu.

Član 392.

Odluke vijeća za maloljetnike i zabrana *reformatio in peius*

(1) Vijeće za maloljetnike može preinačiti prvostepenu odluku i izreći težu mjeru maloljetniku - samo ako je to predloženo u žalbi tužitelja.

(2) Ako prvostepenom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera vijeće za maloljetnike može tu kaznu, odnosno mjeru izreći samo ako održi pretres. Maloljetnički zatvor u dužem trajanju ili teža zavodska mjera od one izrečene prvostepenom odlukom, može se izreći i u sjednici drugostepenog vijeća.

Član 393.

Ponavljanje krivičnog postupka

Odredbe o ponavljanju krivičnog postupka završenog pravomoćnom presudom shodno se primjenjuju i na ponavljanje

postupka završenog pravomoćnim rješenjem o primjeni odgojne mjere ili o obustavi postupka prema maloljetniku.

Odjeljak 6 - Nadzor suda nad provođenjem mjera

Član 394.

Izvještaj o ponašanju maloljetnika

(1) Uprava ustanove u kojoj se izvršava odgojna mjera prema maloljetniku dužna je da svaka dva mjeseca dostavi sudu koji je izrekao odgojnu mjeru izvještaj o ponašanju maloljetnika. Sudija za maloljetnike može i sam obilaziti maloljetnike smještene u ustanovi.

(2) Sudija za maloljetnike može preko organa starateljstva pribaviti obavještenje o izvršenju ostalih odgojnih mjera, a može odrediti da to učini i određena stručna osoba (socijalni radnik, defektolog i dr.).

Odjeljak 7 - Izmjena odluke o odgojnoj mjeri i obustava izvršenja

Član 395.

Izmjena odluke i obustava izvršenja

(1) Kad su ispunjeni zakonom propisani uvjeti za izmjenu odluke o izrečenoj odgojnoj mjeri, odluku o izmjeni donosi sudija za maloljetnike koji je donio rješenje o odgojnoj mjeri ako sam nađe da je to potrebno, ili na prijedlog tužitelja, upravnika ustanove ili organa starateljstva kome je povjeren nadzor nadmaloljetnikom.

(2) Prije donošenja odluke sudija za maloljetnike će saslušati tužitelja, maloljetnika, roditelja ili staratelja maloljetnika ili druge osobe, a pribavit će i potrebne izvještaje od ustanove u kojoj maloljetnik izdržava zavodsku mjeru, od organa starateljstva ili drugih organa i ustanova.

(3) Po odredbama st. 1. i 2. ovog člana donosi se i odluka o obustavljanju izvršenja odgojne mjere.

(4) Odluku o izmjeni odgojne mjere ili o obustavi izvršenja donosi sudija za maloljetnike.

GLAVA DŽDŽVIII - POSTUPAK ZA KRIVIČNA DJELA

PROTIV PRAVNIH OSOBA

Član 396.

Jedinstvenost postupka

(1) Zbog istog krivičnog djela, protiv pravne osobe se, po pravilu, pokreće i vodi krivični postupak zajedno s postupkom protiv učinitelja.

(2) Postupak samo protiv pravne osobe se može pokrenuti, odnosno voditi kada protiv učinitelja krivični postupak nije moguće pokrenuti, odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega krivični postupak već proveden.

(3) U jedinstvenom postupku se protiv optužene pravne osobe i optuženog podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

Član 397.

Cjelishodnost pokretanja krivičnog postupka

Tužitelj može odlučiti da protiv pravne osobe ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo cjelishodno jer je doprinos pravne osobe učinjenju

krivičnog djela bio neznatan ili pravna osoba nema imovine ili ima tako malo imovine da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka, ili ako je protiv pravne osobe započet stečajni postupak ili kada je učinitelj krivičnog djela jedini vlasnik pravne osobe protiv kojeg bi se krivični postupak inače pokrenuo.
Član 398.

Zastupnik pravne osobe u krivičnom postupku

(1) Svaka pravna osoba u krivičnom postupku mora imati svog zastupnika koji je ovlašten za preduzimanje svih radnji za koje je po ovom zakonu ovlašten osumnjičeni, odnosno optuženi i osuđeni.

(2) Pravna osoba u krivičnom postupku može imati samo jednog zastupnika.

(3) Sud mora svaki put utvrditi identitet zastupnika pravne osobe i njegovo ovlaštenje za zastupanje.

Član 399.

Određivanje zastupnika

(1) Zastupnik pravne osobe u krivičnom postupku je onaj ko je ovlašten zastupati pravnu osobu po zakonu, aktu nadležnog državnog organa ili po statutu, aktu o osnivanju ili drugom aktu pravne osobe.

(2) Zastupnik može ovlastiti za zastupanje nekog drugog. Ovlaštenje mora biti dato pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

(3) Kada je prije pravomoćnog okončanja krivičnog postupka pravna osoba prestala postojati zastupnika će mu odrediti sud.

Broj 35 - Strana 1850 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Član 400.

Izuzeteće zastupnika

(1) Zastupnik pravne osobe u krivičnom postupku ne može biti osoba koja je pozvana kao svjedok.

(2) Zastupnik pravne osobe u krivičnom postupku ne može biti osoba protiv koje teče postupak zbog istog krivičnog djela, osim ako je jedini član pravne osobe.

(3) U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana sud će pozvati pravnu osobu da nadležni organ te pravne osobe u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pisano obavijesti sud. U suprotnom će zastupnika odrediti sud.

Član 401.

Dostavljanje pismena

Pismena, namijenjena pravnoj osobi, dostavljaju se pisarnici pravne osobe i zastupniku.

Član 402.

Troškovi zastupnika

Troškovi zastupnika pravne osobe u krivičnom postupku su troškovi krivičnog postupka. Troškovi za zastupnika postavljenog na osnovu čl. 399. i 400. ovog zakona unaprijed se isplaćuju iz sredstava organa koji vodi krivični postupak samo ako pravna osoba nema sredstava.

Član 403.

Branitelj pravne osobe u krivičnom postupku

(1) Pravna osoba može, pored zastupnika, imati branitelja.

(2) Pravna osoba i fizička osoba, kao i osumnjičeni, odnosno optuženi ne mogu imati istog branitelja.

Član 404.

Sadržaj optužnice

Optužnica protiv pravne osobe u krivičnom postupku, pored sadržaja propisanih ovim zakonom, sadrži naziv pod kojim pravna osoba, u skladu s propisima, nastupa u pravnom prometu, sjedište pravne osobe, opis krivičnog djela i osnov odgovornosti pravne osobe.

Član 405.

Saslušanje i završna riječ

(1) Na glavnoj raspravi se prvo saslušava optuženi, a potom zastupnik pravne osobe.

(2) Po završenom dokazanom postupku, kao i završnoj riječi tužitelja i oštećenog, sudija, odnosno predsjednik vijeća daje riječ branitelju, zatim zastupniku pravne osobe, te branitelju optuženog i na kraju optuženom.

Član 406.

Presuda pravnoj osobi

Pored sadržaja propisanog u članu 300. ovog zakona pisana presuda pravnoj osobi mora sadržavati:

a) u uvodu presude - naziv pod kojim pravna osoba u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe, kao i ime i prezime zastupnika pravne osobe koji je bio prisutan na glavnom pretresu,

b) u izreci presude - naziv pod kojim pravna osoba u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe, kao i zakonski propis po kojem je optuženo, po kojem se oslobađa optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

Član 407.

Mjera osiguranja

(1) Za osiguranje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, sud može, na prijedlog tužitelja, protiv pravne osobe u krivičnom postupku odrediti privremeno osiguranje. U ovom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 216. ovog zakona.

(2) Ako postoji opravdana bojazan da će u okviru optužene pravne osobe biti ponovljeno djelo i da će za njega biti odgovorna pravna osoba ili se s učinjenjem djela prijeti, sud može u istom postupku, osim mjera iz stava 1. ovog člana, pravnoj osobi zabraniti obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.

(3) Kada je protiv pravne osobe pokrenut krivični postupak sud može, na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti, zabraniti statusne promjene pravne osobe koje bi za posljedicu imale brisanje pravne osobe iz sudskog registra. Odluka o ovoj zabrani se upisuje u sudski registar.

Član 408.

Primjena ostalih odredbi ovog zakona

Ako drugačije nije određeno, u krivičnom postupku protiv

pravne osobe shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravne osobe.

GLAVA DŽDŽIDŽ - POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA SIGURNOSTI, ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELOM I ZA OPOZIVANJE UVJETNE OSUDE

Član 409.

Prekid postupka u slučaju nastupanja duševne bolesti

(1) Ako je kod optuženog nakon učinjenja krivičnog djela nastupila takva duševna bolest da nije sposoban učestvovati u postupku, sud će rješenjem, nakon psihijatrijskog vještačenja, prekinuti postupak i optuženog uputiti organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja.

(2) Kada se zdravstveno stanje optuženog poboljša u mjeri da može da učestvuje u postupku, krivični postupak će se nastaviti.

(3) Ako tokom prekida postupka nastupi zastara krivičnog gonjenja sud će postupiti u skladu s članom 298. tačkom f) ovog zakona.

Član 410.

Postupak u slučaju neuračunljivosti

(1) Ako je osumnjičeni učinio djelo u stanju neuračunljivosti, tužitelj će u optužnici postaviti prijedlog da sud utvrdi da je osumnjičeni učinio krivično djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da se predmet uputi organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja radi pokretanja odgovarajućeg postupka.

(2) Ako u toku glavnog pretresa izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi učinio djelo u stanju uračunljivosti, smanjene uračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, tužitelj će odustati od podnesenog prijedloga. U slučaju ako se radi o smanjenoj uračunljivosti ili bitno smanjenoj uračunljivosti, tužitelj će predložiti izricanje mjere sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja koja se izriče uz neku drugu krivičnopravnu sankciju.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru ili psihijatrijskoj ustanovi, neće se pustiti na slobodu, već će sud na prijedlog tužitelja donijeti rješenje o privremenom zadržavanju do najviše 30 dana od donošenja tog rješenja. Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena.

(4) Poslije podnošenja prijedloga iz stava 1. ovog člana osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branitelja.

Član 411.

Postupak u slučaju obaveznog liječenja od ovisnosti

(1) O primjeni mjere sigurnosti obaveznog liječenja od ovisnosti sud odlučuje pošto pribavi nalaz i mišljenje vještaka. U svom nalazu i mišljenju vještak treba da se izjasni i o mogućnostima za liječenje optuženog.

(2) Ako je pri izricanju uvjetne osude učinitelju određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga

je samovoljno napustio, sud može, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se učinitelj liječio ili je trebao da se liječi, a po saslušanju tužitelja i učinitelja odrediti opozivanje uvjetne osude ili prinudno izvršenje sigurnosne mjere obaveznog liječenja od ovisnosti. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mišljenje liječnika.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1851
Član 412.

Oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se poKZFBiHmoraju oduzeti oduzet će se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se osuđeni proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opće sigurnosti o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana donosi sud u trenutku kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1. ovog člana donosi sud i kad je u presudi kojom je optuženi proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prijepis rješenja o oduzimanju predmeta dostavit će se vlasniku predmeta ako je vlasnik poznat.

(5) Protiv rješenja iz st. od 1. do 3. ovog člana vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za oduzimanje predmeta.

Član 413.

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom utvrđuje se u krivičnom postupku po službenoj dužnosti.

(2) Tužitelj je u toku postupka dužan prikupljati dokaze i izviđati okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Ako je oštećeni podnio imovinskopravni zahtjev u pogledu povraćaja predmeta pribavljenih krivičnim djelom, odnosno u pogledu novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Član 414.

Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

(1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, osoba na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravne osobe pozvat će se na glavni pretres radi saslušanja. Pozivom će se upozoriti da će se postupak provesti bez njihove prisutnosti.

(2) Predstavnik pravne osobe saslušat će se na glavnom pretresu poslije optuženog. Na isti način postupit će se u odnosu na osobu na koju je imovinska korist prenesena, ako nije pozvana kao svjedok.

(3) Osoba na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravne osobe ovlašten je da u vezi s

utvrđivanjem imovinske koristi predlaže dokaze i da, po dopuštenju sudije odnosno predsjednika vijeća, postavlja pitanja optuženom, svjedocima i vještacima.

(4) Isključenje javnosti na glavnom pretresu ne odnosi se na osobu na koju je imovinska korist prenesena, ni na predstavnika pravne osobe.

(5) Ako sud u toku glavnog pretresa utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi, prekinut će glavni pretres i pozvat će osobu na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavnika privrednog društva, odnosno druge pravne osobe.

Član 415.

Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Sud će visinu iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni ako bi inače njeno utvrđivanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

Član 416.

Privremene mjere osiguranja

Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sud će po službenoj dužnosti po odredbama koje važe za izvršni postupak odrediti privremene mjere osiguranja. U takvom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 216. ovog zakona.

Član 417.

Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

(1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom sud može izreći u presudi kojom se optuženi oglašava krivim i u rješenju o primjeni vaspitne mjere, kao i u postupku iz člana 410. ovog zakona.

(2) U izreci presude ili rješenja sud će navesti koji se predmet, odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjereni prijepis presude, odnosno rješenja dostavlja se i osobi na koju je imovinska korist prenesena, kao i predstavniku pravne osobe ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od te osobe.

Član 418.

Zahtjev za ponavljanje postupka u pogledu mjere oduzimanja imovinske koristi

Osoba iz člana 414. ovog zakona može podnijeti zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u pogledu odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 419.

Shodna primjena odredbi ovog zakona o žalbi

Odredbe člana 309. st. 2. i 3. i čl. 317. i 332. ovog zakona shodno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Član 420.

Shodna primjena ostalih odredbi ovog zakona

Ako odredbama ove glave nije šta drugo predviđeno, u pogledu postupka za primjenu mjera sigurnosti ili za oduzimanje

imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, shodno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovog zakona.
Član 421.

Postupak opozivanja uvjetne osude

(1) Kad je u uvjetnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, ne nadoknadi štetu ili ne ispuni druge obaveze, a osuđeni u određenom roku nije ispunio te obaveze, sud će provesti postupak za opozivanje uvjetne osude na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti.

(2) Sud je obavezan da zakaže saslušanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati tužitelja, osuđenog i oštećenog.

(3) Ako sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obavezu kojom je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili odrediti novi rok za ispunjenje obaveze ili ukinuti taj uvjet. Ako sud nađe da nema osnove za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opozivanje uvjetne osude.

GLAVA DŽDŽDŽ - POSTUPAK ZA DONOŠENJE ODLUKE O BRISANJU OSUDE ILI PRESTANKU MJERA SIGURNOSTI I PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE
Član 422.

Rješenje o brisanju osude

(1) Kad po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uvjetom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo krivično djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.

(2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude izvršit će se potrebna provjeravanja, a naročito će se prikupiti podaci o tome da li je protiv osuđenog u toku krivični postupak za neko novo krivično djelo učinjeno prije isteka roka predviđenog za brisanje osude.

Član 423.

Prijedlog osuđenog za brisanje osude

(1) Ako nadležni organ ne donese rješenje o brisanju osude, osuđeni može tražiti da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

Broj 35 - Strana 1852 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Ako nadležni organ ne postupi po zahtjevu osuđenog u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, osuđeni može tražiti da sud donese rješenje o brisanju osude.

Član 424.

Sudsko brisanje uvjetne osude

Ako uvjetna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od dana proteka vremena provjeravanja, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uvjetne osude. Ovo rješenje dostavit će se osuđenom, tužitelju i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Član 425.

Postupak brisanja osude na osnovu sudske odluke

(1) Postupak za brisanje osude shodno odredbama KZFBiH na osnovu sudske odluke pokreće se na molbu osuđenog.

(2) Molba se podnosi sudu.

(3) Sudija koji za to bude određen zakazat će i provesti saslušanje tužitelja i osuđenog.

(4) Sudija može o ponašanju osuđenog zatražiti izvještaj od policijskog organa, a može takav izvještaj tražiti i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržavao kaznu.

(5) Podnositelj molbe i tužitelj mogu podnijeti žalbu protiv odluke suda po molbi za brisanje osude.

(6) Ako sud odbije molbu zato što osuđeni svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđeni može molbu ponoviti po isteku jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju molbe.

Član 426.

Uvjerenje o kaznenoj evidenciji

U uvjerenju koje se građanima izdaje na osnovu podataka iz krivične evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Član 427.

Molba i postupak prestanka mjere sigurnosti

(1) Molba za prestanak primjene mjera sigurnosti propisanih u KZFBiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se sudu.

(2) Sudija koji za to bude određen prethodno će ispitati je li proteklo potrebno vrijeme po zakonu, a zatim će zakazati i provesti saslušanja - radi utvrđivanja činjenica na koje se podnositelj molbe poziva. Sudija će pozvati tužitelja i podnositelja molbe.

(3) Sudija iz stava 2. ovog člana može zahtijevati izvještaj o ponašanju osuđenog od policijskog organa, odnosno od ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.

(4) U slučaju odbijanja molbe, nova molba se ne može podnijeti prije isteka roka od jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

GLAVA DŽDŽDŽI - POSTUPAK ZA PRUŽANJE
ME\UNARODNE PRAVNE POMOJI I IZVRŠENJE
ME\UNARODNIH UGOVORA U KRIVIČNOPRAVNIM
STVARIMA

Član 428.

Opća odredba

Međunarodna krivičnopravna pomoć pruža se po odredbama ovog zakona, ukoliko zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije što drugo određeno.

Član 429.

Upućivanje molbe za pravnu pomoć

Molbe suda, odnosno tužitelja za pravnu pomoć u krivičnim predmetima dostavljaju se inozemnim organima diplomatskim putem, tako što sud, odnosno tužitelj molbe dostavlja Federalnom ministarstvu pravde koje ih dostavlja nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine.

Član 430.

Postupanje po molbi inozemnih organa

(1) Kada Federalno ministarstvo pravde primi, putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine, molbu inozemnog organa za pravnu pomoć, dužno je molbu dostaviti nadležnom tužitelju.

(2) O dopuštenosti i načinu izvršenja radnje koja je predmet molbe inozemnog organa odlučuje sud, odnosno tužitelj po zakonima Bosne i Hercegovine i u skladu sa svojom nadležnošću.

Član 431.

Izvršenje presude inozemnog suda

(1) Sud neće postupiti po molbi inozemnog organa kojom se traži izvršenje krivične presude inozemnog suda.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, sud će izvršiti inozemnu pravomoćnu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao inozemni sud ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom, i ako sankciju izrekne i sud prema krivičnom zakonodavstvu Federacije.

(3) Sud donosi presudu u vijeću iz člana 25. stav 6. ovog zakona. Osjednici vijeća obavijestit će se tužitelj, osuđeni i branitelj.

(4) U izreku presude iz stava 3. ovog člana sud će unijeti potpunu izreku i naziv suda iz inozemne presude i izreći će sankciju. U obrazloženju presude iznijet će razloge kojima se rukovodio prilikom izricanja sankcije.

(5) Protiv presude iz stava 4. ovog člana mogu izjaviti žalbu tužitelj i osuđeni ili njegov branitelj, u skladu s odredbama ovog zakona.

(6) Ako strani državljanin osuđen od domaćeg suda ili osoba ovlaštena ugovorom podnese molbu sudu da osuđeni izdržava kaznu u svojoj zemlji, sud će postupiti po međunarodnom ugovoru.

Član 432.

Centralizacija podataka

O krivičnim djelima pravljenja i stavljanja u opticaj krivotvorenog novca, neovlaštene proizvodnje, prerađivanja i prodaje opojnih droga i otrova, trgovine bijelim robljem, proizvodnje i rasturanja pornografskih spisa, kao i o drugim krivičnim djelima u pogledu kojih se međunarodnim ugovorima predviđa centralizacija podataka, sud je dužan - bez odlaganja, dostaviti, putem Federalnog ministarstva pravde, nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine podatke o krivičnom djelu i učinitelju i pravomoćnu presudu. Kad je u pitanju krivično djelo pranja novca ili se radi o krivičnom djelu u vezi s pranjem novca, podaci se moraju, bez odlaganja, dostaviti i organu Bosne i Hercegovine nadležnom za sprečavanje pranja novca.

Član 433.

Ustupanje krivičnog gonjenja stranoj državi

(1) Ako je na teritoriji Federacije krivično djelo učinio stranac koji ima prebivalište u stranoj državi, toj državi se mogu, izvan uvjeta za izručenje osumnjičenih odnosno optuženih osoba predviđenih u Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, ustupiti svi krivični spisi radi krivičnog gonjenja i suđenja, ako se strana država

tome ne protivi.

(2) Ustupanje krivičnog gonjenja i suđenja nije dopušteno ako se njime stranac može izložiti nepravednom postupku, nehumanom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

(3) Prije podizanja optužnice, odluku o ustupanju donosi tužitelj. Nakon podizanja optužnice, a do ustupanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - odluku donosi sudija za prethodno saslušanje, na prijedlog tužitelja.

(4) Ustupanje se može izvršiti za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina, kao i za krivična djela ugrožavanja javnog prometa.

(5) Ako je oštećeni državljanin Bosne i Hercegovine, ustupanje nije dopušteno ako se on tome protivi, osim ako je dato osiguranje za ostvarivanje njegovog imovinskopravnog zahtjeva.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1853
Član 434.

Preuzimanje krivičnog gonjenja od države

(1) Federalno ministarstvo pravde će zahtjev strane države da se u Federaciji preduzme krivično gonjenje državljanina Bosne i Hercegovine ili osobe koja ima prebivalište u Bosni i Hercegovine za krivično djelo iz nadležnosti Federacije izvršeno izvan teritorije Bosne i Hercegovine, dostaviti sa spisima nadležnom tužitelju.

(2) Ako je nadležnom organu strane države podnesen imovinskopravni zahtjev, postupit će se kao da je taj zahtjev podnesen sudu.

(3) O odluci kojom se odbija da se preduzme krivično gonjenje, kao i o pravomoćnoj odluci donesenoj u krivičnom postupku, obavijestit će se, diplomatskim putem, strana država koja je uputila zahtjev.

GLAVA DŽDŽDŽII - POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE,
REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA
OSOBA NEOPRAVDANO OSU\ENIH I NEOSNOVANO
LIŠENIH SLOBODE

Član 435.

Naknada štete zbog neopravdane osude

(1) Pravo na naknadu štete zbog neopravdane osude ima osoba kojoj je bila pravomoćno izrečena krivičnopravna sankcija ili koja je oglašena krivom, a oslobođena od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravomoćno obustavljen ili je pravomoćnom presudom oslobođena od optužbe, ili je optužba odbijena osim u sljedećim slučajevima:

a) ako je do obustave postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo zbog toga što je u ponovljenom postupku tužitelj odustao od krivičnog gonjenja, a do odustanka je došlo na osnovu sporazuma s osumnjičenim, odnosno optuženim,

b) ako je u ponovljenom postupku presudom optužba

odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlašteni tužitelj je preduzeo krivično gonjenje pred nadležnim sudom.

(2) Osuđeni nema pravo na naknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namjerno prouzrokovao svoju osudu, osim ako je na to bio prinuđen.

(3) U slučaju osude za krivična djela u stjecaju, pravo na naknadu štete može se odnositi i na pojedina krivična dijela u pogledu kojih su ispunjeni uvjeti za priznanje naknade.

Član 436.

Zastarjelost potraživanja za naknadu štete

(1) Pravo na naknadu štete zastarijeva protekom tri godine od dana pravomoćnosti presude kojom je optuženi oslobođen od optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravomoćnosti rješenja tužitelja ili suda kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje vanrednog pravnog lijeka podnesena žalba vijeću apelacionog odjeljenja od dana prijema odluke tog vijeća.

(2) Prije podnošenja sudu tužbe za naknadu štete, oštećeni je dužan da se svojim zahtjevom obrati Federalnom ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade.

(3) U slučaju iz člana 437. stav 1. ovog zakona, o zahtjevu se može rješavati samo ako ovlašteni tužitelj nije preduzeo gonjenje pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijema pravomoćne presude.

Član 437.

Podnošenje tužbe nadležnom sudu za naknadu štete

(1) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili po njemu Federalno ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete.

(2) Ako je postignut sporazum samo u dijelu odštetnog zahtjeva, oštećenimože podnijeti tužbu u pogledu ostatka zahtjeva.

(3) Tužba za naknadu štete podnosi se protiv Federacije. U slučaju da Federacija naknadi štetu zbog neosnovanog lišenja slobode ili neopravdane osude ona stiče pravo regresa od kantona čijim je zakonom osnovan sud koji je donio pravomoćnu presudu, odnosno rješenje.

Član 438.

Pravo nasljednika na naknadu štete

(1) Nasljednici oštećenog nasljeđuju samo pravo oštećene osobe na naknadu imovinske štete. Ako je oštećeni već podnio zahtjev nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama već postavljenog zahtjeva za naknadu imovinske štete.

(2) Nasljednici oštećene osobe mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za naknadu štete, odnosno pokrenuti

postupak ako je oštećena osoba umrla prije isteka roka zastarjelosti a da se zahtjeva nije odrekla.

Član 439.

Ostale osobe kojima pripada pravo na naknadu štete

(1) Pravo na naknadu štete pripada:

a) osobi koja je bila u pritvoru, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravomoćnom presudom oslobođena od optužbe ili je optužba odbijena,

b) osobi koja je izdržavala kaznu lišenja slobode, a povodom ponavljanja krivičnog postupka izrečena joj je kazna lišenja slobode u kraćem trajanju od kazne koju je izdržala ili joj je izrečena krivičnopravna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašena krivom a oslobođena od kazne,

c) osobi koja je usljed pogreške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišena slobode ili je zadržana duže u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere,

d) osobi koja je u pritvoru provela duže nego što traje kazna zatvora na koju je osuđena.

(2) Osobi koja je lišena slobode bez zakonskog osnova pripada pravo na naknadu štete ako joj nije određen pritvor, niti joj je vrijeme za koje je lišena slobode uračunato u izrečenu kaznu za krivično djelo ili za prekršaj.

(3) Naknada štete ne pripada osobi koja je svojim nedopuštenim postupcima prouzrokovala lišenje slobode. Uslučajevima iz stava 1. tačka a) ovog člana isključeno je pravo na naknadu štete i ako su postojale okolnosti iz člana 435. stav 1. ili ako je postupak obustavljen na osnovu člana 219. ovog zakona.

(4) U postupku za naknadu štete, u slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana shodno će se primjenjivati odredbe ove glave.

Član 440.

Naknada štete prouzrokovane sredstvima javnog informiranja

Ako je slučaj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neosnovano lišenje slobode neke osobe prikazan u sredstvima javnog informiranja i time bio povrijeđen ugled te osobe, sud će, na njen zahtjev, objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog informiranja saopćenje o odluci iz koje proizilazi neopravdanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišenja slobode. Ako slučaj nije prikazan u sredstvu javnog informiranja, ovakvo saopćenje će se, na zahtjev te osobe, dostaviti organu, privrednom društvu ili drugoj pravnoj osobi u kojoj je ta osoba zaposlena, a ako je to za njenu rehabilitaciju potrebno - političkoj stranci ili udruženju građana.

Član 441.

Osobe kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

(1) Poslije smrti osuđene osobe pravo na podnošenje ovog

zahtjeva pripada njenom bračnom odnosno vanbračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.

Broj 35 - Strana 1854 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za naknadu štete.

(3) Nezavisno od uvjeta iz člana 435. ovog zakona, zahtjev iz stava 1. ovog člana može se podnijeti i kad je povodom vanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je usljed pravne kvalifikacije djela u ranijoj presudi bio teže povrijeđen ugled osuđene osobe.

(4) Zahtjev iz st. od 1. do 3. ovog člana podnosi se sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlučuje vijeće (član 25. stav 6.). Prilikom rješavanja o zahtjevu shodno se primjenjuju odredbe člana 435 st. 2. i 3. i člana 439. stava 3. ovog zakona.

Član 442.

Rehabilitacija

Sud će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikom davati podaci iz kaznene evidencije.

Član 443.

Zabrana upotrebe podataka

Osoba koja je na bilo koji način došla do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neosnovano lišenje slobode, ne smije upotrijebiti te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju osobe protiv koje je vođen krivični postupak.

Član 444.

Pravo na naknadu štete u vezi sa zaposlenjem

(1) Osobi kojoj je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bila na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubila. Ustaž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivnjom te osobe.

(2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utiče dužina radnog staža, odnosno staža osiguranja, nadležni organ ili pravna osoba uzet će u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana.

(3) Ako organ ili pravna osoba iz stava 2. ovog člana ne uzme u obzir staž priznat odredbom stava 1. ovog člana, oštećena osoba može zahtijevati da sud utvrdi da je priznavanje ovog vremena staža nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv organa ili pravne osobe koja osporava priznati staž i protiv Federacije.

(4) Na zahtjev organa ili pravne osobe kod koje se pravo iz stava 2. ovog člana ostvaruje, isplatit će se iz sredstava budžeta Federacije propisani doprinos za vrijeme za koje je odredbom stava 1. ovog člana staž priznat.

(5) Staž osiguranja priznat odredbom stava 1. ovog člana u cjelini se uračunava u mirovinski staž.

GLAVA DŽDŽDŽIII - POSTUPAK ZA IZDAVANJE POTJERNICE I OBJAVE

Član 445.

Traženje adrese

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenog, odnosno optuženog, kad je to po odredbama ovog zakona neophodno, tužitelj, odnosno sud će zatražiti od policijskih organa da osumnjičenog, odnosno optuženog potraže i da tužitelja, odnosno sud obavijeste o njegovoj adresi.

Član 446.

Uvjeti za izdavanje potjernice

(1) Izdavanje potjernice može se narediti kad se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv kojeg je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna nalazi u bjekstvu, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice naređuje sud.

(3) Izdavanje potjernice naredit će se i u slučaju bjekstva osuđenog iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru vezanu s lišenjem slobode. Naredbu u takvom slučaju izdaje upravnik ustanove.

(4) Naredba suda ili upravnika ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policijskim organima radi izvršenja.

Član 447.

Izdavanje objave

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u vezi s krivičnim djelom, ili ove predmete treba pronaći, a naročito ako je to potrebno radi ustanovljenja istovjetnosti pronađenog nepoznatnog leša, naredit će se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se podaci ili obavještenja dostave organu koji vodi postupak.

(2) Policijski organi mogu objavljivati i fotografije leševa i nestalih osoba ako postoji osnovana sumnja da je do smrti, odnosno nestanka tih osoba došlo usljed krivičnog djela.

Član 448.

Povlačenje potjernice ili objave

Organ koji je naredio izdavanje potjernice ili objave dužan je da je odmah povuče kad se pronađe tražena osoba ili predmet ili kad nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava nije više potrebna.

Član 449.

Ko raspisuje potjernicu ili objavu

(1) Potjernicu i objavu raspisuje nadležni policijski organ koga određuje sud u svakom pojedinom slučaju, odnosno ustanova iz koje je pobjegla osoba na izdržavanju kazne ili zavodske mjere.

(2) Ako je vjerovatno da se osoba za kojom je izdata potjernica nalazi u inozemstvu, nadležno ministarstvo

Bosne i Hercegovine može raspisati međunarodnu potjernicu.

GLAVA DŽDŽDŽIV - NEDOVOLJAN BROJ SUDIJA

Član 450.

Nedovoljan broj sudija

(1) Ako se kod suda koji sudi samo u prvom stepenu zbog nedovoljnog broja sudija ne može obrazovati vijeće predviđeno u članu 25. stav 6. ovog zakona, poslove iz nadležnosti tog vijeća obavljat će vijeće neposredno višeg suda, ako odredbama st. 2. i 3. ovog člana nije drugačije određeno.

(2) Poslije predaje optužnice pritvor određuje ili ukida, po saslušanju tužioca, predsjednik vijeća, odnosno sudija, a na glavnom pretresu - vijeće.

(3) Sudija prvostepenog suda donosi odluku o zahtjevu za ponavljanje postupka (član 346. stav 1).

GLAVA DŽDŽDŽIV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 451.

Računanje rokova

(1) Ako je na dan stupanja na snagu ovog zakona bio u toku neki rok, taj rok će se računati po odredbama ovog Zakona osim ako je dotadašnji rok duži ili je odredbama ovog člana drugačije propisano.

(2) Odredbe člana 151. st. 2. i 3. ovog zakona o rokovima trajanja pritvora primjenjuju se u predmetima započetim nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 452.

Rješavanje predmeta primljenih u rad

(1) Postupci u krivičnim predmetima primljenim u rad kod sudova do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviti će se po odredbama ovog zakona, osim ako odredbama ovog člana nije drugačije određeno.

(2) Predmeti istrage iz stava 1. ovog člana dostaviti će se tužiocu odmah, a ako je u toku izvršenje pojedinih Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1855 istražnih radnji u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Postupci u predmetima iz stava 1. ovog člana u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu nastaviti će se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drukčije određeno.

(4) Predmete iz nadležnosti suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji do stupanja na snagu ovog zakona u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu, dovršiti će ti sudovi po dosadašnjim propisima. Predmete iz nadležnosti suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji, odnosno tužilaštava i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu dovršiti će ti sudovi po odredbama ovog zakona, osim ako sud Bosne i Hercegovine po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branitelja ne odluči da preuzme takav predmet.

(5) Postupke u predmetima u kojima je podnesen optužni

prijedlog dovršit će sudovi po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drugačije određeno.

(6) Predmete primljene u rad kod viših sudova do stupanja na snagu ovog zakona u kojima će doći do izmjene u pravnoj ocjeni krivičnog djela ili do izmjene stvarne nadležnosti suda dovršit će ti sudovi.

Član 453.

Prihvatanje prikupljenih dokaza

Ako je sud Bosne i Hercegovine vođenje postupka iz svoje nadležnosti prenio sudu u Federaciji na čijem je području krivično djelo izvršeno ili pokušano, taj sud će prihvatiti dokaze koji su u skladu s zakonom prikupljeni u toku istrage i sudskog osiguranja.

Član 454.

Pravo privatnog tužioca i oštećenog kao tužioca

(1) Krivični postupak za krivična djela za koja se do dana stupanja na snagu ovog zakona, krivično gonjenje preduzelo po privatnoj tužbi iz člana 291. KZ FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/98, 15/99 i 29/00), ili po optužnici, odnosno optužnom prijedlogu oštećenog kao tužioca, nastavit će se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama čl. od 451. do 458. ovog zakona nije drugačije regulirano.

(2) Istragu u predmetima iz stava 1. ovog člana sud će rješenjem prekinuti i o tome u roku od 8 dana obavijestiti oštećenog kao tužioca. Oštećeni ima pravo u roku od 8 dana od kada je primio izvještaj podnijeti prijedlog uredu tužitelja radi preuzimanja gonjenja. Ako tužitelj ne preuzme gonjenje u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga, o tome će obavijestiti sud koji će postupak rješenjem obustaviti.

Član 455.

Mogućnost suđenja u odsutnosti

(1) Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona doneseno rješenje o suđenju u odsutnosti postupak će se rješenjem prekinuti. Kad prestanu smetnje koje su prouzrokovale prekid postupka, postupak će se nastaviti po ovom zakonu.

(2) Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona optuženom suđeno u odsustvu i donesena presuda, postupak će se dovršiti po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove glave nije drugačije propisano.

Član 456.

Rješavanje po žalbi na drugostepenu presudu i po zahtjevu za zaštitu zakonitosti

(1) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona izjavljena žalba na presudu drugostepenog suda ili je bio u toku rok za žalbu na presudu drugostepenog suda i u njemu izjavljena žalba, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa dosadašnjim propisima.

(2) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti ili je bio u toku rok za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i u

tom roku izjavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa dosadašnjim propisima.

(3) Federalni tužilac može podnijeti zahtjev za zaštitu zakonitosti u istom roku koji prema dosadašnjim propisima važi za osuđenog i njegovog branioca.

(4) Ako se nakon stupanja na snagu ovog zakona povodom žalbe ili izvanrednog pravnog lijeka ukine presuda, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa odredbama člana 452. st. 3. i 5. ovog zakona.

Član 457.

Donošenje podzakonskih propisa

Podzakonski propisi predviđeni ovim zakonom donijet će se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 458.

Prestanak primjene propisa

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/98 i 23/99), osim ako odredbama čl. od 451. do 457. ovog zakona nije drugačije određeno..

Član 459.

Stupanje na snagu ovog zakona

Ovaj zakon stupa na snagu 1. augusta 2003. godine.

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH

Slavko Matić, s. r.

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamenta Federacije BiH

Muhamed Imamović, s. r.

Na temelju članka IV. B. 7. a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O KAZNENOM

POSTUPKU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 8. srpnja 2003. godine i na sjednici Doma naroda od 9. srpnja 2003. godine

Broj 01-530/03

28. srpnja 2003. godine

Sarajevo

Predsjednik

Niko Lozančić, v. r.

ZAKON

O KAZNENOM POSTUPKU

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPJE ODREDBE

Glava I - TEMELJNA NAČELA

Članak 1.

Predmet ovoga Zakona

Ovim se zakonom utvrđuju pravila kaznenog postupka po kojima su dužni postupati općinski sudovi, kantonalni sudovi i Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud Federacije), tužitelj i drugi sudionici u kaznenom postupku predviđeni ovim Zakonom, kada postupaju u kaznenim stvarima.

Članak 2.

Načelo zakonitosti

(1) Pravila utvrđena ovim Zakonom trebaju osigurati da nitko nevin ne bude osuđen, a da se počinitelju izrekne kazneno-pravna sankcija pod uvjetima koje predviđa Broj 35 - Strana 1856 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZ FBiH), drugi zakoni Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), zakoni kantona i zakoni Bosne i Hercegovine u kojima su propisana kaznena djela i na temelju zakonito provedenog postupka.

(2) Prije donošenja pravomoćne presude osumnjičenik odnosno optuženik može biti ograničen u svojoj slobodi i drugim pravima, samo pod uvjetima koje propisuje ovaj Zakon.

(3) Kaznenonopravnu sankciju može počinitelju kaznenog djela izreći samo nadležni sud, odnosno sud komu je sud Bosne i Hercegovine prenio vođenje postupka, u postupku koji je pokrenut i proveden po ovom Zakonu.

Članak 3.

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

(1) Svatko se smatra nevinim za kazneno djelo dok se pravomoćnom presudom suda ne utvrdi njegova krivnja.

(2) Sumnju glede postojanja činjenica koje čine obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe kaznenog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženika.

Članak 4.

Ne bis in idem

Nitko ne može biti ponovno suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska odluka.

Članak 5.

Prava osobe kojoj je sloboda oduzeta

(1) Osoba kojoj je sloboda oduzeta mora se na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima oduzimanja slobode i istodobno prije prvog ispitivanja poučiti da nije dužna dati iskaz, da ima pravo uzeti branitelja kojegamože sama izabrati, kao i o tomu da ima pravo da njezina obitelj, konzularni službenik strane države čiji je državljanin ili druga osoba koju ona odredi budu obaviješteni o njezinom oduzimanju slobode.

(2) Osobi kojoj je sloboda oduzeta postaviti će se branitelj na njezin zahtjev, ako zbog svog imovnog stanja ne može snositi troškove obrane.

Članak 6.

Prava osumnjičenika odnosno optuženika

(1) Osumnjičenik već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega.

(2) Osumnjičeniku odnosno optuženiku se mora omogućiti da se očituje o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičenik odnosno optuženik nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Članak 7.

Pravo na obranu

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik ima pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branitelja kojega sam izabere.

(2) Ako osumnjičenik odnosno optuženik sam ne uzme branitelja, postavit će mu se branitelj po službenoj dužnosti kad je to propisano ovim Zakonom.

(3) Osumnjičeniku odnosno optuženiku se mora osigurati dovoljno vremena za pripremanje obrane.

Članak 8.

Jezik i pismo

U kaznenom postupku u ravnopravnoj su uporabi bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a službena pisma su latinica i ćirilica.

Članak 9.

Pravo na uporabu jezika i pisma

(1) Kazneni postupak se vodi na jednom od jezika iz članka 8. ovoga Zakona. U postupku se koristi jedno od pisama iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) Stranke, svjedoci i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom. Ako osoba ne razumije jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine odnosno Federacije, osigurat će se usmeno prevođenje onoga što ona odnosno drugi iznose, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.

(3) O pravima iz stavka 2. ovoga članka, poučit će se prije prvog ispitivanja osobe iz stavka 2. ovoga članka, koje se tih prava mogu odreći ako znaju jezik na kome se vodi postupak. U zapisniku će se zabilježiti da je dana pouka i izjava sudionika na danu pouku.

(4) Prevođenje obavlja sudski tumač.

Članak 10.

Upućivanje i dostava dopisa

(1) Pozive, odluke i druge dopise upućuje sud i druga tijela koja sudjeluju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) Tužbe, žalbe i drugi podnesci dostavljaju se sudu i drugim tijelima koji sudjeluju u postupku na jednom od službenih jezika i pisama iz članka 8. ovoga Zakona.

(3) Osobi kojoj je sloboda oduzeta ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obveznom psihijatrijskom liječenju odnosno obveznom liječenju od ovisnosti, dostavit će se i prijevod dopisa iz st. 1. i 2. ovoga članka, na jeziku kojime se ta osoba služi u postupku.

Članak 11.

Zakonitost dokaza

(1) Zabranjeno je od osumnjičenika, optuženika ili bilo koje druge osobe koja sudjeluje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.

(2) Sud ne može temeljiti svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratificirala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovoga Zakona.

(3) Sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima koji su dobiveni na temelju dokaza iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 12.

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Osoba koja je neopravdano osuđena za kazneno djelo ili je bez osnova lišena slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz proračunskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Članak 13.

Pouka o pravima

Osumnjičenika odnosno optuženika ili drugu osobu koja sudjeluje u postupku koje bi iz neznanja mogle propustiti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristili svojim pravima, sud, tužitelj i druga tijela koja sudjeluju u postupku će poučiti o pravima koja im po ovom Zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Članak 14.

Pravo na suđenje bez odgode

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik ima pravo u najkraćem razumnom roku biti izveden pred sud i biti mu suđeno bez odgode, a najkasnije u roku od jedne godine od dana potvrđivanja optužnice.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju osobama koje sudjeluju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

Članak 15.

Jednakost u postupanju

Sud, tužitelj i druga tijela koja sudjeluju u postupku dužni su s jednakom pažnjom ispitivati i utvrđivati kako činjenice koje terete osumnjičenika odnosno optuženika, tako i one koje im idu u korist.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1857

Članak 16.

Slobodna ocjena dokaza

Pravo suda, tužitelja i drugih tijela koji sudjeluju u kaznenom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano niti ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Članak 17.

Princip akuzatornosti

Kazneni postupak se može pokrenuti i provesti samo na

zahtjev nadležnog tužitelja.

Članak 18.

Princip legaliteta kaznenog progona

Tužitelj je dužan poduzeti kazneni progon ako postoje dokazi da je učinjeno kazneno djelo, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 19.

Posljedice pokretanja postupka

Kada je propisano da pokretanje kaznenog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, nastupaju potvrđivanjem optužnice. Ako se radi o kaznenim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kada je donesena osuđujuća presuda, bez obzira je li postala pravomoćna.

Članak 20.

Prethodna pitanja

(1) Ako primjena Kaznenog zakona ovisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za čije je odlučivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neko drugo tijelo, sud kada sudi u kaznenom predmetu može sam odlučiti i o tom pitanju po odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Odluka suda o ovom pravnom pitanju ima učinak samo u kaznenom predmetu koji ovaj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvom prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili neko drugo tijelo, takva odluka ne veže sud glede ocjene je li učinjeno određeno kazneno djelo.

Glava II - ZNAČENJE IZRIČAJA

Članak 21.

Temeljni pojmovi

Osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, pojedini izričaji uporabljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) "Osumnjičenik" je osoba za koju postoje osnovi sumnje da je počinila kazneno djelo,
- b) "Optuženik" je osoba protiv koje je jedna ili više točaka u optužnici potvrđena,
- c) "Osuđenik" je osoba za koju je pravomoćnom odlukom utvrđeno da je kazneno odgovorna za određeno kazneno djelo,
- d) "Sudac za prijašnji postupak" je sudac koji u tijeku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom,
- e) "Sudac za prethodno saslušanje" je sudac koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sucu za prijašnji postupak,
- f) "Stranke" su tužitelj i osumnjičenik odnosno optuženik,
- g) "Ovlaštena službena osoba" je ona osoba koja ima odgovarajuća ovlaštenja unutar državne granične službe, tijela policije Federacije, pravosudne policije, kao i

carinskih tijela, tijela financijske policije, poreznih tijela i tijela vojne policije,

h) "Oštećenik" je osoba kojoj je osobno ili imovinsko pravo kaznenim djelom povrijeđeno ili ugroženo,

i) "Pravne osobe" su osobe koje su kao takve definirane u KZ FBiH, uključujući: korporacije, poduzeća, udruge i ortaštva i druge pravne osobe,

j) "Istraga" obuhvaća aktivnosti poduzete od tužitelja ili ovlaštene službene osobe, sukladno ovom Zakonu, uključujući prikupljanje i čuvanje izjava i dokaza,

k) "Unakrsno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke odnosno branitelja, koja nije pozvala svjedoka odnosno vještaka,

l) "Izravno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke odnosno branitelja, koja je pozvala svjedoka odnosno vještaka,

m) "Osnovana sumnja" je viši stupanj sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upućuju na zaključak da je izvršeno kazneno djelo,

n) "Zabilješke" i "spisi" su slova, riječi ili brojke ili njihov ekvivalent, zapisane rukopisom, otipkane pisaćim strojem, otisnute, preslikane, fotografirane, zabilježene magnetskim impulsima, mehanički ili elektronski ili nekim drugim oblikom sakupljanja podataka,

o) "Fotografije" su fotografske, digitalne i rendgenske snimke, video vrpce i filmovi,

p) "Izvornik" je sam spis ili snimka ili sličan ekvivalent kojim se ostvaruje isto djelovanje od osobe koja ga piše, snima ili izdaje. "Izvornik" fotografija uključuje negativ i sve preslike. Ako su podaci pohranjeni u elektronskom računaru ili sličnom uređaju za automatsku obradu podataka, izvornik je i svaki otiskani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak,

r) "Preslika" je preslikavanje izvornika ili matrice, uključujući uvećanja i umanjenja, mehaničkim ili elektronskim presnimavanjem, kemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reproducira izvornik,

s) "Telekomunikacijska adresa" je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili elektronske pošte ili internet adresa koju posjeduje ili koristi određena osoba.

Glava III - PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SURADNJA

Članak 22.

Obveza pružanja pravne pomoći i službene suradnje

(1) Svi sudovi u Federaciji dužni su pružati pravnu pomoć sudu koji vodi postupak.

(2) Sva tijela vlasti u Federaciji dužna su službeno surađivati sa sudovima, tužiteljem i drugim tijelima koji sudjeluju u kaznenom postupku.

Članak 23.

Pružanje pravne pomoći i službena suradnja

(1) Sud će uputiti zahtjev za pružanje pravne pomoći, odnosno za službenu suradnju nadležnom sudu, odnosno

tijelu vlasti.

(2) Pružanje pravne pomoći i službena suradnja sprovode se bez naknade.

(3) Stavovi 1. i 2. ovoga članka, primjenjuju se i na zahtjeve koje je tužitelj uputio prema tužiteljstvu ili drugim tijelima vlasti u Federaciji.

Glava IV - NADLEŽNOST SUDA

Odjeljak 1. Stvarna nadležnost i sastav suda

Članak 24.

Stvarna nadležnost suda

Vrhovni sud Federacije, kantonalni sudovi i općinski sudovi sude u kaznenim stvarima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom Federacije odnosno zakonom kantona.

Članak 25.

Sastav suda

(1) U prvom stupnju sudi vijeće kaznenog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudaca.

(2) Za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, sudi sudac pojedinac.

(3) U drugom stupnju sudi vijeće žalbenog odjeljenja suda sastavljeno od trojice sudaca.

Broj 35 - Strana 1858 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(4) O zahtjevu za ponavljanje postupka odlučuje vijeće kaznenog odjeljenja sastavljeno od trojice sudaca.

(5) Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, predsjednik suda i predsjednik vijeća, odlučuju u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(6) U vijeću sastavljenom od trojice sudaca, sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim Zakonom i donosi druge odluke izvan glavne rasprave.

Odjeljak 2. Mjesna nadležnost

Članak 26.

Forum delicti commissi

(1) Mjesno je nadležan sud na čijem području je kazneno djelo izvršeno ili pokušano.

(2) Ako je kazneno djelo izvršeno ili pokušano na područjima raznih sudova ili na granici tih područja, ili je neizvjesno na kojemu je području izvršeno ili pokušano, nadležan je onaj od tih sudova koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnica nije potvrđena - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

Članak 27.

Posebna nadležnost

Ako je kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili domaćem zrakoplovu dok se nalazi u domaćem pristaništu, nadležan je sud na čijem se području nalazi to pristanište. U ostalim slučajevima kad je kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili domaćem zrakoplovu, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda, odnosno zrakoplova ili domaće pristanište u kome se brod odnosno zrakoplov prvi put zaustavi.

Članak 28.

Forum domicilii

(1) Ako nije poznato mjesto izvršenja kaznenog djela ili ako je to mjesto izvan područja Federacije, nadležan je sud na čijem području osumnjičenik odnosno optuženik ima prebivalište ili boravište.

(2) Ako je sud na čijem području osumnjičenik odnosno optuženik ima prebivalište ili boravište već započeo postupak, ostaje nadležan i ako se saznalo za mjesto izvršenja kaznenog djela.

Članak 29.

Forum deprehensionis

Ako nije poznato mjesto izvršenja kaznenog djela, a niti prebivalište ili boravište osumnjičenika odnosno optuženika, ili se oba mjesta nalaze izvan područja Federacije, nadležan je sud na čijem se području osumnjičenik odnosno optuženik uhiti ili se sam prijavi.

Članak 30.

Nadležnost s elementom inozemnosti

Ako je neka osoba počinila kaznena djela u Federaciji i u inozemstvu, a između tih djela postoji međusobna veza i isti dokazi, nadležan je sud koji je nadležan za kazneno djelo učinjeno u Federaciji.

Članak 31.

Forum ordinatum

Ako se prema odredbama ovoga Zakona ne može ustanoviti koji je sud mjesno nadležan, Vrhovni sud Federacije odredit će jedan od stvarno nadležnih sudova pred kojim će se provesti postupak.

Odjeljak 3. Spajanje i razdvajanje postupka

Članak 32.

Spajanje postupka

(1) Ako je ista osoba optužena za više kaznenih djela, pa je za neka od tih djela nadležan niži, a za neka viši sud, nadležan je viši sud, a ako su nadležni sudovi iste vrste, nadležan je onaj sud koji je prvi potvrdio optužnicu, a ako optužnice nisu potvrđene - sud koji je prvi primio optužnicu na potvrđivanje.

(2) Prema odredbama stavka 1. ovoga članka, određuje se nadležnost i u slučaju ako je oštećenik istodobno učinio kazneno djelo prema osumnjičeniku odnosno optuženiku.

(3) Za supočinitelje, u pravilu, nadležan je sud koji je prvi potvrdio optužnicu.

(4) Sud koji je nadležan za izvršitelja kaznenog djela nadležan je, u pravilu, i za sudionike, prikriatelje, osobe koje su pomogle počinitelju poslije izvršenja kaznenog djela, kao i za osobe koje nisu prijavile pripremanje kaznenog djela, izvršenje kaznenog djela ili počinitelja.

(5) Usvim slučajevima iz st. 1. do 4. ovoga članka, provest će se, u pravilu, jedinstveni postupak i donijeti jedna presuda.

(6) Sud može odlučiti provesti jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu i u slučaju kada je više osoba optuženo za više kaznenih djela, ali samo ako između izvršenih

kaznenih djela postoji međusobna veza. Ako je za neka od ovih kaznenih djela nadležan viši, a za neka niži sud, jedinstveni postupak može se provesti samo pred višim sudom.

(7) Sud može odlučiti provesti jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu ako se pred istim sudom vode odvojeni postupci protiv iste osobe za više kaznenih djela ili protiv više osoba za isto kazneno djelo.

(8) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadležan za sprovođenje jedinstvenog postupka. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje nije dopuštena žalba.

(9) Prema odredbama ovoga članka postupit će se i ako jedinstveni postupak treba provesti za više kaznenih djela za koja su nadležni sudovi u raznim kantonima.

Članak 33.

Razdvajanje postupka

(1) Sud koji je po članku 32. ovoga Zakona nadležan može iz važnih razloga ili iz razloga svrhovitosti do okončanja glavne rasprave odlučiti da se postupak za pojedina kaznena djela ili protiv pojedinih optuženika razdvoji i posebno dovrši.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudac odnosno vijeće, nakon ispitivanja stranaka i branitelja.

(3) Protiv rješenja kojime je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

Odjeljak 4. Prenošnje mjesne nadležnosti

Članak 34.

Prenošenje nadležnosti iz pravnih ili stvarnih razloga

(1) Kada je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen da postupa, dužan je, po ispitivanju stranaka i branitelja o tomu izvijestiti neposredno viši sud koji će odrediti drugi stvarno nadležni sud na svojem području.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Članak 35.

Prenošenje nadležnosti iz važnih razloga

(1) Sud određen zakonom može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležni sud na svome području, ako postoje važni razlozi.

(2) Vrhovni sud Federacije može za vođenje postupka odrediti drugi stvarno nadležni sud na području drugog kantona, ako postoje važni razlozi.

(3) Rješenje u smislu st. 1. i 2. ovoga članka, protiv kojeg nije dopuštena žalba, može se donijeti na prijedlog suca za prijašnji postupak, suca za prethodno saslušanje, suca ili predsjednika vijeća ili na prijedlog jedne od stranaka ili branitelja.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1859

Odjeljak 5. Posljedice nenadležnosti i sukob nadležnosti

Članak 36.

Posljedice nenadležnosti

(1) Sud je dužan paziti na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost i čim primijeti da nije nadležan, oglasit će se nenadležnim i po pravomoćnosti rješenja uputit će predmet nadležnome sudu.

(2) Ako tijekom glavne rasprave sud ustanovi da je za suđenje nadležan niži sud, neće dostaviti predmet tome sudu, nego će sam provesti postupak i donijeti odluku.

(3) Nakon potvrđivanja optužnice, sud se ne može oglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

(4) Nenadležni sud je dužan poduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 37.

Pokretanje postupka za rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Ako sud komu je predmet ustupljen kao nadležnom smatra da je nadležan sud koji mu je predmet ustupio ili neki drugi sud, pokrenut će postupak za rješavanje sukoba nadležnosti.

(2) Kad je povodom žalbe protiv odluke prvostupanjskog suda kojom se ovaj oglasio nenadležnim odluku donio drugostupanjski sud, za tu odluku vezan je u pitanju nadležnosti i sud kome je predmet ustupljen ako je drugostupanjski sud nadležan za rješavanje sukoba nadležnosti između tih sudova.

Članak 38.

Rješavanje sukoba nadležnosti

(1) Sukob nadležnosti između sudova rješava zajednički neposredno viši sud.

(2) Prije nego što donese rješenje povodom sukoba nadležnosti, sud će zatražiti mišljenje stranaka i branitelja. Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Prilikom odlučivanja o sukobu nadležnosti, sud može istodobno po službenoj dužnosti donijeti odluku o prenošenju mjesne nadležnosti ako su ispunjeni uvjeti iz članka 35. ovoga Zakona.

(4) Dok se ne riješi sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih je dužan poduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgode.

Glava V - IZUZEJE

Članak 39.

Razlozi za izuzeće

Sudac ne može obavljati sudačku dužnost:

- a) ako je oštećen kaznenim djelom,
- b) ako mu je osumnjičenik odnosno optuženik njegov branitelj, tužitelj, oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni odnosno izvanbračni drug ili krvni rođak u ravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, a po tzbini do drugog stupnja,
- c) ako je s osumnjičenikom odnosno optuženikom, njegovim braniteljem, tužiteljem ili oštećenikom u odnosu skrbnika, štíćenika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja ili hranjenika,
- d) ako je u istom kaznenom predmetu sudjelovao kao sudac

za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik oštećenika ili je ispitan kao svjedok ili kao vještak,

e) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom i

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 40.

Izuzeće po zahtjevu stranke

(1) Izuzeće predsjednika suda i suca može tražiti stranka ili branitelj.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti do početka glavne rasprave, a ako se za razlog izuzeća iz članka 39. toč. a) do f) ovoga Zakona, saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.

(3) Zahtjev za izuzeće suca vijeća žalbenog odjeljenja, stranka ili branitelj mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

(4) Stranka i branitelj mogu tražiti izuzeće samo poimence određenog suca, odnosno predsjednika suda koji postupava u predmetu.

(5) Stranka ili branitelj dužni su u zahtjevu navesti okolnosti i dokaze zbog kojih smatraju da postoji neki od zakonskih temelja za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu ponovno navoditi razlozi koji su isticani u zahtjevu za izuzeće koji je ranije odbijen.

Članak 41.

Postupak za izuzeće

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz članka 39. toč. a) do e) ovoga Zakona, sudac je dužan prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda. Ako sudac smatra da postoje okolnosti iz članka 39. točke f) ovoga Zakona, izvijestit će o tome predsjednika suda.

(2) Uslučaju iz stavka 1. ovoga članka, kao i u slučaju kada se radi o izuzeću predsjednika suda, o njegovom izuzeću i zamjeni odlučuje opća sjednica, odnosno kolegij sudaca tog suda.

Članak 42.

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 40. ovoga Zakona, odlučuje opća sjednica odnosno kolegij sudaca.

(2) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, odnosno predsjednika suda, a po potrebi provest će se i drugi izvidi.

(3) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeće, žalba nije dopuštena.

(4) Ako je zahtjev za izuzeće iz članka 39. točka f) ovoga Zakona podnesen poslije početka glavne rasprave ili ako je postupljeno protivno odredbama članka 40. st. 4. i 5. ovoga Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti odnosno djelomično. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi

vijeće. U donošenju tog rješenja ne može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dopuštena žalba.

Članak 43.

Valjanost radnji poduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Kada sudac sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz članka 39. točka f. ovoga Zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 44.

Izuzeće tužitelja i drugih sudionika u postupku

(1) Odredbe o izuzeću suca smisljeno se primjenjuju i na tužitelja i osobe koje su na temelju zakona ovlaštene ga zastupati u postupku, zapisničare, sudske tumače, stručne osobe, kao i na vještake, ako za njih nije što drugo određeno.

(2) Tužitelj odlučuje o izuzeću osoba koje su na temelju zakona ovlaštene ga zastupati u kaznenom postupku. O izuzeću tužitelja odlučuje kolegij tužiteljstva.

(3) O izuzeću zapisničara, sudskog tumača, stručne osobe i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudac.

(4) Kada ovlaštene službene osobe poduzimaju istražne radnje na temelju ovoga Zakona, o njihovom izuzeću odlučuje tužitelj. Ako prilikom poduzimanja radnje sudjeluje zapisničar, o njegovom izuzeću odlučuje službena osoba koja poduzima radnju.

Broj 35 - Straža 1860 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Glava VI - TUŽITELJ

Članak 45.

Prava i dužnosti

(1) Temeljno pravo i temeljna dužnost tužitelja je otkrivanje i progon počinitelja kaznenih djela koja su u nadležnosti suda.

(2) Tužitelj ima pravo i dužan je:

- a) odmah po saznanju da postoje osnovi sumnje da je počinjeno kazneno djelo preduzeti potrebne mjere s ciljem njegovoga otkrivanja i provođenja istrage, pronalaženja osumnjičenika, upravljanja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih osoba vezanim za pronalaženje osumnjičenika i prikupljanje izjava i dokaza,
- b) provesti istragu sukladno ovom Zakonu,
- c) dati imunitet sukladno zakonu,
- d) zahtijevati dostavu informacija od državnih tijela, poduzeća, pravnih i fizičkih osoba u Federaciji,
- e) izdati pozive i naloge i predložiti izdavanje poziva i naloga sukladno ovom Zakonu,
- f) naložiti ovlaštenoj službenoj osobi da izvrši nalog koji je izdao sud sukladno ovom Zakonu,
- g) predložiti izdavanje kaznenog naloga sukladno

članku 350. ovoga Zakona,
h) podići i zastupati optužnicu pred sudom,
i) podnositi pravne lijekove,
j) obavljati i druge poslove određene zakonom.
(3) Sukladno st. 1. i 2. ovoga članka, sva tijela koja sudjeluju u istrazi dužna su o svakoj poduzetoj radnji obavijestiti tužitelja i postupiti po svakom njegovom zahtjevu.

Članak 46.

Postupanje pred sudovima

Glavni federalni tužitelj odnosno tužitelj u kantonu postupava pred sudovima sukladno federalnom odnosno kantonalnom zakonu.

Članak 47.

Poduzimanje radnji

Tužitelj poduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašten sam ili preko osoba koje su na temelju zakona obvezne postupati po njegovom zahtjevu u kaznenom postupku.

Članak 48.

Mjesna nadležnost tužitelja

Mjesna nadležnost tužitelja određuje se prema odredbama koje važe za nadležnost suda onog područja za koje je tužitelj imenovan.

Članak 49.

Postupanje nenadležnog tužitelja

Kada postoji opasnost od odgode, radnje u postupku preduzet će i nenadležni tužitelj u kantonu, ali o tome mora odmah izvijestiti nadležnog tužitelja.

Članak 50.

Davanje uputa

U okviru djelokruga svoga rada, Glavni federalni tužitelj može u konkretnim predmetima davati potrebne obvezne upute tužiteljstvima u Federaciji.

Članak 51.

Sukob nadležnosti

Sukob nadležnosti između tužitelja rješava Glavni federalni tužitelj.

Članak 52.

Princip mutabiliteta

Tužitelj može odustati od progona do okončanja glavne rasprave, a u postupku pred vijećem žalbenog odjeljenja, kada je to predviđeno ovim Zakonom.

Glava VII - BRANITELJ

Članak 53.

Pravo na branitelja

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik može imati branitelja tijekom cijelog postupka.

(2) Za branitelja se može uzeti odvjetnik pod uvjetima koji su propisani Zakonom o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine.

(3) Ukoliko osumnjičenik odnosno optuženik sam ne uzme branitelja, osumnjičeniku odnosno optuženiku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu branitelja uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni odnosno izvanbračni drug,

krvni rođak u ravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra ili hranitelj.

(4) Branitelj mora predati punomoć za zastupanje prilikom poduzimanja prve radnje u postupku.

Članak 54.

Broj branitelja

(1) Više osumnjičenika odnosno optuženika mogu imati zajedničkog branitelja, osim ako branitelja postavlja sud, sukladno čl. 59. i 60. ovoga Zakona.

(2) Osumnjičenik odnosno optuženik može imati više branitelja, ali samo jedan od njih će imati položaj glavnog branitelja, o čemu će se osumnjičenik odnosno optuženik očitovati. Smatra se da je obrana osigurana kada u postupku sudjeluje jedan od branitelja.

Članak 55.

Tko ne može biti branitelj

(1) Branitelj ne može biti oštećenik, bračni odnosno izvanbračni drug oštećenika ili tužitelja, niti njihov krvni rođak u ravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tzbini do drugog stupnja.

(2) Branitelj koji je pozvan kao svjedok, ne može biti branitelj u tom predmetu.

(3) Branitelj ne može biti osoba koja je u istom predmetu postupala kao sudac ili tužitelj.

Članak 56.

Isključenje branitelja iz postupka

(1) Razlog za isključenje branitelja iz postupka postoji i glede osobe koja zlouporabljuje kontakt s osumnjičenikom odnosno optuženikom koji je u pritvoru kako bi osumnjičenik odnosno optuženik počinio kazneno djelo ili ugrozio sigurnost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, osumnjičenik odnosno optuženik bit će pozvan da u određenom roku uzme drugog branitelja.

(3) Ako osumnjičenik odnosno optuženik u slučajevima obvezne obrane sam ne uzme branitelja ili branitelja ne angažiraju osobe iz članka 53. stavka 3. ovoga Zakona, postupit će se na način predviđen u članku 59. stavku 4. ovoga Zakona.

(4) U slučaju iz st. 2. i 3. ovoga članka, novom će se branitelju ostaviti dovoljno vremena za pripremu obrane osumnjičenika odnosno optuženika.

(5) Za vrijeme trajanja isključenja, branitelj ne može braniti osumnjičenika odnosno optuženika u drugom postupku. Branitelj ne može braniti druge osumnjičenike odnosno optuženike u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

Članak 57.

Postupak isključenja branitelja

(1) Odluka o isključenju branitelja donosi se na posebnom ispitivanju kojem nazoče tužitelj, osumnjičenik odnosno optuženik, branitelj i predstavnik odvjetničke komore čiji je branitelj član.

(2) Postupak isključenja se može provesti i bez branitelja ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za ispitivanje bio upozoren da će se postupak voditi i u njegovoj odsutnosti. O ispitivanju se sastavlja zapisnik.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1861
Članak 58.

Rješenje o isključenju

(1) Rješenje o isključenju iz članka 57. ovoga Zakona, prije početka glavne rasprave donosi vijeće (članak 25. stavak 6.), a na glavnoj raspravi sudac odnosno vijeće. U postupku pred vijećem žalbenog odjeljenja rješenje o isključenju branitelja donosi vijeće nadležno za odlučivanje u žalbenom postupku.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena.

(3) Ako je branitelj isključen iz postupka, možemu se naložiti da snosi troškove nastale uslijed prekida ili odgode postupka.

Članak 59.

Kada osumnjičenik odnosno optuženik mora imati branitelja

(1) Osumnjičenik mora imati branitelja već pri prvom ispitivanju ako je nijem ili gluh ili ako je osumnjičen za kazneno djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Osumnjičenik odnosno optuženik mora imati branitelja odmah nakon što mu je određen pritvor, za vrijeme dok pritvor traje.

(3) Nakon podizanja optužnice za kazneno djelo za koje se može izreći deset godina zatvora ili teža kazna, optuženik mora imati branitelja u vrijeme dostave optužnice.

(4) Ako osumnjičenik odnosno optuženik u slučajevima obvezne obrane ne uzme sam branitelja, ili branitelja ne angažiraju osobe iz članka 53. stavak 3. ovoga Zakona, branitelja će mu postaviti sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno predsjednik vijeća. U ovome slučaju, osumnjičenik odnosno optuženik ima pravo na branitelja do pravomoćnosti presude, a ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora - i u postupku po pravnom lijeku.

(5) Branitelj će biti postavljen osumnjičeniku odnosno optuženiku ako sud utvrdi da je zbog složenosti predmeta ili duševnog stanja osumnjičenika odnosno optuženika u interesu pravičnosti.

(6) U slučaju postavljanja branitelja, osumnjičenik odnosno optuženik će se prvo pozvati da sam izabere branitelja s predočene liste. Ukoliko osumnjičenik odnosno optuženik sam ne izabere branitelja s predočene liste, branitelja će postaviti sud.

Članak 60.

Postavljanje branitelja zbog slabog imovnog stanja

(1) Kada ne postoje uvjeti za obveznu obranu, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora

tri godine ili teža kazna, ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičeniku odnosno optuženiku će se, na njegov zahtjev, postaviti branitelj, ako zbog svojeg imovnog stanja ne može snositi troškove obrane.

(2) Zahtjev za postavljanje branitelja iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti tijekom cijeloga kaznenog postupka. Branitelja postavlja sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno predsjednik vijeća nakon što je osumnjičeniku odnosno optuženiku prvo pružena prilika da s predočene liste izabere branitelja.

Članak 61.

Pravo branitelja da pregleda spise i dokumentaciju

(1) Tijekom istrage, branitelj ima pravo razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičeniku. Ovo se pravo branitelju može uskratiti ako se radi o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo ugroziti cilj istrage.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se osumnjičenik odnosno optuženik nalazi u pritvoru, tužitelj će sudu za prijašnji postupak, odnosno sudu za prethodno saslušanje, dostaviti dokaze radi obavještanja branitelja.

(3) Nakon podizanja optužnice, branitelj osumnjičenika odnosno optuženika ima pravo uvida u sve spise i dokaze.

(4) Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno vijeće i tužitelj dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje obavijesti ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na suđenju, staviti ih na uvid branitelju.

(5) U slučaju iz st. 3. i 4. ovoga članka, branitelj može preslikati sve spise i isprave.

Članak 62.

Suobraćanje osumnjičenika odnosno optuženika s braniteljem

(1) Ako se osumnjičenik odnosno optuženik nalazi u pritvoru, ima pravo odmah suobraćati s braniteljem, usmeno ili pisano.

(2) Tijekom razgovora osumnjičenik odnosno optuženik i branitelj mogu biti promatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Članak 63.

Razrješenje postavljenog branitelja

(1) Umjesto postavljenog branitelja, osumnjičenik odnosno optuženik može sam uzeti drugog branitelja. U tom će se slučaju postavljeno branitelj razriješiti.

(2) Branitelj može tražiti da bude razriješen samo na način propisan zakonom.

(3) O razrješenju branitelja u slučaju iz st. 1. i 2. ovoga članka odlučuje tijekom istrage sudac za prijašnji postupak, nakon podizanja optužnice - sudac za prethodno saslušanje, a tijekom glavne rasprave sudac odnosno

vijeće. Protiv ove odluke žalba nije dopuštena.

(4) Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno vijeće može, na zahtjev osumnjičenika odnosno optuženika ili uz njegovu suglasnost razriješiti postavljenog branitelja koji neodgovorno obavlja svoju dužnost. Umjesto razriješenog branitelja postaviti će se drugi branitelj. O razriješenju branitelja odmah će se obavijestiti odvjetnička komora čiji je član.

Članak 64.

Poduzimanje radnji od branitelja

(1) Branitelj mora, zastupajući osumnjičenika odnosno optuženika poduzimati sve prijeko potrebne radnje s ciljem utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenika odnosno optuženika te zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branitelja ne prestaju u slučaju opoziva punomoći, sve dok sudac, odnosno vijeće ne razriješi branitelja njegovih prava i dužnosti.

Glava VIII - DOKAZNE RADNJE

Odjeljak 1. Pretraga stana, prostorija i osoba

Članak 65.

Pretraga stana, ostalih prostorija i pokretnina

(1) Pretraga stana i ostalih prostorija osumnjičenika odnosno optuženika i drugih osoba, kao i njihovih pokretnina izvan stana može se poduzeti samo ako ima dovoljno osnova za sumnju da se u njima nalaze počinitelj, sudionik, tragovi kaznenog djela ili predmeti važni za postupak.

(2) Pretraga pokretnina, u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka, obuhvaća i pretragu elektroničkog računala i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka koji su s njima povezani. Na zahtjev suda, osobe koje se koriste ovim uređajima dužne su omogućiti pristup, predati diskete, vrpce ili neki drugi oblik na kojem su pohranjeni podaci, kao i pružiti potrebne obavijesti za uporabu tih uređaja. Osoba koja odbije njihovu predaju, iako za to ne postoje razlozi iz članka 98. ovoga Zakona, može biti kažnjena prema odredbi članka 79. stavak 5. ovoga Zakona.

(3) Pretraga elektroničkog računala i sličnih uređaja iz stavka 2. ovoga članka, obaviti će se uz pomoć stručne osobe.

Broj 35 - Strana 1862 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 66.

Pretraga osobe

(1) Pretraga osobe može se poduzeti kada je vjerojatno da je ta osoba počinila kazneno djelo ili da će se pretragom pronaći predmeti ili tragovi važni za kazneni postupak.

(2) Pretragu osobe obavlja osoba istog spola.

Članak 67.

Nalog o pretrazi

(1) Sud može izdati nalog o pretrazi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Nalog o pretrazi može izdati sud na zahtjev tužitelja ili na

zahtjev ovlaštenih službenih osoba koje su dobile odobrenje od tužitelja.

Članak 68.

Oblik zahtjeva o pretrazi

Zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi može se podnijeti u pisanom ili usmenom obliku. Ako se zahtjev podnosi u pisanom obliku, mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način kako je to određeno u članku 69. stavak 1. ovoga Zakona. Zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi može se podnijeti sukladno članku 70. ovoga Zakona.

Članak 69.

Pisani zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi

(1) Zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi mora sadržavati:

- a) naziv suda, ime i dužnost podnositelja zahtjeva,
- b) činjenice koje ukazuju na vjerojatnost da će se osobe, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članku 65. stavak 1. ovoga Zakona, naći na označenom ili opisanom mjestu ili kod određene osobe,
- c) zahtjev da sud izda nalog o pretrazi radi pronalaženja osobe ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

- a) da se nalog o pretrazi izvrši u bilo koje doba zato što postoji osnovana sumnja da se pretraga neće moći izvršiti u vremenu između 6 sati i 21 sata, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se nalog ne izvrši odmah, ili da će osoba koja se traži pobjeći ili počiniti drugo kazneno djelo ili da može ugroziti sigurnost ovlaštene službene osobe ili druge osobe ako se nalog ne izvrši odmah ili u vremenu između 21 sata i 6 sati;
- b) da ovlaštena službena osoba izvrši nalog bez prethodne predaje naloga ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lako i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naloga može ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe, kao i da će osoba koju se traži počiniti drugo kazneno djelo ili ugroziti sigurnost ovlaštene službene ili druge osobe.

Članak 70.

Usmeni zahtjev za izdavanje naloga

(1) Usmeni zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi može se podnijeti kada postoji opasnost od odgode. Usmeni zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi može se priopćiti neposredno sucu za prijašnji postupak ili telefonom, ili radio-vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(2) Kada je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi, sudac za prijašnji postupak će dalji tijek razgovora zabilježiti. U slučaju kada se koristi zvučni ili stenografski zapisnik, sudac za prijašnji postupak je dužan dati zapisnik na prijepis, ovjerovati istovjetnost prijepisa i predati izvornik zapisnika i prijepis sudu u roku od 24 sata od izdavanja naloga. U slučaju doslovnog

bilježenja razgovora, sudac za prijašnji postupak će potpisati presliku zapisnika i predati ju sudu u roku od 24 sata od izdavanja naloga.

Članak 71.

Izdavanje naloga o pretrazi

(1) Ako sudac za prijašnji postupak utvrdi da je zahtjev za izdavanje naloga o pretrazi opravdan, može odobriti zahtjev i izdati nalog o pretrazi.

(2) Kada sudac za prijašnji postupak odluči izdati nalog o pretrazi na temelju usmenog zahtjeva, podnositelj takvoga zahtjeva sam će sastaviti nalog sukladno članku 58. ovoga Zakona i pročitati će ga u cijelosti sucu za prijašnji postupak.

Članak 72.

Sadržaj naloga o pretrazi

Nalog o pretrazi sadrži:

- a) naziv suda koji izdaje nalog, osim kada se nalog o pretrazi odobrava na temelju usmenog zahtjeva i potpis suca za prijašnji postupak koji izdaje nalog,
- b) ako se nalog o pretrazi odobrava na temelju usmenog zahtjeva, to će se navesti uz naznaku imena suca za prijašnji postupak koji izdaje nalog i vremena i mjesta izdavanja,
- c) ime, odjel ili položaj ovlaštene osobe na koju se nalog odnosi,
- d) svrha pretrage;
- e) opis osobe koju treba pronaći ili opis stvari koje su predmet pretrage,
- f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili osoba koje se traže, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje istovjetnosti,
- g) uputu da se nalog ima izvršiti između 6 sati i 21 sata ili ovlast da se nalog može izvršiti u bilo koje doba ako to sud izričito odredi,
- h) ovlast izvršitelju naloga da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se pretražuju, ako to sud izričito odredi,
- i) uputu da se nalog i oduzete stvari donesu u sud bez odgode,
- j) pouku da osumnjičenik ima pravo obavijestiti branitelja i da se pretraga može izvršiti i bez nazočnosti branitelja, ako to zahtijevaju iznimne okolnosti.

Članak 73.

Vrijeme izvršenja naloga o pretrazi

(1) Nalog o pretrazi mora se izvršiti najkasnije petnaest dana od izdavanja naloga, nakon čega se, bez odgode, mora vratiti sudu.

(2) Nalog o pretrazi se može izvršiti bilo kojeg dana u tjednu. Nalog se može izvršiti samo u vremenu između 6 sati i 21 sata, osim ako u nalogu nije izričito dana ovlast da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noći, sukladno članku 69. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 74.

Postupak izvršenja naloga o pretrazi

(1) Prije početka pretrage ovlaštena službena osoba mora dati obavijest o svojoj službi i razlogu dolaska i uručiti nalog za pretragu osobi kod koje će se ili na kojoj će se izvršiti pretraga. Ako je nakon toga ovlaštenoj službenoj osobi pristup uskraćen, može uporabiti silu sukladno zakonu.

(2) Prilikom izvršavanja naloga za pretragu kojom se određuje pretraga stana i drugih prostorija, ovlaštena službena osoba nije dužna obavijestiti bilo koga o svojoj službi i razlozima pretrage, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlaštena službena osoba opravdano smatra da su prazni ili ako je ovlaštena službena osoba nalogom izričito ovlaštena ući bez prethodne najave.

(3) Vlasnik odnosno korisnik stana i drugih prostorija pozvat će se da nazoči pretrazi, a ako izbiva - pozvat će se njegov zastupnik ili netko od odraslih članova kućanstva ili susjeda. Ukoliko osoba kod koje se pretraga ima obaviti nije nazočna, nalog se ostavlja u prostoriji u kojoj se obavlja pretraga, a pretraga se obavlja i bez njezine nazočnosti.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1863

(4) Pretrazi stana, ostalih prostorija ili osobe nazoče dva punoljetna građanina, kao svjedoci. Pretrazi osobe nazoče svjedoci istoga spola. Pretragu osobe obavlja osoba istoga spola. Svjedoci će se prije početka pretrage upozoriti da paze kako se obavlja pretraga, te da imaju pravo prije potpisivanja zapisnika o pretrazi staviti svoje prigovore, ako smatraju da sadržaj zapisnika nije točan.

(5) Pri pretrazi službenih prostorija pozvat će se njihov starješina ili rukovoditelj da nazoči pretrazi.

(6) Ako se pretraga mora poduzeti u vojnom objektu, pisani nalog o pretrazi dostavlja se vojnim vlastima, koje će odrediti najmanje jednu vojnu osobu da nazoči pretrazi.

Članak 75.

Izvršenje naloga o pretrazi osoba

Prilikom izvršenja naloga o pretrazi osoba, ovlaštena službena osoba mora dati obavještenje o svojoj službi i uručiti nalog o pretrazi osobi koja će se pretraživati. Ovlaštena službena osoba može uporabiti silu sukladno zakonu.

Članak 76.

Zapisnik o pretrazi

(1) O svakoj pretrazi stana, prostorije ili osobe sastavit će se zapisnik koji potpisuje osoba kod koje se ili na kojoj se obavlja pretraga i osobe čija je nazočnost obvezna.

Prilikom pretrage oduzet će se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u svezi sa svrhom pretrage. U zapisnik će se unijeti i točno opisati predmeti i isprave koje se oduzimaju, a što će se naznačiti i u potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah uručiti osobi kojoj su predmeti odnosno isprave oduzete.

(2) Ako se pri pretrazi stana, prostorije odnosno osobe nađu

predmeti koji nemaju veze s kaznenim djelom zbog kojega je izdan nalog o pretrazi, ali upućuju na drugo kazneno djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tomu će se obavijestiti tužitelj. Ti će se predmeti odmah vratiti ako tužitelj utvrdi da nema osnove za pokretanje kaznenog postupka, a ne postoji neki drugi zakonski temelj po kojemu bi se ti predmeti imali oduzeti.

(3) Predmeti uporabljeni kod pretrage elektroničkog računala i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka vratit će se nakon pretrage njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za dalje vođenje kaznenog postupka. Osobni podaci pribavljeni pretragom mogu se koristiti samo u svrhu kaznenog postupka i izbrisat će se, bez odgode kada ta svrha prestane.

Članak 77.

Oduzimanje predmeta na temelju naloga o pretrazi

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na temelju naloga o pretrazi, ovlaštena službena osoba napisat će i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv suda koji je izdao nalog.

(2) Ako je predmet privremeno oduzet od određene osobe, takva se potvrda mora uručiti toj osobi. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva se potvrda mora uručiti vlasniku, stanaru ili korisniku.

(3) Nakon oduzimanja predmeta na temelju naloga o pretrazi, ovlaštena službena osoba mora bez odgode vratiti sudu nalog i predati predmete i spisak oduzetih predmeta.

(4) Nakon primitka stvari oduzetih na temelju naloga o pretrazi, sud će zadržati predmete pod nadzorom suda do dalje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnositelja zahtjeva za izdavanje naloga ili pod nadzorom ovlaštenog izvršitelja naloga.

Članak 78.

Pretraga bez naloga

(1) Ovlaštena službena osoba može ući u stan i druge prostorije bez naloga i bez svjedoka i po potrebi izvršiti pretragu ako stanar toga stana to želi, ako netko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti počinitelja kaznenog djela koji je zatečen na djelu ili radi sigurnosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi osoba koja se po nalogu suda ima pritvoriti ili prisilno dovesti ili koja se tu sklonila od progona.

(2) Ovlaštena službena osoba može pretražiti osobu bez naloga o pretrazi i bez nazočnosti svjedoka:

a) pri izvršenju dovedbenog naloga,

b) prilikom oduzimanja slobode,

c) ako postoji sumnja da ta osoba posjeduje vatreno ili hladno oružje,

d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili riješiti se predmeta koji se trebaju od njega oduzeti i uporabiti kao dokaz u kaznenom postupku.

(3) Nakon izvršenja pretrage bez naloga o pretrazi, ovlaštena

službena osoba mora odmah podnijeti pisano izvješće tužitelju, koji će o tomu obavijestiti suca za prijašnji postupak. Izvješće mora sadržavati razloge pretrage bez naloga.

Odjeljak 2. Privremeno oduzimanje predmeta i imovine Članak 79.

Nalog o oduzimanju predmeta

(1) Predmeti koji se po KZ FBiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom postupku privremeno će se oduzeti i na temelju sudske odluke će se osigurati njihovo čuvanje.

(2) Nalog o oduzimanju predmeta izdaje sud, na prijedlog tužitelja ili na prijedlog ovlaštene službene osobe koja je dobila odobrenje od tužitelja.

(3) Nalog o privremenom oduzimanju predmeta sadrži: naziv suda, pravni temelj za privremeno oduzimanje predmeta, naznaku predmeta koji podliježu oduzimanju, ime osobe od koje se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta, rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti i pouku o pravnom lijeku.

(4) Predmete oduzima ovlaštena službena osoba na temelju izdanog naloga.

(5) Tko drži takve predmete, dužan ih je predati po nalogu suda. Osoba koja ih odbije predati, može biti kažnjena do 50.000 KM, a u slučaju daljeg odbijanja - može biti zatvorena. Zatvor traje do predaje predmeta ili do okončanja kaznenog postupka, a najdulje 90 dana. Na isti će se način postupiti prema službenoj ili odgovornoj osobi u državnom tijelu ili pravnoj osobi.

(6) Odredbe stavka 5. ovoga članka, odnose se i na podatke pohranjene u elektroničkom računalu ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.

(7) Ožalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je naložen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Pri oduzimanju predmeta naznačit će se gdje su pronađeni i opisat će se, a po potrebi, i na drugi način osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdat će se potvrda.

(9) Mjere iz st. 5. i 6. ovoga članka, ne mogu se primijeniti prema osumnjičeniku odnosno optuženiku niti osobama koje su oslobođene dužnosti svjedočenja.

Članak 80.

Privremeno oduzimanje predmeta bez naloga

(1) Predmeti iz članka 79. stavak 1. ovoga Zakona, mogu se privremeno oduzeti i bez naloga suda ukoliko postoji opasnost od odgode. Ukoliko se osoba koja se pretražuje izričito usprotivi oduzimanju predmeta, tužitelj će u roku od 72 sata od izvršene pretrage podnijeti zahtjev sucu za prijašnji postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.

(2) Ukoliko sudac za prijašnji postupak odbije zahtjev tužitelja, oduzeti se predmeti ne mogu koristiti kao dokaz u kaznenom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti osobi od koje su oduzeti.

Članak 81.

Privremeno oduzimanje pisama, brzojava i drugih pošiljaka

(1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, brzojavi i druge pošiljke upućene osumnjičeniku odnosno optuženiku ili Broj 35 - Strana 1864 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

one koje on odašilje, a koje se nalaze kod poduzeća i osoba koje obavljaju djelatnosti pošte i telekomunikacija.

(2) Pošiljke iz stavka 1. ovoga članka mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti uslijed kojih se osnovano može očekivati kako će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.

(3) Nalog o privremenom oduzimanju pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka izdaje sudac za prijašnji postupak na prijedlog tužitelja.

(4) Nalog o privremenom oduzimanju pošiljaka može izdati i tužitelj, ako postoji opasnost od odgode, s tim što taj nalog mora biti potvrđen od suca za prijašnji postupak u roku od 72 sata od privremenog oduzimanja pošiljaka.

(5) Ukoliko nalog ne bude potvrđen u smislu stavka 4. ovoga članka, te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.

(6) Mjere poduzete sukladno ovome članku ne mogu se primjenjivati na pisma, brzojave i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenika odnosno optuženika i njegovog branitelja.

(7) Nalog iz stavka 3. ovoga članka sadrži: podatke o osumnjičeniku odnosno optuženiku na kojega se nalog odnosi, način izvršenja naloga i vrijeme trajanja mjere, te poduzeće koje će izvršiti naloženu mjeru. Poduzete mjere mogu trajati najdulje tri mjeseca, a iz važnih razloga sudac za prijašnji postupak može produljiti trajanje ovih mjera za još tri mjeseca, s tim što će se poduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo dalje poduzimanje.

(8) Ukoliko to interesi postupka dopuštaju, o poduzetim mjerama iz stavka 1. ovoga članka, obavijestit će se osumnjičenik odnosno optuženik prema kojem su primijenjene te mjere.

(9) Izdane pošiljke otvara tužitelj u nazočnosti dva svjedoka. Pri otvaranju će se paziti da se ne povrijedi pečat, a omoti i adresa će se sačuvati. Ootvaranju će se sastaviti zapisnik.

(10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke priopćit će se osumnjičeniku odnosno optuženiku, odnosno osobi kojoj je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predat će se toj osobi, osim ako iznimno, tužitelj smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje kaznenog postupka. Ako osumnjičenik odnosno optuženik nije nazočan, o upućenoj će se pošiljci obavijestiti članovi njegove obitelji. Ako osumnjičenik odnosno optuženik nakon

toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljatelju.

Članak 82.

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku će se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, i o tome izdati potvrda.

(2) Ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti.

(3) Predmet koji je oduzet fizičkoj odnosno pravnoj osobi ne može se prodati, pokloniti ili na drugi način njime raspolagati.

Članak 83.

Pravo žalbe

(1) Osoba od koje se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.

(3) Protiv odluke suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija, tužitelj ima pravo podnijeti žalbu.

Članak 84.

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način osigurava njihovo čuvanje.

Članak 85.

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

(1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije obavlja tužitelj.

(2) O otvaranju privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije tužitelj je dužan obavijestiti osobu ili poduzeće kojem su predmeti oduzeti, suca za prijašnji postupak i branitelja.

(3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštene osobe.

Članak 86.

Nalog banci ili drugoj pravnoj osobi

(1) Ako postoje osnove sumnje da je neka osoba počinila kazneno djelo koje je povezano s dobivanjem imovinske koristi, sud može na temelju prijedloga tužitelja naložiti da banka ili druga pravna osoba koja obavlja financijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim položajima i drugim financijskim transakcijama i poslovima te osobe, kao i osoba za koje se osnovano vjeruje da su uključene u te financijske transakcije ili poslove osumnjičenika, ako bi takvi podaci mogli biti dokazom u kaznenom postupku.

(2) Sudac za prijašnji postupak može, na prijedlog tužitelja naložiti poduzimanje i drugih potrebnih radnji iz članka 116. ovoga Zakona kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i

prikupljanje dokaza o tome.

(3) U žurnim slučajevima tužitelj može odrediti mjere iz stavka 1. ovoga članka na temelju naloga. O poduzetim mjerama tužitelj odmah obavještava suca za prijašnji postupak kojim može u roku od 72 sata izdati nalog. Tužitelj će dobivene podatke zapečatiti dok ne bude izdan sudski nalog. U slučaju da sudac za prijašnji postupak ne izda nalog, tužitelj će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(4) Sud može rješenjem naložiti pravnoj ili fizičkoj osobi da privremeno obustavi izvršenje financijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja kazneno djelo, ili je namijenjena počinjenju kaznenog djela, da služi prikrivanju kaznenog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene kaznenim djelom.

(5) Rješenjem iz stavka 4. ovoga članka sud će odrediti da se financijska sredstva namijenjena za transakciju iz stavka 4. ovoga članka i gotovinski iznosi novca domaće i strane valute privremeno oduzmu prema članku 79. stavak 1. ovoga Zakona, pohrane na poseban račun i čuvaju do okončanja postupka, odnosno dok se ne steknu uvjeti za njihovo vraćanje.

(6) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalbu mogu podnijeti tužitelj, vlasnik financijskih sredstava ili gotovinskog novca domaće i strane valute, osumnjičenik odnosno optuženik, te pravna ili fizička osoba iz st. 4. i 5. ovoga članka.

Članak 87.

Privremeno oduzimanje imovine radi osiguranja

(1) Sud može u bilo koje doba tijekom postupka donijeti na prijedlog tužitelja privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti poKZFBiH, mjeru pljenidbe ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se spriječilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom.

(2) Ovlaštena službena osoba može, kada postoji opasnost od odgode, privremeno oduzeti imovinu iz stavka 1. ovoga članka, zaplijeniti imovinu ili poduzeti druge neophodne privremene mjere kako bi se spriječilo bilo kakvo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom. O poduzetim mjerama ovlaštena službena osoba mora odmah obavijestiti tužitelja, a poduzete mjere mora odobriti sudac za prijašnji postupak u roku od 72 sata od poduzimanja mjera.

(3) U slučaju da sud uskrati odobrenje, poduzete mjere će se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina bit će odmah vraćeni osobi kojoj su oduzeti.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1865
Članak 88.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Predmeti koji su tijekom kaznenog postupka privremeno oduzeti vratit će se vlasniku odnosno držatelju, kada tijekom postupka postane bjelodano kako njihovo zadržavanje nije sukladno članku 79. ovoga Zakona, a ne postoje razlozi na

njihovo oduzimanje (članak 412).

Odjeljak 3. Postupak sa sumnjivim stvarima

Članak 89.

Oglašavanje sumnjivih stvari

(1) Nađe li se kod osumnjičenika odnosno optuženika tuđa stvar, a ne zna se čija je, tijelo koji vodi postupak opisat će tu stvar i opis objaviti na oglasnoj ploči općine na čijem području osumnjičenik odnosno optuženik ima prebivalište i na čijem je području kazneno djelo počinjeno. U oglasu će se pozvati vlasnik da se javi tijelu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objave oglasa, jer će se inače stvar prodati. Novac dobiven prodajom je prihod Proračuna Federacije.

(2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti, objava se može obaviti i putem dnevnog tiska.

(3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njezino čuvanje povezano sa znatnim troškovima, ona će se prodati po odredbama koje važe za ovršni postupak, a novac predati na čuvanje u sudski polog.

(4) Po odredbi stavka 3. ovoga članka postupit će se i kada stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom počinitelju kaznenog djela.

Članak 90.

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

(1) Ako se tijekom jedne godine nitko ne javi za stvari ili za novac dobiven prodajom stvari, donijet će se rješenje da stvar postaje vlasništvo Federacije, odnosno da je novac prihod Proračuna Federacije.

(2) Vlasnik stvari ima pravo u parnici tražiti povrat stvari ili novca dobivenog prodajom stvari. Zastara ovoga prava počinje teći od dana objave oglasa.

Odjeljak 4. Ispitivanje osumnjičenika

Članak 91.

Poziv za ispitivanje

(1) Ispitivanje osumnjičenika u istrazi obavlja tužitelj.

(2) Ispitivanje treba obavljati tako da se u punoj mjeri poštuje osoba osumnjičenika. Prilikom ispitivanja osumnjičenika ne smije se uporabiti sila, prijetnja, prijevara, opojna ili druga sredstava koja mogu utjecati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.

(3) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga članka, na iskazu osumnjičenika se nemože temeljiti sudska odluka.

Članak 92.

Pouka osumnjičeniku o njegovim pravima

(1) Kada se osumnjičenik prvi put ispituje, pitat će se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko obiteljsko ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, jedinstveni matični broj građana državljanina Bosne i Hercegovine, čime se zanima, kakve su mu obiteljske prilike, je li pismen, kakve je škole završio, je li, gdje i kada služio vojsku odnosno ima li čin

rezervnog vojnog starješine, vodi li se u vojnoj evidenciji i kod kojeg tijela nadležnog za poslove obrane, je li odlikovan, kakvog je imovnog stanja, je li, kada i zašto osuđivan, je li i kada je izrečenu kaznu izdržao, vodi li se protiv njega postupak za koje drugo kazneno djelo, a ako je maloljetan, tko mu je zakonski zastupnik.

Osumnjičenik će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah priopćiti svaku promjenu adrese ili namjeru promjene boravišta, a upozorit će se i na posljedice ako tako ne postupi.

(2) Na početku ispitivanja osumnjičeniku će se priopćiti za koje kazneno djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučit će se i o sljedećim pravima:

a) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na postavljena pitanja,

b) da može uzeti branitelja po svomu izboru kojim može nazočiti njegovom ispitivanju, te da ima pravo na branitelja bez naknade u slučajevima propisanim ovim Zakonom,

c) da se može očitovati o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist,

d) da ima pravo tijekom istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji mu idu u korist, osim ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,

e) da ima pravo na besplatne usluge prevoditelja ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

(3) Osumnjičenik se može dragovoljno odreći prava navedenih u stavku 2. ovoga članka, ali njegovo ispitivanje ne može započeti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne zabilježi u zapisnik i dok ju osumnjičenik ne potpiše. Osumnjičenik se ni pod kojim okolnostima ne može odreći prava na nazočnost branitelja, ako je njegova obrana obvezna sukladno ovom Zakonu.

(4) U slučaju da se osumnjičenik odrekao prava da uzme branitelja, a kasnije izrazi želju da uzme branitelja, ispitivanje će se odmah prekinuti i ponovno nastaviti kada osumnjičenik dobije branitelja ili mu branitelj bude postavljen ili ako osumnjičenik izrazi želju da nastavi odgovarati na pitanja.

(5) Ako se osumnjičenik dragovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se očituje o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist.

(6) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga članka, na iskazu osumnjičenika nemože se temeljiti sudska odluka.

Članak 93.

Način ispitivanja osumnjičenika

(1) Osvakom ispitivanju osumnjičenika sastavlja se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijet će se u zapisnik doslovce.

Nakon što je zapisnik sastavljen, osumnjičeniku će se pročitati zapisnik i predati preslika zapisnika.

(2) Ispitivanje osumnjičenika u pravilu se snima na vrpce za snimanje slike ili zvuka, pod sljedećim uvjetima:

- a) da je osumnjičenik obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na vrpce za snimanje slike ili zvuka,
 - b) u slučaju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida će se naznačiti u snimci, te vrijeme nastavljanja i zaključenja ispitivanja,
 - c) na koncu ispitivanja osumnjičenik će dobiti mogućnost da pojasni sve što je rekao i doda sve što želi,
 - d) zapis s vrpce će se prepisati nakon okončanja ispitivanja, a preslika prijepisa uručit će se osumnjičeniku zajedno s preslikom snimljene vrpce ili ako je korišten uređaj za istodobno pravljenje većega broja snimki, uručit će mu se jedna od izvorno snimljenih vrpce,
 - e) nakon što se načini preslika izvorne vrpce u svrhu prijepisa, izvorno snimljena vrpca ili jedna od izvorno snimljenih vrpce će se zapečatiti u nazočnosti osumnjičenika, uz ovjeru potpisa tijela kaznenog postupka i osumnjičenika.
- Članak 94.

Ispitivanje uz pomoć tumača

Ispitivanje osumnjičenika obaviti će se uz pomoć tumača u slučajevima iz članka 101. ovog zakona.

Broj 35 - Strana 1866 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Odjeljak 5. Ispitivanje svjedoka

Članak 95.

Poziv za ispitivanje svjedoka

(1) Svjedoci se ispituju kada postoji vjerojatnoća da će svojim iskazom moći dati obavijesti o kaznenom djelu, počinitelju i o drugim važnim okolnostima.

(2) Poziv za svjedočenje dostavlja tužitelj odnosno sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetne osobe koja nije navršila šesnaest godina života obavlja se preko roditelja odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe žurnog postupanja ili drugih okolnosti.

(3) Svjedoci koji se uslijed starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu, mogu biti ispitani u svojem stanu, bolnici ili na drugom mjestu.

(4) U pozivu se svjedok obavještava da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, te o posljedicama neodazivanja pozivu.

(5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoje izbjivanje opravda, sud može izreći novčanu kaznu do 5.000 KM ili naložiti prisilno dovođenje.

(6) Nalog o dovođenju svjedoka izvršava pravosudna policija. Iznimno, nalog može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoje izbjivanje ne opravda, s tim što taj nalog mora odobriti sudac za

prijašnji postupak u roku od 24 sata od izdavanja naloga.

(7) Ukoliko svjedok odbije svjedočiti sud može, na prijedlog tužitelja, donijeti rješenje o kažnjavanju svjedoka novčanom kaznom do 30.000 KM. Protiv toga rješenja dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje.

(8) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna odlučuje vijeće (članak 25. stavak 6.).

Članak 96.

Osobe koje ne mogu biti ispitane kao svjedoci

Ne može biti ispitana kao svjedok:

- a) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne, dok ju nadležno tijelo ne oslobodi te dužnosti,
- b) branitelj osumnjičenika odnosno optuženika glede činjenica koje su mu postale poznate u svojstvu branitelja,
- c) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, odvjetnik, bilježnik, liječnik, primalja i dr.), osim ako je oslobođena te dužnosti posebnim propisom ili izjavom osobe u čiju je korist utvrđeno čuvanje tajne,
- d) maloljetna osoba koja s obzirom na dob i duševni razvitak nije sposobna shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti.

Članak 97.

Osobe koje mogu odbiti svjedočenje

(1) Svjedočenje mogu odbiti:

- a) bračni odnosno izvanbračni drug osumnjičenika odnosno optuženika,
- b) krvni rođak osumnjičenika odnosno optuženika u ravnoj liniji, rođaci u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno i rođaci po tazbini do drugog stupnja,
- c) posvojenik i posvojitelj osumnjičenika odnosno optuženika.

(2) Tijelo koje vodi postupak dužno je osobe iz stavka 1. ovoga članka, prije njihovog ispitivanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičeniku odnosno optuženiku upozoriti da mogu odbiti svjedočenje. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Osoba koja može odbiti svjedočenje prema jednom od osumnjičenika odnosno optuženika, može odbiti svjedočenje i prema ostalim osumnjičenicima odnosno optuženicima, ako se njezin iskaz prema naravi stvari ne može ograničiti samo na ostale osumnjičenike odnosno optuženike.

(4) Ako je kao svjedok ispitana osoba koja može odbiti svjedočenje ili je ispitana osoba koja nije upozorena da može odbiti svjedočenje ili to upozorenje nije uneseno u zapisnik, na takvom se iskazu ne može temeljiti sudska odluka.

Članak 98.

Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja

(1) Svjedok ima pravo ne odgovarati na pojedina pitanja ako bi ga istinit odgovor izložio kaznenom progonu.

(2) Svjedok koji koristi pravo iz stavka 1. ovoga članka, odgovorit će na ta pitanja ako mu se daje imunitet.

(3) Imunitet se daje odlukom tužitelja.

(4) Protiv svjedoka koji je dobio imunitet i koji je svjedočio, neće se poduzeti kazneni progon, osim ako je dao lažni iskaz.

(5) Svjedoku se može odlukom suda za savjetnika odrediti odvjetnik za vrijeme ispitivanja, ukoliko je očito da sam nije u stanju koristiti svoja prava u vrijeme ispitivanja i ako njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način.

Članak 99.

Način ispitivanja, suočenje i prepoznavanje

(1) Svjedoci se ispituju pojedinačno i u odsutnosti drugih svjedoka.

(2) Tijekom postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenicima odnosno optuženicima.

(3) Ako je potrebno utvrditi poznaje li svjedok osobu ili predmet, tražit će se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim osobama, odnosno ako je to moguće, skupa s predmetima iste vrste.

Članak 100.

Tijek ispitivanja svjedoka

(1) Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a potom će se upozoriti da je davanje lažnoga iskaza kazneno djelo.

(3) Nakon toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos s osumnjičnikom odnosno optuženikom i oštećenikom. Svjedok će se upozoriti da je dužan o promjeni adrese ili boravišta obavijestiti sud.

(4) Prilikom ispitivanja maloljetne osobe, osobito ako je ona oštećena kaznenim djelom, postupit će se obazrivo, da saslušanje ne bi štetno utjecalo na duševno stanje maloljetnika. Ako je to potrebno, ispitivanje maloljetne osobe izvršit će se uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe.

(5) Oštećenika kaznenim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom spolnom životu prije počinjenog kaznenog djela, a ako je takvo ispitivanje obavljeno, na takvom se iskazu ne može temeljiti sudska odluka.

(6) S obzirom na životnu dob, tjelesno i duševno stanje ili druge opravdane interese, svjedok se može ispitati putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka na način da mu stranke i branitelj mogu postavljati pitanja bez nazočnosti u prostoriji u kojoj se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručna osoba.

(7) Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja.

Prilikom ispitivanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(9) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu glede važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu zasebno ispitati i njihov će se odgovor unijeti u zapisnik. Istodobno se mogu suočiti samo dva svjedoka.

(10) Oštećenik koji se sasluškava kao svjedok pitat će se želi li u kaznenom postupku ostvarivati imovinskopravni zahtjev.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1867
Članak 101.

Ispitivanje svjedoka uz pomoć tumača

(1) Ako je svjedok gluh ili nijem, njegovo se ispitivanje obavlja uz pomoć tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postavit će mu se pitanja pisano, a ako je nijem, pozvat će se da pisano odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj način, pozvat će se kao tumač osoba koja se sa svjedokom može sporazumjeti.

(3) Ako tumač nije ranije prisegnut, položiti će prisegu da će vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upućuju i izjave koje on bude davao.

Članak 102.

Prisega odnosno izjava svjedoka

(1) Ako su ispunjeni uvjeti za ispitivanje, sud može zahtijevati od svjedoka da prije svjedočenja položi prisegu odnosno dade izjavu.

(2) Prije glavne rasprave svjedok može položiti prisegu odnosno dati izjavu, samo ako postoji bojazan da uslijed bolesti ili drugih razloga neće moći doći na glavnu raspravu. Prisega se polaže odnosno izjava se daje pred sucem odnosno predsjednikom vijeća. Razlog zbog kojega je položena prisega odnosno dana izjava navest će se u zapisniku.

(3) Tekst prisege odnosno izjave glasi: "Prisežem - izjavljujem da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prešutjeti".

(4) Svjedok prisegu polaže odnosno izjavu daje usmeno, čitanjem njezinog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon odslušanog sadržaja prisege odnosno izjave koju je pročitao sudac odnosno predsjednik vijeća. Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati potpisuju tekst prisege odnosno izjave, a gluhi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni čitati ni pisati - prisežu odnosno daju izjavu uz pomoć tumača.

(5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi prisegu odnosno dade izjavu unijet će se u zapisnik.

Članak 103.

Osobe koje ne polažu prisegu odnosno ne daju izjavu

Ne smiju prisezati odnosno davati izjavu osobe koje nisu punoljetne u trenutku ispitivanja, za koje je dokazano ili za koje postoji osnovana sumnja da su učinile ili sudjelovale u kaznenom djelu zbog kojega se ispituju ili koje zbog duševnog stanja ne mogu shvatiti značenje prisega odnosno izjave.

Članak 104.

Snimanje ispitivanja svjedoka sredstvima za prijenos slike i zvuka

Ispitivanje svjedoka se može snimati sredstvima za prijenos slike i zvuka u svim stadijima postupka. Ispitivanje se mora snimiti u slučajevima kada se radi o maloljetnim osobama koje nisu navršile šesnaest godina života i koje su oštećene kaznenim djelom, te ako postoje osnove za bojazan da se svjedok neće moći ispitati na glavnoj raspravi.

Članak 105.

Zaštićeni svjedok

Na položaj zaštićenog svjedoka u postupku pred sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6. Očevid i rekonstrukcija

Članak 106.

Poduzimanje očevida

Očevid se poduzima kada je za utvrđivanje neke važne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

Članak 107.

Rekonstrukcija događaja

(1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značenja za razjašnjenje stvari, tijelo koji vodi postupak može odrediti rekonstrukciju događaja, koja se obavlja ponavljanjem radnje ili situacije u uvjetima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj odigrao. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenika odnosno optuženika radnje ili situacije različito prikazane, rekonstrukcija događaja će se, u pravilu, posebno obaviti sa svakim od njih.

(2) Rekonstrukcija se ne smije obavljati na način kojim se vrijeđa javni red i ćudoređe ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

Članak 108.

Pomoć vještaka i stručne osobe

(1) Očevid i rekonstrukcija događaja obavljaju se uz pomoć stručne osobe kriminalističko-tehničke ili druge struke, koja će pomoći u pronalaženju, osiguranju ili opisivanju tragova, obaviti potrebna mjerenja i snimanja, sačiniti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.

(2) Na očevid ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak, ako bi njegova nazočnost bila korisna za davanje nalaza i mišljenja.

Odjeljak 7. Vještačenje

Članak 109.

Određivanje vještačenja

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje osoba koje raspolazu potrebnim stručnim znanjem. Ako znanstveno, tehničko, ili druga stručna znanja mogu pomoći sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može svjedočiti davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koje sadrži ocjenu o činjenicama.

Članak 110.

Nalog o vještačenju

(1) Pisani nalog za vještačenje izdaje tužitelj ili sud. Unalogu će se navesti činjenice o kojima se obavlja vještačenje.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može obaviti u okviru državnog tijela, takva vještačenja, a posebice složenija, povjerit će se, u pravilu, takvoj ustanovi odnosno tijelu. U tome slučaju, ta ustanova odnosno tijelo određuje jednog ili više stručnjaka koji će obaviti vještačenje.

Članak 111.

Dužnosti vještaka kojega je odredio tužitelj odnosno sud

Osoba koju tužitelj odnosno sud odredi za vještaka dužna je tužitelju odnosno sudu dostaviti svoje izvješće koje sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledala, obavljene ispite, nalaz i mišljenje do kojeg je došla i sve druge značajne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i nepristranu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenoga mišljenja.

Članak 112.

Tko ne može biti vještak

(1) Za vještaka se ne može odrediti osoba koja ne može biti ispitana kao svjedok (članak 96.) ili osoba koja je oslobođena dužnosti svjedočenja (članak 97.), kao ni osoba prema kojoj je kazneno djelo počinjeno, a ako je takva osoba određena - na njezinom se nalazu i mišljenju ne može temeljiti sudska odluka.

(2) Razlog za izuzeće vještaka (članak 44.) postoji i za osobu koja je zajedno s osumnjičenikom odnosno optuženikom ili oštećenikom u radnom odnosu u istom tijelu, poduzeću ili drugoj pravnoj osobi ili kod samostalnog gospodarstvenika (obrtnika), te za osobu koja je u radnom odnosu kod oštećenika ili osumnjičenika odnosno optuženika.

(3) Za vještaka se neće uzeti osoba koja je ispitana kao svjedok.

Broj 35 - Strana 1868 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 113.

Postupak vještačenja

(1) Vještačenjem upravlja tijelo koje je naložilo vještačenje. Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, točno navede sve što opazi i utvrdi i svoje mišljenje iznese nepristrano i sukladno pravilima znanosti i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje kazneno djelo.

(2) Pri davanju nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazale ovlaštene službene osobe, tužitelj ili sud. Vještak može svjedočiti samo o činjenicama koje proizlaze iz njegovog neposrednog saznanja, osim ako se prilikom pripreme svojeg nalaza i mišljenja nije koristio podacima na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.

(3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može predložiti da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako nazoči očevidu, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji, vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili se osobi koja se ispituje postave pojedina pitanja.

Članak 114.

Pregled predmeta vještačenja

(1) Vještak pregleda predmete vještačenja na mjestu gdje se oni nalaze, osim ako su za vještačenje potrebni dugotrajni ispiti ili ako se ispiti obavljaju u ustanovi odnosno tijelu ili ako to zahtijevaju razlozi ćudoređa.

(2) Ako je u okviru vještačenja potrebno obaviti analizu neke tvari, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te tvari, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

Članak 115.

Dostava nalaza i mišljenja

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, te radni materijal, skice i zabilješke tijelu koje ga je odredilo.

Članak 116.

Vještačenje u stručnoj ustanovi ili državnom tijelu

(1) Ako se vještačenje povjerava stručnoj ustanovi ili tijelu, tužitelj odnosno sud će upozoriti tu ustanovu ili tijelo koje obavlja vještačenje da u davanju nalaza i mišljenja ne može sudjelovati osoba iz članka 112. ovoga Zakona ili osoba za koju postoje razlozi za izuzeće od vještačenja propisanih ovim Zakonom, a bit će upozoreni i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Stručnoj ustanovi ili državnom tijelu stavit će se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je potrebno, postupit će se sukladno postupku propisanim odredbom članka 113. ovoga Zakona.

(3) Pisani nalaz i mišljenje osoba koje su obavile vještačenje dostavlja stručna ustanova ili državno tijelo.

Članak 117.

Obdukcija i ekshumacija tijela

(1) Pregled i obdukcija tijela poduzet će se uvijek kada u nekom smrtnom slučaju postoji sumnja da se ne radi o prirodnoj smrti. Ako je tijelo već pokopano, odredit će se ekshumacija s ciljem njegovog pregleda i obdukcije.

(2) Pri obdukciji tijela poduzet će se potrebne mjere za utvrđivanje istovjetnosti tijela i u tu će se svrhu posebno opisati podaci o vanjskim i unutarnjim tjelesnim

osobinama tijela.

Članak 118.

Obdukcija tijela izvan specijalizirane medicinske ustanove

(1) Specijalizirana medicinska ustanova obavlja pregled i obdukciju tijela.

(2) Kada se vještačenje ne obavlja u specijaliziranoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju tijela obavlja liječnik specijalist sudske medicine. Tim vještačenjem upravlja tužitelj i u zapisnik unosi nalaz i mišljenje vještaka.

(3) Za vještaka se ne može odrediti liječnik koji je liječio umrloga. Međutim, liječnik koji je liječio umrloga može se ispitati kao svjedok radi davanja razjašnjenja o tijeku i okolnostima bolesti umrloga.

Članak 119.

Izvješće o pregledu i obdukciji

(1) Vještak sudske medicine će u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme nastupanja smrti.

(2) Ako je na tijelu nađena bilo kakva ozljeda, utvrdit će se je li tu ozljedu nanio tko drugi i ako jeste, čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i je li ona prouzročila smrt. Ako je na tijelu nađeno više ozljeda, utvrdit će se je li svaka ozljeda nanesena istim sredstvom i koja je ozljeda prouzročila smrt, a ako je više smrtonosnih ozljeda, koja je od njih ili koje od njih su svojim skupnim djelovanjem bile uzrokom smrti.

(3) Uslučaju iz stavka 2. ovoga članka osobito će se utvrditi je li smrt prouzročena samom vrstom i općom prirodom ozljede ili uslijed osobnog svojstva ili osobitog stanja organizma ozlijeđenoga ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojim je ozljeda nanesena.

(4) Vještak je dužan obratiti pozornost na nađeni biološki materijal (krv, slinu, sperm, urin i dr.) i opisati i sačuvati ga za biološko vještačenje ako ono bude određeno.

Članak 120.

Pregled i obdukcija zametka i novorođenčeta

(1) Pri pregledu i obdukciji zametka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za izvanmaterični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji tijela novorođenčeta, posebno će se utvrditi je li rođeno živo ili mrtvo, je li bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Članak 121.

Toksikološko ispitivanje

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive tvari koje su nađene u tijelu ili na drugome mjestu uputit će se na vještačenje ustanovi ili državnom tijelu koje obavlja toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih tvari posebno će se utvrditi vrsta, količina i djelovanje nađenoga otrova, a ako se radi o pregledu tvari uzetih iz tijela, po mogućnosti i količina uporabljenog otrova.

Članak 122.

Vještačenje tjelesnih ozljeda

(1) Vještačenje tjelesnih ozljeda obavlja se, u pravilu, pregledom ozlijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno, na temelju medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Nakon što točno opiše ozljede, vještak će dati mišljenje, osobito o vrsti i težini svake pojedine ozljede i njihovom ukupnom djelovanju s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te ozljede uobičajeno proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i čime su ozljede nanesene i na koji način.

Članak 123.

Tjelesni pregled i druge radnje

(1) Tjelesni pregled poduzet će se i bez privole osumnjičenika odnosno optuženika ako je potrebno utvrditi činjenice važne za kazneni postupak. Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihove privole poduzeti samo onda ako se mora utvrditi nalazi li se na njihovu tijelu određeni trag ili posljedica kaznenog djela.

(2) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za kazneni postupak, mogu se poduzeti i bez privole osobe koja se pregleda, ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njezino zdravlje.

(3) Poduzimanje tjelesnog pregleda osumnjičenika odnosno optuženika i druge radnje u svezi s tim nalaže sud, a ako postoji opasnost od odgode tužitelj.

(4) Nije dopušteno prema osumnjičeniku odnosno optuženiku ili svjedoku primjenjivati medicinske

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1869
intervencije ili im davati takva sredstva kojima bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza.

(5) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga članka, na tako pribavljenom dokazu se ne može temeljiti sudska odluka.

Članak 124.

Psihijatrijsko vještačenje

(1) Ako se pojavi sumnja o isključenoj ili smanjenoj ubrojivosti osumnjičenika odnosno optuženika, ili da je osumnjičenik odnosno optuženik počinio kazneno djelo uslijed ovisnosti o alkoholu ili opojnim drogama, ili da zbog duševnih smetnji nije sposoban sudjelovati u postupku, odredit će se psihijatrijsko vještačenje.

(2) Ako se tijekom istrage osumnjičenik dragovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno dulje promatranje, osumnjičenik će se poslati na psihijatrijski pregled odnosno na promatranje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Rješenje o tomu donosi sudac za prijašnji postupak na prijedlog tužitelja. Promatranje ne može trajati dulje od dva mjeseca.

(3) Ako vještaci utvrde kako je duševno stanje osumnjičenika odnosno optuženika poremećeno, utvrdit će prirodu,

vrstu, stupanj i trajnost poremećaja i dati svoje mišljenje o tomu kakav je utjecaj takvo duševno stanje imalo i kakav još ima na shvaćanje i postupke osumnjičenika odnosno optuženika, te je li i u kojoj mjeri poremećaj duševnog stanja postojao u vrijeme počinjenja kaznenog djela.

(4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje osumnjičenik odnosno optuženik koji se nalazi u pritvoru, sudac će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen pritvor, kako bi se poduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe pritvora.

(5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se osumnjičeniku odnosno optuženiku u pritvor odnosno u kaznu, ako bude izrečena.

Članak 125.

Vještačenje poslovnih knjiga

(1) Kada je potrebno poduzimanje vještačenja poslovnih knjiga, tijelo pred kojim se vodi postupak dužno je vještacima naznačiti u kojem pravcu i u kojem opsegu treba obaviti vještačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za poduzimanje vještačenja poslovnih knjiga poduzeća, drugih pravnih osoba ili samostalnog gospodarstvenika nužno prethodno srediti njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sređivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.

(3) Nalog o sređivanju knjigovodstva donosi tijelo koje vodi postupak, na temelju obrazloženog pisanog izvješća vještaka kojemu je naloženo vještačenje poslovnih knjiga. U nalogu će se naznačiti i iznos koji je pravna osoba odnosno samostalni gospodarstvenik dužan položiti tijelu koji vodi postupak kao predujam za troškove oko sređivanja knjigovodstva.

(4) Naplaćivanje troškova, ukoliko njihov iznos nije bio predujmljen, obavlja se u korist tijela koje je unaprijed isplatilo troškove i nagradu vještacima.

Članak 126.

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljnjem tekstu: DNK) može obavljati isključivo ustanova specijalizirana za tu vrstu vještačenja.

Članak 127.

Kada se obavlja analiza DNK

Analiza DNK može se obavljati ukoliko je to neophodno potrebno za određivanje istovjetnosti ili činjenice potiču li otkriveni tragovi tvari od osumnjičenika odnosno optuženika ili oštećenika.

Članak 128.

Korištenje rezultata analize DNK u drugim kaznenim postupcima

U svrhu utvrđivanja istovjetnosti osumnjičenika odnosno optuženika s njegova tijela mogu se uzeti stanice radi analize DNK. Podaci dobiveni na taj način mogu se koristiti i u drugim kaznenim postupcima protiv iste osobe.

Članak 129.

Registar obavljenih analiza DNK i zaštita podataka

(1) Sve obavljene analize DNK vode se u posebnom registru u federalnom ministarstvu nadležnom za zdravstvo, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Zaštita podataka dobivenih analizama iz stavka 1. ovoga članka, uređuje se posebnim zakonom.

Glava IDŽ - POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

Članak 130.

Vrste posebnih istražnih radnji i uvjeti za njihovu primjenu

(1) Protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama ili s drugim osobama sudjelovala ili sudjeluje u počinjenju kaznenog djela iz članka 131. ovoga Zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje, ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama.

(2) Istražne radnje iz stavka 1. ovoga članka su:

- a) nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija,
- b) pristup sustavima elektroničkih računala i spravljanje podataka elektroničkim računalom,
- c) nadzor i tehničko snimanje prostorija,
- d) tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta,
- e) prikriveni istražitelj i pouzdanik,
- f) simulirani otkup predmeta i simulirano davanje potkupnine,
- g) nadzirani prijevoz i isporuka predmeta kaznenog djela.

(3) Istražne radnje iz stavka 2. točke a) ovoga članka, mogu se odrediti i prema osobi za koju postoje osnove sumnje da počinitelju odnosno od počinitelja kaznenog djela iz članka 131. ovoga Zakona prenosi obavijesti u svezi s kaznenim djelom, odnosno da počinitelj koristi njezino sredstvo telekomunikacije.

(4) Na razgovore osobe iz stavka 1. ovoga članka i njezinog branitelja smisleno se primjenjuju odredbe o suobraćanju osumnjičenika i branitelja.

(5) Pri obavljanju istražnih radnji iz stavka 2. toč. e) i f) ovoga članka, tijela policije ili druge osobe ne smiju poduzimati aktivnosti koje znače poticanje na počinjenje kaznenog djela. Ako su takve aktivnosti poduzete, ta okolnost isključuje kazneni progon potaknute osobe za kazneno djelo počinjeno u svezi s tim radnjama.

Članak 131.

Kaznena djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Istražne radnje iz članka 130. stavak 2. ovoga Zakona mogu se odrediti za kaznena djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje tri godine ili teža kazna.

Članak 132.

Nadležnost za određivanje i trajanje istražnih radnji

(1) Istražne radnje iz članka 130. stavka 2. ovoga Zakona određuje nalogom sudac za prijašnji postupak, na obrazloženi prijedlog tužitelja koji sadrži: podatke o osobi

protiv koje se radnja poduzima, osnove sumnje iz članka 130. st. 1. ili 3. ovoga Zakona, razloge za njezino poduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju poduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i način njezinog obavljanja, opseg i trajanje radnje. Nalog sadrži iste podatke kao i prijedlog tužitelja, te utvrđivanje trajanja naložene radnje.

(2) Iznimno, ako se pisani nalog ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odgode, može se započeti s Broj 35 - Strana 1870 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. poduzimanjem mjere iz članka 130. ovoga Zakona i na temelju usmenog naloga suca za prijašnji postupak. Pisani nalog suca za prijašnji postupak mora biti pribavljen u roku od 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(3) Istražne radnje iz članka 130. stavka 2. toč. a) do d) i g) ovoga Zakona, mogu trajati najdulje do jednog mjeseca, a iz posebno važnih razloga mogu se, na obrazloženi prijedlog tužitelja, produljiti za još jedan mjesec, s tim što mjere iz toč. a) do c) mogu trajati ukupno najdulje šest mjeseci, a mjere iz toč. d) i g) ukupno najdulje tri mjeseca. Zahtjev za radnju iz članka 130. stavka 2. točke f) ovoga Zakona može se odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku narednu radnju protiv iste osobe mora sadržavati razloge koji opravdavaju njezinu uporabu.

(4) Nalog suca za prijašnji postupak, kao i prijedlog tužitelja iz stavka 1. ovoga članka, čuvaju se u posebnom omotu. Tužitelj i sudac za prijašnji postupak će sastavljanjem ili prijepisom zapisnika bez navođenja osobnih podataka prikrivenog istražitelja i pouzdanika ili na drugi odgovarajući način, spriječiti da neovlaštene osobe, osumnjičenik i njegov branitelj otkriju istovjetnost prikrivenog istražitelja i pouzdanika.

(5) Sudac za prijašnji postupak mora pisanim nalogom, bez odgode, obustaviti izvršenje poduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.

(6) Nalog iz stavka 1. ovoga članka izvršava tijelo policije. Poduzeća koja obavljaju prijenos podataka dužna su tužitelju i tijelima policije omogućiti provedbu mjera iz članka 130. stavka 2. točke a) ovoga Zakona.

Članak 133.

Materijal dobiven poduzimanjem radnji i obavještavanje o poduzetim radnjama

(1) Po prestanku radnji iz članka 130. ovoga Zakona, tijela policije moraju sve obavijesti, podatke i predmete dobivene poduzetim radnjama, te izvješće o tomu predati tužitelju. Tužitelj je dužan dostaviti sucu za prijašnji postupak pisano izvješće o poduzetim radnjama. Na temelju podnesenog izvješća sudac za prijašnji postupak provjerava je li postupljeno po njegovom nalogu.

(2) Ako tužitelj odustane od kaznenog progona, odnosno ako obavijesti i podaci pribavljeni naloženim radnjama nisu potrebni za kazneni postupak, uništiti će se pod nadzorom suca za prijašnji postupak, koji će o tomu sačiniti posebni

zapisnik. O poduzimanju radnji, razlozima za njihovo poduzimanje, obavijesti da dobiveni materijal nije bio temeljem kaznenog progona i da je uništen, pisano se obavještava osoba protiv koje je neka od radnji iz članka 130. stavka 2. ovoga Zakona bila poduzeta.

(3) Sudac za prijašnji postupak će, bez odgode, a nakon poduzimanja radnji iz članka 130. ovoga Zakona, obavijestiti osobu protiv koje je radnja bila poduzeta. Osoba protiv koje je radnja bila poduzeta može od suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naloga i načina na koji je provedena radnja.

(4) Podaci i obavijesti dobiveni poduzimanjem radnji iz stavka 2. članak 130. ovoga Zakona čuvaju se dok se čuva sudski spis.

Članak 134.

Slučajni nalazi

Ne mogu se koristiti kao dokaz obavijesti i podaci dobiveni poduzimanjem radnji iz članka 130. ovoga Zakona ako se ne odnose na kazneno djelo iz članka 131. ovoga Zakona.

Članak 135.

Postupanje bez sudskog naloga ili izvan njegovog okvira

Ako su radnje iz članka 130. ovoga Zakona poduzete bez naloga suca za prijašnji postupak ili u oprečnosti s njim, sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može temeljiti svoju odluku.

Članak 136.

Korištenje dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Tehničke snimke, isprave i predmeti pribavljeni pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom mogu se koristiti kao dokazi u kaznenom postupku. Prikriveni istražitelj i pouzdanik iz članka 130. stavka 2. točke e) ovoga Zakona, kao i osobe koje su provele istražne radnje iz članka 130. stavka 2. točke f) ovoga Zakona mogu se ispitati kao svjedoci o tijeku provedbi radnji.

Glava DŽ - MJERE ZA OSIGURANJE NAZOČNOSTI
OSUMNJIČENIKA ODNOSNO OPTUŽENIKA I USPJEŠNO
VOĐENJE KAZNENOG POSTUPKA

Odjeljak 1. Zajednička odredba

Članak 137.

Vrste mjera

(1) Mjere koje se mogu poduzeti prema optuženiku za osiguranje njegove nazočnosti i uspješno vođenje kaznenog postupka jesu: poziv, dovođenje, zabrana napuštanja boravišta, jamstvo i pritvor.

(2) Pri odlučivanju koju će od navedenih mjera primijeniti, nadležno tijelo pridržavat će se uvjeta određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Ove mjere ukinut će se i po službenoj dužnosti odmah kada prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijenit će se drugom blažom mjerom kada za to nastupe uvjeti.

(4) Odredbe ove Glave smisljeno se primjenjuju i na

osumnjičenika.

Odjeljak 2. Poziv

Članak 138.

Dostava i sadržaj poziva

(1) Nazočnost optuženika pri obavljanju radnji u kaznenom postupku osigurava se njegovim pozivanjem.

(2) Pozivanje se obavlja dostavom zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv tijela koji poziva, ime i prezime optuženika, naziv kaznenog djela za koje se tereti, mjesto gdje optuženi ima doći, dan i sat kada treba doći, naznaku da se poziva u svojstvu optuženika i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prisilno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužitelja odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri promjene boravišta i službeni pečat i potpis tužitelja odnosno suca koji poziva.

(3) Kada se optuženi prvi put poziva, poučit će se u pozivu o pravu da uzme branitelja i da branitelj može nazočiti njegovu ispitivanju.

(4) Kada se osumnjičenik prvi put poziva, poučit će se u pozivu o njegovim pravima sukladno članku 92. ovoga Zakona. Do podizanja optužnice poziv osumnjičeniku upućuje tužitelj.

(5) Ako optuženi nije u stanju odazvati se pozivu uslijed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, ispitat će se u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prijevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja poduzima.

Odjeljak 3. Dovođenje

Članak 139.

Dovedbeni nalog

(1) Dovedbeni nalog za optuženika može izdati sud ako je doneseno rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženik ne dođe, a svoje izbivanje ne opravda, ili ako se nije mogla obaviti uredna dostava poziva, a iz okolnosti bjelodano proizlazi kako optuženik izbjegava primitak poziva.

(2) Iznimno, u žurnim slučajevima, nalog iz stavka 1. ovoga članka može izdati i tužitelj ukoliko uredno pozvani osumnjičenik ne dođe, a svoje izbivanje ne opravda, s tim što ovaj nalog mora odobriti sudac za prijašnji postupak u roku od 24 sata od izdavanja naloga.

(3) Dovedbeni nalog izvršava pravosudna policija.

(4) Dovedbeni nalog izdaje se pisano. Nalog sadržava: ime i prezime optuženika koji se ima dovesti, naziv kaznenog djela za koje se tereti uz navođenje odredbe kaznenog zakona, razlog zbog kojega se nalaže dovođenje, službeni pečat i potpis suca koji nalaže dovođenje.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1871

(5) Osoba kojoj je povjereno izvršenje naloga uručuje nalog optuženiku i poziva ga da pođe s njom. Ako optuženik to odbije, dovest će ga prisilno.

Odjeljak 4. Zabrana napuštanja boravišta

Članak 140.

Mjere zabrane

- (1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi optuženik mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u inozemstvo, sud mu može obrazloženim rješenjem zabraniti da bez odobrenja napusti mjesto boravišta.
- (2) Uz mjeru iz stavka 1. ovoga članka, optuženiku može biti zabranjeno posjećivanje određenih mjesta ili sastajanje s određenim osobama ili naloženo da se povremeno javlja određenom tijelu ili privremeno oduzeta putna isprava ili vozačka dozvola, te zabranjeno poduzimanje određenih poslovnih aktivnosti.
- (3) Mjerama iz st. 1. i 2. ovoga članka, ne može se ograničiti pravo optuženika na suobraćanje sa svojim braniteljem.
- (4) Optuženik će se u rješenju o izricanju mjera iz st.1. i 2. ovoga članka upozoriti da se protiv njega može odrediti pritvor ako prekrši izrečene zabrane.
- (5) Tijekom istrage mjere iz st. 1. i 2. ovoga članka određuje i ukida sudac za prijašnji postupak, poslije podizanja optužnice - sudac za prethodno saslušanje, a nakon dostave predmeta sucu odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavne rasprave - taj sudac odnosno predsjednik vijeća.
- (6) Mjere iz st. 1. i 2. ovoga članka, mogu trajati dok za njima postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude. Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje ili sudac odnosno predsjednik vijeća dužan je svaka dva mjeseca ispitati je li primijenjena mjera još potrebna.
- (7) Protiv rješenja kojim se određuju, produljuju ili ukidaju mjere iz st. 1. i 2. ovoga članka stranke i branitelj mogu podnijeti žalbu, a tužitelj i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlučuje vijeće iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona u roku od tri dana od dana primitka žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Odjeljak 5. Jamstvo

Članak 141.

Uvjeti za određivanje jamstva

Optuženik kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog bojazni da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on osobno ili tko drugi za njega dade jamstvo kako do okončanja kaznenoga postupka neće pobjeći, a sam optuženik obeća da se neće kriti i bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Članak 142.

Sadržaj jamstva

- (1) Jamstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na težinu kaznenog djela, osobne i obiteljske prilike optuženog i imovno stanje osobe koja daje jamstvo.
- (2) Jamstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nekretnine osobe

koja daje jamstvo ili u osobnoj obvezi jednog ili više građana da će u slučaju bijega optuženika platiti utvrđeni iznos jamstva.

(3) Osoba koja daje jamstvo mora dostaviti dokaze o svomu imovnom stanju, porijeklu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koju daje kao jamstvo.

(4) Ako optuženik pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost dana kao jamstvo prihod Proračuna Federacije.

Članak 143.

Prestanak jamstva

(1) Optuženiku će se i pored danoga jamstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe a izbivanje ne opravda, ako se sprema pobjeći ili ako se protiv njega, budući je ostavljen na slobodi, pojavi koji drugi zakonski temelj za pritvor.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, jamstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, vrijednosni papiri ili druge pokretne vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti se način postupa i kada se kazneni postupak pravomoćno okonča rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(3) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida tek kada osuđenik počne kaznu izdržavati.

Članak 144.

Rješenje o jamstvu

Tijekom istrage rješenje o jamstvu i o njegovom ukidanju donosi sudac za prijašnji postupak, poslije podizanja optužnice - sudac za prethodno saslušanje, a nakon dostave predmeta sucu odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavne rasprave - taj sudac odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jamstvo i rješenje kojim se jamstvo ukida donosi se po ispitivanju tužitelja.

Odjeljak 6. Pritvor

Članak 145.

Određivanje pritvora

(1) Pritvor se može odrediti samo pod uvjetima propisanim u ovom Zakonu i samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se optuženik nalazi u pritvoru, dužnost je svih tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku i tijela koja impružaju pravnu pomoć postupati posebno žurno.

(3) Tijekom cijeloga postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na temelju kojih je određen, a pritvorenik odmah pustiti na slobodu.

Članak 146.

Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor joj se može odrediti:

a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bijega,

b) ako postoji osnovana bojazan da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju

da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, sudionike ili prikrivatelje,

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti kazneno djelo ili će dovršiti pokušano kazneno djelo ili će učiniti kazneno djelo kojim prijeti, a za ta se kaznena djela može izreći kazna zatvora najmanje pet godina ili teža kazna,

d) ako se radi o kaznenom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, a uslijed načina počinjenja ili posljedica kaznenog djela određivanje pritvora neophodno je za sigurnost građana ili imovine. U slučaju kada se radi o kaznenom djelu terorizma, smatra se kako postoji pretpostavka, koja se može pobijati, da je ugrožena sigurnost građana i imovine.

(2) U slučaju iz stavka 1. točke b) ovoga članka, pritvor će se ukinuti čim se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor određen.

Članak 147.

Opće pravo zadržavanja

Osobu zatečenu na počinjenju kaznenog djela svatko može zadržati. Osoba koja je zadržana mora se odmah predati sudu, tužitelju ili najbližem tijelu policije, a ako se to ne može učiniti, mora se odmah obavijestiti jedno od tih tijela.

Članak 148.

Nadležnost za određivanje pritvora

(1) Pritvor se određuje rješenjem suda, a na prijedlog tužitelja.

Broj 35 - Strana 1872 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime osobe koja se lišava slobode, kazneno djelo za koje se tereti, zakonski temelj za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis suca koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o pritvoru uručuje se osobi na koju se odnosi u trenutku pritvaranja. U spisima se mora naznačiti sat oduzimanja slobode i sat uručenja rješenja.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvorena osoba može podnijeti žalbu vijeću (članak 25. stavak 6.) u roku od 24 sata od primitka rješenja. Ako se pritvorena osoba prvi put ispituje po isteku ovoga roka, može podnijeti žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prijepisom zapisnika o ispitivanju, ako je pritvorena osoba ispitana, i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Ako sudac za prijašnji postupak odnosno sudac za prethodno saslušanje ne prihvati prijedlog tužitelja o određivanju pritvora, zatražit će da o tome odluči vijeće (članak 25. stavak 6). Protiv rješenja vijeća kojim se određuje pritvor pritvorena osoba može podnijeti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja. Glede uručenja rješenja i podnošenja žalbe primjenjuju se odredbe st. 3. i 4. ovoga članka.

(6) U slučajevima iz st. 4. i 5. ovoga članka, vijeće koje

odlučuje o žalbi dužno je donijeti odluku u roku od 48 sati.
Članak 149.

Trajanje pritvora u istrazi

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudac za prijašnji postupak preispitat će utemeljenost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju suca za prijašnji postupak, pritvor može trajati najdulje jedan mjesec od dana oduzimanja slobode. Poslije tog roka osumnjičenik se može zadržati u pritvoru samo na temelju rješenja o produljenju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (članak 25. stavak 6.), na obrazloženi prijedlog tužitelja, može produljiti za najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, vijeće Vrhovnog suda Federacije može, na obrazloženi prijedlog tužitelja, produljiti pritvor, za još najviše tri mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Ako se do isteka rokova iz st. 1. do 3. ovoga članka, ne potvrdi optužnica, osumnjičenik će biti pušten na slobodu.

Članak 150.

Ukinuće pritvora

(1) Tijekom istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudac za prijašnji postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom ispitivanju tužitelja. Protiv toga rješenja tužitelj može podnijeti žalbu vijeću iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona koje je dužno donijeti odluku u roku od 48 sati.

(2) Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog za ukinuće pritvora žalba nije dopuštena.

Članak 151.

Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produljiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Nadzor opravdanosti pritvora obavlja se istekom svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjega rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovoga rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice, pritvor može trajati najdulje jednu godinu. Ako za to vrijeme ne bude izrečena prvostupanjska presuda, pritvor će se ukinuti i optuženik pustiti na slobodu.

(3) Poslije izricanja prvostupanjske presude, pritvor može trajati najdulje još šest mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostupanjska presuda kojom se prvostupanjska presuda preinačuje ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženik pustiti na slobodu. Ako u roku od šest mjeseci bude izrečena drugostupanjska odluka kojom se prvostupanjska presuda ukida, pritvor može trajati najdulje još jednu godinu od izricanja drugostupanjske

odluke.

(4) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

Članak 152.

Određivanje pritvora nakon izricanja presude

(1) Kada izrekne presudu na kaznu zatvora, sud će optuženiku odrediti pritvor, odnosno pritvor će se produljiti ako postoje razlozi iz članka 146. stavka 1. toč.

a) c) i d) ovoga Zakona, a optuženiku koji se nalazi u pritvoru ukinut će pritvor ako za pritvor više ne postoje razlozi zbog kojih je bio određen. U ovom slučaju donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženik oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena ili ako je proglašen krivim, a oslobođen kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uvjetno osuđen ili je zbog uračunavanja pritvora kaznu već izdržao.

(3) Pritvor koji je određen ili produljen po odredbama stavka 1. ovoga članka može trajati do pravomoćnosti presude, ali najdulje dok ne istekne vrijeme trajanja kazne izrečene u prvostupanjskoj presudi.

(4) Na zahtjev optuženika koji se nakon izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudac odnosno predsjednik vijeća može optuženika rješenjem uputiti u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravomoćnosti presude.

Članak 153.

Oduzimanje slobode i zadržavanje

(1) Tijelo policije može osobu lišiti slobode ako postoje osnove sumnje da je ta osoba počinila kazneno djelo i ako postoji ma koji razlog predviđen u članku 146. ovoga Zakona, ali je tijelo policije dužno takvu osobu bez odgode, a najkasnije u roku od 24 sata dovesti tužitelju. Prilikom dovođenja, tijelo policije će obavijestiti tužitelja o razlozima i o vremenu oduzimanja slobode. Uporaba sile prilikom dovođenja je dopuštena sukladno zakonu.

(2) Osoba a slobode mora biti poučena sukladno članku 5. ovoga Zakona.

(3) Ako osoba a slobode ne bude dovedena tužitelju u roku iz stavka 1. ovoga članka, bit će puštena na slobodu.

(4) Tužitelj je dužan osobu u slobode ispitati bez odgode, a najkasnije u roku od 24 sata, i u tom roku odlučiti hoće li će osobu u slobode pustiti na slobodu ili će sucu za prijašnji postupak podnijeti prijedlog za određivanje pritvora. Sudac za prijašnji postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, donijeti odluku o određivanju pritvora ili o puštanju na slobodu.

(5) Ako sudac za prijašnji postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, postupit će sukladno članku 148. stavak 5. ovoga Zakona.

Odjeljak 7. Izvršenje pritvora i postupanje prema pritvorenicima

Članak 154.

Opće odredbe

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi federalni ministar pravde. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu raditi samo oni djelatnici Federalnog ministarstva pravde koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Članak 155.

Prava i slobode pritvorenika i podaci o pritvorenicima

(1) Pritvor se izvršava na način nevrijeđanja osobe i dostojanstva pritvorenika. Ovlaštene osobe pravosudne policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju uporabiti prisilna sredstva samo u slučajevima propisanim zakonom.

(2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničene samo u mjeri potrebnoj za ostvarenje svrhe radi koje je određen pritvor, sprječavanja bijega pritvorenika, sprječavanja počinjenja kaznenog djela i otklanjanja opasnosti po život i zdravlje ljudi.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1873

(3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvorenicima koji se odnose na istovjetnost pritvorenika i njihovo duševno i tjelesno stanje, trajanje, produljenje i ukinuće pritvora, rad pritvorenika, vladanje pritvorenika i izrečene stegovne mjere i slično.

(4) Evidenciju o pritvorenicima vodi Federalno ministarstvo pravde.

Članak 156.

Smještaj pritvorenika

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uvjetima. U istu prostoriju ne smiju biti smještene osobe različitog spola. U pravilu, pritvorenici se neće smjestiti u istu prostoriju s osobama koje izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik se neće smjestiti zajedno s osobama koje bi na njega mogle štetno djelovati ili s osobama s kojima bi druženje moglo štetno utjecati na vođenje postupka.

Članak 157.

Posebna prava pritvorenika

(1) Pritvorenici imaju pravo na osmosatni neprekidni odmor u vremenu od 24 sata. Njima će se osigurati kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva sata dnevno.

(2) Pritvorenik smije kod sebe imati predmete za osobnu uporabu, higijenske potrepštine, o svom trošku nabavljati knjige, novine i druge tiskovine, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Pri prijemu u pritvor od pritvorenika će se prilikom osobne pretrage oduzeti predmeti u svezi s kaznenim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru prema njegovoj će se uputi pohraniti i čuvati ili predati osobi koju pritvorenik odredi.

Članak 158.

Pravo na suobraćanje pritvorenika s vanjskim svijetom i braniteljem

(1) Po odobrenju suca za prijašnji postupak, odnosno suca za

prethodno saslušanje i pod njegovim nadzorom ili nadzorom osobe koju on odredi pritvorenika imaju pravo posjećivati, u okviru kućnog reda, bračni odnosno izvanbračni drug i njegovi rođaci, a na njegov zahtjev liječnik i druge osobe. Pojedini posjeti se mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.

(2) Sudac za prijašnji postupak, odnosno sudac za prethodno saslušanje odobrit će konzularnom službeniku strane države posjet pritvoreniku koji je državljanin te države, sukladno kućnom redu pritvora.

(3) Pritvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca za prijašnji postupak, odnosno suca za prethodno saslušanje i suca odnosno predsjednika vijeća. Pritvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe.

(4) Pritvorenik ne može koristiti mobilni telefon ali ima pravo, sukladno kućnom redu a pod nadzorom uprave pritvora, o svom trošku obavljati telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenicima osigurava potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac ili predsjednik vijeća mogu zbog razloga sigurnosti ili postojanja nekog od razloga iz članka 146. stavka 1. točke a) do c) ovoga Zakona rješenjem ograničiti ili zabraniti pritvoreniku korištenje telefona.

(5) Pritvorenik ima pravo slobodne i neometane veze s braniteljem.

Članak 159.

Stegovni prijestupi pritvorenika

(1) Za stegovne prijestupe pritvorenika sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravitelja ustanove, izreći stegovnu kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze pritvorenika s braniteljem ili susrete s konzularnim službenikom.

(2) Stegovni prijestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

a) tjelesne napade na druge pritvorenike, djelatnike ili službene osobe, odnosno njihovo vrijeđanje,

b) izradu, primanje, unos, krijumčarenje predmeta za napad ili bijeg,

c) unos u ustanovu ili pripremu u ustanovi opojnih sredstava ili alkohola,

d) povrede propisa o sigurnosti na radu, protupožarnoj zaštiti, te o sprječavanju posljedica prirodnih nepogoda,

e) namjerno prouzročenje veće materijalne štete,

f) nedolično vladanje pred drugim pritvorenicima ili službenim osobama.

(3) Protiv rješenja o stegovnoj kazni dopuštena je žalba vijeću iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona u roku od 24 sata.

Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) O primjeni prisilnih mjera prema pritvoreniku uprava ustanove će bez odgode izvijestiti sud.

Članak 160.

Nadzor izvršenja pritvora

(1) Nadzor izvršenja pritvora obavlja predsjednik suda.

(2) Predsjednik suda ili sudac kojega on odredi dužan je najmanje jednom tijekom 15 dana obići pritvorenike i ukoliko smatra potrebnim, i bez nazočnosti pravosudnog policajca, obavijestiti se kako se pritvorenici hrane, kako zadovoljavaju ostale potrebe i kako se prema njima postupa. Predsjednik suda odnosno sudac kojega on odredi dužan je poduzeti potrebne mjere na otklanjanju nepravilnosti uočenih pri obilasku ustanove. Predsjednik suda ne može odrediti da sudac za prijašnji postupak odnosno sudac za prethodno saslušanje umjesto njega obavlja nadzor izvršenja pritvora.

(3) Predsjednik suda, sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje ili sudac odnosno predsjednik vijeća, neovisno o nadzoru iz stavka 2. ovoga članka, mogu u svako doba obilaziti pritvorenike, s njima razgovarati i od njih primiti pritužbe.

Članak 161.

Kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Federalni ministar pravde propisat će kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora kojim će se pobliže urediti izvršenje pritvora sukladno odredbama ovoga Zakona.

Glava DŽI - PODNESCI I ZAPISNICI

Članak 162.

Način dostave podnesaka

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i priopćenja podnose se pisano ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stavka 1. ovoga članka, moraju biti razumljivi i sadržavati sve potrebno kako bi se po njima moglo postupati.

(3) Ako u ovom Zakonu nije drugačije određeno, sud će podnositelja podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve potrebno kako bi se po njemu moglo postupati pozvati da podnesak ispravi odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Članak 163.

Dostava podnesaka protivnoj stranci

(1) Podnesci koji se po ovom Zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i drugu stranku.

(2) Ako podnesci iz stavka 1. ovoga članka nisu predati sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će pozvati podnositelja da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka. Ako podnositelj ne postupi po pozivu suda, sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnositelja.

Broj 35 - Strana 1874 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 164.

Kažnjavanje osoba koje vrijeđaju sud

Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM, tužitelja, branitelja, opunomoćenika, zakonskog zastupnika i oštećenika koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđa sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dopuštena je žalba. O kažnjavanju tužitelja izvješćuje se Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branitelja izvješćuje se nadležna odvjetnička komora.

Članak 165.

Obveza sastavljanja zapisnika

(1) O svakoj radnji poduzetoj tijekom kaznenog postupka sastavit će se zapisnik istodobno s obavljanjem radnje, a ako to nije moguće, onda neposredno nakon.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kada se obavlja pretraga stana ili osobe ili se radnja poduzima izvan službenih prostorija tijela, a zapisničar se ne može osigurati, zapisnik može pisati osoba koja poduzima radnju.

(3) Kada zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja tako što osoba koja poduzima radnju kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

(4) Osobi koja se ispituje dopustit će se da sama kazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo joj se može uskratiti u slučaju zlouporabe.

Članak 166.

Sadržaj zapisnika

(1) Zapisnik sadrži: naziv tijela pred kojim se obavlja radnja, mjesto obavljanja radnje, dan i sat kada je radnja započeta i završena, imena i prezimena nazočnih osoba i u kojem svojstvu nazoče radnji, te naznaku kaznenog predmeta po kojem se radnja poduzima.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o tijeku i sadržaju poduzete radnje. U zapisnik se doslovce unose postavljena pitanja i dani odgovori. Ako su pri poduzimanju radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se čuvaju.

(3) Pri poduzimanju radnji poput očevida, pretrage stana ili osoba ili prepoznavanje osoba ili predmeta, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su izrađene skice, crteži, planovi, fotografije, filmske snimke i slično, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Članak 167.

Vođenje zapisnika

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva.

(2) Sve preinake, ispravke i dodaci unose se na koncu zapisnika i moraju ih ovjeroviti osobe koje zapisnik potpisuju.

Članak 168.

Čitanje i potpisivanje zapisnika

- (1) Osobe koje se ispituju, te osumnjičenik odnosno optuženik, branitelj i oštećenik imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita. Na to ih je dužna upozoriti osoba koja poduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti je li upozorenje dano i je li zapisnik pročitano. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.
- (2) Zapisnik potpisuje ispitana osoba. Ako se zapisnik sastoji od više listova, ispitana osoba potpisuje svaki list.
- (3) Na koncu zapisnika potpisat će se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čija je nazočnost obvezatna pri poduzimanju istražnih radnji, a pri pretrazi i osoba koja je pretražena ili čiji je stan pretražen. Ako zapisnik ne piše zapisničar, zapisnik potpisuju osobe koje su nazočile radnji. Ako takvih osoba nema ili nisu u stanju shvatiti sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće osigurati njihovu nazočnost.
- (4) Nepismena osoba umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njezino ime i prezime. Ako se uslijed nemogućnosti stavljanja otiska desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti s kojeg je prsta koje ruke uzet otisak.
- (5) Ako ispitana osoba odbije potpisati zapisnik ili staviti otisak prsta, to će se zabilježiti u zapisniku i navesti razlog odbijanja.
- (6) Ako saslušana osoba nema nijednu ruku, zapisnik će pročitati, a ako je nepismena, zapisnik će joj pročitati i to će se zabilježiti u zapisniku.
- (7) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i sat kada je nastao prekid, te dan i sat nastavljanja radnje.
- (8) Ako je bilo prigovora glede sadržaja zapisnika, u zapisniku će se navesti i ti prigovori.
- (9) Zapisnik na koncu potpisuje osoba koja je poduzela radnju i zapisničar.

Članak 169.

Snimanje uređajima za sliku i zvuk

- (1) Sve poduzete radnje tijekom kaznenog postupka, u pravilu, snimaju se uređajem za zvučno snimanje. Tužitelj ili ovlaštena službena osoba će o tome prethodno obavijestiti osobu koja se ispituje, odnosno saslušava i poučiti ju da ima pravo zatražiti reproduciranje snimke kako bi provjerila svoju izjavu.
- (2) Snimka mora sadržavati podatke iz članka 166. stavka 1. ovoga Zakona, podatke potrebne za utvrđenje istovjetnosti osobe čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu ta osoba daje izjavu. Kada se snimaju izjave više osoba, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati tko je izjavu dao.
- (3) Na zahtjev ispitane osobe, snimka će se odmah

reproducirati, a ispravke ili objašnjenja te osobe će se snimiti.

(4) U zapisnik o istražnoj radnji unijet će se da je obavljeno zvučno snimanje, tko je obavio snimanje, da je osoba koja se ispituje prethodno obaviještena o snimanju, da je snimka reproducirana i gdje se zvučna snimka čuva ako nije priložena spisima predmeta.

(5) Tužitelj može odrediti da se zvučna snimka u cijelosti ili djelomično prepíše. Tužitelj će prijepis pregledati, ovjerovati i priključiti zapisniku o poduzimanju istražne radnje.

(6) Zvučna snimka se čuva do vremena do kojega se čuva i kazneni spis.

(7) Tužitelj može dopustiti da osobe koje imaju opravdan interes snime izvođenje istražne radnje uređajem za zvučno snimanje.

(8) Odredbe st. 1. do 7. ovoga članka smisljeno se primjenjuju i kada se obavlja filmsko ili drugo snimanje istražne radnje.

(9) Snimke iz st. 1. do 8. ovoga članka ne mogu se javno prikazivati, bez pisanog odobrenja stranaka i sudionika snimljene radnje.

Članak 170.

Smisljena primjena drugih odredaba ovoga Zakona

Za zapisnik o glavnoj raspravi važe i odredbe čl. 268. i 269. ovoga Zakona.

Članak 171.

Zapisnik o vijećanju i glasovanju

(1) O vijećanju i glasovanju sastavit će se poseban zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasovanju sudskog vijeća sadrži tijek glasovanja i donesenu odluku.

(3) Zapisnik o vijećanju i glasovanju potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključit će se tom zapisniku, ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasovanju zatvorit će se u posebni omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo vijeće žalbenog odjeljenja kada rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužno je zapisnik ponovno zatvoriti u posebni omot i na omotu naznačiti da je zapisnik razgledalo.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1875

Glava DŽII - ROKOVI

Članak 172.

Rokovi predaje podnesaka

(1) Rokovi predviđeni ovim Zakonom ne mogu se produljivati, osim kada to ovaj Zakon izričito dopušta. Ako je u pitanju rok koji je ovim Zakonom određen radi zaštite prava obrane i drugih postupovnih prava osumnjičenika odnosno optuženika taj se rok može skratiti ako to zahtijeva osumnjičenik odnosno optuženik pisano ili usmeno na zapisnik pred sudom.

(2) Kada je izjava vezana za rok, smatra se da je dana u roku ako je prije nego što rok istekne predana onome tko ju je ovlašten primiti.

(3) Kada je izjava upućena putem pošte preporučenom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se danom predaje onome komu je upućena.

(4) Osumnjičenik odnosno optuženik koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik sudu ili ju predati upravi zatvora, a osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene mjere sigurnosti ili odgojne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smještena. Dan kada je sastavljen takav zapisnik, odnosno kada je izjava predana upravi ustanove smatra se danom predaje tijelu koje je nadležno za njezin primitak.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili bjelodane omaške podnositelja predan ili upućen nenadležnom sudu prije isteka roka, pa sudu stigne nakon isteka roka, smatrat će se da je podnesen na vrijeme.

Članak 173.

Računanje rokova

(1) Rokovi se određuju na sate, dane, mjesece i godine.

(2) Sat ili dan kada je dostava ili priopćenje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kojega treba računati trajanje roka, ne uračunava se u rok, već se za početak roka uzima prvi naredni sat odnosno dan. U jedan dan računa se 24 sata, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(3) Rokovi određeni po mjesecima odnosno godinama završavaju se protekom onoga dana posljednjeg mjeseca odnosno godine koji po svojem broju odgovara danu kada je rok otpočeo. Ako toga dana u posljednjem mjesecu nema, rok završava posljednjeg dana toga mjeseca.

(4) Ako posljednji dan roka pada na državni blagdan ili u subotu ili u nedjelju ili u koji drugi dan kada državno tijelo ne radi, rok istječe protekom prvog narednog radnog dana.

Članak 174.

Uvjeti za povrat u prijašnje stanje

(1) Optuženiku koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, sud će dopustiti povrat u prijašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojega je propustio rok podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako istodobno s molbom podnese i žalbu.

(2) Nakon proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja, povrat u prijašnje stanje se ne može tražiti.

Članak 175.

Odlučivanje o povratu u prijašnje stanje

(1) O povratu u prijašnje stanje odlučuje sudac odnosno predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u prijašnje stanje

nije dopuštena žalba.

Članak 176.

Posljedice podnošenja molbe za povrat u prijašnje stanje

Molba za povrat u prijašnje stanje ne zadržava, u pravilu, izvršenje presude odnosno rješenja o primjeni mjere sigurnosti ili odgojne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali sud može odlučiti da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

Glava DŽIII - DONOŠENJE I PRIOPJAVANJE ODLUKA

Članak 177.

Vrste odluka

(1) Ukaznom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naloga.

(2) Presudu donosi samo sud, a rješenje i nalog donose i druga tijela koja sudjeluju u kaznom postupku.

Članak 178.

Odlučivanje u sjednici o vijećanju i glasovanju

(1) Odluke vijeća donose se nakon usmenog vijećanja i glasovanja. Odluka je donesena kada je za nju glasovala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća upravlja vijećanjem i glasovanjem i glasuje posljednji. On je dužan brinuti se da se sva pitanja svestrano i u cijelosti razmotre.

(3) Ako se glede pojedinih pitanja o kojima se glasuje glasovi razdijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, pitanja će se razdvojiti i glasovanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način većina ne postigne, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su za optuženika najnepovoljniji pribrojati glasovima koji su manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti glasovati o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasovao da se optuženik oslobodi ili se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan glasovati o sankciji. Ako ne glasuje, uzet će se da je pristao na glas koji je za optuženika najpovoljniji.

Članak 179.

Način glasovanja

(1) Pri odlučivanju prvo se glasuje je li sud nadležan, je li potrebno dopuniti postupak, te o drugim prethodnim pitanjima. Kada se donese odluka o prethodnim pitanjima, odlučuje se o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasovati je li optuženik počinio kazneno djelo i je li kazneno odgovoran, a potom će se glasovati o kazni, drugim kaznenopravnim sankcijama, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je ista osoba optužena za više kaznenih djela, glasovat će se o kaznenoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a potom o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Članak 180.

Tajno zasjedanje

- (1) Vijećanje i glasovanje obavlja se u tajnom zasjedanju.
- (2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasovanjem mogu biti nazočni samo članovi vijeća i zapisničar.

Članak 181.

Priopćavanje odluka

(1) Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, odluke se priopćavaju osobama usmenim proglašavanjem, ako su nazočne, a dostavom ovjеровljenog prijepisa odluke, ako nisu nazočne.

(2) Ako je odluka usmeno priopćena, to će se naznačiti u zapisniku i u spisu, a osoba kojoj je priopćenje učinjeno - potvrdit će to svojim potpisom. Ako osoba izjavi da se neće žaliti, ovjеровljeni prijepis usmeno priopćene odluke neće joj se dostaviti, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Prijepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputom o pravu na žalbu.

Broj 35 - Strana 1876 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Glava DŽIV - DOSTAVA DOPISA

Članak 182.

Način dostave

(1) Dopisi se dostavljaju, u pravilu, poštom. Dostava semože obavljati i putem službene osobe tijela koje je odluku donijelo ili neposredno kod toga tijela.

(2) Poziv za glavnu raspravu ili druge pozive sud može i usmeno priopćiti osobi koja se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeni poziv zabilježit će se u zapisniku koji će pozvana osoba potpisati, osim ako je taj poziv zabilježen u zapisniku o glavnoj raspravi. Time se smatra kako je obavljena pravovaljana dostava.

Članak 183.

Osobna dostava

Dopis za koji je ovim Zakonom propisano da se osobno dostavlja uručuje se neposredno osobi kojoj je upućen. Ako se osoba kojoj se dopis mora osobno dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostava treba obaviti, dostavljač će se obavijestiti kada i na kojem mjestu može tu osobu zateći te će joj kod jedne od osoba iz članka 184. ovoga Zakona ostaviti pisanu obavijest da radi primanja dopisa bude u određeni dan i sat u svojem stanu ili na svojem radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se dopis dostavlja, postupit će po odredbi članka 184. stavka 1. ovoga Zakona. Time se smatra da je dostava obavljena.

Članak 184.

Posredna dostava

(1) Dopisi za koje ovim Zakonom nije propisano da se moraju osobno dostaviti, također se dostavljaju osobno, ali takvi se dopisi u slučaju da se primatelj ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu predati kojem od njegovih odraslih članova kućanstva, koji je dužan dopis primiti. Ako se oni ne zateknu u stanu, dopis se predaje susjedu, ako on na to pristane. Ako se dostava obavlja na radnom mjestu osobe kojoj se dopis treba dostaviti, a ta se osoba tamo ne

zatekne, dopis se može uručiti osobi ovlaštenoj za prijam pošte koja je dopis dužna primiti ili osobi koja je zaposlena na istom mjestu, ako ona pristane primiti dopis. (2) Ako se utvrdi da je osoba kojoj se dopis dostavlja odsutna i da joj osoba iz stavka 1. ovoga članka zbog toga ne može dopis na vrijeme predati, dopis će se vratiti uz naznaku gdje se odsutna osoba nalazi.

Članak 185.

Sadržaj osobne dostave

(1) Osumnjičeniku odnosno optuženiku će se osobno dostaviti poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavnu raspravu i poziv za raspravu za određivanje sankcije.

(2) Optuženiku koji nema branitelja osobno će se dostaviti optužnica, presuda i druge odluke od čije dostave teče žalbeni rok, te žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Na zahtjev optuženika presuda i druge odluke dostavit će se osobi koju on odredi.

(3) Ako optuženiku koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostava se ne može obaviti na njegovu dosadašnju adresu, sud će optuženiku postaviti branitelja po službenoj dužnosti, koji će tu dužnost obavljati dok se ne sazna nova adresa optuženika. Postavljenom branitelju će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisom, a nakon toga presuda dostaviti postavljenom branitelju i postupak nastaviti. Ako je u pitanju koja druga odluka od čije dostave teče žalbeni rok ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, ta će se odluka odnosno žalba istaknuti na oglasnoj ploči suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je obavljena pravovaljana dostava.

(4) Ako optuženik ima branitelja, optužnica i sve odluke od čije dostave teče žalbeni rok, te žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, dostavit će se branitelju i optuženiku po odredbama članka 184. ovoga Zakona. U tom slučaju, rok za podnošenje pravnog lijeka odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostave dopisa optuženiku ili branitelju. Ako se optuženiku ne može dostaviti odluka odnosno žalba jer nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka odnosno žalba istaknuti na oglasnoj ploči suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je obavljena pravovaljana dostava.

(5) Ako se dopis dostavlja branitelju optuženika, a on ima više branitelja, dovoljno je dopis dostaviti jednom od njih.

Članak 186.

Dostavnica

(1) Potvrdu o obavljenoj dostavi (dostavnicu) potpisuju primatelj i dostavljač. Primatelj će na dostavnici sam naznačiti dan primitka.

(2) Ako je primatelj nepismen ili nije u stanju potpisati se, dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan primitka i staviti napomenu zašto je potpisao primatelja.

(3) Ako primatelj odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostava obavljena.

Članak 187.

Odbijanje primitka dopisa

Kada primatelj ili odrasli član njegovoga kućanstva odbije primiti dopis, dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja primitka, a dopis će ostaviti u stanu primatelja ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostava obavljena.

Članak 188.

Posebni slučajevi dostave

(1) Osobama lišenim slobode dostava se obavlja u sudu ili putem uprave ustanove u kojoj su smještene.

(2) Osobama koje uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodni ugovori što drugo ne određuju, dostava se obavlja putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

(3) Državljanima Bosne i Hercegovine koji se nalaze u inozemstvu, dostava se obavlja preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uvjetom da se strana država ne protivi takvom načinu dostave i da osoba kojoj se dostava obavlja dragovoljno pristane primiti dopis. Ovlašteni djelatnik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je dopis uručen u samom predstavništvu, a ako je dopis dostavljen poštom - to potvrđuje na dostavnici.

Članak 189.

Dostava tužitelju

(1) Tužitelju se odluke i drugi dopisi ili obavijesti dostavljaju predajom pisarnici tužiteljstva.

(2) Kada se obavlja dostava odluka od kojeg dana dostave teče rok, danom dostave smatra se dan predaje dopisa pisarnici tužiteljstva.

Članak 190.

Smisljena primjena odredaba drugog zakona

U slučajevima koji nisu predviđeni ovim Zakonom dostava se obavlja po odredbama koje važe za parnični postupak pred sudom.

Članak 191.

Obavješćavanje brzojavom ili telefonom

(1) Osobe koje sudjeluju u postupku, osim optuženika, mogu se o pozivu za glavnu raspravu ili drugom pozivu, te o odluci o odgodi glavne rasprave ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti brzojavom ili telefonom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će tako obavljenu obavijest primiti osoba kojoj je upućena.

(2) O pozivanju ili obavješćavanju o odlukama koje je obavljeno na način iz stavka 1. ovoga članka, sastavit će se na spisu službena zabilješka.

(3) Prema osobi koja je obaviještena odnosno kojoj je odluka upućena na način iz stavka 1. ovoga članka, mogu nastupiti štetne posljedice propuštanja samo ako se utvrdi

da je poziv odnosno odluku primila pravodobno i da je bila poučena o posljedicama propuštanja.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1877

Glava DŽV - IZVRŠENJE ODLUKA

Članak 192.

Pravomoćnost odluka

(1) Presuda postaje pravomoćna kada se više ne može pobijati žalbom ili kada žalba nije dopuštena.

(2) Pravomoćna presuda izvršava se kada je izvršena njezina dostava i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje.

Ako žalba nije podnesena ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna protekom žalbenog roka, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravomoćnih presuda nadležan je sud.

(4) Ako je na kaznu osuđen vojni starješina, sud će ovjerovljeni prijepis pravomoćne presude dostaviti tijelu nadležnom za poslove obrane u čijoj se evidenciji osuđenik vodi.

Članak 193.

Nemogućnost naplate novčane kazne

Ako se novčana kazna propisana ovim Zakonom ne može naplatiti, sud će postupiti na način propisan u KZ FBiH.

Članak 194.

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

(1) Izvršenje presude glede troškova kaznenog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva sud obavlja po odredbama koje važe za ovršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka treba izvršiti.

(2) Prisilna naplata troškova kaznenog postupka u korist Proračuna Federacije obavlja se po službenoj dužnosti. Troškovi prisilne naplate prethodno se isplaćuju iz sredstava suda.

(3) Ako je u presudi izrečena sigurnosna mjera oduzimanja predmeta, sud će odlučiti hoće li se takvi predmeti prodati po odredbama koje važe za ovršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobiven prodajom predmeta prihod je Proračuna Federacije.

(4) Odredba stavka 3. ovoga članka smisleno se primjenjuje i kada se odluka o oduzimanju predmeta donese na temelju članka 412. ovoga Zakona.

(5) Pravomoćna odluka o oduzimanju predmeta može se izvan slučaja obnove kaznenog postupka izmijeniti u parničnom postupku, ako se pojavi spor o vlasništvu oduzetih predmeta.

Članak 195.

Izvršnost odluka

(1) Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, rješenje se izvršava kada postane pravomoćno. Nalog se izvršava odmah, ako tijelo koje je nalog izdalo ne naloži drugačije.

(2) Pravomoćnost rješenja nastupa kada se ono ne može pobijati žalbom ili kada žalba nije dopuštena.

(3) Rješenje i nalog, ako nije drugačije određeno, objavljuje tijelo koje je tu odluku donijelo. Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima kaznenog postupka, naplata tih troškova obavlja se po odredbama članka 194. st. 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 196.

Sumnja u dopuštenost izvršenja

(1) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili o računanju kazne ili ako u pravomoćnoj presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili uračunavanje nije pravilno obavljeno, o tome će posebnim rješenjem odlučiti sudac odnosno predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stupnju. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud ne odredi drugačije.

(2) Ako se pojavi sumnja o tumačenju sudske odluke, o tome odlučuje sudac odnosno vijeće koje je donijelo pravomoćnu odluku.

Članak 197.

Pravomoćnost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Kada je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravomoćnom, oštećeniku će se na njegov zahtjev izdati ovjerovljeni prijepis odluke s naznakom da je odluka izvršna.

Članak 198.

Propisi o kaznenoj evidenciji

Propise o kaznenoj evidenciji donosi federalni ministar unutarnjih poslova u suglasnosti s federalnim ministrom pravde.

Glava DŽVI - TROŠKOVI KAZNENOG POSTUPKA

Članak 199.

Vrste troškova

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci učinjeni povodom kaznenog postupka od njegovog pokretanja do njegovog okončanja.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe i troškove očevida,

b) podvozne troškove osumnjičenika odnosno optuženika,

c) izdatke za dovođenje osumnjičenika odnosno optuženika ili osobe lišene slobode,

d) podvozne i putne troškove službenih osoba,

e) troškove liječenja osumnjičenika odnosno optuženika dok se nalazi u pritvoru, te troškove poroda, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje,

f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prijevoza tijela do mjesta obdukcije,

g) paušalnu svotu,

h) nagradu i nužne izdatke branitelja,

i) nužne izdatke oštećenika i njegovog zakonskog

zastupnika.

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje osobe obvezne na plaćanje te svote.

(4) Troškovi iz stavka 2. toč. a) do f) ovoga članka, i nužni izdaci postavljenog branitelja isplaćuju se unaprijed iz sredstava tužiteljstva odnosno suda, a naplaćuju se kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi po odredbama ovoga Zakona. Tijelo koji vodi kazneni postupak dužno je sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unijeti u popis koji se prilaže spisu.

(5) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih osoba koje sudjeluju u kaznenom postupku a koji nastaju primjenom odredaba ovoga Zakona neće se naplaćivati od osoba koje su po odredbama ovoga Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

Članak 200.

Odluka o troškovima

(1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja kazneni postupak odlučit će se tko snosi troškove postupka i koliki su.

(2) Ako podaci o visini troškova nedostaju, sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova kada se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja o obustavi kaznenog postupka osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.

(3) Kada je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja.

Članak 201.

Ostali troškovi

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik, branitelj, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevoditelj i stručna osoba, bez obzira na ishod kaznenog postupka, podmiruju troškove svojeg dovođenja, odgode istražne radnje ili glavne rasprave i ostale troškove postupka koje su prouzročili svojom krivnjom, te odgovarajući dio paušalne svote.

(2) Otroškovima iz stavka 1. ovoga članka donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje podmiruje optuženik rješava u odluci o glavnoj stvari.

Članak 202.

Troškovi postupka kada je optuženik proglašen krivim

(1) Kada sud optuženika proglasi krivim, izreći će u presudi da je dužan naknaditi troškove kaznenog postupka.

(2) Osoba koja je optužena za više kaznenih djela neće se osuditi na naknadu troškova glede djela za koja je oslobođena optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više optuženika proglašeno krivima, sud će odrediti koliki će dio troškova podmiriti svaki od njih, a ako to nije moguće osudit će sve optuženike na solidarno podmirenje troškova. Plaćanje paušalne svote odredit će se za svakog optuženika zasebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženika dužnosti da naknadi u cijelosti ili djelomično troškove kaznenog postupka iz članka 199. stavka 2. toč. a) do h) ovoga Zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje optuženika ili osobe koju je on dužan uzdržavati. Ako se te okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudac može izdati posebno rješenje kojim oslobađa optuženika dužnosti naknade troškova kaznenog postupka.

Članak 203.

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

(1) Kada se kazneni postupak obustavi ili kada se donese presuda kojom se optuženik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju odnosno presudi da troškovi kaznenog postupka iz članka 185. stavka 2. toč. a) do f) ovoga Zakona, te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavku 2. ovoga članka.

(2) Osoba koja je svjesno podnijela lažnu prijavu, podmiriti će troškove kaznenog postupka.

(3) Kada sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijet će nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stavka 1. ovoga članka ne bude usvojen ili sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženik i branitelj imaju pravo tražbine ostvarivati u parničnom postupku protiv Federacije.

Članak 204.

Nagrada i nužni izdaci branitelja

Nagradu i nužne izdatke branitelja dužna je platiti zastupana osoba, bez obzira na to tko je po odluci suda dužan podmiriti troškove kaznenog postupka, osim ako po odredbama ovoga Zakona nagrada i nužni izdaci branitelja padaju na teret sredstava suda. Ako je osumnjičeniku odnosno optuženiku bio postavljen branitelj, a plaćanjem bi nagrade i nužnih izdataka bilo dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje ili uzdržavanje osoba koje je obvezan uzdržavati, nagrada i nužni izdaci branitelja isplatit će se iz sredstava suda.

Članak 205.

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se sukladno odredbama čl. 199. do 204. ovoga Zakona.

Članak 206.

Posebni propisi o naknadi troškova

Potanje propise o naknadi troškova kaznenog postupka i visini paušalne svote donosi federalni ministar pravde.

Glava DŽVII - IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Članak 207.

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao zbog počinjenja kaznenog djela raspravit će se na prijedlog ovlaštene osobe u kaznenom postupku, ako se time ne bi znatno oduljivao ovaj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu štete, povrat stvari ili poništenje određenog pravnog posla.

Članak 208.

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku može podnijeti osoba koja je ovlaštena takav zahtjev ostvarivati u parničnom postupku.

(2) Ako je zbog kaznenog djela oštećena imovina Federacije, tijelo zakonom ovlašteno skrbiti se o zaštiti te imovine može u kaznenom postupku sudjelovati sukladno ovlastima koja ima na temelju toga zakona.

Članak 209.

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku se podnosi sudu.

(2) Prijedlog se može podnijeti najkasnije do okončanja glavne rasprave odnosno rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije pred sudom.

(3) Osoba ovlaštena na podnošenje prijedloga dužna je određeno označiti svoj zahtjev i podnijeti dokaze.

(4) Ako ovlaštena osoba nije podnijela prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku do potvrđivanja optužnice, bit će obaviještena da taj prijedlog može podnijeti do okončanja glavne rasprave odnosno pretresa za izricanje kaznenopravne sankcije. Ako su zbog kaznenog djela oštećena sredstva Federacije, a prijedlog nije podnesen, sud će o tome obavijestiti tijelo iz članka 208. stavka 2. ovoga Zakona.

(5) Ako ovlaštena osoba ne podnese imovinskopravni zahtjev do okončanja glavne rasprave ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podaci kaznenog postupka pružaju pouzdan temelj za cjelovito ili djelomično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da se optuženiku izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.

Članak 210.

Odustanak od prijedloga

(1) Ovlaštena osoba može do okončanja glavne rasprave odnosno rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku i ostvarivati ga u

parničnom postupku. U slučaju odustanka od prijedloga, takav se prijedlog ne može ponovno podnijeti, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev nakon podnesenog prijedloga a prije okončanja rasprave za određivanje sankcije prešao na drugu osobu po pravilima imovinskog prava, ta će se osoba pozvati da se očituje ostaje li pri prijedlogu. Ako se uredno pozvana osoba ne odazove, smatra se da je odustala od prijedloga.

Članak 211.

Obveze tužitelja i suda u svezi utvrđivanja činjenica

(1) Tužitelj je dužan prikupiti dokaze i izvidjeti sve što je potrebno za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu u svezi kaznenoga djela.

(2) Sud će ispitati optuženika o činjenicama u svezi prijedloga ovlaštene osobe.

Članak 212.

Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1879

(2) Sud može predložiti oštećeniku i optuženiku odnosno branitelju provedbu postupka medijacije putem medijatora sukladno zakonu, ako ocijeni kako je imovinskopravni zahtjev takav da ga je svrsishodno uputiti na medijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećenik i optuženik odnosno branitelj do okončanja glavne rasprave.

(3) U presudi kojom optuženika proglašava krivim sud može oštećeniku dosuditi imovinskopravni zahtjev u cijelosti ili mu može dosuditi imovinskopravni zahtjev djelomično, a za ostatak ga uputiti na parnični postupak. Ako podaci kaznenog postupka ne pružaju pouzdan temelj ni za cjelovito ni za djelomično presuđenje, sud će oštećenika uputiti da imovinskopravni zahtjev u cijelosti može ostvarivati u parničnom postupku.

(4) Kada sud donese presudu kojom se optuženik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kada rješenjem obustavi kazneni postupak, uputit će oštećenika da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Članak 213.

Odluka o predaji stvari oštećeniku

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a sud utvrdi kako stvar pripada oštećeniku i da se nalazi kod optuženika ili kod nekoga od sudionika na glavnoj raspravi ili kod osobe kojoj su oni dali stvar na čuvanje, odredit će u presudi da se stvar preda oštećeniku.

Članak 214.

Odlučivanje o poništenju određenog pravnog posla

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništenje određenog pravnog posla, a sud utvrdi da je zahtjev utemeljen, izreći će u presudi cjelovito ili djelomično poništenje toga pravnog posla, s posljedicama koje otuda proistječu, ne dotičući

prava trećih osoba.

Članak 215.

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

(1) Sud može izmijeniti pravomoćnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu samo povodom obnove kaznenog postupka.

(2) Izvan slučaja iz stavka 1. ovoga članka, osuđenik odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravomoćna presuda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeni i to ako postoje uvjeti za obnovu postupka po odredbama parničnog postupka.

Članak 216.

Privremene mjere osiguranja

(1) Privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva nastalog zbog počinjenja kaznenog djela mogu se odrediti u kaznenom postupku po odredbama ovršnog postupka.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi sud. Dopusštena je žalba protiv ovoga rješenja o kojoj odlučuje vijeće iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 217.

Vraćanje stvari tijekom postupka

(1) Ako je riječ o stvarima koje nedvojbeno pripadaju oštećeniku, a ne služe kao dokaz u kaznenom postupku, te će se stvari predati oštećeniku i prije okončanja postupka.

(2) Ako se više oštećenika spori o vlasništvu nad stvari, uputit će se na parnični postupak, a sud će u kaznenom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru osiguranja.

(3) Stvari koje služe kao dokaz privremeno će se oduzeti i po okončanju postupka vratiti vlasniku. Ako je takva stvar neophodno potrebna vlasniku, ona mu se može vratiti i prije okončanja postupka, uz obvezu da ju na zahtjev donese.

Članak 218.

Mjere osiguranja prema trećim osobama

(1) Ako oštećenik ima zahtjev prema trećoj osobi zbog toga što se kod nje nalaze stvari pribavljene kaznenim djelom ili zbog toga što je ona zbog kaznenog djela ostvarila imovinsku korist, sud može u kaznenom postupku na prijedlog ovlaštene osobe (članak 208.) i po odredbama ovršnog postupka, odrediti privremene mjere osiguranja i prema toj trećoj osobi. Odredbe članka 216. stavka 2. ovoga Zakona primjenjuju se i u tom slučaju.

(2) Upresudi kojom se optuženik proglašava krivim sud će ili ukinuti mjere iz stavka 1. ovoga članka, ako već ranije nisu ukinute ili će oštećenika uputiti na parnični postupak, s tim što će se ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi sud.

Glava DŽVIII - OSTALE ODREDBE

Članak 219.

Obustava postupka u slučaju smrti osumnjičenika

odnosno optuženika

Kada se tijekom kaznenog postupka ustanovi da je nastupila smrt osumnjičenika odnosno optuženika, postupak će se obustaviti.

Članak 220.

Postupak u slučaju neubrojivosti osumnjičenika odnosno optuženika

Ako se tijekom postupka utvrdi da je osumnjičenik odnosno optuženik u vrijeme počinjenja kaznenog djela bio neubrojiv, sud donosi odgovarajuću odluku sukladno članku 410. ovoga Zakona. Ako se osumnjičenik odnosno optuženik nalazi u pritvoru ili u psihijatrijskoj ustanovi, neće biti pušten na slobodu, već će sud donijeti rješenje o njegovom privremenom zadržavanju u trajanju do 30 dana od dana donošenja rješenja.

Članak 221.

Duševno oboljenje osumnjičenika odnosno optuženika tijekom postupka

Kada se tijekom kaznenog postupka utvrdi da je osumnjičenik odnosno optuženik nakon počinjenja kaznenog djela obolio od kakve duševne bolesti, kazneni postupak će se prekinuti rješenjem (članak 409.).

Članak 222.

Primjena pravila međunarodnog prava

(1) Glede isključenja kaznenog progona za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje radi li se o osobama iz stavka 1. ovoga članka, sud će se radi objašnjenja obratiti Federalnom ministarstvu pravde.

Članak 223.

Odobrenje za kazneni progon

Kada je zakonom propisano da je za kazneni progon pojedinih osoba potrebno prethodno odobrenje nadležnog državnog tijela, tužitelj ne može istragu provesti niti podići optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dano.

Članak 224.

Privremeno oduzimanje vozačke dozvole

(1) Ako se postupak vodi zbog kaznenog djela ugrožavanja javnog prometa sud može osumnjičeniku odnosno optuženiku oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja postupka.

(2) U žurnim slučajevima tužitelj može odrediti mjeru iz stavka 1. ovoga članka, o čemu odmah obavještava suca za pretodni postupak koji može u roku od 72 sata donijeti rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole. U slučaju da sudac za prijašnji postupak ne donese rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole, tužitelj će vratiti vozačku dozvolu osumnjičeniku.

(3) Vozačka dozvola bit će vraćena osumnjičeniku odnosno optuženiku i prije okončanja kaznenog postupka ako se Broj 35 - Strana 1880 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. može opravdano zaključiti da su prestali razlozi za oduzimanje vozačke dozvole.

(4) Protiv rješenja donesenog u smislu st. 1. i 2. ovoga članka dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Vrijeme za koje je vozačka dozvola oduzeta, optuženiku koji je na slobodi, uračunat će se u izrečenu mjeru sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom.

Članak 225.

Posebni uvjeti za kazneni progon

(1) U slučaju kada je kazneno djelo počinjeno izvan područja Federacije, tužitelj može poduzeti kazneni progon ako je to kazneno djelo propisano u zakonu Federacije.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka tužitelj će poduzeti kazneni progon samo u slučaju ako je počinjeno djelo propisano kao kazneno djelo i zakonom države na čijem je teritoriju kazneno djelo počinjeno. Ni u tome slučaju kazneni progon se neće poduzeti ako se po zakonu te države kazneni progon poduzima po zahtjevu oštećenika, a takav zahtjev nije podnesen.

(3) Tužitelj može poduzeti kazneni progon bez obzira na zakon države na čijem je teritoriju kazneno djelo počinjeno, ako se to djelo smatra kaznenim djelom prema pravilima međunarodnog prava.

Članak 226.

Kažnjavanje za oduljivanje postupka

(1) Sud može tijekom postupka kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM tužitelja, branitelja, opunomoćenika, zakonskog zastupnika ili oštećenika, ako su njihovi postupci bjelodano upravljani na oduljivanje kaznenog postupka.

(2) O kažnjavanju tužitelja obavijestit će se Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine, a o kažnjavanju branitelja obavijestit će se Federalna odvjetnička komora.

Članak 227.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužiteljstvima i tijelima unutarnjih poslova u svezi s kaznenim postupkom koji se vodi protiv osobe koja je ranije bila osuđivana, kao i nadležnim tijelima za izvršenje kaznenopravnih sankcija i nadležnim tijelima koji sudjeluju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim tijelima ako još traju određene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.

(3) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti ako su im ti podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava.

(4) Nitko nema pravo tražiti od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti.

(5) Odredbe st. 1. do 4. ovoga članka su posebne odredbe koje se odnose i na Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI - TIJEK POSTUPKA

Glava DŽIDŽ - ISTRAGA

Članak 228.

Obveza prijavljivanja kaznenog djela

(1) Službene i odgovorne osobe u svim tijelima vlasti u Federaciji, javnim poduzećima i ustanovama i drugim pravnim osobama dužne su prijaviti kaznena djela o kojima su obaviještene ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim će okolnostima službena ili odgovorna osoba poduzeti mjere radi očuvanja tragova kaznenog djela, predmeta na kojima je ili pomoću kojih je počinjeno kazneno djelo i drugih dokaza o njima i obavijestit će bez odgode ovlaštenu službenu osobu ili tužiteljstvo.

(2) Zdravstveni djelatnici, nastavnici, odgajatelji, roditelji, skrbnici, posvojitelji i druge osobe ovlaštene ili dužne pružati zaštitu i pomoć maloljetnim osobama, nadzirati ih i odgajati, a koji saznaju ili o cijene da postoji sumnja da je maloljetna osoba žrtva spolnog, tjelesog ili kojeg drugog zlostavljanja, dužne su o toj sumnji odmah obavijestiti ovlaštenu službenu osobu ili tužitelja.

Članak 229.

Prijavljanje kaznenog djela od građana

(1) Građanin ima pravo prijaviti počinjenje kaznenog djela.

(2) Svatko je dužan prijaviti počinjenje kaznenog djela kada neprijavljanje kaznenog djela predstavlja kazneno djelo.

Članak 230.

Podnošenje prijave

(1) Prijava se podnosi tužitelju, pisano ili usmeno.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, osobu koja podnosi prijavu upozorit će na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastavit će se zapisnik, a ako je prijava priopćena telefonom, sačinit će se službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena sudu, ovlaštenoj službenoj osobi ili nekom drugom sudu ili tužitelju u Federaciji, oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti tužitelju.

Članak 231.

Nalog o provođenju istrage

(1) Tužitelj nalaže provođenje istrage ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo.

(2) O provođenju istrage donosi se nalog koji sadrži: podatke o počinitelju kaznenog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojega proizilaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za sprovođenje istrage i postojeće dokaze. U nalogu tužitelj će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba poduzeti.

(3) Tužitelj neće naložiti provođenje istrage ako je iz prijave i pratećih spisa bjelodano da prijavljeno djelo nije kazneno djelo, ako ne postoje osnove sumnje da je prijavljena osoba počinila kazneno djelo, ako je nastupila zastara ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

(4) O neprovođenju istrage, te o razlozima naprovođenja,

tužitelj će obavijestiti oštećenika i podnositelja prijave u roku od tri dana. Oštećenik i podnositelj prijave imaju pravo podnijeti pritužbu uredu tužitelja u roku od osam dana.

Članak 232.

Provođenje istrage

(1) Tijekom provođenja istrage tužitelj može poduzeti sve istražne radnje, uključujući ispitivanje osumnjičenika i ispitivanje oštećenika i svjedoka, obavljanje očevida i rekonstrukcije događaja, poduzimanje posebnih mjera koje osiguravaju sigurnost svjedoka i podataka i nalaganje potrebnih vjestačenja.

(2) O poduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik sukladno ovom Zakonu.

Članak 233.

Nadzor tužitelja nad radom ovlaštenih službenih osoba

(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina, ovlaštena službena osoba dužna je odmah obavijestiti tužitelja i pod njegovim nadzorom poduzeti potrebne mjere na pronalaženju počinitelja kaznenog djela, sprječavanju skrivanja ili bijega osumnjičenika ili sudionika, otkrivanju i očuvanju tragova kaznenog djela i predmeta koji mogu poslužiti kao dokazi, te prikupljanju svih podataka koji mogu biti korisni u kaznenom postupku.

(2) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka, ovlaštena službena osoba dužna je u slučaju opasnosti od odgode poduzeti prijeko potrebne radnje radi obavljanja zadataka iz stavka 1. ovoga članka. Pri poduzimanju ovih radnji, ovlaštena službena osoba dužna je postupati po ovom Zakonu. O svemu što je preduzeto ovlaštena službena osoba dužna je odmah obavijestiti tužitelja i dostaviti prikupljene predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1881

(3) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlaštena službena osoba je dužna obavijestiti tužitelja o svim raspoloživim podacima, radnjama i mjerama koje je poduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnova sumnje da je kazneno djelo počinjeno.

(4) U slučajevima iz st. 1. do 3. ovoga članka, tužitelj će donijeti nalog o provođenju istrage, ako to ocijeni potrebnim.

Članak 234.

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

(1) Radi obavljanja zadataka iz članka 233. ovoga Zakona, ovlaštena službena osoba može: prikupljati potrebne izjave od osoba; obaviti potreban pregled prijevoznih sredstava, putnika i prtljage; ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi određena radnja; poduzeti potrebne mjere u svezi s

utvrđivanjem istovjetnosti osoba i predmeta; raspisati potragu za osobom i stvarima za kojima se traga; u prisustvu odgovorne osobe pretražiti određene objekte i prostorije državnih tijela, javnih poduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju, kao i poduzeti druge potrebne mjere i radnje. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri poduzimanju pojedinih radnji, te o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti, sastavit će se zapisnik ili službena zabilješka.

(2) Pri prikupljanju izjava od osoba, ovlaštena službena osoba može uputiti pismeni poziv osobi da dođe u službene prostorije, pod uvjetom da se u pozivu naznače razlozi pozivanja. Osoba ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja joj ovlaštena službena osoba postavlja, osim davanja osobnih podataka, o čemu će je ovlaštena službena osoba poučiti.

(3) Pri prikupljanju izjava osoba, ovlaštena službena osoba će postupiti sukladno članku 92. ovoga Zakona, odnosno sukladno članku 100. ovoga Zakona. U tom se slučaju zapisnici o prikupljenim izjavama mogu uporabiti kao dokazi u kaznenom postupku.

(4) Osoba prema kojoj je poduzeta neka od radnji ili mjera iz ovoga članka ima pravo podnijeti pritužbu tužitelju u roku od tri dana. Tužitelj će provjeriti utemeljenost pritužbe i ako utvrdi da su se u poduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja kaznenog djela ili povreda radne obveze, postupit će prema pritužbi sukladno zakonu.

(5) Na temelju prikupljenih izjava i otkrivenih dokaza, ovlaštena službena osoba sastavlja izvješće. Uz izvješće se dostavljaju i predmeti, skice, fotografije, pribavljena izvješća, spisi o poduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičeniku. Ako ovlaštena službena osoba nakon podnošenja izvješća sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove kaznenog djela, dužna je prikupljati potrebna obavještenja i izvješće o tome kao dopunu ranijeg izvješća odmah predati tužitelju.

(6) Tužitelj može prikupljati izjave i osoba koje se nalaze u pritvoru, ako je to potrebno radi otkrivanja drugih kaznenih djela iste osobe, njezinih sudionika ili kaznenih djela drugih počinitelja.

Članak 235.

Zadržavanje na mjestu počinjenja kaznenog djela

(1) Ovlaštena službena osoba ima pravo osobe zatečene na mjestu počinjenja kaznenog djela zadržati radi prikupljanja izjava, ako te osobe mogu dati obavještenja važna za kazneni postupak i o tome je dužna obavijestiti tužitelja. Zadržavanje tih osoba na mjestu počinjenja kaznenog djela ne može trajati dulje od šest sati.

(2) Ovlaštena službena osoba, može fotografirati i uzimati otiske prstiju osobe za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo. Kada to doprinosi učinkovitosti

postupka, ovlaštena službena osoba može javno objaviti fotografiju te osobe, ali samo po odobrenju tužitelja.

(3) Ako je potrebno utvrditi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlaštena službena osoba može uzimati otiske prstiju osoba za koje postoji vjerojatnoća da su mogle doći u dodir s tim predmetima.

(4) Osoba prema kojoj je poduzeta koja radnja iz ovoga članka ima pravo podnijeti pritužbu tužitelju.

Članak 236.

Očevid i vještačenje

Ovlaštena službena osoba, nakon obavještanja tužitelja, dužna je obaviti očevid i odrediti potrebna vještačenja, osim obdukcije i ekshumacije tijela. Ako je tužitelj nazočan na mjestu i tijekom obavljanja očevida od ovlaštenih službenih osoba, može tražiti da ovlaštena službena osoba poduzme određene radnje koje on smatra potrebnim. Sve radnje poduzete tijekom očevida moraju se zabilježiti i potanje obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvješću.

Članak 237.

Obdukcija i ekshumacija

Ukoliko postoji sumnja ili je bjelodano da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u svezi s počinjenjem kaznenog djela, tužitelj će naložiti izvođenje obdukcije. Ako je tijelo već pokopano, odredit će se ekshumacija s ciljem pregleda i obdukcije, o čemu će tužitelj zatražiti nalog od suda.

Članak 238.

Sudsko osiguranje dokaza

(1) Kada je u interesu pravde da se svjedok ispita kako bi se njegov iskaz koristio na glavnoj raspravi uslijed postojanja mogućnosti da neće biti dostupan sudu za vrijeme suđenja, sudac za prijašnji postupak može, na prijedlog stranaka ili branitelja, naložiti da se izjava tog svjedoka uzme na posebnom ispitivanju. Ispitivanje će se provesti sukladno članku 277. ovoga Zakona.

(2) Prije upotrebe izjave svjedoka iz stavka 1. ovoga članka, stranka odnosno branitelj koji traži da se izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnoj raspravi mora dokazati da je, i pored svih uložениh napora da se osigura nazočnost svjedoka na glavnoj raspravi, svjedok ostao nedostupan. Ta se izjava ne može koristiti ako je svjedok nazočan na glavnoj raspravi.

(3) Ukoliko stranke ili branitelj smatraju da će doći do nestanka određenog dokaza, odnosno do nemogućnosti izvođenja takvog dokaza na glavnoj raspravi, predložit će sudu za prijašnji postupak poduzimanje neophodne radnje s ciljem osiguranja dokaza. Ako sudac za prijašnji postupak prihvati prijedlog o poduzimanju radnje dokazivanja, obavijestit će o tome stranke i branitelja.

(4) Ako sudac za prijašnji postupak odbije prijedlog iz st.1. i 3. ovoga članka, donijet će rješenje protiv kojeg se može podnijeti žalba vijeću iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona.

Članak 239.

Obustava istrage

(1) Tužitelj će nalogom obustaviti istragu ukoliko se utvrdi da:

- a) djelo koje je počinio osumnjičenik nije kazneno djelo,
- b) nema dovoljno dokaza da je osumnjičenik počinio kazneno djelo,
- c) je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isključuju kazneni progon.

(2) O obustavi istrage tužitelj će obavijestiti oštećenika koji ima prava iz članka 231. ovoga Zakona.

(3) Tužitelj, u slučajevima iz stavka 1. točke b. ovoga članka, može ponovno otvoriti istragu ako se dobiju dodani podaci koji pružaju dovoljno razloga za vjerovanje da je osumnjičenik počinio kazneno djelo.

Članak 240.

Okončanje istrage

(1) Tužitelj okončava istragu kada smatra da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podići optužnica.

Okončanje istrage će se zabilježiti u spisu.

Broj 35 - Strana 1882 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(2) Prije okončanja istrage tužitelj će ispitati osumnjičenika, ukoliko ranije nije bio ispitan.

(3) Ako se istraga ne okonča u roku od šest mjeseci od donošenja naloga o provođenju istrage, potrebne mjere za njezino okončavanje poduzet će kolegij tužiteljstva.

Glava DŽDŽ - POSTUPAK OPTUŽIVANJA

Članak 241.

Podizanje optužnice

(1) Kada tijekom istrage tužitelj smatra da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičenik počinio kazneno djelo, pripremit će i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje.

(2) Nakon podizanja optužnice, osumnjičenik odnosno optuženik i branitelj, imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(3) Nakon podizanja optužnice stranke ili branitelj mogu predlagati sucu za prethodno saslušanje poduzimanje radnji sukladno članku 238. ovoga Zakona.

Članak 242.

Sadržaj optužnice

(1) Optužnica sadrži:

- a) naziv suda,
- b) ime i prezime osumnjičenika, s osobnim podacima,
- c) opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet na kojem je i sredstvo kojim je izvršeno kazneno djelo, te ostale okolnosti potrebne za potanje određivanje kaznenog djela,
- d) zakonski naziv kaznenog djela, s navođenjem odredbe kaznenog zakona,
- e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz naznaku

imena svjedoka i vještaka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz,

f) shod istrage,

g) materijal koji potkrijepljuje navode optužnice.

(2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više kaznenih djela ili više osumnjičenika.

(3) Ako se osumnjičenik nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru može se predložiti produljenje pritvora ili puštanje na slobodu.

Članak 243.

Odlučivanje o optužnici

(1) Sudac za prethodno saslušanje može potvrditi ili odbiti sve ili pojedine točke optužnice u roku od osam dana od dana primitka optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine točke optužnice, sudac za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužitelju. Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena.

(2) Prilikom potvrđivanja optužnice, sudac za prethodno saslušanje proučava svaku točku optužnice i materijale koje mu je dostavio tužitelj kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(3) Nakon potvrde pojedinih ili svih točaka optužnice, osumnjičenik dobiva položaj optuženika. Sudac za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženiku i njegovom branitelju.

(4) Sudac za prethodno saslušanje dostavit će optužnicu optuženiku koji je na slobodi bez odgode, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 sata po potvrđivanju optužnice. Sudac za prethodno saslušanje obavijestit će optuženika da će u roku od 15 dana od dana dostave optužnice biti pozvan da se očituje priznaje li ili poriče krivnju za svaku točku optužnice, namjerava li podnijeti prethodne prigovore, te navede prijedloge dokaza koje treba izvesti na glavnoj raspravi.

(5) Nakon odbijanja svih ili pojedinih točaka u optužnici, tužitelj može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja može biti utemeljena na novim dokazima. Nova odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje.

Članak 244.

Izjava o krivnji

(1) Izjavu o krivnji optuženik daje sucu za prethodno saslušanje u nazočnosti tužitelja i branitelja. Izjava o krivnji unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženik ne očituje o krivnji, sudac za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženik poriče krivnju.

(2) Ako se optuženik očituje da je kriv, sudac za prethodno saslušanje će uputiti predmet sucu odnosno vijeću radi zakazivanja ročišta na kojem će se utvrditi postojanje uvjeta iz članka 245. ovoga Zakona.

(3) Ukoliko se optuženik proglasi krivim nakon okončanja

glavne rasprave ili promijeni svoju prvotnu izjavu o poricanju krivnje i naknadno prizna krivnju, njegova izjava o poricanju krivnje neće biti uzeta u obzir pri odmjeravanju sankcije.

(4) Nakon unošenja izjave o poricanju krivnje u zapisnik, sudac za prethodno saslušanje će prosljediti predmet sucu odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen u svrhu zakazivanja glavne rasprave i to najkasnije u roku od 60 dana od dana očitovanja o krivnji. Taj se rok može iznimno produljiti za još 30 dana.

Članak 245.

Razmatranje izjave o priznanju krivnje

(1) Prilikom razmatranja izjave o priznanju krivnje, sud provjerava:

a) da se do izjave o priznanju krivnje došlo dragovoljno, svjesno i s razumijevanjem, nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice u svezi imovinskopravnog zahtjeva i troškova kaznenog postupka,

b) da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženika.

(2) Ako sud prihvati izjavu o priznanju krivnje, izjava optuženika će se unijeti u zapisnik. Istodobno odredit će se dan održavanja rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije i to u roku od najkasnije tri dana.

(3) Ako sud odbaci izjavu o priznanju krivnje, o tomu će obavijestiti stranke i branitelja i to konstatirati u zapisniku. Izjava o priznanju krivnje ne može se koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.

Članak 246.

Pregovaranje o krivnji

(1) Osumnjičenik odnosno optuženik i njegov branitelj mogu pregovarati s tužiteljem o uvjetima priznavanja krivnje za djelo za koje se osumnjičenik odnosno optuženik tereti.

(2) Prilikom pregovora sa osumnjičenikom odnosno optuženikom i braniteljem o priznanju krivnje sukladno stavku 1. ovoga članka, tužitelj može predložiti izricanje kazne ispod zakonom propisane najmanje kazne zatvora za to kazneno djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenika odnosno optuženika.

(3) Nagodba o priznanju krivnje sačinjava se u pisanom obliku i sudac za prethodno saslušanje, sudac odnosno vijeće ga može usvojiti ili odbaciti.

(4) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivnje, sud provjerava:

a) da je nagodba o priznanju krivnje postignuta dragovoljno, svjesno i s razumijevanjem, nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice u svezi imovinskopravnog zahtjeva i troškova kaznenog postupka,

b) da postoji dovoljno dokaza o krivnji osumnjičenika odnosno optuženika,

c) da osumnjičenik odnosno optuženik razumije da se nagodbom o priznanju krivnje odriče prava na

suđenje i da ne može podnijeti žalbu na kaznenopravnu sankciju koja će mu biti izrečena.

(5) Ako sud prihvati sporazum o priznanju krivnje, izjava osumnjičenika odnosno optuženika će se unijeti u zapisnik. Istodobno će se odrediti dan održavanja rasprave za izricanje kaznenopravne sankcije predviđene nagodbom iz stavka 3. ovoga članka, i to u roku od najkasnije tri dana.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1883

(6) Ako sud odbaci nagodbu o priznanju krivnje, o tomu će obavijestiti stranke i branitelja i to konstatirati u zapisniku. Priznanje dano pred sucem za prijašnji postupak, sucem za prethodno saslušanje, sucem odnosno vijećem ne može se koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.

(7) O ishodima pregovora o krivnji, sud će obavijestiti oštećenika.

Članak 247.

Povlačenje optužnice

(1) Tužitelj može povući optužnicu, bez prethodnog odobrenja, do njezinog potvrđivanja, a nakon toga, pa do početka glavne rasprave - samo uz odobrenje suca za prethodno saslušanje koji je potvrdio optužnicu.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, postupak se obustavlja rješenjem, o čemu se odmah obavještavaju osumnjičenik odnosno optuženik i branitelj, te oštećenik.

Članak 248.

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

(1) Prethodnim prigovorima se:

- a) osporava nadležnost,
- b) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,
- c) osporava zakonitost dokaza ili izjavljenog priznanja,
- d) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka,
- e) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branitelja na temelju članka 46. stavak 1. ovoga Zakona.

(2) Prethodni prigovori se podnose sudu pisano u roku od 15 dana od dana uručenja optužnice, a o njima će se odlučiti do dostave predmeta sucu odnosno vijeću, u svrhu zakazivanja glavne rasprave.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudac za prethodno saslušanje koji ne može sudjelovati u suđenju. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dopuštena.

Glava DŽDŽI - GLAVNA RASPRAVA

Odjeljak 1. Javnost glavne rasprave

Članak 249.

Opća javnost

(1) Glavna rasprava je javna.

(2) Glavnoj raspravi mogu nazočiti samo punoljetne osobe.

(3) Osobe koje nazoče glavnoj raspravi ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženika i osoba kojima

to dopusti sudac odnosno predsjednik vijeća.

Članak 250.

Isključenje javnosti

Od otvaranja zasjedanja pa do okončanja glavne rasprave sudac odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka i branitelja, ali uvijek po njihovom ispitivanju, isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio, ako je to u interesu državne sigurnosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite ćudoređa u demokratskom društvu, osobnog i intimnog života optuženika ili oštećenika ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Članak 251.

Na koga se isključenje javnosti ne odnosi

(1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branitelja, oštećenika, zakonskog zastupnika i opunomoćenika.

(2) Sudac odnosno vijeće može dopustiti da glavnoj raspravi na kojoj je javnost isključena nazoče službene osobe, znanstveni i javni djelatnici, a na zahtjev optuženika može to dopustiti i njegovom bračnom odnosno izvanbračnom drugu i bliskim rađacima.

(3) Sudac odnosno vijeće će upozoriti osobe koje su nazoče glavnoj raspravi s koje je javnost isključena da su dužne kao tajnu čuvati sve ono što su na raspravi saznale i da neovlašteno otkrivanje tajne predstavlja kazneno djelo.

Članak 252.

Odluka o isključenju javnosti

(1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudac odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

(2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo žalbom na presudu.

Odjeljak 2. Upravljanje glavnom raspravom

Članak 253.

Obvezna nazočnost na glavnoj raspravi

(1) Sudac odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno nazočni na glavnoj raspravi.

(2) Ako je očito da će glavna rasprava trajati dulje vremena, predsjednik vijeća može zatražiti od predsjednika suda da odredi jednog ili dvojicu sudaca da nazoče glavnoj raspravi, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Članak 254.

Obveze suca odnosno predsjednika vijeća

(1) Sudac odnosno predsjednik vijeća upravlja glavnom raspravom.

(2) Dužnost je suca odnosno predsjednika vijeća brinuti se za svestrano raspravljanje predmeta, utvrđivanja istine i otklanjanje svega što oduljuje postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.

(3) Ukoliko ovim Zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branitelja odlučuje sudac odnosno predsjednik vijeća.

(4) Odluke suca odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnoj raspravi.

Članak 255.

Redoslijed radnji glavne rasprave

Glavna rasprava teče redom koji je propisan ovim Zakonom, ali sudac odnosno predsjednik vijeća može odrediti odstupanje od redovitog tijeka raspravljanja uslijed posebnih okolnosti, a osobito zbog broja optuženika, broja kaznenih djela i obujma dokaznog materijala. U zapisnik o glavnoj raspravi unijet će se razlozi zašto se glavna rasprava ne održava prema zakonom propisanom redoslijedu.

Članak 256.

Dužnost suca odnosno predsjednika vijeća

(1) Dužnost je suca odnosno predsjednika vijeća brinuti se o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. Sudac odnosno predsjednik vijeća može odmah nakon otvaranja zasjedanja upozoriti osobe koje nazočne glavnoj raspravi da se pristojno vladaju i ne ometaju rad suda. Sudac odnosno predsjednik vijeća može odrediti pretragu osoba koje nazoče glavnoj raspravi.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da se sa zasjedanja udalje sve osobe koje kao slušatelji nazoče glavnoj raspravi, ako su se mjere za održavanje reda propisane ovim Zakonom pokazale neučinkovitim za osiguranje neometanog održavanja glavne rasprave.

(3) U sudnici je zabranjeno filmsko ili televizijsko snimanje. Iznimno, predsjednik suda može odobriti takvo snimanje na glavnoj raspravi. Ako je snimanje odobreno, sudac odnosno predsjednik vijeća može na glavnoj raspravi, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavne rasprave ne snimaju.

Članak 257.

Kažnjavanje zbog narušavanja reda i stegovne discipline

(1) Sudac odnosno predsjednik vijeća može udaljiti osobu iz sudnice kako bi se zaštitilo pravo na pravično i javno suđenje odnosno održalo dostojanstveno i neometano suđenje.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da se optuženik udalji iz sudnice za određeno vrijeme ukoliko, optuženik i nakon upozorenja nastavi s nedoličnim vladanjem zbog kojega je opravdano njegovo udaljenje iz sudnice. Za to vrijeme sudac odnosno predsjednik vijeća može nastaviti postupak, ukoliko optuženik ima branitelja.

(3) Ako tužitelj, branitelj, oštećenik, zakonski zastupnik, opunomoćenik oštećenika, svjedok, vještak, tumač ili druga osoba koja nazoči glavnoj raspravi ometa red ili se ne pokorava nalogu suca odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda - sudac odnosno predsjednik vijeća će ga upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno, sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da se osoba

udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10.000 KM. Ako tužitelj ili branitelj budu udaljeni iz sudnice, sudac odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine ili Federalnu odvjetničku komoru čiji je branitelj član, radi poduzimanja daljih mjera.

(4) Branitelju ili opunomoćeniku oštećenika koji, nakon što je kažnjen, produlji narušavanje reda, sudac odnosno predsjednik vijeća može uskratiti dalje zastupanje na glavnoj raspravi i kazniti ga novčanom kaznom do 30.000 KM. Rješenje o tome, s obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnoj raspravi. Protiv ovoga rješenja dopuštena je posebna žalba. Glavna rasprava će se prekinuti ili odgoditi dok optuženik ne uzme drugog branitelja i ne pripremi obranu.

Članak 258.

Davanje lažnog iskaza svjedoka ili vještaka

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnoj raspravi dao lažni iskaz, sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da se sačini poseban prijepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti tužitelju.

Odjeljak 3. Pretpostavke za održavanje glavne rasprave

Članak 259.

Otvaranje zasjedanja

Sudac odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavne rasprave. Potom će sudac odnosno predsjednik vijeća utvrditi jesu li nazočne sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerit će jesu li su im pozivi dostavljeni i jesu li svoje izbivanje opravdale.

Članak 260.

Nedolazak tužitelja odnosno osobe koja ga zamjenjuje na glavnu raspravu

(1) Ako tužitelj ili osoba koja ga zamjenjuje i koja je uredno pozvana na glavnu raspravu ne dođe, glavna rasprava će se odgoditi. Sudac odnosno predsjednik vijeća pozvat će tužitelja odnosno osobu koja ga zamjenjuje da iznese razloge svojeg nedolaska. Na temelju izjave, sudac će utvrditi treba li biti kažnjen kaznom iz stavka 2. ovoga članka. Ako se tužitelj odnosno osoba koja ga zamjenjuje kažnjava, o tome obavještava Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000KM tužitelja odnosno osobu koja ga zamjenjuje i koja se na uredan poziv suda za glavnu raspravu nije odazvala i nije opravdala svoje izbivanje.

Članak 261.

Nedolazak optuženika na glavnu raspravu

(1) Ako je optuženik uredno pozvan, a na glavnu raspravu ne dođe niti svoje izbivanje opravda, sudac odnosno predsjednik vijeća će odgoditi glavnu raspravu i naložiti da se optuženik na iduću glavnu raspravu prisilno dovede. Ako do privođenja optuženik opravda izbivanje, sudac

odnosno predsjednik vijeća će opozvati nalog o prisilnom dovođenju.

(2) Ako optuženik koji je uredno pozvan bjelodano izbjegava doći na glavnu raspravu i ako prisilno dovođenje nije uspjelo, sudac odnosno predsjednik vijeća može optuženiku odrediti pritvor.

(3) Protiv rješenja o određivanju pritvora, dopuštena je žalba koja ne zadržava njegovo izvršenje.

(4) Ako ne bude ukinut ranije, pritvor traje do objave presude, a najdulje 30 dana.

Članak 262.

Zabrana suđenja u odsutnosti

Optuženiku se ne može suditi u odsutnosti.

Članak 263.

Nedolazak branitelja na glavnu raspravu

(1) Ako branitelj koji je uredno pozvan na glavnu raspravu ne dođe, glavna rasprava će se odgoditi. Sudac odnosno predsjednik vijeća pozvat će branitelja da objasni razloge svojeg nedolaska. Na temelju izjave branitelja, sudac odnosno predsjednik vijeća utvrdit će treba li branitelj biti kažnjen. Kada se branitelj u ovakvim slučajevima kažnjava, obaveštava se odvjetnička komora čiji je član.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM branitelja koji se nije odazvao urednom pozivu suda za glavnu raspravu i nije opravdao svoje izbivanje.

(3) Ako je optuženiku određen novi branitelj, glavna rasprava će biti odgođena. Sudac odnosno predsjednik vijeća će dati novom branitelju dovoljno vremena za pripremu obrane, a to vrijeme ne može biti kraće od 15 dana ako se radi o kaznenom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženik ne odrekne toga prava a sudac odnosno predsjednik vijeća se uvjeri da kraće vrijeme za pripremu obrane neće utjecati na pravo optuženika na pravično suđenje.

Članak 264.

Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavnu raspravu

(1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavnu raspravu ne dođe niti svoj izbivanje opravda, sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti prisilno dovođenje svjedoka ili vještaka.

(2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izbivanje nije opravdao, sudac odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, sudac odnosno predsjednik vijeća će odlučiti treba li odgoditi glavnu raspravu.

Odjeljak 4. Odgoda i prekid glavne rasprave

Članak 265.

Razlozi za odgodu glavne rasprave

(1) Na zahtjev stranaka ili branitelja glavna rasprava se može odgoditi rješenjem suca odnosno predsjednika vijeća, ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženik nakon

počinjenog kaznenog djela nesposoban nazočiti glavnoj raspravi ili ako postoje druge smetnje da se glavna rasprava uspješno provede.

(2) Rješenje kojim se glavna rasprava odgađa unijet će se u zapisnik i, po mogućnosti, odrediti dan i sat nastavka glavne rasprave. Sudac odnosno predsjednik vijeća će također naložiti osiguranje dokaza koji se mogu izgubiti ili uništiti zbog odgode glavne rasprave.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena.

Članak 266.

Nastavak odgođene glavne rasprave

(1) Ako se odgođena glavna rasprava održava pred istim sucem odnosno vijećem, rasprava će se nastaviti, a sudac odnosno predsjednik vijeća će ukratko iznijeti tijek ranije glavne rasprave. Sudac odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavna rasprava iznova započne.

(2) Odgođena glavna rasprava mora iznova započeti ako se izmijenio sastav vijeća, ali po ispitivanju stranaka i branitelja, vijeće može odlučiti da se u tom slučaju svjedoci i vještaci ne ispituju ponovno i ne obavlja novi očevid, nego se pročitaju iskazi svjedoka i vještaka dani na ranijoj glavnoj raspravi odnosno da se pročita zapisnik o očevidu.

(3) Ako je odgađanje trajalo dulje od 30 dana ili ako se glavna rasprava održava pred drugim sucem odnosno Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1885 predsjednikom vijeća - glavna rasprava mora iznova započeti i svi se dokazi moraju ponovno izvesti.

Članak 267.

Prekid glavne rasprave

(1) Osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom, sudac odnosno predsjednik vijeća može prekinuti glavnu raspravu zbog odmora ili zbog proteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili obrane.

(2) Prekinuta glavna rasprava nastavlja se uvijek pred istim sucem odnosno vijećem.

(3) Ako se glavna rasprava ne može nastaviti pred istim sucem odnosno vijećem ili ako je prekid glavne rasprave trajao dulje od osam dana, postupit će se po odredbama članka 266. ovoga Zakona.

Odjeljak 5. Zapisnik o glavnoj raspravi

Članak 268.

Način vođenja zapisnika

(1) O radu na glavnoj raspravi vodi se zapisnik u koji se doslovce mora unijeti cijeli tijek glavne rasprave.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da se određeni dio zapisnika pročita ili reproducira, a pročitat će ga ili reproducirati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branitelj ili osoba čija se izjava unosi u zapisnik.

Članak 269.

Unošenje izreke presude u zapisnik

(1) U zapisnik o glavnoj raspravi unosi se cjelovita izreka presude, uz naznaku je li presuda javno objavljena. Izreka presude unesena u zapisnik o glavnoj raspravi jest izvornik.

(2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru, i ono se unosi u zapisnik o glavnoj raspravi.

Članak 270.

Čuvanje materijalnih dokaza

(1) U posebnoj se prostoriji suda pohranjuju i čuvaju materijalni dokazi prikupljeni tijekom kaznenog postupka. Sudac odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati nalog koji se odnosi na nadzor i raspolaganje materijalnim dokazima.

(2) Federalni ministar pravde donijet će propise kojima će odrediti način i uvjete pod kojima se čuvaju materijalni dokazi iz stavka 1. ovoga članka.

Odjeljak 6. Početak glavne rasprave

Članak 271.

Ulazak suca odnosno vijeća u sudnicu

(1) Prilikom ulaska suca ili vijeća u sudnicu i prilikom njihova izlaska iz sudnice, svi nazočni na poziv ovlaštene osobe trebaju ustati.

(2) Stranke i drugi sudionici postupka dužni su ustati kada se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

Članak 272.

Uvjeti za održavanje glavne rasprave

Kada sudac odnosno predsjednik vijeća utvrdi nazočnost svih pozvanih osoba na glavnoj raspravi ili kada odluči da se glavna rasprava održi bez nazočnosti određenih pozvanih osoba ili je odlučivanje o ovim stvarima odgođeno, pozvat će optuženika i uzeti od njega osobne podatke radi utvrđivanja istovjetnosti.

Članak 273.

Utvrđivanje istovjetnosti optuženika i davanje uputa

(1) Sudac odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženika osobne podatke (članak 92.) da bi utvrdio njegovu istovjetnost.

Nakon utvrđivanja istovjetnosti optuženika, sudac odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja imaju li primjedaba na sastav vijeća i nadležnost suda.

(2) Nakon utvrđivanja istovjetnosti optuženika, sudac odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještake u prostoriju za njih određenu izvan sudnice, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudac odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke, dok čekaju, o svojim iskazima da ne govore s drugim svjedocima. Na prijedlog tužitelja, optuženika ili branitelja, sudac odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da nazoče tijekom rasprave u sudnici.

(3) Ukoliko je oštećenik nazočan, ali još nije podnio imovinskopravni zahtjev, sudac odnosno predsjednik

vijeća će ga poučiti da može podnijeti taj zahtjev do zaključenja glavne rasprave.

(4) Sudac odnosno predsjednik vijeća može poduzeti neophodne mjere radi sprječavanja međusobnog suobraćanja svjedoka, vještaka i stranaka.

Članak 274.

Pouke optuženiku

Sudac odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženika na potrebu pažljivog praćenja tijeka pretresa i poučiti ga da može iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da može postavljati pitanja suoptuženiku, svjedocima i vještacima i da može davati obrazloženja u svezi s njihovim iskazima.

Članak 275.

Čitanje optužnice i dokazi optužbe i obrane

(1) Glavna rasprava počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužitelj.

(2) Nakon toga tužitelj će ukratko iznijeti dokaze na kojima temelji optužnicu. Nakon čitanja optužnice, sudac odnosno predsjednik vijeća upitat će optuženika je li razumio njezine navode. Ako sudac odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženik nije razumio optužnicu, ukratko će ju izložiti optuženiku na način koji mu je razumljiv.

(3) Optuženik ili njegov branitelj mogu nakon toga izložiti obranu i ukratko iznijeti dokaze koje će ponuditi u svojoj obrani.

Odjeljak 7. Dokazni postupak

Članak 276.

Izvođenje dokaza

(1) Stranka i branitelj imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.

(2) Osim ako sudac odnosno vijeće u interesu pravičnosti ne odredi drugačije, dokazi se na glavnoj raspravi izvode sljedećim redom:

- a) dokazi optužbe,
- b) dokazi obrane,
- c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane (replika),
- d) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje (duplika),
- e) dokazi čije je izvođenje naložio sudac odnosno vijeće,

f) sve odlučni podaci kojimogu pomoći sucu odnosno vijeću pri odmjeravanju odgovarajuće kaznenopravne sankcije, ako optuženik bude proglašen krivim po jednoj ili više točaka optužnice.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dopušteno je izravno, unakrsno i dodano ispitivanje. Izravno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudac odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

Članak 277.

Izravno, unakrsno i dodano ispitivanje svjedoka

(1) Dopušteno je ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji je pozvao svjedoka (izravno ispitivanje),

potom ispitivanje toga svjedoka od suprotne stranke, odnosno branitelja (unakrsno ispitivanje) i ponovno ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branitelja koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudac odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakom dijelu ispitivanja postaviti svjedoku odgovara-
Broj 35 - Strana 1886 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

juće pitanje. Pitanja svjedoku od suprotne stranke ograničavaju se na pitanja koja su prethodno postavljena tijekom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u korist vlastitih tvrdnji. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se i odnose na pitanja postavljena tijekom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke. Nakon što svjedok bude ispitan, sudac, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.

(2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti ne mogu se postavljati pri izravnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja izjave svjedoka. U pravilu, pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti - dopuštena su samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojan stav ili ne želi surađivati, sudac odnosno predsjednik vijeća može dopustiti uporabu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti.

(3) Sudac odnosno predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri nadzirati način i redoslijed ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude učinkovito za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotreban gubitak vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.

(4) Prilikom izvođenja dokaza iz članka 276. stavak 2. točka e) ovoga Zakona sud će ispitati svjedoka, a nakon toga dopustit će strankama i branitelju da postavljaju pitanja.
Članak 278.

Pravo suda da ne dopusti pitanje ili dokaz

(1) Sudac odnosno predsjednik vijeća će zabraniti pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno, ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet.

(2) Ako sudac odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj žele dokazati nemaju značenja za predmet ili je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza.

Članak 279.

Posebna pravila o dokazima u slučajevima spolnih kažnjivih djela

(1) U postupku se ne mogu koristiti kao dokazi činjenice koje se odnose na ranije spolno ponašanje oštećenika i njegove spolne sklonosti.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u postupku se može koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o ozljedama ili drugi materijalni dokazi potječu od druge

osobe, a ne od optuženika.

(3) U slučajevima počinjenja kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pristanak žrtve se ne može uporabiti u prilog obrane optuženika.

(4) Prije prihvaćanja dokaza sukladno ovom članku, obaviti će se odgovarajuće ispitivanje, s kojega je javnost isključena.

(5) Zahtjev, prateća dokumentacija, i zapisnik s ispitivanja čuvaju se zapečaćeni u posebnom omotu, osim ako sud ne odredi drugačije.

Članak 280.

Posljedice optuženikova priznanja

Ako je optuženikovo priznanje na glavnoj raspravi cjelovito i sukladno prije izvedenim dokazima, u dokaznom će se postupku izvesti samo oni dokazi koji se odnose na odluku o kaznenopravnoj sankciji.

Članak 281.

Polaganje prisega odnosno davanje izjave

(1) Svi svjedoci polažu prisegu ili daju izjavu prije svjedočenja, koja zamjenjuje prisegu.

(2) Tekst prisega odnosno izjave glasi: "Prisežem čašću i savješću - izjavljujem da ću govoriti istinu o svemu što će me sud pitati i da neću uskratiti, dodati ili promijeniti išta meni poznato o ovom predmetu."

(3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati prisegu odnosno izjavu daju potpisivanjem teksta prisega odnosno izjave, a gluhi svjedoci čitaju tekst prisega odnosno izjave. Ako gluhi ili nijemi svjedoci ne znaju čitati ni pisati, prisega odnosno izjava se daje uz pomoć tumača.

Članak 282.

Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

(1) Sudac odnosno predsjednik vijeća dužan je zaštititi svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.

(2) Sudac odnosno predsjednik vijeća će upozoriti ili novčano kazniti sudionika u postupku ili bilo koju drugu osobu koja vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost sigurnost svjedoka pred sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja, primijenjuje se odredba članka 257. ovoga Zakona.

(3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku, sudac odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti tužitelja radi poduzimanja kaznenog progona.

(4) Na prijedlog stranke ili branitelja, sudac odnosno predsjednik vijeća naložit će tijelima policije poduzimanje prijeko potrebnih mjera za zaštitu svjedoka.

Članak 283.

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

(1) Ako svjedok odbije svjedočiti bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom do 30.000 KM.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 284.

Uzimanje vještaka

- (1) Vještaka mogu uzeti stranke, branitelj i sud.
- (2) Troškove vještaka iz stavka 1. ovoga članka podmiruje onaj tko ga je uzeo.

Članak 285.

Ispitivanje vještaka

- (1) Prije ispitivanja vještaka, sudac odnosno predsjednik vijeća opomenut će ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i sukladno vještinama i pravilima struke i upozoriti ga da je davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju kazneno djelo.
- (2) Vještak će položiti prisegu odnosno dati izjavu prije svjedočenja.
- (3) Prisega odnosno izjava se daje usmeno.
- (4) Tekst prisega odnosno izjave glasi: "Prisežem čašću-izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću točno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mišljenje."
- (5) Vještak iznosi svoj nalaz i mišljenje usmeno na glavnoj raspravi. U tom slučaju vještak će biti izravno, unakrsno odnosno dodano ispitivan od obje stranke i branitelja odnosno suda.
- (6) Pisani nalaz i mišljenje vještaka bit će prihvaćen kao dokaznimaterijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na raspravi.

Članak 286.

Otpuštanje svjedoka i vještaka

- (1) Ispitani svjedoci i vještaci ostat će ispred sudnice ukoliko ih sudac odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od stranaka i branitelja.
- (2) Na prijedlog stranke ili branitelja ili po službenoj dužnosti, sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i budu naknadno pozvani i ponovno ispitani u nazočnosti ili odsutnosti ostalih svjedoka i vještaka.

Članak 287.

Ispitivanje izvan sudnice

- (1) Ako se tijekom suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti doći pred sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan s nesrazmjernim teškoćama, sudac odnosno predsjednik vijeća može naložiti ispitivanje svjedoka odnosno vještaka izvan sudnice, ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudac odnosno predsjednik vijeća, stranke i branitelj će nazočiti ispitivanju, a ispitivanje će se provesti sukladno članku 277. ovoga Zakona.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1887

- (2) Ako sudac odnosno predsjednik vijeća smatra prijeko potrebnim, ispitivanje svjedoka se može obaviti prilikom rekonstrukcije događaja izvan sudnice. Sudac odnosno predsjednik vijeća, stranke i branitelj će nazočiti rekonstrukciju, a ispitivanje će se provesti sukladno članku 277. ovoga Zakona.
- (3) Stranke, branitelj i oštećenik uvijek se obavještavaju o

vremenu i mjestu ispitivanja svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije, s uputom da stranke, branitelj i svjedoci moraju nazočiti ovim radnjama. Ispitivanje će se provesti kao da se izvodi na glavnoj raspravi, sukladno članku 277. ovoga Zakona.

(4) Ako sudac odnosno predsjednik vijeća smatra prijeko potrebnim, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka smisleno se primjenjuju odredbe članka 100. stavka 6. i članka 104. ovoga Zakona.

Članak 288.

Iznimke od neposrednog izvođenja dokaza

(1) Iskazi dani u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnoj raspravi i mogu biti korišteni prilikom izravnog i unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje ili za dodano ispitivanje. U ovom slučaju, osobi se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zapisnici o iskazima danim u istrazi mogu se po odluci suca odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnoj raspravi samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan uslijed važnih uzroka.

Članak 289.

Zapisnici o dokaznom materijalu

(1) Zapisnik o očevidu, o pretrazi stana ili osoba, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza iznijet će se na glavnoj raspravi da bi se utvrdio njihov sadržaj, a po ocjeni suca odnosno predsjednika vijeća njihov se sadržaj može ukratko unijeti u zapisnik o glavnoj raspravi.

(2) Za provjeru vjerodostojnosti dopisa, zapisa ili fotografije, potrebni su izvorni dopis, zapis ili fotografija, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, može se koristiti kao dokaz i ovjerena peslika izvornika, te peslika koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na izvornik.

(4) Dokazni materijal iz stavka 1. ovoga članka se čita, ukoliko se stranke i branitelj drugačije ne dogovore.

Članak 290.

Izmjena optužbe

Ako tužitelj ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se činjenično stanje izneseno u optužnici izmijenilo, on može na glavnoj raspravi izmijeniti optužnicu. Radi pripremanja obrane, glavna se rasprava može odgoditi. U ovom se slučaju optužnica ne potvrđuje.

Članak 291.

Dopuna dokaznog postupka

(1) Nakon izvođenja dokaza sudac odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branitelja imaju li još koji dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branitelj nemaju nove dokazne prijedloge ili prijedlozi budu odbijeni, sudac odnosno

predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak okončan.

Članak 292.

Završni govor

(1) Nakon okončanja dokaznog postupka sudac odnosno predsjednik vijeća će pozvati tužitelja, oštećenika, branitelja i optuženika radi davanja završnog govora. Posljednju riječ uvijek ima optuženik.

(2) Ako optužnicu zastupa više tužitelja ili optuženik ima više od jednog branitelja, završni govor mogu dati svi, ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati i mogu biti vremenski ograničena.

Članak 293.

Okončanje glavne rasprave

Nakon završnih govora, sudac odnosno predsjednik vijeća objavljuje da je glavna rasprava okončana, a sud se povlači na vijećanje i glasovanje radi donošenja presude.

Glava DŽDŽII - PRESUDA

Odjeljak 1. Izricanje presude

Članak 294.

Izricanje i objava presude

Presuda se izriče i objavljuje u ime Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 295.

Vežanost presude za optužbu

(1) Presuda se može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmetom optužbe sadržane u potvrđenoj odnosno na glavnoj raspravi izmijenjenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge glede pravne ocjene djela.

Članak 296.

Dokazi na kojima se temelji presuda

(1) Sud temelji presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u svezi s ostalim dokazima te na temelju takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2. Vrste presuda

Članak 297.

Meritorne i postupovne presude

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženik oslobađa optužbe ili se proglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvaća više kaznenih dijela, u presudi će se izreći odbija li se optužba i za koje djelo ili se optuženik oslobađa optužbe ili se proglašava krivim.

Članak 298.

Presuda kojom se optužba odbija

Presudu kojom se optužba odbija sud će izreći:

- a) ako sud nije nadležan za suđenje,
- b) ako je postupak vođen bez zahtjeva tužitelja,
- c) ako je tužitelj od započinjanja pa do okončanja glavne rasprave odustao od optužnice,
- d) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je

nadležno državno tijelo odustalo od odobrenja,
e) ako je optuženik za isto djelo već pravomoćno osuđen, oslobođen optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravomoćno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavi postupka iz članka 342.

ovoga Zakona,

f) ako je optuženik amnestijom ili pomilovanjem oslobođen progona ili se kazneni progon ne može poduzeti zbog zastare ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Članak 299.

Presuda kojom se optuženik oslobađa optužbe

Presudu kojom se optuženik oslobađa optužbe sud će izreći:

a) ako djelo za koje se optuženik optužuje nije zakonom propisano kao kazneno djelo,

b) ako postoje okolnosti koje isključuju kaznenu odgovornost optuženika,

c) ako nije dokazano da je optuženik počinio kazneno djelo za koje se optužuje.

Broj 35 - Strana 1888 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 300.

Presuda kojom se optuženi proglašava krivim

(1) U presudi kojom se optuženik proglašava krivim sud će izreći:

a) za koje se kazneno djelo optuženik proglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela, kao i onih od kojih ovisi primjena određene odredbe Kaznenog zakona,

b) zakonski naziv kaznenog djela i koje su odredbe Kaznenog zakona primijenjene,

c) kakva se kazna izriče optuženiku ili se po odredbama Kaznenog zakona oslobađa kazne,

d) odluku o uvjetnoj osudi,

e) odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (članak 88.), ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku odnosno držatelju,

f) odluku o uračunavanju pritvora ili već izdržane kazne,

g) odluku o troškovima kaznenog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, te o objavi pravomoćne presude ima putem sredstava javnog priopćavanja.

(2) Ako je optuženiku izrečena novčana kazna, u presudi će se odrediti rok plaćanja novčane kazne i način zamjene izvršenja novčane kazne u slučaju da se novčana kazna ne može naplatiti.

Odjeljak 3. Objava presude

Članak 301.

Vrijeme i mjesto objave presude

(1) Nakon izricanja presude, sud će ju odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti istoga dana po okončanju glavne rasprave izreknuti presudu, odgodit će objavu presude najviše za tri dana i odrediti vrijeme i mjesto objave

presude.

(2) Sud će u nazočnosti stranaka i branitelja, njihovih zakonskih zastupnika i opunomoćenika javno pročitati izreku presude i priopćiti ukratko razloge presude.

(3) Objavit će presudu i kada stranka, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik nije nazočan. Sud može odlučiti da optuženiku koji nije nazočan presudu usmeno priopći sudac odnosno predsjednik vijeća ili mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnoj raspravi bila isključena, izreka presude će se uvijek pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti hoće li i koliko isključiti javnost prilikom objave razloga presude.

(5) Svi nazočni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Članak 302.

Pritvor nakon izricanja presude

Za određivanje, produljenje ili ukidanje pritvora nakon objave presude do njezine pravomoćnosti primjenjivat će se odredba članka 152. ovoga Zakona.

Članak 303.

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

(1) Nakon objave presude, sudac odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženika i oštećenika o pravu na žalbu, te o pravu na odgovor na žalbu.

(2) Ako je optuženiku izrečena uvjetna osuda, upozorit će ga sudac odnosno predsjednik vijeća na značenje uvjetne osude i uvjete kojih se mora pridržavati.

(3) Sudac odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženika da do pravomoćnog okončanja postupka obavijesti sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4. Pisana izrada i dostava presude

Članak 304.

Pisana izrada presude

(1) Objavljena se presuda mora pisano izraditi u roku od 15 dana po objavi, a u složenim stvarima, iznimno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima, sudac odnosno predsjednik vijeća je dužan obavijestiti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik suda će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

(2) Presudu potpisuju sudac odnosno predsjednik vijeća i zapisničar.

(3) Ovjerovljeni prijepis presude dostavit će se tužitelju i oštećeniku, a optuženiku i branitelju suglasno članku 185. ovoga Zakona. Ako se optuženik nalazi u pritvoru, ovjerovljeni prijepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Optuženiku i oštećeniku dostavit će se i pouka o pravu na žalbu.

(5) Ovjerovljeni prijepis presude sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti osobi čiji je predmet tom presudom oduzet, te pravnoj osobi kojoj je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravomoćna će se presuda dostaviti

oštećeniku.

Članak 305.

Sadržaj presude

(1) Pisano izrađena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Federacije Bosne i Hercegovine, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen i je li nazočio na glavnoj raspravi, dan glavne rasprave i je li glavna rasprava bila javna, ime i prezime tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili nazočni na glavnoj raspravi i dan objave izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za kazneno djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) Ako je optuženik proglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz članka 300. ovoga Zakona, a ako je oslobođen optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima kaznenog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.

(5) U slučaju stjecaja kaznenih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno kazneno djelo, a potom jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.

(6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga smatra dokazanima ili nedokazanima, dajući osobito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih je razloga odlučio ne ispitati izravno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz pročitao, kojim se razlozima upravljao pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i kaznena odgovornost optuženika i pri primjeni određenih odredaba Kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(8) Ako je optuženiku izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebice obrazložiti kojim se razlozima upravljao pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi kazne ili izreći uvjetnu osudu ili da treba izreći mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi.

(9) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se osobito navesti iz kojih se razloga iz članka 299. ovoga Zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se

neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 306.

Ispravke u presudi

(1) Pogreške u imenima i brojevima te druge bjelodane pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1889 nesuglasju pisano izrađene presude s izvornikom ispraviti će, posebnim rješenjem, sudac odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branitelja ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesuglasnost između pisano izrađene presude i njezinog izvornika glede podataka iz članka 300. stavka 1. toč. a) do e) i točke g) ovoga Zakona, rješenje o ispravci dostaviti će se osobama iz članka 303. ovoga Zakona. U tom slučaju rok za žalbu protiv presude teče od dana dostave toga rješenja, protiv kojega posebna žalba nije dopuštena.

Glava DŽDŽIII - REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1. Žalba na prvostupanjsku presudu

Članak 307.

Pravo žalbe i žalbeni rok

(1) Protiv presude donesene u prvom stupnju može se podnijeti žalba drugostupanjskom sudu u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa presude.

(2) U složenim stvarima, na zahtjev stranaka i branitelja, sud može žalbeni rok produžiti najdulje za 15 dana.

(3) Do odluke suda o zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka, ne teče rok za žalbu.

(4) Pravodobno podnesena žalba zadržava izvršenje presude.

Članak 308.

Subjekti žalbe

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećenik.

(2) U korist optuženika žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bračni odnosno izvanbračni drug optuženika, krvni rođak u ravnoj liniji, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i hranitelj. Žalbeni rok i u tom slučaju teče od dana kada jedostavljen prijepis presude optuženiku ili njegovom branitelju.

(3) Tužitelj može podnijeti žalbu kako na štetu tako i u korist optuženika.

(4) Oštećenik može pobijati presudu samo zbog odluke suda o troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

(5) Žalbu može podnijeti i osoba čiji je predmet oduzet ili od koje je oduzeta imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.

(6) Branitelj i osobe iz stavka 2. ovoga članka mogu podnijeti žalbu i bez osobite ovlasti optuženika, ali ne i protiv njegove volje, osim ako je optuženiku izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

Članak 309.

Odreknuce i odustanak od žalbe

(1) Optuženik se može odreći prava na žalbu samo nakon dostave presude. Optuženik se i prije toga može odreći prava na žalbu ako se tužitelj odrekao prava na žalbu, osim ako bi optuženik po presudi trebao izdržavati kaznu zatvora. Do donošenja odluke vijeća žalbenog odjeljenja, optuženik može odustati od već podnesene žalbe.

(2) Tužitelj se može odreći prava na žalbu od trenutka objave presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a do donošenja odluke vijeća žalbenog odjeljenja može odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odreknuće i odustanak od žalbe ne može se opozvati.
Članak 310.

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

(1) Žalba treba sadržavati:

a) oznaku presude protiv koje se žalba podnosi (naziv suda, broj i datum presude),

b) temelj pobijanja presude,

c) obrazloženje žalbe,

d) prijedlog da se pobijana presuda u cijelosti ili djelomično ukine ili preinači,

e) potpis osobe koja žalbu podnosi.

(2) Ako je žalbu podnio optuženik ili druga osoba iz članka 308. stavak 2. ovoga Zakona, a optuženik nema branitelja ili ako je žalbu podnio oštećenik koji nema opunomoćenika, a žalba nije sastavljena sukladno odredbama stavka 1. ovoga članka, sud će žalitelja pozvati da u određenome roku žalbu dopuni pisanim podneskom ili usmeno na zapisnik kod suda. Ako žalitelj ne postupi po tom pozivu, sud će žalbu odbaciti ako ne sadrži podatke iz stavka 1. toč. b) c) i e) ovoga članka, a ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1. točke a) ovoga članka - odbacit će ju ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženika, dostavit će se žalbenom odjeljenju ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbacit će se ako se to ne može utvrditi.

(3) Ako je žalbu podnio oštećenik koji ima opunomoćenika ili tužitelj, a žalba ne sadrži podatke iz stavka 1. toč. b) c) i e) ovoga članka ili ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1. točke a. ovoga članka, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, žalba će se odbaciti. Žalba s takvim nedostacima podnesena u korist optuženika koji ima branitelja dostavit će se žalbenom odjeljenju, ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbaciti ako se to ne može utvrditi.

(4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i unatoč dužnoj pažnji i oprezu nisu mogli biti prikazani na glavnoj raspravi. Žalitelj je dužan navesti razloge zašto ih ranije nije iznio. Pozivajući se na nove činjenice, žalitelj je dužan navesti dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze - dužan je navesti činjenice koje pomoću tih dokaza želi dokazati.

Članak 311.

Žalbeni temelji

Presuda se može pobijati:

- a) zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka,
- b) zbog povrede Kaznenog zakona,
- c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- d) zbog odluke o kaznenopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, te zbog odluke o objavi presude putem sredstava javnog priopćavanja.

Članak 312.

Bitne povrede odredaba kaznenog postupka

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji:

- a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude sudjelovao sudac koji nije sudjelovao na glavnoj raspravi ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,
- b) ako je na glavnoj raspravi sudjelovao sudac koji se morao izuzeti,
- c) ako je glavna rasprava održana bez osobe čija je nazočnost na glavnoj raspravi po zakonu obvezna ili ako je optuženiku, branitelju ili oštećeniku protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno na glavnoj raspravi uporabljivati svoj jezik i na svojem jeziku pratiti tijek glavne rasprave,
- d) ako je povrijeđeno pravo na obranu,
- e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost s glavne rasprave,
- f) ako je sud povrijedio propise kaznenog postupka o postojanju odobrenja nadležnog tijela,
- g) ako je sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,
- h) ako sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe;
- i) ako se presuda temelji na dokazu na kojemu se po odredbama ovoga Zakona ne može temeljiti presuda,
- j) ako je optužba prekoračena,
- k) ako je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

(2) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji i ako

sud za vrijeme pripremanja glavne rasprave ili tijekom Broj 35 - Strana 1890 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. glavne rasprave ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovoga Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Članak 313.

Povrede Kaznenog zakona

Povreda Kaznenog zakona postoji ako je Kazneni zakon

povrijeđen u pitanju:

- a) je li djelo za koje se optuženik progona kazneno djelo,
- b) postoje li okolnosti koje isključuju kaznenu odgovornost,
- c) postoje li okolnosti koje isključuju kazneni progon, a osobito je li nastupila zastara kaznenog progona ili je progon isključen uslijed amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravomoćno presuđena,
- d) je li glede kaznenog djela koje je predmetom optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,
- e) je li odlukom o kazni ili uvjetnoj osudi odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu,
- f) jesu li pravilno primijenjene odredbe o uračunavanju pritvora i izdržane kazne.

Članak 314.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

- (1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.
- (2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kada na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Članak 315.

Odluke o kaznenopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavi presude

- (1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uvjetnoj osudi kada tom odlukom nije prekoračena zakonska ovlast, ali sud kaznu nije pravilno odmjerio s obzirom na okolnosti koje utječu da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uvjetnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uvjeti.
- (2) Odluka o mjeri sigurnosti ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz članka 313. točke e) ovoga Zakona, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru sigurnosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uvjeti. Iz istih se razloga odluka o troškovima kaznenog postupka može pobijati.
- (3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu te odluka o objavi presude putem sredstava javnog priopćavanja može se pobijati kada je sud o tim pitanjima donio odluku protivno zakonskim odredbama.

Članak 316.

Podnošenje žalbe

- (1) Žalba se podnosi sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud, za protivnu stranku i branitelja, radi davanja odgovora.
- (2) Nepravodobnu (članak 326.), nedopuštenu (članak 327.) i žalbu podnesenu od neovlaštene osobe (članak 308.)

odbacit će rješenjem sudac odnosno predsjednik vijeća.
Članak 317.

Odgovor na žalbu

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i branitelju (članak 185.) koji mogu u roku od osam dana od dana primitka podnijeti sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu, sa svim spisima, dostavljaju se žalbenom odjeljenju.

Članak 318.

Sudac izvjestitelj

(1) Kada spis po žalbi stigne žalbenom sudu, predsjednik žalbenog suda dostavlja spis predsjedniku žalbenog vijeća koji određuje suca izvjestitelja.

(2) Sudac izvjestitelj može, po potrebi, od suca odnosno predsjednika vijeća koje je donijelo pobijenu presudu pribaviti izvješće o povredama odredaba kaznenog postupka, a može i provjeriti navode žalbe glede novih dokaza i novih činjenica ili pribaviti potrebna izvješća ili spise.

(3) Kada sudac izvjestitelj pripremi spis, predsjednik vijeća će zakazati sjednicu vijeća.

Članak 319.

Sjednica vijeća

(1) O sjednici vijeća obavijestit će se tužitelj, optuženik i njegov branitelj.

(2) Ako se optuženik nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne, osigurat će se njegova nazočnost.

(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem podnositelja žalbe, a nakon toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vijeće može od stranaka i branitelja koji su nazočni sjednici zatražiti potrebno objašnjenje u svezi sa žalbom i odgovorom na žalbu. Stranke i branitelj mogu predložiti da se pročitaju pojedini spisi i mogu, po dopuštenju predsjednika vijeća, dati potrebna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe odnosno odgovora na žalbu ne ponavljajući ono što je sadržano u objašnjenjima.

(4) Nedolazak stranaka i branitelja koji su uredno obaviješteni ne sprječava održavanje sjednice vijeća.

(5) Na sjednici vijeća kojoj nazoče stranke i branitelj, javnost se može isključiti samo pod uvjetima određenim ovim Zakonom (čl. 250. do 252).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima.

(7) Rješenja iz čl. 326. i 327. ovoga Zakona mogu se donijeti i bez obavješćavanja stranaka i branitelja o sjednici vijeća.

Članak 320.

Odlučivanje u sjednici vijeća ili na raspravi

Vijeće žalbenog odjeljenja donosi odluku u sjednici vijeća ili na temelju održane rasprave.

Članak 321.

Granice ispitivanja presude

Vijeće žalbenog odjeljenja ispituje presudu u dijelu u kojem se ona pobija žalbom.

Članak 322.

Zabrana *reformatio in peius*

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženika, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Članak 323.

Prošireno djelovanje žalbe

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede Kaznenog zakona podnesena u korist optuženika u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (članak 315.).

Članak 324.

Beneficium cohaesionis

Ako vijeće žalbenog odjeljenja povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženika od koristi i za kojega od suoptuženika koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Članak 325.

Odluke po žalbi

(1) Vijeće žalbenog odjeljenjamože u sjednici vijeća odbaciti žalbu kao nepravodobnu, ili nedopuštenu, ili odbiti žalbu kao neutemeljenu i potvrditi prvostupanjsku presudu, ili preinačiti prvostupanjsku presudu, ili ukinuti presudu i održati raspravu.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1891

(2) O svim žalbama protiv iste presude vijeće žalbenog odjeljenja odlučuje jednom odlukom.

Članak 326.

Odbačaj žalbe kao nepravodobne

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nepravodobna ako se utvrdi da je podnijeta nakon proteka zakonskog roka za njezino podnošenje.

Članak 327.

Odbačaj žalbe kao nedopuštene

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena za podnošenje žalbe ili osoba koja se odrekla prava na žalbu, ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je nakon odustanka žalba ponovno podnesena, ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

Članak 328.

Odbijanje žalbe

Vijeće žalbenog odjeljenja će presudom odbiti žalbu kao neutemeljenu i potvrditi prvostupanjsku presudu kada utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

Članak 329.

Preinaka prvostupanjske presude

(1) Vijeće žalbenog odjeljenja će uvažavajući žalbu presudom preinačiti prvostupanjsku presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostupanjskoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, pravilnom primjenom zakona ima donijeti drugačija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz članka 312. stavka 1. toč. f) i j) ovoga Zakona.

(2) Ako su se zbog preinake prvostupanjske presude stekli uvjeti za određivanje odnosno ukidanje pritvora na

temelju članka 152. st. 1. i 2. ovoga Zakona, vijeće žalbenog odjeljenja će o tome donijeti posebno rješenje protiv kojega žalba nije dopuštena.

Članak 330.

Ukinuće prvostupanjske presude

(1) Vijeće žalbenog odjeljenja će uvažavajući žalbu rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu i odrediti održavanje rasprave ako utvrdi da:

- a) postoji bitna povreda odredaba kaznenog postupka, osim slučajeva iz članka 329. stav 1. ovoga Zakona,
- b) je potrebno izvesti nove dokaze ili ponoviti već u prvostupanjskom postupku izvedene dokaze usljed kojih je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno.

(2) Vijeće žalbenog odjeljenja može i djelomično ukinuti prvostupanjsku presudu, ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđenje i u odnosu na taj dio održati raspravu.

(3) Ako je optuženik u pritvoru, vijeće žalbenog odjeljenja će ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijeti rješenje o produljenju ili ukinuću pritvora. Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena.

(4) Ako je optuženik u pritvoru, vijeće žalbenog odjeljenja je dužno donijeti odluku najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je spise primilo.

Članak 331.

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostupanjska presuda

U obrazloženju presude, u dijelu kojim se ukida prvostupanjska presuda ili u rješenju kojim se ukida prvostupanjska presuda, navest će se samo kratki razlozi za ukidanje.

Članak 332.

Rasprava pred vijećem žalbenog odjeljenja

(1) Odredbe koje se odnose na glavnu raspravu u prvostupanjskom postupku smisljeno se primjenjuju i na raspravu pred vijećem žalbenog odjeljenja.

(2) Ako vijeće žalbenog odjeljenja ustanovi da je potrebno ponovno izvesti već izvedene dokaze u prvostupanjskom postupku, iskazi ispitanih svjedoka i vještaka i pismeni nalaz i mišljenje bit će prihvaćeni kao dokazni materijal ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke i branitelja, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branitelja iako im je to bilo omogućeno, te ukoliko se radi o dokazima iz članka 276. stav 2. točka e) ovoga Zakona. U tom se slučaju njihovi iskazi na raspravi mogu čitati.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka se ne odnose na osobe kojemogu odbiti svjedočenje iz članka 97. ovoga Zakona.

Odjeljak 2. Žalba protiv drugostupanjske presude

Članak 333.

Uvjeti za podnošenje žalbe i postupak po žalbi

(1) Protiv presude suda koji rješava u drugom stupnju žalba je dopuštena ako je sud koji rješava u drugom stupnju

preinačio prvostupanjsku presudu kojom je optuženik oslobođen optužbe i izrekao presudu kojom se optuženik proglašava krivim.

(2) Ožalbi protiv drugostupanjske presude iz stavka 1. ovoga članka rješava Vrhovni sud Federacije u sjednici vijeća sukladno odredbama koje važe za postupak pred drugostupanjskim sudom.

Odjeljak 3. Žalba protiv rješenja

Članak 334.

Dopuštenost žalbe protiv rješenja

(1) Protiv rješenja suda donesenog u prvom stupnju, stranke, branitelj i osobe čija su prava povrijeđena mogu podnijeti žalbu uvijek kada ovim Zakonom nije izričito propisano da žalba nije dopuštena.

(2) Protiv rješenja vijeća donesenog tijekom istrage žalba nije dopuštena, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavne rasprave i presude mogu se pobijati samo žalbom protiv presude.

Članak 335.

Opći žalbeni rok

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio rješenje.

(2) Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostave rješenja.

Članak 336.

Zadržavajuće (suspenzivno) djelovanje žalbe

Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, podnošenjem žalbe protiv rješenja zadržava se izvršenje rješenja protiv kojega je žalba podnesena.

Članak 337.

Odlučivanje o žalbi protiv rješenja

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stupnju odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja višeg suda, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano. Ožalbi protiv rješenja donesenog u prvom stupnju pred Vrhovnim sudom Federacije odlučuje vijeće žalbenog odjeljenja tog suda.

(2) O žalbi protiv rješenja suca za prijašnji postupak odnosno suca za prethodno saslušanje odlučuje vijeće toga suda (članak 25. stavak 6.), osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(3) Odlučujući o žalbi sud može rješenjem odbaciti žalbu kao nepravodobnu, ili nedopuštenu, odbiti žalbu kao neutemeljenu ili uvažiti žalbu i rješenje preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

Članak 338.

Smisljena primjena odredaba o žalbi protiv prvostupanjske presude

Na postupak po žalbi protiv rješenja smisljeno se primjenjuju odredbe čl. 308., 310. i članka 316. stavak 2., članka 318. stavak 1. i čl. 322. i 324. ovoga Zakona.

Broj 35 - Strana 1892 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 339.

Smislena primjena odredaba ovoga Zakona i na druga rješenja

Ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, odredbe čl. 334. i 338. ovoga Zakona smisleno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom Zakonu.

Glava DŽDŽIV - IZVANREDNI PRAVNI LIJEK

Obnova kaznenog postupka

Članak 340.

Opća odredba

Kazneni postupak koji je okončan pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 341.

Nastavak kaznenog postupka

Ako je kazneni postupak rješenjem pravomoćno obustavljen ili je presudom optužba pravomoćno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak će se na zahtjev tužitelja nastaviti čim prestanu uzroci zbog kojih su navedene odluke donesene.

Članak 342.

Obnova postupka okončanog pravomoćnim rješenjem

(1) Ako je izvan slučajeva iz članka 341. ovoga Zakona kazneni postupak pravomoćno obustavljen prije početka glavne rasprave, na zahtjev se tužitelja može dopustiti obnova kaznenog postupka, ako se podnesu novi dokazi na temelju kojih se sud može uvjeriti kako su se stekli uvjeti za ponovno pokretanje kaznenog postupka.

(2) Kazneni postupak pravomoćno obustavljen do početka glavne rasprave može se obnoviti kada je tužitelj odustao od progona, ako se dokaže da je do odustanka došlo zbog kaznenog djela zlorabe službenog položaja tužitelja. Glede dokazivanja kaznenog djela tužitelja primjenjivat će se odredbe članka 343. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 343.

Obnova postupka u korist osuđenika

(1) Kazneni postupak okončan pravomoćnom presudom može se obnoviti u korist osuđenika:

a) ako se dokaže da je presuda utemeljena na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

b) ako se dokaže da je do presude došlo zbog kaznenog djela suca ili osobe koja je obavljala istražne radnje,

c) ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji unatoč dužnoj pažnji i oprezu nisu mogli biti prikazani na glavnoj raspravi, a koji su sami za sebe ili u svezi s ranijim dokazima prikladni prouzročiti oslobađanje osuđenika ili njegovu osudu po blažem Kaznenom zakonu,

d) ako je neka osoba za isto kazneno djelo više puta osuđena ili je više osoba osuđeno zbog istog djela koje je mogla počinuti samo jedna osoba ili koja od njih,

e) ako se u slučaju osude za produljeno kazneno djelo ili za drugo kazneno djelo koje po zakonu obuhvaća više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđenik nije počinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje tih činjenica bi bitno utjecalo na odmjeravanje kazne,

f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ili Europski sud za ljudska prava utvrdi da su tijekom postupka povrijeđena ljudska prava i temeljne slobode i ako je presudana tome utemeljena i

g) ako je odlukom Ustavnog suda Federacije ili Ustavnog suda Bosne i Hercegovine prestao važiti zakon ili drugi propis na temelju kojega je bila donesena pravomoćna osuđujuća presuda.

(2) U slučajevima iz stavka 1. toč. a) i b) ovoga članka mora se pravomoćnom presudom dokazati da su navedene osobe proglašene krivim za odnosna kaznena djela. Ako se postupak protiv ovih osoba ne može provesti jer je nastupila njihova smrt ili postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon, činjenice iz stavka 1. toč. a) i b) ovoga članka mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Članak 344.

Obnova postupka na štetu optuženika

(1) Kazneni se postupak može obnoviti na štetu optuženika ako je presuda kojom se optužba odbija donesena uslijed odustanka tužitelja od optužbe, a dokaže se da je do toga odustanka došlo zbog kaznenog djela podmićivanja ili kaznenog djela protiv službene i druge dužnosti tužitelja.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 343. stav 2. ovoga Zakona.

Članak 345.

Osobe ovlaštene za podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjev za obnovu kaznenog postupka mogu podnijeti stranke i branitelj, a po smrti osuđenika zahtjev u njegovu korist mogu podnijeti tužitelj i osobe iz članka 308. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Zahtjev za obnovu kaznenog postupka u korist osuđenika se može podnijeti i nakon što je osuđenik izdržao kaznu, i bez obzira na zastaru, amnestiju ili pomilovanje.

(3) Ako sud sazna za postojanje razloga za obnovom kaznenog postupka, obavijestit će o tome osuđenika odnosno osobu ovlaštenu da u korist osuđenika zahtjev podnese.

Članak 346.

Postupanje po zahtjevu

(1) O zahtjevu za obnovu kaznenog postupka odlučuje vijeće (članak 25. stavak 6.).

(2) U zahtjevu se mora navesti po kojem se zakonskom temelju obnova traži i kojim se dokazima potkrjepljuju činjenice na kojima se zahtjev temelji. Ako zahtjev ne sadrži te podatke, sud će podnositelja pozvati da u

određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Pri odlučivanju o zahtjevu, u vijeću neće sudjelovati sudac koji je sudjelovao u donošenju presude u ranijem postupku.

Članak 347.

Odlučivanje o zahtjevu

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na temelju samoga zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba ili da nema zakonskih uvjeta za obnovu postupka ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev temelji već bili izneseni u ranijem zahtjevu za obnovu postupka koji je odbijen pravomoćnim rješenjem suda ili da činjenice i dokazi bjelodano nisu prikladni da se na temelju njih obnova dopusti ili da podnositelj zahtjeva nije postupio po članku 346. stavak 2. ovoga Zakona.

(2) Ako sud zahtjev ne odbaci, dostavit će se prijepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo odgovoriti na zahtjev u roku od osam dana. Kada sudu stigne odgovor na zahtjev ili kada rok za davanje odgovora protekne, predsjednik vijeća odredit će da se izvide činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Nakon provedenih izvida sud će odmah rješenjem odlučiti o zahtjevu za obnovu postupka.

Članak 348.

Dopuštenje za obnovu postupka

(1) Kada tužitelj vrati spise, sud će, ako ne odredi da se izvid dopuni, na temelju ishoda izvida zahtjev uvažiti i dopustiti obnovu kaznenog postupka ili će zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu prikladni da dovedu do obnove kaznenog postupka.

(2) Ako sud ocijeni da razlozi zbog kojih je dopustio obnovu postupka u korist optuženika postoje i za kojeg od Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1893 suoptuženika koji zahtjev za obnovu postupka nije podnio, postupit će po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dopušta obnova kaznenog postupka sud će odlučiti da se odmah zakaže nova glavna rasprava ili da se kazneni predmet vrati u stanje istrage.

(4) Ako je zahtjev za obnovu kaznenog postupka podnesen u korist osuđenika, a sud s obzirom na podnesene dokaze smatra da osuđenik može u obnovljenom postupku biti osuđen na takvu kaznu da bi uračunavanjem već izdržane kazne trebao biti pušten na slobodu, ili da može biti oslobođen optužbe ili da optužba može biti odbijena, odredit će da se izvršenje presude odgodi odnosno prekine.

(5) Kada rješenje kojim se dopušta obnova kaznenog postupka postane pravomoćno, izvršenje kazne će se obustaviti, ali će sud, na prijedlog tužitelja, odrediti pritvor ako postoje uvjeti iz članka 146. ovoga Zakona.

Članak 349.

Pravila obnovljenog postupka

(1) Na obnovljeni postupak koji se vodi na temelju rješenja kojim je dopušteno obnavljanje kaznenog postupka, primjenjuju se iste odredbe kao i na prijašnji postupak. U obnovljenom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prijašnjem postupku.

(2) Ako se obnovljeni postupak obustavi do početka glavne rasprave, sud će rješenjem o obustavi postupka ukinuti i prijašnju presudu.

(3) Kada sud u obnovljenom postupku donese presudu, izreći će da se prijašnja presuda djelomično ili u cijelosti stavlja izvan snage ili da se ostavlja na snazi. Ukaznu koju odredi novom presudom sud će optuženiku uračunati izdržanu kaznu, a ako je obnova određena samo za neko od djela za koje je optuženik bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu.

(4) Sud je u obnovljenom postupku vezan zabranom iz članka 322. ovoga Zakona.

DIO TREĆI - POSEBNI POSTUPCI

Glava DŽDŽV - POSTUPAK ZA IZDAVANJE

KAZNENOG NALOGA

Članak 350.

Opća odredba

(1) Za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju temelj tvrdnji da je osumnjičenik počinio kazneno djelo, tužitelj može u optužnici zatražiti od suda da izda kazneni nalog u kojemu će optuženiku izreći određenu kaznenopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.

(2) Tužitelj može zatražiti izricanje jedne ili više od sljedećih kaznenopravnih sankcija ili mjera: novčane kazne, uvjetne osude i oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom ili oduzimanja predmeta.

(3) Izricanje se novčane kazne može zatražiti u iznosu koji ne može biti veći od 50.000 KM.

Članak 351.

Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Sudac će odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi postojanje temelja za spajanje postupka iz članka 32. ovoga Zakona, ako se radi o kaznenom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je tužitelj zatražio izricanje kaznenopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dopuštena.

(2) Ožalbi tužitelja protiv rješenja o odbačaju odlučuje vijeće iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona u roku od 48 sati.

(3) Ako sudac smatra da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno temelja za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge kaznene sankcije ili mjere a ne one koju je zatražio tužitelj, s optužnicom će se postupiti kao da je podnesena na potvrdu i proslijediti je u dalji postupak, sukladno ovom Zakonu.

Članak 352.

Prihvat zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako se složi sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga, sudac će optužnicu potvrditi i zakazati ispitivanje optuženika.

(2) Prilikom ispitivanja sudac će:

- a) utvrditi je li ispoštovano pravo optuženika da ga zastupa branitelj,
- b) utvrditi je li optuženik razumio optužnicu i zahtjev tužitelja za izricanje kaznenopravne sankcije ili mjere,
- c) upoznati optuženika s dokazima koje je prikupio tužitelj i pozvati ga na davanje izjave o predočenim dokazima,
- d) pozvati optuženika da se očituje o krivnji,
- e) pozvati optuženika da se očituje o predloženoj kaznenopravnoj sankciji ili mjeri.

Članak 353.

Izdavanje kaznenog naloga

(1) Ako optuženik izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudac će zakazati glavnu raspravu u roku od 30 dana i prosljediti optužnicu na dalji postupak, sukladno ovom Zakonu.

(2) Ako optuženik izjavi da je kriv i da prihvaća kaznenopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudac će prvo utvrditi krivnju i onda presudom izdati kazneni nalog sukladno optužnici.

Članak 354.

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo žalbe

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz članka 300. ovoga Zakona.

(2) U obrazloženju presude iz stavka 1. ovoga članka ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.

(3) Protiv presude iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je žalba u roku od osam dana od dana dostave presude.

Članak 355.

Dostava presude kojom se izdaje kazneni nalog

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženiku, njegovom branitelju i tužitelju.

(2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odreknućem prava na žalbu.

Glava DŽDŽVI - POSEBNE ODREDBE O IZRICANJU

SUDSKE OPOMENE

Članak 356.

Izricanje sudske opomene

(1) Sudska opomena se izriče rješenjem.

(2) Ukoliko u ovoj Glavi nije što drugo propisano, odredbe ovoga Zakona koje se odnose na presudu kojom se optuženik proglašava krivim sukladno se primjenjuju i na rješenje o sudskoj opomeni.

Članak 357.

Objava i sadržaj rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni objavljuje se odmah po okončanju glavne rasprave s bitnim razlozima. Tom će prilikom predsjednik vijeća upozoriti optuženika da se za kazneno djelo koje je počinio ne izriče kazna, jer se očekuje da će i sudska opomena na njega dovoljno utjecati da kaznena djela više ne počinjava. Ako se rješenje o sudskoj opomeni objavljuje u odsutnosti optuženika, sud će ovakvo upozorenje unijeti u obrazloženje rješenja.

(2) U izreci rješenja o sudskoj opomeni, pored osobnih podataka o optuženiku samo će se navesti da se optuženiku izriče sudska opomena za djelo koje je predmet optužbe i zakonski naziv kaznenog djela. Izreka Broj 35 - Strana 1894 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003. rješenja o sudskoj opomeni obuhvaća i potrebne podatke iz članka 300. stavka 1. toč. e) i g) ovoga Zakona.

(3) U obrazloženju rješenja sud će iznijeti kojim se razlozima upravljao pri izricanju sudske opomene.

Članak 358.

Pobijanje rješenja o sudskoj opomeni

(1) Rješenje o sudskoj opomeni može se pobijati zbog temelja navedenih u članku 311. toč. a) do c) ovoga Zakona, te zbog toga što nisu postojale okolnosti koje opravdavaju izricanje sudske opomene.

(2) Ako rješenje o sudskoj opomeni sadrži odluku o mjerama sigurnosti, o oduzimanju imovinske koristi, o troškovima kaznenog postupka ili o imovinskopravnom zahtjevu, ova se odluka može pobijati iz razloga što sud nije pravilno primijenio mjeru sigurnosti ili oduzimanje imovinske koristi, odnosno što je odluku o troškovima kaznenog postupka ili imovinskopravnom zahtjevu donio protivno zakonskim odredbama.

Članak 359.

Povreda Kaznenog zakona

Povreda Kaznenog zakona u slučaju izricanja sudske opomene postoji, osim po pitanjima navedenim u članku 313. toč. a) do d) ovoga Zakona, i kada je odlukom o sudskoj opomeni, mjeri sigurnosti ili oduzimanju imovinske koristi prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu.

Članak 360.

Odluke povodom žalbe

(1) Ako je žalbu protiv rješenja o sudskoj opomeni podnio tužitelj na štetu optuženika, drugostupanjski sud može donijeti presudu kojom se optuženik proglašava krivim i osuđuje na kaznu ili kojom se izriče uvjetna osuda, ako ocijeni da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio odlučne činjenice, ali da po pravilnoj primjeni zakona u obzir dolazi izricanje kazne.

(2) Povodom bilo čije žalbe protiv rješenja o sudskoj opomeni drugostupanjski sud može donijeti presudu kojom se optužba odbija ili se optuženik oslobađa optužbe, ako ocijeni da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio odlučne činjenice i da po pravilnoj primjeni zakona u obzir dolazi izricanje jedne od tih presuda.

Glava DŽDŽVII - POSTUPAK PREMA MALOLJETNICIMA

Odjeljak 1. Opće odredbe

Članak 361.

Primjena drugih odredaba ovoga Zakona u postupku prema maloljetnicima

(1) Odredbe ove Glave primjenjuju se u postupku prema osobama koje su počinile kazneno djelo kao maloljetnici, a u vrijeme pokretanja postupka odnosno suđenja nisu navršile dvadeset i jednu godinu života. Ostale se odredbe ovoga Zakona primjenjuju ukoliko nisu u oprečnosti s odredbama ove Glave.

(2) Odredbe čl. 363. do 365., čl. 368. do 371., čl. 376., 378., 380. i 387. ovoga Zakona, primjenjuju se u postupku prema mlađoj punoljetnoj osobi ako se do početka glavne rasprave ustanovi da dolazi u obzir da se toj osobi izrekne odgojna mjera sukladno odredbama KZ FBiH, a do tog vremena ona nije navršila dvadeset i jednu godinu života.

Članak 362.

Primjena odredaba prema djeci

Kada se tijekom postupka utvrdi da maloljetnik u vrijeme počinjenja kaznenog djela nije navršio četrnaest godina života, kazneni će se postupak obustaviti i o tome obavijestiti tijelo skrbi.

Članak 363.

Obazrivo postupanje

(1) Maloljetniku se ne može suditi u odsutnosti.

(2) Pri poduzimanju radnji kojima nazoči maloljetnik, a osobito pri njegovom ispitivanju, tijela koja sudjeluju u postupku dužna su postupati obazrivo, vodeći računa o duševnom razvitku, osjetljivosti i osobnim svojstvima maloljetnika, kako vođenje kaznenog postupka ne bi štetno utjecalo na razvitak maloljetnika.

(3) Tijela koji sudjeluju u postupku sprječavat će prikladnim mjerama svako nestegovno vladanje maloljetnika.

Članak 364.

Obvezna obrana

(1) Maloljetnik mora imati branitelja od početka pripremnog postupka.

(2) Ukoliko maloljetnik ne poznaje jezik na kojemu se vodi kazneni postupak, sud će mu odrediti tumača.

(3) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka sam maloljetnik, njegov zakonski zastupnik ili rođaci ne uzmu branitelja, postaviti će ga po službenoj dužnosti sudac za maloljetnike.

Članak 365.

Oslobođenje od dužnosti svjedočenja

Od dužnosti svjedočenja o okolnostima potrebnim za ocjenjivanje duševnog razvitka maloljetnika, upoznavanje njegove osobnosti i prilika u kojima živi (članak 375.), oslobođeni su samo roditelj, skrbnik, posvojitelj, socijalni djelatnik, vjerski ispovjednik odnosno vjerski službenik i branitelj.

Članak 366.

Spajanje i razdvajanje postupka

(1) Kada je maloljetnik sudjelovao u počinjenju kaznenog djela zajedno s punoljetnom osobom, postupak prema njemu će se razdvojiti i provesti po odredbama ove Glave.

(2) Postupak prema maloljetniku može se spojiti s postupkom protiv punoljetne osobe i provesti po općim odredbama ovoga Zakona samo ako je spajanje postupka prijeko potrebno za svestrano razjašnjenje stvari. Rješenje o tome donosi sudac za maloljetnike, na obrazloženi prijedlog tužitelja. Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena.

(3) Kada se provodi jedinstveni postupak za maloljetnika i punoljetne počinitelje, glede maloljetnika će se uvijek primijeniti odredbe čl. 363. do 365., čl. 368. do 371., čl. 376., 378., 380. i 386. ovoga Zakona, kada se na glavnoj raspravi razjašnjavaju pitanja koja se odnose na maloljetnika, te čl. 386. i 392. ovoga Zakona, a ostale odredbe ove Glave ukoliko njihova primjena nije u oprečnosti s vođenjem spojenog postupka.

Članak 367.

Sprovođenje jedinstvenog postupka

Kada je osoba počinila neko kazneno djelo kao maloljetna, a netko kao punoljetna, sprovest će se jedinstveni postupak po članku 32. ovoga Zakona, pred vijećem koje sudi punoljetnim osobama.

Članak 368.

Uloga tijela skrbi

(1) U postupku prema maloljetnicima, pored ovlasti koje su izričito predviđena odredbama ove Glave, tijelo skrbi ima se pravo upoznati s tijekom postupka, tijekom postupka postavljati prijedloge i ukazivati na činjenice i dokaze važne za donošenje pravilne odluke.

(2) O svakom pokretanju postupka prema maloljetniku tužitelj će obavijestiti nadležno tijelo skrbi.

Članak 369.

Pozivanje i dostava dopisa

(1) Maloljetnik se poziva preko roditelja odnosno zakonskog zastupnika.

(2) Dostava se odluka i drugih dopisa maloljetniku obavlja smisljeno odredbama članka 185. ovoga Zakona, s tim što se maloljetniku dopisi neće dostavljati isticanjem na oglasnoj ploči suda, niti će se primijeniti odredba članka 181. stavak 2. ovoga Zakona.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1895

Članak 370.

Objava tijeka kaznenog postupka

(1) Ne smije se objaviti tijek kaznenog postupka prema maloljetniku ni odluka donesena u tom postupku, niti se može snimati slika i zvuk tijeka postupka.

(2) Pravomoćna se odluka suda može objaviti, ali bez navođenja osobnih podataka maloljetnika iz kojih se može utvrditi njegova istovjetnost.

Članak 371.

Dužnost žurnog postupanja

Tijela koja sudjeluju u postupku prema maloljetniku, te druga tijela i ustanove od kojih se traže obavijesti, izvješća ili mišljenja, dužni su najžurnije postupiti kako bi se postupak što prije okončao.

Članak 372.

Sastav suda

(1) U prvom stupnju sudi sudac za maloljetnike, koji vodi i pripremni postupak i obavlja i druge poslove u postupku prema maloljetnicima, sukladno ovom Zakonu.

(2) Vijeće za maloljetnike u sastavu od trojice sudaca odlučuje po žalbama protiv odluke suca za maloljetnike, u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Odjeljak 2. Pokretanje postupka

Članak 373.

Primjena načela svrhovitosti (oportuniteta)

(1) Za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora do tri godine ili novčanom kaznom, tužitelj može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje kaznenog postupka iako postoje dokazi da je maloljetnik počinio kazneno djelo, ako smatra da ne bi bilo svrhovito voditi postupak prema maloljetniku s obzirom na narav kaznenog djela i okolnosti pod kojima je počinjeno, raniji život maloljetnika i njegova osobna svojstva. Radi utvrđivanja tih okolnosti, tužitelj može zatražiti obavijesti od roditelja odnosno skrbnika maloljetnika, drugih osoba i ustanova, a kada je to potrebno može te osobe i maloljetnika pozvati radi neposrednog obavljanja. Tužitelj može zatražiti mišljenje tijela skrbi o svrhovitosti pokretanja postupka prema maloljetniku.

(2) Ako za donošenje odluke iz stavka 1. ovoga članka treba ispitati osobna svojstva maloljetnika, tužitelj može, u sporazumu s tijelom skrbi, uputiti maloljetnika u prihvatilište ili u ustanovu za ispitivanje ili odgoj, ali najdulje na 30 dana.

(3) Kada je izvršenje kazne ili odgojne mjere u tijeku, tužitelj može odlučiti da ne zahtijeva pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo maloljetnika, ako s obzirom na težinu toga kaznenog djela, te na kaznu odnosno odgojnu mjeru koja se izvršava, vođenje postupka i izricanje kaznenopravne sankcije za to djelo ne bi imalo svrhe.

(4) Kada tužitelj u slučajevima iz st.1. i 3. ovoga članka ocijeni da nije svrhovito pokrenuti postupak prema maloljetniku, obavijestit će o tome tijelo skrbi i oštećenika, uz navođenje razloga.

Članak 374.

Odgojne preporuke

Prije donošenja odluke hoće li podnijeti zahtjev za pokretanje kaznenog postupka protiv maloljetnika za kazneno djelo iz članka 373. stavak 1. ovoga Zakona, tužitelj je dužan razmotriti mogućnost i opravdanost izricanja odgojne preporuke, sukladno KZ FBiH.

Odjeljak 3. Pripremni postupak

Članak 375.

Odgojne preporuke i zahtjev za pokretanje postupka

(1) Tužitelj podnosi zahtjev za pokretanje pripremnog postupka sucu za maloljetnike. Prije donošenja odluke o tome hoće li odobriti taj zahtjev koji se odnosi na kaznena djela iz članka 374. ovoga Zakona, sudac za maloljetnike je dužan razmotriti mogućnosti i opravdanost izricanja odgojne preporuke sukladno odredbama KZ FBiH. Ako odluči izreći odgojnu preporuku, sudac zamaloljetnike će odlučiti da se postupak protiv maloljetnika ne pokrene.

Protiv rješenja suca za maloljetnike žalba nije dopuštena.

(2) Izvan slučajeva iz stavka 1. ovoga članka, ako sudac za maloljetnike ne odobri zahtjev za pokretanje pripremnog postupka, zatražit će da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

(3) Sudac za maloljetnike može povjeriti tijelima policije izvršenje naloga o pretrazi stana ili o privremenom oduzimanju predmeta, na način propisan ovim Zakonom.

Članak 376.

Pribavljanje podataka o osobnosti maloljetnika

(1) U pripremnom postupku prema maloljetniku, pored činjenica koje se odnose na kazneno djelo, posebno će se utvrditi godine života maloljetnika, okolnosti potrebne za ocjenu njegovog duševnog razvitka, ispitat će se sredina u kojoj i prilike u kojima maloljetnik živi i druge okolnosti koje se tiču njegove osobe.

(2) Radi utvrđivanja okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, sudac za maloljetnike će pribaviti izvješće i ispitati osobe koje mogu dati potrebne podatke, izuzev osoba iz članka 365. ovoga Zakona.

(3) Podatke o osobnosti maloljetnika pribavlja sudac za maloljetnike. Sudac za maloljetnike može zatražiti da te podatke prikupi određena stručna osoba (socijalni djelatnik, defektolog, psiholog i dr.), a njihovo pribavljanje može povjeriti i tijelu skrbi.

(4) Kada je za utvrđivanje zdravstvenog stanja maloljetnika, njegovog duševnog razvitka, psihičkih značajki ili sklonosti potrebno da maloljetnika pregledaju vještaci, za taj će se pregled odrediti liječnici, psiholozi ili pedagozi.

Takva se ispitivanja maloljetnika mogu obaviti u zdravstvenoj ili drugoj ustanovi.

Članak 377.

Osobe koje nazoče radnjama u pripremnom postupku

(1) Sudac za maloljetnike sam određuje način izvođenja pojedinih radnji, držeći se odredaba ovoga Zakona u mjeri koja osigurava prava maloljetnika na obranu, prava oštećenika i prikupljanje dokaza potrebnih za odlučivanje.

(2) Radnjama u pripremnom postupku mogu nazočiti tužitelj i branitelj. Ispitivanje maloljetne osobe, kada je to potrebno, obaviti će se uz pomoć pedagoga ili druge stručne osobe. Sudac za maloljetnike može odobriti da radnjama u pripremnom postupku nazoči predstavnik tijela skrbi i roditelj odnosno skrbnik maloljetnika. Kad su

navedene osobe nazočne tim radnjama, mogu podnositi prijedloge i upućivati pitanja osobi koja se ispituje.

Članak 378.

Smještaj maloljetnika

(1) Sudac za maloljetnike može naložiti da se maloljetnik tijekom pripremnog postupka smjesti u prihvatilište, odgojnu ili sličnu ustanovu, da se stavi pod nadzor tijela skrbi ili preda drugoj obitelji, ako je to potrebno radi izdvajanja maloljetnika iz sredine u kojoj je živio ili radi pružanja pomoći, zaštite ili smještaja maloljetnika.

(2) Troškovi smještaja maloljetnika predujmljuju iz proračunskih sredstava i ulaze u troškove kaznenog postupka.

Članak 379.

Određivanje pritvora

(1) Iznimno, sudac za maloljetnike može maloljetniku odrediti pritvor kada za to postoje razlozi iz članka 146. stavka 2. toč. a) do c) ovoga Zakona.

(2) Na temelju rješenja o pritvoru koje je donio sudac za maloljetnike, pritvor može trajati najdulje jedan mjesec.

Vijeće za maloljetnike dužno je obaviti nadzor prijeke potrebe pritvora svakih deset dana.

(3) Vijeće za maloljetnike može u slučaju postojanja zakonskih razloga produljiti pritvor za još dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Broj 35 - Strana 1896 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

(4) Nakon okončanja pripremnog postupka, pritvor može trajati još najdulje šest mjeseci.

Članak 380.

Postupak prema maloljetniku u pritvoru

(1) Maloljetnik izdržava pritvor odvojeno od punoljetnih osoba.

(2) Sudac za maloljetnike ima prema pritvorenim maloljetnicima iste ovlasti koje po ovom Zakonu pripadaju sucu za prijašnji postupak odnosno sucu za prethodno saslušanje glede pritvorenika.

Članak 381.

Obrazloženi prijedlog

(1) Nakon što ispita sve okolnosti koje se odnose na počinjenje kaznenog djela i na osobu maloljetnika, sudac za maloljetnike dostavlja spise tužitelju koji je dužan u roku od osam dana zahtijevati dopunu pripremnog postupka ili podnijeti sucu za maloljetnike obrazloženi prijedlog za izricanje odgojne mjere ili kazne.

(2) Ako tužitelj ne podnese zahtjev za dopunom pripremnog postupka niti sucu za maloljetnike podnese obrazloženi prijedlog za izricanje odgojne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ni u roku od dva mjeseca od dostave spisa suca za maloljetnike, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona.

(3) Prijedlog tužitelja sadrži: ime i prezime maloljetnika, njegove godine života, opis djela, dokaze iz kojih proizlazi da je maloljetnik počinio kazneno djelo,

obrazloženje koje treba sadržavati ocjenu duševnog razvitka maloljetnika i prijedlog da se maloljetnik kazni odnosno da mu se izrekne odgojna mjera ili kazna.

Članak 382.

Obustava postupka

(1) Ako tijekom pripremnog postupka tužitelj ocijeni da nema temelja za vođenje postupka prema maloljetniku ili da postoje razlozi iz članka 373. stavak 3. ovoga Zakona, podnijet će sudu za maloljetnike prijedlog da obustavi postupak. O prijedlogu za obustavom postupka tužitelj će obavijestiti i tijelo skrbi.

(2) Ako se sudac za maloljetnike ne složi s prijedlogom tužitelja, zatražit će da o tome odluči vijeće za maloljetnike.

Članak 383.

Nadzor postupka

Sudac za maloljetnike obavještava predsjednika suda svakih 15 dana koji predmeti maloljetnika nisu okončani i o razlozima zbog kojih je po pojedinim predmetima postupak još u tijeku. Predsjednik suda će, po potrebi, poduzeti mjere da se postupak ubrza.

Odjeljak 4. Prvostupanjski postupak

Članak 384.

Zakazivanje ročišta ili glavne rasprave

(1) Kada primi prijedlog tužitelja, sudac za maloljetnike zakazuje ročište ili glavnu raspravu.

(2) Kazna maloljetničkog zatvora i zavodske mjere izriču se samo po održanoj glavnoj raspravi.

(3) Sudac za maloljetnike priopćit će maloljetniku odgojnu mjeru koja mu je izrečena.

Članak 385.

Odlučivanje na glavnoj raspravi

(1) Kada se odlučuje na temelju glavne rasprave, smisleno će se primjenjivati odredbe ovoga Zakona o pripremama za glavnu raspravu, o upravljanju glavnom raspravom, o odgodi i prekidu glavne rasprave, o zapisniku i o tijeku glavne rasprave, ali sudac za maloljetnike može odstupiti od tih pravila ako smatra da njihova primjena u pojedinom slučaju ne bi bila svrhovita.

(2) Pored osoba čija je nazočnost obvezna na glavnoj raspravi, na glavnu raspravu će se pozvati i roditelji maloljetnika odnosno skrbnik i tijelo skrbi. Nedolazak roditelja, skrbnika ili predstavnika tijela skrbi ne sprječava sud da održi glavnu raspravu.

(3) Osim maloljetnika, glavnoj raspravi mora nazočiti tužitelj, kada je podnio prijedlog iz članka 381. ovoga Zakona i branitelj.

(4) Odredbe ovoga Zakona o izmjeni i proširenju optužnice primjenjivat će se i u postupku prema maloljetniku, s tim što je sudac za maloljetnike ovlašten i bez prijedloga tužitelja donijeti odluku na temelju činjeničnog stanja koje je na glavnoj raspravi izmijenjeno.

Članak 386.

Isključenje javnosti

- (1) Kada se sudi maloljetniku, javnost je uvijek isključena.
- (2) Sudac za maloljetnike može dopustiti da glavnoj raspravi nazoče osobe koje se bave zaštitom i odgojem maloljetnika ili suzbijanjem maloljetničkog kriminaliteta te znanstvenici.
- (3) Tijekom glavne rasprave sudac za maloljetnike može naložiti da se sa zasjedanja udalje sve ili pojedine osobe, osim tužitelja, branitelja i predstavnika tijela skrbi.
- (4) Za vrijeme izvođenja pojedinih dokaza ili govora stranaka sudac za maloljetnike može naložiti da se sa zasjedanja udalji maloljetnik.

Članak 387.

Privremeni smještaj maloljetnika

Tijekom postupka sudac za maloljetnike može donijeti odluku o privremenom smještaju maloljetnika (članak 378.), a može i ukinuti odluku koja je o tome ranije donesena.

Članak 388.

Zakazivanje glavne rasprave ili održavanje ročišta i donošenje odluke

- (1) Sudac za maloljetnike dužan je zakazati glavnu raspravu ili održati ročište za izricanje odgojne mjere u roku od osam dana od dana primitka prijedloga tužitelja ili od dana kada je na ročištu odlučeno da se glavna rasprava održi. Za svako produljenje ovoga roka sudac za maloljetnike mora imati odobrenje predsjednika suda.
- (2) Odgoda ili prekid glavne rasprave određuje se samo iznimno. O svakoj odgodi ili prekidu glavne rasprave sudac za maloljetnike obavijestit će predsjednika suda i iznijeti razloge za odgodom odnosno prekidom.
- (3) Sudac za maloljetnike dužan je da pisano izraditi presudu odnosno rješenje u roku od osam dana, a u posebno složenim slučajevima u roku od 15 dana od dana objave presude odnosno rješenja.

Članak 389.

Odluke suca za maloljetnike

- (1) Sudac za maloljetnike nije vezan za prijedlog tužitelja pri odlučivanju hoće li maloljetniku izreći kaznu ili primijeniti odgojnu mjeru, ali ako je tužitelj odustao od prijedloga, sudac za maloljetnike ne može maloljetniku izreći kaznu, nego samo odgojnu mjeru.
- (2) Sudac za maloljetnike će rješenjem obustaviti postupak u slučajevima kada sud na temelju članka 298. toč. d) do f) ovoga Zakona donosi presudu kojom se optužba odbija ili kojom se optuženik oslobađa optužbe (članak 299.), te kada sudac ocijeni da nije svrhovito maloljetniku izreći ni odgojnu mjeru niti kaznu.
- (3) Sudac za maloljetnike donosi rješenje i kada izriče odgojnu mjeru maloljetniku. U izricanju toga rješenja navodi se samo koja se mjera izriče, ali se maloljetnik ne proglašava krivim za kazneno djelo za koje se tereti. U obrazloženju rješenja navest će se opis djela i okolnosti koje opravdavaju primjenu izrečene odgojne mjere.

(4) Presuda kojom se maloljetniku izriče kazna maloljetničkog zatvora donosi se u obliku iz članka 300. ovoga Zakona.

Članak 390.

Troškovi postupka i imovinskopravni zahtjev

(1) Sudac za maloljetnike može maloljetnika obvezati na plaćanje troškova kaznenog postupka i na ispunjenje Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1897 imovinskopravnog zahtjeva samo ako je maloljetniku izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Ako je maloljetniku izrečena odgojna mjera, troškovi postupka padaju na teret proračunskih sredstava, a oštećenik se radi ostvarivanja imovinskopravnog zahtjeva upućuje na parnični postupak.

Odjeljak 5. Pravni lijekovi

Članak 391.

Žalba protiv presude i rješenja

(1) Protiv presude kojom je maloljetniku izrečena kazna maloljetničkog zatvora, protiv rješenja kojim je maloljetniku izrečena odgojna mjera i protiv rješenja o obustavi postupka (članak 283. stavak 2.) žalbu mogu podnijeti sve osobe koje imaju pravo žalbe protiv presude (članak 308.) i to u roku od osam dana od dana primitka presude odnosno rješenja.

(2) Branitelj, tužitelj, bračni odnosno izvanbračni drug, krvni rođak u ravnoj liniji, posvojitelj, skrbnik, brat, sestra i hranitelj mogu podnijeti žalbu u korist maloljetnika i protiv njegove volje.

(3) Žalba protiv rješenja kojim se izriče odgojna mjera koja se izdržava u ustanovi zadržava izvršenje rješenja ako sudac za maloljetnike, u suglasnosti s roditeljima maloljetnika i po ispitivanju maloljetnika, ne odluči drugačije.

(4) Na sjednicu vijeća za maloljetnika (članak 319.) uvijek će se pozvati maloljetnik i njegov branitelj. Nedolazak maloljetnika i njegovog branitelja koji su uredno obaviješteni o sjednici ne sprječava drugostupanjski sud da sjednicu održi.

Članak 392.

Odluke vijeća za maloljetnike i zabrana *reformatio in peius*

(1) Vijeće za maloljetnike može prvostupanjsku odluku preinačiti i izreći maloljetniku težu mjeru, samo ako je to predloženo u žalbi tužitelja.

(2) Ako prvostupanjskom odlukom nije izrečena kazna maloljetničkog zatvora ili zavodska mjera, vijeće za maloljetnike može tu kaznu odnosno mjeru izreći samo ako održi raspravu. Maloljetnički zatvor u duljem trajanju ili teža zavodska mjera od izrečene prvostupanjskom odlukom, može se izreći i u sjednici drugostupanjskog vijeća.

Članak 393.

Obnova kaznenog postupka

Odredbe o obnovi kaznenog postupka okončanog pravomoćnom presudom smisljeno se primjenjuju i na obnovu postupka

okončanog pravomoćnim rješenjem o primjeni odgojne mjere ili o obustavi postupka prema maloljetniku.

Odjeljak 6. Nadzor suda nad provođenjem mjera

Članak 394.

Izvješće o ponašanju maloljetnika

(1) Uprava ustanove u kojoj se izvršava odgojna mjera prema maloljetniku dužna je svaka dva mjeseca dostaviti sudu koji je izrekao odgojnu mjeru izvješće o ponašanju maloljetnika. Sudac za maloljetnike može i sam obilaziti maloljetnike smještene u ustanovi.

(2) Sudac za maloljetnike može preko tijela skrbi pribaviti obavijest o izvršenju ostalih odgojnih mjera, a može odrediti da to učini i određena stručna osoba (socijalni djelatnik, defektolog i dr.).

Odjeljak 7. Izmjena odluke o odgojnoj mjeri i obustava izvršenja

Članak 395.

Izmjena odluke i obustava izvršenja

(1) Kada su ispunjeni zakonom propisani uvjeti za izmjenu odluke o izrečenoj odgojnoj mjeri, odluku o izmjeni donosi sudac za maloljetnike koji je donio rješenje o odgojnoj mjeri ako sam ocijeni da je to potrebno, ili na prijedlog tužitelja, upravitelja ustanove ili tijela skrbi kojem je povjeren nadzor nad maloljetnikom.

(2) Prije donošenja odluke sudac za maloljetnike će ispitati tužitelja, maloljetnika, roditelja ili skrbnika maloljetnika ili druge osobe, a pribavit će i potrebna izvješća ustanove u kojoj maloljetnik izdržava zavodsku mjeru, tijela skrbi ili drugih tijela i ustanova.

(3) Po odredbama st. 1. i 2. ovoga članka donosi se i odluka o obustavi izvršenja odgojne mjere.

(4) Odluku o izmjeni odgojne mjere ili o obustavi izvršenja donosi sudac za maloljetnike.

Glava DŽDŽVIII - POSTUPAK ZA KAZNENA DJELA PROTIV PRAVNIH OSOBA

Članak 396.

Jedinstvenost postupka

(1) Zbog istog kaznenog djela, protiv pravne se osobe, u pravilu, pokreće i vodi kazneni postupak zajedno s postupkom protiv počinitelja.

(2) Postupak samo protiv pravne osobe se može pokrenuti odnosno voditi kada protiv počinitelja kazneni postupak nije moguće pokrenuti odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega kazneni postupak već proveden.

(3) U jedinstvenom se postupku protiv optužene pravne osobe i optuženika podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

Članak 397.

Svrhovitost pokretanja kaznenog postupka

Tužitelj može odlučiti da protiv pravne osobe ne zahtijeva pokretanje kaznenog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo svrhovito, jer je doprinos pravne osobe počinjenju

kaznenog djela bio neznatan ili pravna osoba nema imovine ili ima toliko malo imovine da ona ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili ako je protiv pravne osobe započet stečajni postupak ili kada je počinitelj kaznenog djela jedini vlasnik pravne osobe protiv kojeg bi se kazneni postupak inače pokrenuo.

Članak 398.

Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku

(1) Svaka pravna osoba u kaznenom postupku mora imati svojeg zastupnika, ovlaštenog za preduzimanje svih radnji za koje je po ovom Zakonu ovlašten osumnjičenik odnosno optuženik i osuđenik.

(2) Pravna osoba u kaznenom postupku može imati samo jednoga zastupnika.

(3) Sud mora svaki put utvrditi istovjetnost zastupnika pravne osobe i njegovu punomoć za zastupanje.

Članak 399.

Određivanje zastupnika

(1) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku jest onaj tko je pravnu osobu ovlašten zastupati po zakonu, aktu nadležnog državnog tijela ili po statutu, aktu o osnivanju ili drugom aktu pravne osobe.

(2) Zastupnik može ovlastiti za zastupanje nekog drugoga. Takva punomoć mora biti dana pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

(3) Kada je prije pravomoćnog okončanja kaznenog postupka pravna osoba prestala postojati, zastupnika će joj odrediti sud.

Članak 400.

Izuzete zastupnika

(1) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku ne može biti osoba koja je pozvana kao svjedok.

(2) Zastupnik pravne osobe u kaznenom postupku ne može biti osoba protiv koje je u tijeku postupak zbog istog kaznenog djela, osim ako je jedini član pravne osobe.

(3) U slučaju iz st. 1. i 2. ovoga članka, sud će pozvati pravnu osobu da njezino nadležno tijelo u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pisano obavijesti sud. Inače, sud će odrediti zastupnika.

Broj 35 - Strana 1898 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 401.

Dostava dopisa

Dopisi namijenjeni pravnoj osobi, dostavljaju se i pisarnici pravne osobe i zastupniku.

Članak 402.

Troškovi zastupnika

Troškovi zastupnika pravne osobe u kaznenom postupku su troškovi kaznenog postupka. Troškovi zastupnika postavljenog na temelju čl. 399. i 400. ovoga Zakona predujmaju iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak samo ako pravna osoba nema sredstava.

Članak 403.

Branitelj pravne osobe u kaznenom postupku

- (1) Pravna osoba može pored zastupnika imati branitelja.
- (2) Pravna i fizička osoba te osumnjičenik odnosno optuženik ne mogu imati istog branitelja.

Članak 404.

Sadržaj optužnice

Optužnica protiv pravne osobe u kaznenom postupku, pored sadržaja propisanih ovim Zakonom, sadrži naziv pod kojim pravna osoba nastupa u pravnom prometu sukladno propisima, sjedište pravne osobe, opis kaznenog djela i temelj odgovornosti pravne osobe.

Članak 405.

Ispitivanje i završni govor

- (1) Na glavnoj raspravi se prvo ispituje optuženik, a potom zastupnik pravne osobe.
- (2) Po okončanom dokazanom postupku te završnom govoru tužitelja i oštećenika, sudac odnosno predsjednik vijeća daje riječ branitelju, zatim zastupniku pravne osobe, te branitelju optuženika, i konačno optuženiku.

Članak 406.

Presuda pravnoj osobi

Pored sadržaja propisanog u članku 300. ovoga Zakona, pisana presuda pravnoj osobi mora sadržavati:

- a) u uvodu presude: naziv pod kojim pravna osoba sukladno propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe te ime i prezime zastupnika pravne osobe koji je bio nazočan na glavnoj raspravi,
- b) u izreci presude: naziv pod kojim pravna osoba sukladno propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravne osobe te zakonski propis po kojem je optužena, po kojem se oslobađa optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

Članak 407.

Mjera osiguranja

- (1) Za osiguranje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, sud može na prijedlog tužitelja protiv pravne osobe u kaznenom postupku odrediti privremeno osiguranje. U tom se slučaju smisleno primjenjuju odredbe članka 216. ovoga Zakona.
- (2) Ako postoji opravdana bojazan da će u okviru optužene pravne osobe kazneno djelo biti ponovljeno i da će za njega biti odgovorna pravna osoba ili se prijeti počinjenjem kaznenog djela, sud može u istom postupku, osim mjere iz stavka 1. ovoga članka, pravnoj osobi zabraniti obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.
- (3) Kada je protiv pravne osobe pokrenut kazneni postupak, sud može na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti zabraniti statusne promjene pravne osobe koje bi za posljedicu imale brisanje pravne osobe iz sudskog registra. Odluka se o toj zabrani upisuje u sudski registar.

Članak 408.

Primjena ostalih odredaba ovoga Zakona

Ako nije drugačije određeno, u kaznenom se postupku protiv pravne osobe smisleno primjenjuju odgovarajuće odredbe ovoga Zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravne osobe.

Glava DŽDŽIDŽ - POSTUPAK ZA PRIMJENU SIGURNOSNIH MJERA, ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KAZNENIM DJELOM I ZA OPOZIV UVJETNE OSUDE

Članak 409.

Prekid postupka u slučaju duševne bolesti

(1) Ako je kod optuženika nakon počinjenja kaznenog djela nastupila takva duševna bolest da nije sposoban sudjelovati u postupku, sud će nakon psihijatrijskog vještačenja rješenjem prekinuti postupak i optuženika uputiti tijelu nadležnom za pitanja socijalne skrbi.

(2) Kada se zdravstveno stanje optuženika poboljša u mjeri da može da sudjelovati u postupku, kazneni će se postupak nastaviti.

(3) Ako tijekom prekida postupka nastupi zastara kaznenog progona, sud će postupiti sukladno članku 298. točki f) ovoga Zakona.

Članak 410.

Postupak u slučaju neubrojivosti

(1) Ako je osumnjičenik djelo počinio u stanju neubrojivosti, tužitelj će u optužnici postaviti prijedlog da sud utvrdi je li osumnjičenik počinio kazneno djelo u stanju neubrojivosti te da predmet uputi tijelu nadležnom za pitanja socijalne skrbi radi pokretanja odgovarajućeg postupka.

(2) Ako tijekom glavne rasprave izvedeni dokazi ukazuju da je optuženik djelo počinio u stanju ubrojivosti, smanjene ubrojivosti ili bitno smanjene ubrojivosti, tužitelj će odustati od podnesenog prijedloga. U slučaju smanjene ubrojivosti ili bitno smanjene ubrojivosti tužitelj će predložiti izricanje sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izriče uz neku drugu kaznenopravnu sankciju.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, osumnjičenik odnosno optuženik koji se nalazi u pritvoru ili psihijatrijskoj ustanovi neće se pustiti na slobodu, već će sud na prijedlog tužitelja donijeti rješenje o privremenom zadržavanju do najviše 30 dana od donošenja toga rješenja. Protiv toga rješenja žalba nije dopuštena.

(4) Nakon podnošenja prijedloga iz stavka 1. ovoga članka, osumnjičenik odnosno optuženik mora imati branitelja.

Članak 411.

Postupak u slučaju obveznog liječenja od ovisnosti

(1) O primjeni sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti, sud odlučuje nakon pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka. U svojem nalazu i mišljenju vještak se treba očitovati i o mogućnostima liječenja optuženika.

(2) Ako je pri izricanju uvjetne osude počinitelju određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga

je samovoljno napustio, sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se počinitelj liječio ili je se trebao liječiti, a po ispitivanju tužitelja i počinitelja odrediti opoziv uvjetne osude ili prisilno izvršenje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mišljenje liječnika.

Članak 412.

Oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji se poKZ FBiHmoraju oduzeti, oduzet će se i kada se kazneni postupak ne okonča presudom kojom se osuđenik proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opće sigurnosti, o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi sud u trenutku kada je postupak okončan odnosno kada je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stavka 1. ovoga članka donosi sud i kada je u presudi kojom je optuženik proglašen krivim propušteno donošenje takve odluke.

(4) Ovjerovljeni prijepis rješenja o oduzimanju predmeta dostavit će se vlasniku predmeta, ako je vlasnik poznat.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1899

(5) Protiv rješenja iz st. 1. do 3. ovoga članka vlasnik predmeta ima pravo žalbe zbog nepostojanja zakonskog temelja za oduzimanje predmeta.

Članak 413.

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

(1) Imovinska korist pribavljena kaznenim djelom utvrđuje se u kaznenom postupku po službenoj dužnosti.

(2) Tužitelj je tijekom postupka dužan prikupljati dokaze i izviđati okolnosti koje su bitne za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

(3) Ako je oštećenik podnio imovinskopravni zahtjev glede povrata predmeta pribavljenih kaznenim djelom odnosno glede novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Članak 414.

Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

(1) Kada dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, osoba na koju je imovinska korist prenesena, te predstavnik pravne osobe, pozvat će se na glavnu raspravu radi ispitivanja. Pozivom će se upozoriti da će se postupak provesti i bez njihove nazočnosti.

(2) Predstavnik pravne osobe bit će ispitan na glavnoj raspravi poslije optuženika. Na isti će se način postupiti u odnosu na osobu na koju je imovinska korist prenesena, ako nije pozvana kao svjedok.

(3) Osoba na koju je imovinska korist prenesena te predstavnik pravne osobe ovlašten je u svezi s utvrđivanjem imovinske koristi predlagati dokaze i, po dopuštenju suca odnosno predsjednika vijeća, postavljati

pitanja optuženiku, svjedocima i vještacima.

(4) Isključenje javnosti s glavne rasprave se ne odnosi na osobu na koju je imovinska korist prenesena niti na predstavnika pravne osobe.

(5) Ako sud tijekom glavne rasprave utvrdi da oduzimanje imovinske koristi dolazi u obzir, prekinut će glavnu raspravu i pozvati osobu na koju je imovinska korist prenesena te predstavnika gospodarskog društva odnosno druge pravne osobe.

Članak 415.

Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

Sud će iznos imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni, ako bi inače njegovo utvrđivanje bilo povezano s nerazmjernim teškoćama ili sa znatnim oduljenjem postupka.

Članak 416.

Privremene mjere osiguranja

Kada oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom dolazi u obzir, sud će po službenoj dužnosti odrediti privremene mjere osiguranja po odredbama ovršnog postupka. U takvom se slučaju smisleno primjenjuju odredbe članka 216. ovoga Zakona.

Članak 417.

Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

(1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom sud može izreći u presudi kojom se optuženik proglašava krivim i u rješenju o primjeni odgojne mjere, te u postupku iz članka 410. ovoga Zakona.

(2) U izreci presude ili rješenja sud će navesti koji se predmet odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjerovljeni prijepis presude odnosno rješenja dostavlja se i osobi na koju je imovinska korist prenesena te predstavniku pravne osobe, ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od te osobe.

Članak 418.

Zahtjev za obnovu postupka glede mjere oduzimanja imovinske koristi

Osoba iz članka 414. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev za obnovu kaznenog postupka glede odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

Članak 419.

Smisljena primjena odredaba ovoga Zakona o žalbi

Odredbe članka 309. st. 2. i 3. i čl. 317. i 332. ovoga Zakona smisleno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Članak 420.

Smisljena primjena ostalih odredaba ovoga Zakona

Ako odredbama ove Glave nije što drugo propisano glede postupka za primjenu sigurnosnih mjera ili za oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, smisleno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovoga Zakona.

Članak 421.

Postupak opoziva uvjetne osude

(1) Kada je u uvjetnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđenik ne vrati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, ne naknadi štetu ili ne ispuni druge obveze, a osuđenik u određenom roku nije te obveze ispunio, sud će provesti postupak opoziva uvjetne osude na prijedlog tužitelja ili po službenoj dužnosti.

(2) Sud je obavezan zakazati ispitivanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati tužitelja, osuđenika i oštećenika.

(3) Ako sud utvrdi da osuđenik nije ispunio obvezu koja mu je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili odrediti novi rok za ispunjenje obveze ili ukinuti taj uvjet. Ako sud ocijeni da nema temelja za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak opoziva uvjetne osude.

Glava DŽDŽDŽ - POSTUPAK ZA DONOŠENJE ODLUKE O BRISANJU OSUDE ILI PRESTANKU SIGURNOSNIH MJERA I PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE

Članak 422.

Rješenje o brisanju osude

(1) Kada po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uvjetom da osuđenik u tom vremenu ne počini novo kazneno djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti tijelo nadležno za vođenje poslova kaznene evidencije.

(2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude obaviti će se potrebne provjere, a osobito će se prikupiti podaci o tome je li protiv osuđenika u tijeku kazneni postupak za neko novo kazneno djelo počinjeno prije isteka propisanog roka za brisanje osude.

Članak 423.

Prijedlog osuđenika za brisanje osude

(1) Ako nadležno tijelo ne donese rješenje o brisanju osude, osuđenik može tražiti da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

(2) Ako nadležno tijelo ne postupi po zahtjevu osuđenika u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva, osuđenik može tražiti da sud donese rješenje o brisanju osude.

Članak 424.

Sudsko brisanje uvjetne osude

Ako uvjetna osuda ne bude opozvana ni nakon jedne godine od dana proteka vremena provjeravanja, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uvjetne osude. To će se rješenje dostaviti osuđeniku, tužitelju i tijelu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Broj 35 - Strana 1900 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 425.

Postupak brisanja osude na temelju sudske odluke

(1) Postupak za brisanje osude se na temelju sudske odluke, smisljeno odredbama KZ FBiH, pokreće na molbu osuđenika.

(2) Molba se podnosi sudu.

(3) Sudac koji za to bude određen, zakazat će i provesti ispitivanje tužitelja i osuđenika.

(4) Sudac može zatražiti izvješće o ponašanju osuđenika od tijela policije, a takvo izvješće može tražiti i od uprave ustanove u kojoj je osuđenik izdržavao kaznu.

(5) Podnositelj molbe i tužitelj mogu podnijeti žalbu protiv odluke suda po molbi za brisanje osude.

(6) Ako sud odbije molbu zato što osuđenik svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđenik može molbu ponoviti po isteku jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju molbe.

Članak 426.

Uvjerenje o kaznenoj evidenciji

U uvjerenju koje se građanima izdaje na temelju podataka iz kaznene evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Članak 427.

Molba i postupak prestanka sigurnosnih mjera

(1) Molba za prestanak primjene sigurnosnih mjera propisanih uKZFBiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se sudu.

(2) Sudac koji za to bude određen će prethodno ispitati je li proteklo po zakonu potrebno vrijeme, a potom će zakazati i provesti ispitivanja radi utvrđivanja činjenica na koje se podnositelj molbe poziva. Sudac će pozvati tužitelja i podnositelja molbe.

(3) Sudac iz stavka 2. ovoga članka može zahtijevati izvješće o ponašanju osuđenika od tijela policije odnosno od ustanove u kojoj je osuđenik kaznu izdržao.

(4) U slučaju odbijanja molbe, nova se molba ne može podnijeti prije isteka roka od jedne godine od dana pravomoćnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

Glava DŽDŽDŽI - POSTUPAK ZA PRUŽANJE
ME\UNARODNE PRAVNE POMOJI I IZVRŠENJE
ME\UNARODNIH UGOVORA U
KAZNENOPRAVNIM STVARIMA

Članak 428.

Opća odredba

Međunarodna kaznenopravna pomoć pruža se po odredbama ovoga Zakona, ukoliko zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije što drugo određeno.

Članak 429.

Upućivanje molbe za pravnu pomoć

Molbe suda odnosno tužitelja za pravnu pomoć u kaznenim predmetima dostavljaju se inozemnim tijelima diplomatskim putem, tako što sud odnosno tužitelj molbe dostavlja Federalnom ministarstvu pravde koje ih dostavlja nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine.

Članak 430.

Postupanje po molbi inozemnih tijela

(1) Kada Federalno ministarstvo pravde primi, putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine, molbu

inozemnog tijela za pravnu pomoć, dužno je molbu dostaviti nadležnom tužitelju.

(2) O dopuštenosti i načinu izvršenja radnje koja je predmet molbe inozemnog tijela odlučuje sud odnosno tužitelj, po zakonima Bosne i Hercegovine i sukladno svojoj nadležnosti.

Članak 431.

Izvršenje presude inozemnog suda

(1) Sud neće postupiti po molbi inozemnog tijela kojom se traži izvršenje kaznene presude inozemnog suda.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, sud će izvršiti inozemnu pravomoćnu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao inozemni sud ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom, i ako sankciju izrekne i sud po kaznenom zakonodavstvu Federacije.

(3) Sud donosi presudu u vijeću iz članka 25. stavak 6. ovoga Zakona. O sjednici vijeća obavijestit će se tužitelj, osuđenik i branitelj.

(4) U izreku presude iz stavka 3. ovoga članka, sud će unijeti potpunu izreku i naziv suda iz inozemne presude i izreći sankciju. U obrazloženju presude iznijet će razloge kojima se upravljao pri izricanju sankcije.

(5) Protiv presude iz stavka 4. ovoga članka žalbu mogu podnijeti tužitelj i osuđenik ili njegov branitelj, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(6) Ako strani državljanin osuđen od domaćeg suda ili osoba ovlaštena ugovorom podnese molbu sudu da osuđenik izdržava kaznu u svojoj zemlji, sud će postupiti po međunarodnom ugovoru.

Članak 432.

Objedinjavanje podataka

O kaznenim djelima izrade i stavljanja u optjecaj krivotvorenog novca, neovlaštene proizvodnje, prerade i prodaje opojnih droga i otrova, trgovine bijelim robljem, proizvodnje i raspačavanja pornografskih spisa, te o drugim kaznenim djelima glede kojih se međunarodnim ugovorima predviđa objedinjavanje podataka, sud je dužan nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine putem Federalnog ministarstva pravde bez odgode dostaviti podatke o kaznenom djelu i počinitelju i pravomoćnu presudu. Kada se radi o kaznenom djelu pranja novca ili o kaznenom djelu u svezi s pranjem novca, podaci se moraju bez odgode dostaviti i tijelu Bosne i Hercegovine nadležnom za sprečavanje pranja novca.

Članak 433.

Ustupanje kaznenog progona stranoj državi

(1) Ako je na teritoriju Federacije kazneno djelo počinio stranac koji ima prebivalište u stranoj državi, toj se državi mogu, izvan uvjeta za izručenje osumnjičenika odnosno optuženika predviđenih u Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, ustupiti svi kazneni spisi radi kaznenog progona i suđenja, ako se strana država tome ne protivi.

(2) Ustupanje kaznenog progona i suđenja nije dopušteno

ako se njime stranac može izložiti nepravednom postupku, nečovječnom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

(3) Prije podizanja optužnice, odluku o ustupanju donosi tužitelj. Nakon podizanja optužnice, a do ustupanja predmeta sucu odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavne rasprave, odluku donosi sudac za prethodno saslušanje, na prijedlog tužitelja.

(4) Ustupanje semože izvršiti za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora do deset godina, te za kaznena djela ugrožavanja javnog prometa.

(5) Ako je oštećenik državljanin Bosne i Hercegovine, ustupanje nije dopušteno ako se on tomu protivi, osim ako je dano osiguranje za ostvarivanje njegovog imovinskopravnog zahtjeva.

Članak 434.

Preuzimanje kaznenog progona od strane države

(1) Federalno ministarstvo pravde će zahtjev strane države da se u Federaciji poduzme kazneni progon državljanina Bosne i Hercegovine ili osobe koja ima prebivalište u Bosni i Hercegovine za kazneno djelo iz nadležnosti Federacije izvršeno izvan teritorija Bosne i Hercegovine, dostaviti sa spisima nadležnom tužitelju.

(2) Ako je nadležnom tijelu strane države podnesen imovinskopravni zahtjev, postupit će se kao da je taj zahtjev podnesen sudu.

Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1901

(3) O odluci kojom se odbija poduzimanje kaznenog progona te o pravomoćnoj odluci donesenoj u kaznenom postupku, obavijestit će se strana država koja je uputila zahtjev diplomatskim putem.

Glava DŽDŽDŽII - POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA OSOBA KOJE SU NEOPRAVDANO OSUĐENE I NEUTEMELJENO LIŠENE SLOBODE

Članak 435.

Naknada štete zbog neopravdane osude

(1) Pravo na naknadu štete zbog neopravdane osude ima osoba kojoj je bila pravomoćno izrečena kaznenopravna sankcija ili koja je proglašena krivom a oslobođena od kazne, a kasnije je povodom izvanrednog pravnog lijeka obnovljeni postupak pravomoćno obustavljen ili je pravomoćnom presudom oslobođena optužbe ili je optužba odbijena, osim u sljedećim slučajevima:

a) ako je do obustave postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo jer je u obnovljenom postupku tužitelj odustao od kaznenog progona, a do toga je odustanka došlo na temelju nagodbe s osumnjičenikom odnosno optuženikom,

b) ako je u obnovljenom postupku presudom optužba odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlaštenu tužitelj je poduzeo kazneni progon pred nadležnim sudom.

(2) Osuđenik nema pravo na naknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namjerno prouzročio svoju osudu, osim ako je na to bio prisiljen.

(3) U slučaju osude za kaznena djela u stjecaju, pravo na naknadu štete može se odnositi i na pojedina kaznena djela glede kojih su ispunjeni uvjeti za priznanje naknade.
Članak 436.

Zastara traženja naknade štete

(1) Pravo na naknadu štete zastarijeva protekom tri godine od dana pravomoćnosti presude kojom je optuženik oslobođen optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravomoćnosti rješenja tužitelja ili suda kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje izvanrednog pravnog lijeka podnesena žalba vijeću žalbenog odjeljenja od dana primitka odluke toga vijeća.

(2) Prije podnošenja sudu tužbe za naknadu štete, oštećenik je dužan svojim se zahtjevom obratiti Federalnom ministarstvu pravde radi postizanja nagodbe o postojanju štete te vrsti i visini naknade.

(3) U slučaju iz članka 437. stavak 1. ovoga Zakona, o zahtjevu se može rješavati samo ako ovlašteni tužitelj nije poduzeo progon pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana primitka pravomoćne presude.
Članak 437.

Podnošenje tužbe za naknadu štete nadležnom sudu

(1) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili po njemu Federalno ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećenik može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete.

(2) Ako je nagodba postignuta samo u dijelu odštetnoga zahtjeva, oštećenik može podnijeti tužbu glede ostatka zahtjeva.

(3) Tužba za naknadu štete podnosi se protiv Federacije. U slučaju da Federacija naknadi štetu zbog neutemeljenog oduzimanja slobode ili neopravdane osude, ona stiče pravo regresa od kantona čijim je zakonom osnovan sud koji je donio pravomoćnu presudu odnosno rješenje.
Članak 438.

Pravo nasljednika na naknadu štete

(1) Nasljednici oštećenika nasljeđuju samo pravo oštećenika na naknadu imovinske štete. Ako je oštećenik već podnio zahtjev, nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama već postavljenog zahtjeva za naknadu imovinske štete.

(2) Nasljednici oštećenika mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za naknadu štete odnosno pokrenuti postupak, ako je oštećenik umro prije isteka roka zastare a da se zahtjeva nije odrekao.
Članak 439.

Ostale osobe kojima pripada pravo na naknadu štete

(1) Pravo na naknadu štete pripada:

a) osobi koja je bila u pritvoru, a kazneni postupak nije

pokrenut ili je postupak obustavljen ili je pritvorenik oslobođen optužbe pravomoćnom presudom ili je optužba odbijena,

b) osobi koja je izdržavala kaznu oduzimanja slobode, a povodom obnove kaznenog postupka izrečena joj je kazna oduzimanja slobode u trajanju kraćem od kazne koju je izdržala ili joj je izrečena kaznenopravna sankcija koja se ne sastoji u oduzimanju slobode ili je proglašena krivom a oslobođena od kazne,

c) osobi koja je uslijed pogreške ili nezakonitog rada tijela neutemeljeno lišena slobode ili je u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere dulje zadržana,

d) osobi koja je u pritvoru provela dulje od trajanja kazne zatvora na koju je osuđena.

(2) Osobi koja je lišena slobode bez zakonskog temelja, pripada pravo na naknadu štete ako joj nije određen pritvor, niti joj je vrijeme za koje je lišena slobode uračunato u kaznu izrečenu za kazneno djelo ili za prekršaj.

(3) Naknada štete ne pripada osobi koja je svojim nedopuštenim postupcima prouzročila oduzimanje slobode. U slučajevima iz stavka 1. točke a) ovoga članka isključeno je pravo na naknadu štete i ako su postojale okolnosti iz članka 435. stavka 1. ili ako je postupak obustavljen na temelju članka 219. ovoga Zakona.

(4) U postupku za naknadu štete, u slučajevima iz st. 1. i 2. ovoga članka, smisleno će se primjenjivati odredbe ove Glave.

Članak 440.

Naknada štete prouzročene sredstvima javnog priopćavanja

Ako je slučaj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neutemeljeno oduzimanje slobode neke osobe prikazan u sredstvima javnog priopćavanja i time povrijeđen ugled te osobe, sud će na njezin zahtjev objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog priopćavanja priopćenje o odluci iz koje proizilazi neopravdanost ranije osude odnosno neutemeljenost oduzimanja slobode. Ako slučaj nije prikazan u sredstvu javnog priopćavanja, ovakvo će se priopćenje, na zahtjev te osobe, dostaviti tijelu, gospodarskom društvu ili drugoj pravnoj osobi u kojoj je ta osoba zaposlena, a ako je to potrebno za njezinu rehabilitaciju političkoj stranci ili udruzi građana.

Članak 441.

Osobe kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

(1) Poslije smrti osuđenika pravo na podnošenje ovoga zahtjeva pripada njegovom bračnom odnosno izvanbračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za naknadu štete.

(3) Neovisno od uvjeta iz članka 435. ovoga Zakona, zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti i kada je povodom izvanrednog pravnog lijeka pravna kvalifikacija djela izmijenjena, ako je u ranijoj presudi bio

teže povrijeđen ugled osuđenika zbog pravne kvalifikacije djela.

(4) Zahtjev iz st. 1. do 3. ovoga članka podnosi se sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlučuje vijeće (članak 25. stavak 6.). Prilikom odlučivanja o zahtjevu smisleno se primjenjuju odredbe članka 435. st. 2. i 3. i članka 439. stavka 3. ovoga Zakona.

Broj 35 - Strana 1902 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.

Članak 442.

Rehabilitacija

Sud će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja tijelu nadležnom za vođenje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikomu davati podaci iz kaznene evidencije.

Članak 443.

Zabrana uporabe podataka

Osoba koja je na bilo koji način došla do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neutemeljeno oduzimanje slobode, ne smije uporabiti te podatke na način koji bi bio štetan za rehabilitaciju osobe protiv koje je kazneni postupak vođen.

Članak 444.

Pravo na naknadu štete u svezi zaposlenja

(1) Osobi kojoj je zbog neopravdane osude ili neutemeljenog oduzimanja slobode zaposlenje ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja prestalo, priznaje se radni staž odnosno staž osiguranja kao da je radila za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neutemeljenog oduzimanja slobode staž izgubila. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neutemeljnog oduzimanja slobode, a koja nije nastala krivnjom te osobe.

(2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utječe duljina radnog staža odnosno staža osiguranja, nadležno tijelo ili pravna osoba uzet će u obzir staž priznat odredbom stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako tijelo ili pravna osoba iz stavka 2. ovoga članka ne uzme u obzir staž priznat odredbom stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba može zahtijevati da sud utvrdi da je priznavanje toga vremena staža nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv tijela ili pravne osobe koja osporava priznati staž i protiv Federacije.

(4) Na zahtjev tijela ili pravne osobe kod koje se pravo iz stavka 2. ovoga članka ostvaruje, isplatit će se iz sredstava Proračuna Federacije propisani doprinosi za vrijeme za koje je odredbom stavka 1. ovoga članka staž priznat.

(5) Staž osiguranja priznat odredbom stavka 1. ovoga članka u cijelosti se uračunava u mirovinski staž.

Glava DŽDŽDŽIII - POSTUPAK ZA IZDAVANJE

POTJERNICE I OBJAVE

Članak 445.

Traženje adrese

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenika

odnosno optuženika, kada je to po odredbama ovoga Zakona prijeko potrebno, tužitelj odnosno sud će zatražiti od tijela policije da osumnjičenika odnosno optuženika potraže i da tužitelja odnosno sud obavijeste o njegovoj adresi.

Članak 446.

Uvjeti za izdavanje potjernice

(1) Izdavanje potjernice može se naložiti kada se osumnjičenik odnosno optuženik protiv kojega je pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna nalazi u bijegu, a za njega postoji dovedbeni nalog ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice nalaže sud.

(3) Izdavanje potjernice naložit će se i u slučaju bijega osuđenika iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bijega iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru svezanu s oduzimanjem slobode. U takvom slučaju nalog izdaje upravitelj ustanove.

(4) Nalog suda ili upravitelja ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se tijelima policije radi izvršenja.

Članak 447.

Izdavanje objave

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u svezi s kaznenim djelom, ili te predmete treba pronaći, a osobito ako je to potrebno radi utvrđivanja istovjetnosti pronađenog nepoznata mrtva tijela, naložit će se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se podaci ili obavijesti dostave tijelu koje postupak vodi.

(2) Tijela policije mogu objavljivati i fotografije mrtvih tijela i nestalih osoba ako postoje osnove sumnje da je do smrti odnosno nestanka tih osoba došlo uslijed kaznenog djela.

Članak 448.

Povlačenje potjernice ili objave

Tijelo koje je naložilo izdavanje potjernice ili objave dužno ju je odmah povući kada se pronađe tražena osoba ili predmet, ili kada nastupi zastara kaznenog progona ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava više nije potrebna.

Članak 449.

Tko raspisuje potjernicu ili objavu

(1) Potjernicu i objavu raspisuje nadležno tijelo policije kojega određuje sud u svakom pojedinom slučaju odnosno ustanova iz koje je pobjegla osoba na izdržavanju kazne ili zavodske mjere.

(2) Ako je vjerojatno da se osoba za kojom je potjernica izdana nalazi u inozemstvu, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine može raspisati međunarodnu potjernicu.

Glava DŽDŽDŽIV - NEDOVOLJAN BROJ SUDACA

Članak 450.

Nedovoljan broj sudaca

(1) Ako se kod suda koji sudi samo u prvom stupnju uslijed nedovoljnog broja sudaca ne može osnovati vijeće predviđeno u članku 25. stavak 6. ovoga Zakona, poslove iz nadležnosti toga vijeća obavljat će vijeće neposredno

višega suda, ako odredbama st. 2. i 3. ovoga članka nije drugačije određeno.

(2) Nakon predaje optužnice pritvor određuje ili ukida, po ispitivanju tužitelja predsjednik vijeća odnosno sudac, a na glavnoj raspravi vijeće.

(3) Sudac prvostupanjskog suda donosi odluku o zahtjevu za obnovu postupka (članak 346. stavak 1.).

Glava DZDŽDŽV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 451.

Računanje rokova

(1) Ako je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona u tijeku bio neki rok, taj će se rok računati po odredbama ovoga Zakona, osim ako je dotadašnji rok dulji ili je odredbama ovog članka drugačije propisano.

(2) Odredbe članka 151. st. 2. i 3. ovoga Zakona, o rokovima trajanja pritvora primjenjuju se u predmetima započetim nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 452.

Rješavanje predmeta primljenih u rad

(1) Postupci u kaznenim predmetima primljenim u rad kod sudova do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nastaviti će se po odredbama ovoga Zakona, osim ako odredbama ovoga članka nije drugačije propisano.

(2) Predmeti istrage iz stavka 1. ovoga članka dostavit će se tužitelju odmah, a ako je u tijeku izvršenje pojedinih istražnih radnji u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Postupci u predmetima iz stavka 1. ovoga članka u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu nastaviti će se po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove Glave nije drugačije propisano.

(4) Predmete iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji do stupanja na snagu ovoga Zakona u kojima je optužnica stupila na pravnu snagu okončati će ti sudovi po dosadašnjim propisima. Predmete iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine primljene u rad kod sudova u Federaciji odnosno tužiteljstava i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu okončati će ti sudovi po odredbama ovoga Ponedjeljak, 28.07.2003. SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Broj 35 - Strana 1903 Zakona, osim ako Sud Bosne i Hercegovine po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branitelja, ne odluči preuzeti takav predmet.

(5) Postupke u predmetima u kojima je podnesen optužni prijedlog okončati će sudovi po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove Glave nije drugačije propisano.

(6) Predmete primljene u rad kod viših sudova do stupanja na snagu ovoga Zakona u kojima će doći do izmjene u pravnoj ocjeni kaznenog djela ili do izmjene stvarne nadležnosti suda okončati će ti sudovi.

Članak 453.

Prihvatanje prikupljenih dokaza

Ako je Sud Bosne i Hercegovine vođenje postupka iz svoje nadležnosti prenio sudu u Federaciji na čijem je području kazneno djelo počinjeno ili pokušano, taj će sud prihvatiti dokaze koji su sukladno zakonu prikupljeni tijekom istrage i sudskog osiguranja.

Članak 454.

Pravo privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja

(1) Kazneni postupak za kaznena djela za koja se do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, poduzeo kazneni progon po privatnoj tužbi iz članka 291. KZ FBiH ("Službene novine Federacije BiH" br.43/98, 15/99, 29/00) ili po optužnici odnosno optužnom prijedlogu oštećenika kao tužitelja, će se nastaviti po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama čl. 451. do 458. ovoga Zakona nije drugačije propisano.

(2) Istragu u predmetima iz stavka 1. ovoga članka sud će rješenjem prekinuti i o tome u roku od osam dana obavijestiti oštećenika kao tužitelja. Oštećenik ima pravo u roku od osam dana od kada je primio izvješće podnijeti prijedlog uredu tužitelja radi poduzimanja progona. Ako tužitelj ne poduzme progon u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga, o tome će obavijestiti sud koji će postupak rješenjem obustaviti.

Članak 455.

Mogućnost suđenja u odsutnosti

(1) Ako je prije stupanja na snagu ovoga Zakona doneseno rješenje o suđenju u odsutnosti postupak će se rješenjem prekinuti. Kada prestanu smetnje koje su prouzročile prekid postupka, postupak će se nastaviti po ovome Zakonu.

(2) Ako je prije stupanja na snagu ovoga Zakona optuženiku suđeno u odsutnosti i donesena presuda, postupak će se okončati po dosadašnjim propisima, osim ako odredbama ove Glave nije drugačije propisano.

Članak 456.

Rješavanje po žalbi protiv drugostupanjske presude i po zahtjevu za zaštitu zakonitosti

(1) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovoga Zakona podnesena žalba protiv presude drugostupanjskog suda ili je u tijeku bio rok za žalbu protiv presude drugostupanjskog suda i u njemu podnesena žalba, postupak će se nastaviti i okončati sukladno dosadašnjim propisima.

(2) U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovoga Zakona podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti ili je u tijeku bio rok za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i u tom roku podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupak će se nastaviti i okončati sukladno dosadašnjim propisima.

(3) Federalni tužitelj može podnijeti zahtjev za zaštitu zakonitosti u istom roku koji prema dosadašnjim propisima važi za osuđenika i njegovog branitelja.

(4) Ako se nakon stupanja na snagu ovoga Zakona povodom

žalbe ili izvanrednog pravnog lijeka ukine presuda, postupak će se nastaviti i okončati sukladno odredbama članka 452. st. 3. i 5. ovoga Zakona.
Članak 457.

Donošenje podzakonskih propisa

Podzakonski propisi predviđeni ovim Zakonom donijet će se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 458.

Prestanak primjene propisa

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 43/98 i 23/99), osim ako odredbama čl. 451. do 457. ovoga Zakona nije drugačije propisano.

Članak 459.

Stupanje na snagu ovoga Zakona

Ovaj Zakon na snagu stupa 1. kolovoza 2003. godine.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH

Slavko Matić, v. r.

Predsjedatelj

Zastupničkog doma

Parlamenta Federacije BiH

Muhamed Ibrahimović, v. r.

SADRŽAJ

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

357 Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (srpski jezik) 1761

Zakon o o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 1808

Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 1856

Izdavač: Javno preduzeće Novinsko-izdavačka organizacija Službeni list BiH -

Sarajevo, ulica Magribija 3 - Poštanski fah 3 - Direktor i odgovorni

urednik Mehmedalija Huremović - Telefon - direktor: 663-470, fadž: 663-470 -

Redakcija i Pretplata: 663-471 - Računovodstvo: 651-257 - Pretplata se

utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: ZAGREBAČKA

BANKA BH d. d. 338 320 22000052 11 - VAKUFSKA BANKA

d.d. Sarajevo 160 200 00005746 51 - KRISTALBANKABrčko 552-000-00000017-12 -

RAIFFEISENBANKdd BiH Sarajevo 161-000- 00071700-57

- Grafička priprema: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Štampa: "OKO" Sarajevo -

Za štampariju Bajro Šaban - Reklamacije za neprimljene brojeve

primaju se 20 dana od izlaska lista. "Službene novine Federacije BiH" su upisane u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 414. Na osnovu odredaba

člana 18. stav 1. tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene

novine Federacije BiH", broj 49/02, prečišćeni tekst) i Mišljenja

Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta broj 03-15-2767-2/01

od 01. 06. 2001. godine, "Službene novine Federacije BiH" su

proizvod na čiji se promet ne plaća porez na promet proizvoda.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I 2168/97 od

10.07.1997. godine. - Identifikacijski i porezni broj 4200226120002.

Izdanje na srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku. Internet: <http://njnjnj.slist.ba>
Broj 35 - Strana 1904 SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BiH Ponedjeljak, 28.07.2003.